



วารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยการจัดการ
และเทคโนโลยีอีสเทิร์น

UMT POLY JOURNAL

ISSN : 2673-0618

ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2566

Vol. 20(1) January - June 2023





วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ปีที่ 20 มกราคม – มิถุนายน 2566

Vol. 20 January – June 2023

ISSN 2673-0618

www.umat.ac.th

ชื่อบทความ	หน้า
• ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ธีระเดช กุลสาร, อภิสิทธิ์ สมศรีสุข และวัลลิกา ฉลากบาง	1-17
• The History of Value Systems and the Modern Concept of Money Masayo Nakamura and Declan O'Sullivan	18-30
• การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วชิรญา มีรัง	31-46
• การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มงคล จิตรโสภิน	47-66
• ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ต่อทักษะกระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนตรทิพย์ แสงหาชัย และจุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต	67-82
• ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ปิยาลักษณ์ ทายิดา และเบญจวรรณ ศรีมารุต	83-95
• การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ่อน้อยวิทยาปลอดภัย ของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ชลธิชา โรจนแสง	96-109
• ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปานิทั ธนรัช และภริดา ชัยรัตน์	110-132
• การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อรพร ทับทิมศรี	133-142
• ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามสาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 อรุณรัตน์ สีหบุตร, สุรางคนา มั่นยานนท์ และชญาณิธิ แบริดี	143-161
• การพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม พนิดา นิลอรุณ, วริญา คลังแสง, สุวิดา พฤษภากรณ์ และศิริรัตน์ ณ สงขลา	162-172
• การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรเมินทร์ อินทจำปา และณดา ธาตณัฐภักดิ์	173-187



วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ปีที่ 20 มกราคม – มิถุนายน 2566

Vol. 20 January – June 2023

ISSN 2673-0618

www.umat.ac.th

สารบัญ

ชื่อบทความ	หน้า
• รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย โชคชนวัตร์ สรวุธรัตตานนท์, ธนสุวิทย์ ทับทิมรักษ์ และอุษา เทวรัตติกาล	188-199
• วิธีสิ่งแวดล้อมและการตลาดสีเขียวแบบผสมเพื่อการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันและผลประโยชน์ประกอบการทางการเงิน ในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ วีระกิตต์ เอกอัครวิจิตร	200-217
• การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อความผูกพันและความพึงพอใจในงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ภัสราภรณ์ ถานอมสิงห์, เชิดชัย ชันธันภา และเฉลิมชัย สารภาพ	218-234
• รูปแบบการตลาดสื่อสังคมที่มีผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ พฤติกรรมความตั้งใจและการตัดสินใจของผู้บริโภคข้าวสารถุง ธนดิษฐ์ จิณธิเกียรติ, พจน์ ยงสกุลโรจน์ และดวงดา อ่อนเวียง	235-249
• ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน ผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าในจังหวัดกาญจนบุรี นิภาพร สุธมานนท์	250-265



บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น (เดิมชื่อ วารสารโพลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เป็นวารสารวิชาการระดับชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI2 จัดทำขึ้นปีละ 2 ฉบับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและแลกเปลี่ยนความรู้ของนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศ หลากหลายสาขาวิชา และเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและนักวิชาการได้มีโอกาสเสนอผลงานวิชาการเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วารสารวิชาการได้ดำเนินการตีพิมพ์บทความตามสาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และเพื่อเผยแพร่ผลงานอันเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และการพัฒนานโยบายสำคัญของสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ซึ่งวารสาร ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน (มกราคม - มิถุนายน 2566) ได้รวบรวมบทความที่ทันสมัยจากสาขาวิชาต่างๆ ไว้อย่างหลากหลายจากนักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับปริญญาเอก และปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาชั้นนำต่างๆ โดยมีบทความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาประเทศ เช่น ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับระบบค่านิยมและแนวคิดเรื่องเงิน (The History of Value Systems and the Modern Concept of Money) ทางกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความจากวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งในทางวิชาการและวิชาชีพ และหากผู้เขียนหรือผู้อ่านต้องการส่งบทความที่เป็นประโยชน์หรือมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อวารสารฉบับนี้สามารถส่งข้อเสนอแนะมาที่เบอร์โทรศัพท์ 045-283-772 หรืออีเมล umtpoly.journal@umt.ac.th เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวารสารฯ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

“Imagine Beyond Knowledge”

“จินตนาการนำความรู้”

รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ จินารัตน์

บรรณาธิการ



ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น มีประวัติอันยาวนานในการทุ่มเทให้กับงานบริการ ด้านการศึกษาแก่ประชาชนและชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเริ่มมาจากโรงเรียนเทคนิคสิทธิธรรม และในปี พ.ศ. 2526 เริ่มก่อตั้งโรงเรียนโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อดำเนินรอยตามในการบริการ ด้านการศึกษาแก่ประชาชน トラบจนทุกวันนี้โรงเรียนโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยังคงไว้ซึ่งอุดมการณ์เดิม และก่อตั้งวิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี

ด้วยวิสัยทัศน์ที่จะเป็นสถาบันชั้นนำในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 สภามหาวิทยาลัยดำเนินการเสนอเอกสารและหลักฐานแสดงความพร้อมด้านต่างๆ ต่อสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา เพื่อขอเปลี่ยนประเภทเป็นมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยได้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อสถานอุดมศึกษา เอกชนเป็น “มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น” เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 และในปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอนในระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรระยะสั้น 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรกัญชา ศาสตร์ และหลักสูตรโหราศาสตร์และการพยากรณ์ ระดับปริญญาตรี 9 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการ สาขา นิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ สาขาบัญชี สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชา คณิตศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตมี 1 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาชีพครู ระดับปริญญาโทมี 5 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขารัฐศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการระบบสุขภาพปฐมภูมิ และสาขาหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนการสอน และระดับปริญญาเอก มี 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ และสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ใน ตัวเมืองจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและการกีฬาบริการแก่นักศึกษา และมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์นได้ขยายการบริการด้านการศึกษาให้กับชุมชนออกไป ด้วยการก่อตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคอำนาจเจริญ ณ จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าถึง การศึกษาอย่างแท้จริง

ที่ตั้ง มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์นมีที่ตั้งอยู่พื้นที่สองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นพื้นที่ตั้งตาม คำขออนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัย อยู่เลขที่ 749/1 ถนนขยางกูร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พื้นที่ ส่วนที่หนึ่งของมหาวิทยาลัยอยู่ติดกับถนน 4 ช่องจราจร ซึ่งเป็นเส้นทางจากจังหวัดอุบลราชธานีไปจังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดนครพนม ทิศเหนือติดกับโรงเรียนโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศตะวันตกติด กับชุมชนวัดหนองบัว ตั้งอยู่ห่างจากสถานีขนส่งจังหวัดอุบลราชธานี 2 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากท่าอากาศยาน อุบลราชธานี 5 กิโลเมตร ส่วนที่สองเป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยจัดซื้อเพิ่มเติม อยู่ในเขตตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากพื้นที่ส่วนที่หนึ่ง 5.5 กิโลเมตร โทรศัพท์ 045-283772 เว็บไซต์ www.umt.ac.th



ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองคุณภาพบทความวิจัยและบทความวิชาการ
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (Peer Review)

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.ธรรมรัตน์ คุณตะเทพ

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยนันท์ โชติวณิช

รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ

รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา ผาติเสนาะ

รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวิทย์ ทับทิมรัฐรักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาณัติ รัตนธิกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อชิป เกตุสิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา ดุสิตากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วรรัตน์ไชย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธี พิภูลทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัส บุญเกียรติทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชำนาญรูป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตชิน จิตติสุขพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย บุตรแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี วีระวงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยกุลมณ ธานีพงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ภูสิงห์

ดร.ดิเรก พรสีมา

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ระดับนานาชาติ (International Peer Review)

Professor AndrisStelbovics, Ph.D. (Curtin University)

Professor Kevin Fynn, Ph.D. (Curtin University)

Prof. Jim Mieniczakowski, Ph.D. (Curtin University, Malaysia)

Prof.BeenaGiridharan, Ph.D. (Curtin University, Malaysia)

Prof.ClemKuek, Ph.D. (Curtin University, Malaysia)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ จินารัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพร แสนทวีสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัน ยงสกุลโรจน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ จินารัตน์

ดร.ชฎาศิริ อภินันท์เดชา

ดร.พนมพร ช่างชิง

ดร.รพีพร ธงทอง

ดร.เปรมยุดา ลุสมบัติ

ดร.วิชาญ ไทยแท้

บทความวิจัย

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร**

ธีระเดช กุลสาร, อภิสทิษฐ์ สมศรีสุข และวัลลิกา ฌลาภาว

โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร

อีเมล: meemugmark@gmail.com, โทร. 087-8566863

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) ศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 2) ศึกษาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และ 5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 327 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และแบบทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 แบบทดสอบด้านความสามารถด้านเหตุผล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 แบบทดสอบด้านเชาวน์ปัญญา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และค่า IOC เท่ากับ .6-1.0 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่ส่งผลกับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Y) คือ เชาวน์ปัญญา (X7) ความสามารถด้านเหตุผล (X8) การอบรมเลี้ยงดู (X4) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .489 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 93.7 5) แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมี 4 ด้าน คือ ด้านเชาวน์ปัญญา ด้านความสามารถด้านเหตุผล ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คำสำคัญ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์,
ปัจจัยที่ส่งผล

Received: January 14, 2023, Revised: February 8, 2023, Accepted: March 1, 2023

**FACTORS AFFECTING ANALYTICAL THINKING ABILITY OF STUDENT IN
SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
SAKON NAKHON**

Theeradet Kulsarn, Apisit Somsrisuk and Walnika Chalakbang

Romklao School, Sakon Nakhon Province

Email: meemugmark@gmail.com, Tel. 087-8566863

Abstract

The purposes of this study were 1) to study level of factors affecting analytical thinking ability of students 2) to study level of analytical thinking ability of students, 3) to examine the relationship between factors affecting and analytical thinking ability of students, 4) to find effect predictor of factors affecting analytical thinking ability of students. 5) to study guideline on developing analytical thinking ability of students. Obtained through multi stage sample technique, the sample consisted of 327 high school students. The instruments used in the study were a 5-level rating scale questionnaire a reliability of .96 and a test of analytical thinking ability reliability of .89 ; a test of reasoning a ability reliability of .86 ; a test of intelligence quotient a reliability of .84 and IOC .6-1.0 The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product-Moment Correlation Coefficients and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows. 1)Level of factors affecting analytical thinking ability of students were at the High level. 2)Analytical thinking ability of students were at the medium level. 3)Factors Affecting Analytical Thinking Ability of Student in Schools Under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon were positively correlated at .01 statistical level of significance. 4) The effective predictor for analysis thinking ability(Y) which were intelligence quotient (X7), reasoning ability (X8), raising style (X4) and teaching and learning activities (X5). Its multiple regression correlation coefficients were .489 and the validity was 93.7 percent at .01 level of significance. 5)Approaches for developing students' analytical thinking abilities, four aspects had been given for the development: intelligence quotient, reasoning ability, raising style and teaching and learning activities

Keywords: *The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, Analytical Ability, Factor*

Received: January 14, 2023, **Revised:** February 8, 2023, **Accepted:** March 1, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

บทนำ (Introduction)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 มีเป้าหมายโดยมุ่งเน้นผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ ความเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 “สร้างคุณภาพทุนมนุษย์สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน” ด้านการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมสติปัญญา มีวินัย มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2563) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากผลการประเมินผลนักเรียนนานาชาติในปี 2559 (Program for International Student Assessment) หรือ PISA พบว่าไทยจัดอยู่ในอันดับที่ต่ำ ในขณะที่ประเทศอื่นในอาเซียนมีอันดับดีขึ้น นักเรียนไทยมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ต่ำ ถือเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคลากรรองรับ Thailand 4.0 ซึ่งผลการวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำจริง โดยใน 100 คน มีนักเรียนเพียง 2 คนเท่านั้นที่ได้คะแนนการประเมินมากกว่า 60% (ดวงจันทร์ วรคามิน, ปังปอนด์รักอำนวยกิจ และยศวีร์ สายฟ้า, 2559) เมื่อนักเรียนมีปัญหาความสามารถการคิดวิเคราะห์ทำให้ไม่สามารถสอบให้ผ่านหรือได้คะแนนสูง ๆ ได้นำมาสู่การทุจริตในการสอบตลอดจนการลอกการบ้าน ดังเห็นได้จากผลสำรวจเกี่ยวกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในหมู่คนไทยของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (สำนักข่าวอิศรา, 2556) พบว่า นักเรียนนักศึกษาร้อยละ 92.4 เคยลอกการบ้านหรือรายงานของเพื่อนและร้อยละ 74.9 เคยลอกข้อสอบ แอบดูคำตอบ แอบนำเนื้อหาเข้าห้องสอบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2559) ที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษามีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ลดน้อยลง และมีแนวโน้มว่านักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นจะยังมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์น้อยลง โดยเฉพาะเรื่องการเก็บของได้แล้วไม่คืน การลอกการบ้านและการมาสาย ซึ่งอาจส่งผลต่อเนื่องเมื่อเติบโตเข้าสู่วัยเรียนระดับอุดมศึกษา

ทฤษฎีสติปัญญาของ Bloom (1956) อธิบายว่า การที่นักเรียนจะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้นั้นต้องอาศัยความสามารถทางสมองพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นวิธีการคิดที่เกิดจากความสงสัยบางประการ จึงทำให้บุคคลมีความพยายามในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือต้องการประเมินสิ่งต่างๆ เพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ การคิดวิเคราะห์ต้องใช้ความสามารถในการสังเกต การตีความ การสืบค้น และการหาความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อค้นหาความเป็นไปของเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้การคิดวิเคราะห์ยังเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการคิดในมิติอื่นๆไม่ว่าจะเป็นการคิดในเชิงเปรียบเทียบ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการคิดเชิงบูรณาการ

จากการวิจัยของ อาภรณ์ บุญมาก (2552) เรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 : การวิเคราะห์พบระดับ พบว่า การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์แก่

นักเรียนสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีระดับเขาวนปัญญาที่สูงขึ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทำให้นักเรียนมีสมาธิ และทำให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง อรรถพร เอี่ยมไพศาล (2552) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสามารถด้านเหตุผล ความเชื่อในอำนาจภายในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .946 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 89.6 และ วิยะดา ปทุมรัตน์ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง คือ เขาวนปัญญา ส่วนเจตคติมีผลทางตรงต่อความสามารถด้านเหตุผล ตัวแปรความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบรรยากาศในชั้นเรียนและความสามารถด้านเหตุผลส่งผลทางอ้อมผ่านเจตคติ

จากผลสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในระดับกระทรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะคิดวิเคราะห์

1.1 ความหมายของการคิด

การคิดเป็นการทำงานอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลาในสมองของคนเรากการคิดจึงกลายเป็นเรื่องที่มีผู้สนใจได้ศึกษาและให้ความหมายไว้หลายแนว ดังนี้

มกราพันธุ์ จุฑารส (2551) ได้ให้ความหมายของการคิดไว้ว่า การคิดเป็นกิจกรรมทางความคิด จิตซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังคิดประสบการณ์ที่ได้รับมานำมาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและบริบท โดยผู้คิดจะต้องตั้งเป้าหมายในการคิดชัดเจนพร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และสิ่งสำคัญคือผู้คิดต้องมีสติเพื่อตนเองให้บรรลุการคิดที่มีประสิทธิภาพ

สุนทร สีนพานนท์ (2552) สรุปว่า การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองที่มีการค้นหาหลักการหรือข้อความจริงแล้ววิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปซึ่งการคิดนั้นอาจจะเกิดจากสิ่งเร้าหรือข้อความจริงที่ได้รับรวมกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ผลของการปรับเปลี่ยนการคิดจะช่วยพัฒนาระดับความคิดให้สูงขึ้น

ทิตินา แคมณี (2544) การคิดเป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำกับข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่ได้รับเข้ามา เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคล ซึ่งบุคคลใช้ในการสร้างความหมายความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ไม่ใช่เนื้อหาที่บุคคลหนึ่งจะสามารถถ่ายทอดให้อีกบุคคลหนึ่งได้โดยง่ายแต่บุคคล สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดการคิดและการเรียนรู้

Piaget (1964) ได้อธิบายไว้ว่า การคิด คือการปฏิบัติการทางสมองที่ลักษณะการคิดของเด็กและผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน เพราะปฏิบัติการทางสมองแตกต่างกัน เขายังมีความเห็นว่าการปฏิบัติการทางสมองคือการที่สมองแปลงความรู้ใหม่ให้เหมาะสมที่จะเก็บเข้าที่เข้าทาง ดังนั้นเมื่อสมองทำงานจึงต้องมีกระบวนการเกิดขึ้นเสมอ คือการรับและการเก็บเพื่อเก็บความรู้ใหม่ไปปรุงแต่งแบบแห่งความคิดและทำหน้าที่แปลงสิ่งใหม่ที่เข้ามาโดยอาศัยความรู้เดิมที่มีอยู่บ้างแล้ว จากนั้นจึงเก็บความรู้ใหม่ที่เข้าที่เข้าทางแล้วให้เป็นระบบ

Guilford (1967) กล่าวว่า การคิดเป็นการค้นหาหลักการโดยแยกแยะคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ หรือข้อความจริงที่ได้รับแล้วทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปอันเป็นหลักการของข้อความจริงนั้น ๆ รวมทั้งการนำหลักการดังกล่าวไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม

Hilgard (1984) ได้กล่าวว่าการคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในสมองอันเนื่องมาจากการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่อยู่ในระดับสูงกว่าการคิดในระดับเข้าใจและการประยุกต์ใช้ โดยที่การคิดระดับเข้าใจ เน้นที่การจับความหมาย แปลความตีความและขยายความ การคิดแบบประยุกต์ใช้เน้นการนำหลักการกฎเกณฑ์ที่รู้และจำได้ไว้แล้วมาใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่แปลกใหม่ได้เหมาะสม การคิดวิเคราะห์เป็นสมรรถภาพสมองที่สำคัญมากของมนุษย์ และเป็นส่วนประกอบสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือความมีเหตุผลและเป็นพื้นฐานของการคิดในระดับสูง การคิดวิเคราะห์นั้นมิได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นิตยา สุตตาจันทร์ (2552) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาเรื่องต่างๆ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใดและส่วนย่อย ที่สำคัญ แต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้างและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด

อุทัยราชันย์ มาตเลิง (2556) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า หมายถึง การแยกส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาเรื่องต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายสิ่งใดและส่วนย่อยที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์สัมพันธ์กันอย่างไรบ้างและเกี่ยวข้องโดยอาศัยหลักการใดซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบ

ยรรยง ภูทองพลอย (2550) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการจำแนก เชื่อมโยง แยกแยะส่วนต่างๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาเรื่องต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สิ่งใดและส่วนย่อยที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้างและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด

Bloom (1956) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร

Good (1973) ได้ให้คำนิยามของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นการคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิง เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล

1.3 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

1.3.1 การคิดวิเคราะห์องค์ประกอบหรือความสำคัญ (Analysis of Element)

1) ความหมายการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบหรือความสำคัญ

อภิญา แผลดกลาง (2557) กล่าวว่า วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุดตัวไหนเป็นตัวเหตุและผล

อุทัยราชันย์ มาตเลิง (2556) กล่าวว่า วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ โดยเรียงลำดับความสำคัญ อย่างเป็นระบบ ขั้นตอน ตามเหตุผล

กัลยาพร จงภัทรทรัพย์ (2560) กล่าวว่า วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดเพื่อจำแนกข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องราวที่กำหนดได้

พัชรารณณ์ พิมละมาศ (2544) กล่าวว่า การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากข้อสมมติฐาน และสรุปข้อความหรือข้อมูลนั้นๆ

1.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship)

1) ความหมายการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์

Bloom (1956) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์กันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อย เพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

พัชรารณณ์ พิมละมาศ (2554) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับส่วนอื่น

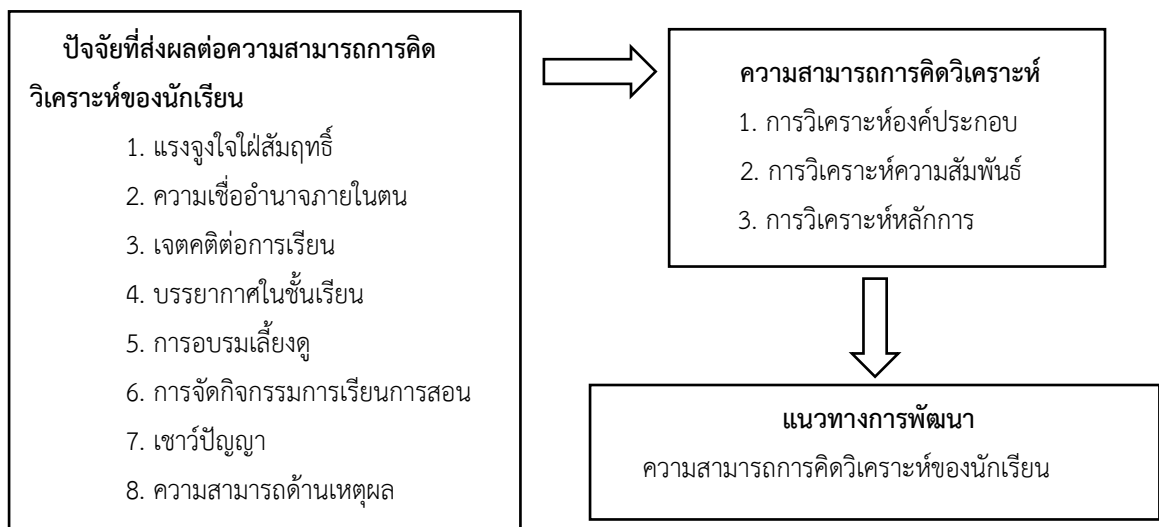
1.3.3 การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational lPrinciples)

1) ความหมายการวิเคราะห์หลักการ

Bloom (1956) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์หลักการ คือความสามารถในการค้นหาโครงสร้างและระบบของบรรดาเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันโดยมีสิ่งใดมาเป็นตัวเชื่อมโยงหรือมีอะไรเป็นหลักเป็นแกนกลาง

พัชรารณณ์ พิมละมาศ (2544) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การวิเคราะห์ระบบหลักการ และโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกันรวมไปถึงความชัดเจนในการวิเคราะห์หลักการแนวคิด จุดประสงค์ โททัศน์

กรอบแนวคิด



วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

5. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 5,656 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551) จำนวน 320 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีการสุ่มขั้นตอนดังนี้

2.1 ใช้อำเภอเป็นหน่วยการสุ่ม โดยสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ได้ 9 อำเภอ จาก 18 อำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.2 แบ่งโรงเรียนเป็น 4 ขนาด ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากโรงเรียนใน 9 อำเภอที่สุ่มได้ในข้อ 2.1 สุ่มโรงเรียนในสัดส่วนร้อยละ 20 ได้กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียนจากจำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียนจากจำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 โรงเรียนจากจำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน จากจำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อำเภอ และขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ขนาด โรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
เมืองสกลนคร	ใหญ่พิเศษ	ธาตุนารายณ์วิทยา	378	99
พังโคน	ใหญ่	พังโคนวิทยา	257	67
วาริชภูมิ	กลาง	มัธยมวาริชภูมิ	164	43
กุสุมาลย์	กลาง	กุสุมาลย์วิทยาคม	144	38
เต่างอย	กลาง	เต่างอยพัฒนศึกษา	130	34
ภูพาน	กลาง	คำเพิ่มพิทยฯ	58	15
โพนนาแก้ว	เล็ก	โพนพิทยาคม	29	9
นิคมน้ำอูน	เล็ก	นิคมน้ำอูนเจริญวิทยา	64	16
พรรณานิคม	เล็ก	ช้างมิ่งพิทยานุกูล	22	6
รวม			1,246	327

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การอบรมเลี้ยงดู และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .41-.72 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 ค่า และมีค่า IOC ตั้งแต่ .6-1.0

1.2 ตอนที่ 2 แบบทดสอบด้านเชาวน์ปัญญา มีค่าความยากง่ายระหว่าง .56-.56 อำนาจจำแนก ระหว่าง .45-.51 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

1.3 ตอนที่ 3 แบบทดสอบด้านความสามารถด้านเหตุผล มีค่าความยากง่ายระหว่าง .21-.76 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .25-.71 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

1.4 ตอนที่ 4 แบบทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.44 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .37-.87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

2. แนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ร่างแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดเลือกตอบ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จากนั้นจึงนำผลเสนอในตารางแจกแจงความถี่และร้อยละ

2.1 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแนวทางการพัฒนา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2.1.2 ครูผู้สอน ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลทาง Google Form โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นรายสถานศึกษา ตามจำนวนที่กำหนด

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปลงรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยอาศัย ผู้เชี่ยวชาญ (สมบัติ ทายเรือคำ, 2551)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (สมนึก ภัททิยธนี, 2545)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product moment Correlation Coefficient)

3.2 สร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ เป็นขั้นตอน (stepwise) (Multiple Linear Regression) โดยโปรแกรม SPSS

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research conclusions and Discussion)

ผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สรุปผล ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 6.33$)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .489$)

4. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยด้านชาวปัญญา (X7) ปัจจัยความสามารถด้านเหตุผล (X8) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู (X4) และปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X5) โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ร้อยละ 93.7 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ดังตาราง 2 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = -0.236 + 0.538X7 + 0.511X8 + 0.061X4 - 0.060X5$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'Y = 0.586Z7 + 0.552Z8 + 0.055Z4 - 0.050Z5$$

ตาราง 2 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ							
การคิดวิเคราะห์	R	R ²	b	S.E. _b	β	t	Sig
ค่าคงที่	-	-	-.236**	.085	-	-2787**	.006
1. เชาวปัญญา (X ₇)	.831	.691	.538**	.014	.586	37.37**	.000
2. เชาวปัญญา, (X ₇) ความสามารถด้านเหตุผล(X ₈)	.967	.934	.511**	.015	.552	34.91**	.000
3. เชาวปัญญา(X ₇), ความสามารถด้านเหตุผล(X ₈), การอบรมเลี้ยงดู (X ₄)	.967	.935	.061**	.018	.055	3.336**	.001
4. เชาวปัญญา(X ₇), ความสามารถด้านเหตุผล(X ₈), การอบรมเลี้ยงดู(X ₄), การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X ₅)	.968	.937	-.060**	.020	-.050	-2.982**	.003

a = - 0.236 S.E._{est} = ± 0.15303

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่สามารถพยากรณ์ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนี้

5.1 ด้านเชาวปัญญา

5.1.1 ครูควรสร้างสถานการณ์เพื่อฝึกและส่งเสริมความสามารถด้านความคิด ไหวพริบ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงความรอบรู้เรื่องราวต่างๆ แล้วนำมาคิดอย่างมีเหตุและผล อย่างเป็นขั้นตอน

5.1.2 ครูควรสอนแบบการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการแก้ไขปัญหา โดยวิเคราะห์การเชื่อมโยงและการหาความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นๆ

5.1.3 ครูควรฝึกให้นักเรียนคิด ตั้งคำถาม คิดนอกกรอบ คิดอย่างมีเหตุผลและอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบโดยอาศัยการเชื่อมโยง วิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยเหตุและผล

5.1.4 ครูควรการใช้สื่อและสร้างสถานการณ์จำลอง เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ การปรับตัว การอนุมานความสัมพันธ์ เพื่อหาวิธีมาแก้ไขปัญหา

5.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดู

5.2.1 การอบรมเลี้ยงดูบิดามารดาสนับสนุนบุตรและเปิดโอกาสให้บุตร เพื่อให้บุตรนั้นแสดงความสามารถต่าง ๆ รวมไปถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องการ

5.2.2 การอบรมเลี้ยงดูบิดามารดาควรใช้เหตุผลในการเลี้ยงบุตรและเมื่อจะทำโทษควรชี้แจงเหตุและผลว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด

5.2.3 การเลี้ยงดูผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ตัดสินใจด้วยตัวเองโดยมีการวางขอบเขตหรือกฎกติกา กว้าง ๆ ให้เด็กทำตาม เพื่อให้เกิดความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

5.2.4 การอบรมเลี้ยงดูบิดามารดาควรให้ความรักแก่บุตร พร้อมทั้งการให้รางวัลเมื่อบุตรมีพฤติกรรมพึงประสงค์ และการทำโทษบุตรเมื่อกระทำพฤติกรรมไม่ดี และควรใช้เหตุผลกับบุตรไม่ควรเลี้ยงแบบเข้มงวดมากเกินไป

5.2.5 การอบรมเลี้ยงดูบุตร บิดามารดาควรการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตร การ ทั้งกายและวาจา ควรสอนบุตรว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ เพื่อให้บุตรเกิดความตระหนักและปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง

5.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.3.1 ครูควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนในเรื่องที่นักเรียนสนใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม รวมไปถึงการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.3.2 ครูควรใช้สื่อในการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและ จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

5.3.3 ครูควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การตั้งคำถามควรเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน

5.3.4 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง รวมไปถึงการสร้างสถานการณ์ต่างๆเพื่อให้นักเรียนสนใจ การใช้ในการสอนเกมส์ ควรให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.4 ด้านความสามารถด้านเหตุผล

5.4.1 ครูสร้างสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนแก้ไขปัญหาที่พบเจอในขณะนั้นอย่างมีเหตุและผล โดยอาศัยการวิเคราะห์เหตุการณ์ การเชื่อมโยงของที่มาของปัญหา

5.4.2 ครูควรออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกค้นหา ฝึกตั้งคำถาม รวมไปถึงให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน

5.4.3 ครูให้นักเรียนหาเหตุซึ่งทำให้เกิดผล ซึ่งอาจจะเกิดจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือเป็น สถานการณ์นั้นๆที่เกิดขึ้น เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

5.4.4 ครูควรสร้างเหตุการณ์เพื่อให้นักเรียนหาแนวทางหรือวิธีการของผลที่เกิดขึ้นตามมาซึ่งเหตุผล ที่เกิดขึ้นอาจจะสามารถสรุปได้อย่างแน่นอนหรือไม่แน่นอนก็ได้

5.4.5 ครูควรจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้นักเรียนฝึกคิด วิเคราะห์ เชื่อมโยง หาความสัมพันธ์ต่างๆ และเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถด้านเหตุผล ด้านเขาวนัปัญหา ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน และด้านเจตคติต่อการเรียน

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูที่ใช้กิจกรรมการสอน การตั้งคำถาม หรือการใช้สื่อไม่เหมาะสมกับผู้เรียน จึงทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนอย่างเต็มศักยภาพจึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมหรือบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมในการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์เท่าที่ควร สอดคล้องกับ นิภาพร หาญพิพัฒน์ (2553) ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเชียงราย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดการเชื่อมโยงเหตุและผลในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จึงไม่

สามารถตีความประเด็นต่างๆได้ชัดเจน และนักเรียนยึดถือความคิดเห็นของตนเองมากเกินไปจนขาดความรอบคอบฝ่ายวิเคราะห์เพื่อหาข้อเท็จจริงส่งผลให้ระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งแยกอภิปรายรายปัจจัยได้ดังนี้

3.1 เชาวน์ปัญญาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ .831 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากเชาวน์ปัญญาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถหรือสมรรถภาพที่จะมาใช้ในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีเชาวน์ปัญญาดีหรือสูงจะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงด้วยเช่นกัน เชาวน์ปัญญาหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการอนุมานความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ มีเหตุผลและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วียะดา ปทุมรัตน์ (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง คือ เชาวน์ปัญญา ส่วนเจตคติมีผลทางตรงต่อความสามารถด้านเหตุผล ตัวแปรความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และบรรยากาศในชั้นเรียน ความสามารถด้านเหตุผลส่งผลทางอ้อมผ่านเจตคติ และสอดคล้องกับ นิตยา สุดตาจันทร์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 : การวิเคราะห์พบระดับ พบว่า (1) ตัวแปรระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ เชาวน์ปัญญา ความสามารถเชิงเหตุผล และเจตคติต่อการเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ร้อยละ 44.03 (2) ตัวแปรระดับห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ พฤติกรรมการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียนของครู สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้

3.2 ความสามารถด้านเหตุผล เป็นปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ .811 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ความสามารถด้านเหตุผล นักเรียนที่มีความสามารถด้านเหตุผลสูงจะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้นนักเรียนที่มีความสามารถด้านเหตุผล จะสามารถคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆที่พบเจอ โดยอาศัยองค์ประกอบ การจำแนกประเภท การอุปมาอุปไมย การสรุปความ วิเคราะห์เหตุผลและความสัมพันธ์อย่างมีวิจารณ์ญาณแล้ววินิจฉัยลงข้อสรุปอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับ อาภรณ์ บุญมาก (2552) สรุปว่า การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์แก่นักเรียนสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีระดับเชาวน์ปัญญาที่สูงขึ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมแก่การเรียน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทำให้นักเรียนมีสมาธิ และทำให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ เบญจพร ภิรมย์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า (1) ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 คือ ความสามารถด้านเหตุผล เจตคติต่อการเรียน และบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ (2) ตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 คือ พฤติกรรมการสอนของครู (3) ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3 ด้านการอบรมเลี้ยงดู เป็นปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ .111 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การอบรมเลี้ยงดูที่ดี จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีด้วย เพราะ นักเรียนได้รับ การเลี้ยงดูเอาใจใส่ การอบรม และคำชี้แนะ จากผู้ปกครองทำให้เป็น

ผู้มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบรรทัดฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาดา ปันโณม (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วง ชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนกลุ่ม 3 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ผลการศึกษาพบว่า เจตคติต่อวิชา คณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง คุณภาพการสอนของครู การอบรมเลี้ยงดู และ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการคิดวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้อง กับ อรพรรณ เอี่ยมไพศาล (2552) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความเชื่อ ในอำนาจภายในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ และความสามารถด้าน เหตุผล มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .854, .749, .734, .398 และ .807 ตามลำดับ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการมี ความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ -.597 (2) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Y) คือ การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน (X1) ความสามารถด้านเหตุผล (X4) ความเชื่อในอำนาจภายในตน (X2) การอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย (X31) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ (X32) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .946 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ ได้ร้อยละ 89.6

3.4 ความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ .111 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะทำให้มี แนวโน้มที่จะทำให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงด้วยเพราะความเชื่ออำนาจภายในตนคือการรับรู้ในเรื่องราว หรือผลที่ตนเองกระทำไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้น เกิดจากการกระทำของตนเองทั้งในการ แสดงออกทางด้านการคิด ด้านการพูด หรือด้านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ อรพรรณ เอี่ยมไพศาล (2552) พบว่าความ เชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อภิญา แผลดกลาง (2557) พบว่าความเชื่อภายในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หากนักเรียนมีความเพียรพยายาม ความอดทนและตั้งใจเรียนมากขึ้นจะทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

3.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ .111 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ถ้านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทำสิ่งใดแล้ว จะทำให้มีการพัฒนา ในหลายๆด้านเพื่อทำให้สิ่งที่ตัวเองปรารถนาถูกลงสำเร็จได้ ทำให้นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีแนวโน้มทำให้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงไปด้วยเช่นกัน เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ความปรารถนาหรือแรงจูงใจ ที่จะ ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ โดยพยายามแข่งขันกับเกณฑ์มาตรฐานตามความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ยรรยง ภูทองพลอย (2550) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีส่วนที่ผลักดันให้บุคคลต้องการมีสถานะที่สูงขึ้นมี ความรับผิดชอบมากขึ้น มีความต้องการความสำเร็จสูงขึ้น ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาการในด้าน ต่างๆ และสอดคล้อง นิตยา สุดตาจันทร์ (2550) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมี แนวโน้ม ทำให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงด้วยเช่นกัน เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือความปรารถนาที่จะทำในสิ่งหนึ่งให้สำเร็จถูกลงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค

4. ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านเชาว์ปัญญา ปัจจัยด้านความสามารถด้านเหตุผล ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครได้ร้อยละ 93.7 ความคลาดเคลื่อน .153 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ว่า “ปัจจัยที่ส่งผลมีอำนาจพยากรณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยที่ส่งผล สามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรพรรณ เอี่ยมไพศาล (2552) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอบรมเลี้ยงดูและความสามารถด้านเหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มี 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านเชาว์ปัญญา ปัจจัยด้านความสามารถด้านเหตุผล ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีแนวทางการพัฒนา 18 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ การหาความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นและการหาวิธีในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Thurstone (1976) ได้ศึกษาการพัฒนาเชาว์ปัญญา และได้เสนอแนวทางไว้ 7 แนวทางโดยทักษะที่สำคัญคือ ความเข้าใจทางภาษา ความสามารถในการใช้ตัวเลข ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถทางมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางการหาเหตุผล ความสามารถทางการจำ และความคล่องในการใช้คำ สรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ สามารถทำได้ โดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีระดับเชาว์ปัญญาที่สูงขึ้น มีความสามารถด้านเหตุผล และผู้ปกครองส่งเสริมในด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.75) แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ($\bar{X}$ = 3.82) ดังนั้นครูผู้สอนควรหาวิธีหรือเทคนิคการสอนที่ใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติต่อการเรียนที่ดี เพื่อส่งเสริมด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่มากขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 6.33) แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ ($\bar{X}$ = 6.15) ดังนั้น ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนมีทักษะวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านดังกล่าวสูงมากขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์

มีอำนาจพยากรณ์ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ดังนั้น ในการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ควรนำปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ไปเป็นแนวทางพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ มีอำนาจพยากรณ์ความสามารถการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเชาว์ปัญญา 2) ปัจจัยความสามารถด้านเหตุผล 3) ปัจจัยด้านการอบรม
เลี้ยงดู และ 4) ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในเชิงลึก

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อให้
ได้สารสนเทศที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการนำปัจจัยที่
ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ มาประยุกต์ใช้หรือพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันรวมถึงการสังเกต
พฤติกรรมการสอนของครู เพื่อให้ได้แนวคิดสำหรับแนวทางการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง(References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2563)*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัลยาพร จงภักดิ์ทรัพย์. (2560). *โมเดลเชิงสาเหตุความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 6 ตามขนาดโรงเรียนมีรูปแบบโมเดลไม่แปรเปลี่ยน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิจัยและประเมิน
ผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ดวงจันทร์ วรคามิน, ปังปอนด์รักอำนวยกิจ และยศวีร์ สายฟ้า. (2559). *การศึกษาความสามารถด้านการคิด
วิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย*. มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- ทิศนา ขมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: มาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์.
- นิตยา สุดตาจันทร์. (2552). *ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 : การวิเคราะห์พหุระดับ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิภาพร หาญพิพัฒน์. (2553). *การวิเคราะห์พหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจพร ภิมมย์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- พัชรภรณ์ พิมพ์มาศ. (2544). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษาตามแนวคิด 4 MAT ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มกราพันธุ์ จุฑะรสก. (2551). การจัดการความรู้: วิธีการเรียนรู้สู่การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์. ขอนแก่น: คลังวิทยา.
- ยรรยง ภูทองพลอย. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิยะดา ปทุมรัตน์. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุชาติ ปันโนม. (2551). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนกลุ่ม 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. (2559). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน.
- สำนักข่าวอิศรา. (2556). จุดวิกฤตของปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในหมู่คนไทย จุดวิกฤตของประเทศและผลประโยชน์ของทุกคน. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1.
- สุนทร สินธพานนท์. (2552). การพัฒนาทักษะการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- สมบัติ หายเรือคำ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภักดิ์ยธิน. (2545). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาการวัดและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ บุญมาก. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 : การวิเคราะห์พหุระดับ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรณณ เอี่ยมไพศาล. (2552). ปัจจัยบางประการที่ส่งผล ต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อภิญา ผดุงกลาง. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัยราชันย์ มาตเลิง. (2556). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาการวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Education Objective Handbook: Cognitive Studies*. New York: David Mackey Company, Inc.

Guildford, J.P. (1967). *Psychometric Methods 2nd ed.* New York: Ma Graw Hill.

Good, V. Carter. (1973). *Dictionary of Education.* New York: McGraw-Hill.

Hilgard, J. R. & LeBaron, S. (1984). *Hypnotherapy of pain in children with cancer.* Los Alto, California: William Kaufmann.

Piaget, J. (1964). *Part I: Cognitive development in children: Piaget development and learning.* Journal of Research in Science Teaching, 2, 176–186.

Thurstone, L.L. (1976). *Attitude Can be Measured.* New York: John Wiley.

บทความวิจัย

The History of Value Systems and the Modern Concept of Money

ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับระบบค่านิยมและแนวคิดเรื่องเงิน

Masayo Nakamura and Declan O'Sullivan

Faculty of Communication Arts and Design

Stamford International University

E-mail: masayo.nakamura@stamford.edu, Tel. 02-7694000

Abstract:

The source of the information for this article was based on the research undertaken by both authors. Most of the literature used covered a wide range of academic research articles and contemporary financial reports, together with relevant news articles in both Japanese and English language. The Japanese literature was translated into English language by Masayo Nakamura, the principle author of the paper. An English language dictionary was also used to define some specific terminology. Other relevant literature was included, in order to analyze and critically assess the history of human currency systems.

The process of establishing the significance of the material and relevant information to be the foundation of a credible academic research article started with reading relevant literature covering the modern day concept of cryptocurrency and the Bitcoin. The path then moved backwards to find information to clarify the origin of what became the modern-day money of notes and coins. Before the invention of money (coins or paper) there was barter trading, a form of exchange without the use of monetary tokens (Taskinsoy, 2019). It can be noted that the history of money started from the barter exchange, which led to a more modern understanding, as we are now witnessing many countries trying to be a master of CBDC (Central Bank Digital Currency). This article presents an analysis of how the money system has been changing its forms and suggests what the future directions of the money system will offer.

Keywords: Money; Cryptocurrency; CBDC (Central Bank Digital Currency); Stablecoin; History of Currency.

Received: February 23, 2023, **Revised:** April 18, 2023, **Accepted:** May 10, 2023

Introduction

This article will assess how the concept of money originated in the form of exchanging items such as animals and vegetables for what was considered equal value in seafood or wood, as an example, which then developed into becoming a similar value system based on paper notes and coins (Nakata, 2019). Originally, the designated notes represented a contract to be exchanged with gold bars of that same value. This exchange

system changed fairly recently in the early 1970s, when the previous American President Richard Nixon almost demanded moving away from that specific system, because the entire country was in deep debt, following the extended years of war in Vietnam (Nakata, 2019).

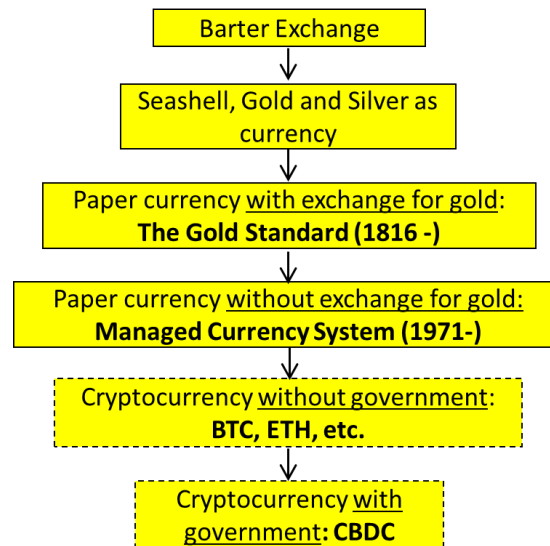


Fig. 1 The information in Figure 1 is from Nakata, 2019, apart from the last line on CBDC, which was added by Masayo Nakamura, the principle author of this article.

Objective of the Research

The aim of this research paper is to introduce the origin, history, and development of how humans established modern day economy. The main focus is to reinforce the fact that the currency system is not static and eternal, as it is often believed to be solid and secure. Therefore, it was important to emphasize how the concept of cryptocurrency and digital currency has emerged, but it could be argued that governments still want to maintain the security of currency values and not leave it to be a free-for-all currency system.

Research methods

Both authors used a wide range of academic research articles in both Japanese and English language, relevant newspaper articles, a dictionary for defining specific terminology, and other relevant literature in order to analyze and critically assess the history of human currency systems.

History of currency

Figure 1 shows how the money system has gradually developed.

1st step – The system started from the barter exchange as a primitive form of exchanging a value, which had one main flaw: The item that one person had is not always the specific object that the other person wants to exchange for.

2nd step – Therefore, gold was chosen as a form of the common value to exchange for something else due to gold being a universal material that everyone gives a significant value to. However, using gold as a currency to exchange as a value indicator also had a major flaw: The lack of, or limitation to mobility because of its heaviness as a natural metal (Nakata, 2019).

3rd step – Paper sheets started to be used as a “ticket” or “token” to be exchanged for gold. This event is known as the Gold Standard which started in 1816. Who guarantees that you can use the “ticket” to exchange for its equivalent in gold? The answer is: A national government (Taskinsoy, 2019)

4th step – In 1971, the US President Nixon made a motion of using the paper itself without exchanging it as a ticket for gold. At that time, America was no longer able to maintain the system that the national government would be able to exchange it for gold, due to mainly the serious economic damage that came from the war in Vietnam that had lasted for approximately twenty years and had increased the national debt to a significant level (Nakata, 2019). This new system that was introduced was called the Managed Currency System, that allows paper notes with a designated value to be used on their own, without exchanging it for gold or anything else in a barter system. Although this event was a drastic change, it was possible to succeed because using a paper note to represent a national currency was already deep rooted as a payment system (Nakata, 2019). The Managed Currency System is being used in the modern world. All countries are in this system, where a government controls the economy of a country by issuing relevant currency bills. It could be argued that many ordinary members of any population tend to misunderstand the banking system, in the belief that the modern current currency system being used is something solid and therefore, secure. However, the history of money value and currencies is the history of a changing monetary system. The last drastic change from Gold Standard to Managed Currency System was quite recent. Even the current currency system may be changed soon, as assessing the value system is an on-going process.

Roles of currency

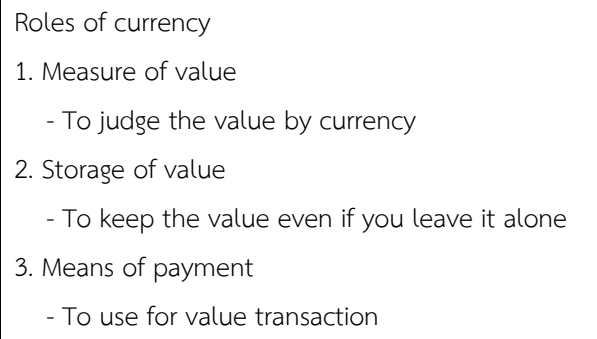


Fig. 2 shows the main roles of currency (Nakata, 2019)

The Measure of value – It plays a role to judge the value by currency. For example, if there is a fish with a price tag of 3 US dollars and a fish with a price tag of 10 US dollars, people would regard that the one with a price tag of 10 dollars has more value than the one of 3 dollars.

Storage of value – A role to keep the value for enough long. Imagine what would happen if one decided to use fish as a currency. The user would not be able to use it after one day because fish does not last long and would rot and perish. Obviously, a currency needs to be able to be stored as a valued item for the long-term.

Means of payment – A role to use a currency for a value transaction. To play a part as the means of payment for many things, ‘it’ needs to be widely accepted to make a payment. When ‘it’ meets these three roles, a large amount of people starts to use ‘it’ as a currency (Tsuboi, 2019).

How cryptocurrency started

In recent years, particularly after the financial crisis and banks collapsing in 2007-2008 (Sarraf & Wade, 2020), some people started to feel that countries and central banks are the only main players to gain a huge profit from the current Managed Currency System. Of course, although it provides safety and a level of security for a person to save their wages however, in order to do this, people pay a huge cost as a procedure fee, from which countries and central banks are running their own for-profit business system. In 2008, Satoshi Nakamoto released a thesis to address this issue: “Bitcoin: A peer to peer Electronic Cash System.” This is a summary based on his philosophy:

- *Economy is not all about what only governments/banks can control*
- *If we have an economy system that can be confirmed to guarantee the value with everyone, not by the government, we will no longer be exploited by the central power*

- *With blockchain technology, we can change the economy from a centralized administrative framework to a more fully equal-distributed system*
- *If we can confirm the value of that by technology to connect everyone, it can be a currency.* (Tsuboi, 2019).

The term ‘blockchain’ is: “a structure used for a distributed or shared database consisting of discrete blocks of data, with each new block secured and connected to earlier ones by cryptography: used to create digital ledgers for cryptocurrency systems, among other things.” (Online dictionary).

In 2009, one year after Nakamoto’s publication, a new system that used Nakamoto’s idea was released that used the term Bitcoin. It was the first cryptocurrency that has been acknowledged as a value first by a few tech people, then by many people in other fields, then finally by nations at government level. For example, in Japan, the “Revised Payment Services Act Japan” was officially adopted in 2017. Now, many other cryptocurrencies have been released, and many tech people are supporting this concept, to update the on-going system (Nakata, 2019).

Current definition of cryptocurrency

After 2009 when the first cryptocurrency known as Bitcoin, using the currency code of BTC, came onto the international stage, several thousand forms of cryptocurrencies have been released. However, most of them have not been used as means of payment, therefore it has remained as a vehicle for speculation, as it is considered to be far more volatile rather than a stable system. There are three main accepted reasons that create the volatility of Bitcoin: 1) The limited amount; 2) Monopoly status; and 3) Risks of hacking. Below is a brief description of each reason of the volatility.

1) Limited amount – BTC has a limited amount of newly issued Bitcoin, which means that it would keep gaining its value until some point near the end of the “mining,” which is just the same phenomenon as of real gold, where 200k tons out of all 250K tons on the earth has been mined, would show. That inevitable end is called the “Last Day” which, although it is not known when it will occur, that day is sure to come (Tsuboi, 2019).

Monopoly Status – About 90% of the issued Bitcoin is said to be owned by the top 1% of users, which happen to be located mainly in China. At the moment, if that the top 1% starts to sell their Bitcoin, its inherent value will start to come tumbling down (Tsuboi, 2019).

Risks of Hacking – No matter how the blockchain process is safe and secure, when the trading market is not secure and left vulnerable, it can be hacked, especially when the field of trading market is still young. For example, although the American dollar is not a bad system, if the bank counter is not secure, robbery can happen. One news story of any hacking can make the value of the cryptocurrency drop immediately, through fear of users and any future users losing their bitcoin currency value.

Added to that, as cryptocurrency such as BTC is not based on the liability of anyone, issuers can gain seigniorage if there is someone who receives it as a counter value of something. The term “seigniorage” refers to the profit made, normally by a government, by providing a currency, and making the difference between the face value of coins and their production costs (Online dictionary). Although that looks like an ideal manner of making easy money, such currencies have a tendency of experiencing some excessive issue. This is one reason why several thousand types of separate cryptocurrencies have been issued so far. A currency that has such a tendency is hard to be used.

The second reason is that cryptocurrency did not receive a wide network, which is a significant factor as the means of any payment. All channels of payment have “network externality” that increases more effectiveness as more people use and accept it. If very few shops accept cryptocurrency as a legitimate form of payment, then this will lead to far less benefit in carrying cryptocurrency around in a modern smartphone (Humony, 2022).

Therefore, now cryptocurrency is no longer regarded as a “currency” since it does not have a function to keep the value stable, unlike real national bank currencies of notes and coins that have a central administrative function. Although the “Revised Payment Services Act Japan” clearly showed that cryptocurrency has a certain value, the definition centers on this point: cryptocurrency has propriety value. That means that cryptocurrency is more for investment, than a physical currency. The phrase *crypto assets* has been used recently instead of cryptocurrency (Nakata, 2019).

Stable coin and failure of *libra*

Trying to overcome these unstable volatile issues of cryptocurrency, the idea of “Stablecoin” came into focus. What if a central administrative function was given the authority to guarantee the value to cryptocurrency? This situation is explained succinctly here:

“Stablecoins are kinds of cryptocurrency whose value is pegged to a fiat currency like the U.S. dollar, other cryptocurrencies, or a commodity like oil or gold. They provide users with the benefit of the security and immediate payment processing that digital currencies offer, without the price volatility of traditional cryptocurrencies.” (Seeking Alpha, 2021)

A “fiat currency” refers to: “paper currency made legal tender by a fiat of the government, but not based on or convertible into coin.” (Online dictionary). In June 2019, the plan of Stablecoin, referred to as *libra*, was released at the initiative of Facebook (Meta), which caught huge attention from the international financial community. Fig. 3 is the basic structure of *libra* (Yamaoka, 2020).

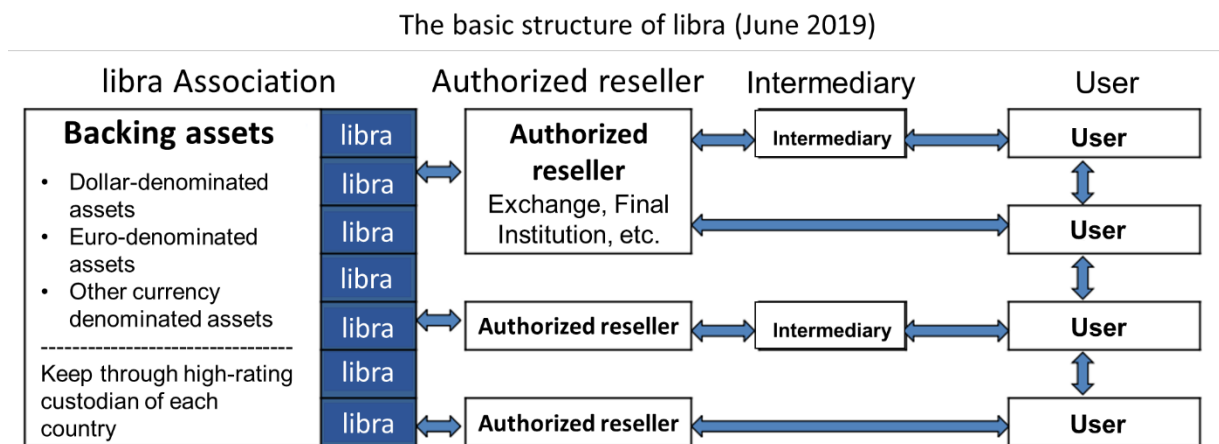


Fig. 3 (Yamaoka, 2020). The original source material is in Japanese language
And was translated by Masayo Nakamura, the principle author of this article.

The two main characteristics of *libra* are described here by Humony (2022):

First, it tries to achieve the stable value in a currency basket by being backed with safe assets that are denominated by a multiple number of developed countries. Providing stability in the value was planned with multiple safe assets such as dollar-denominated or Euro-denominated assets, i.e., a short-term national bond that earns high trust as 100 backing. It was intended to provide a financial structure support for people living in a large area, including developing countries, who could use *libra* as a cheap means of money transferring (Humony, 2022).

Second, as it was the initiative introduced by Facebook (Meta) that held over 2 billion users, then there was a high possibility of achieving a wide network from the very beginning. In addition, the *libra* Association was created by Facebook plus more than 30 large companies, including financial professional firms such as VISA, MasterCard, PayPal, ebay. Therefore, fast payment with cheap procedure fees could also become easily achievable. Thereby, *libra* was intended to be a global currency that could be used for transaction, even by immigrants who had difficulty in having a bank account, or no ability to open a bank account (Humony, 2022).

However, in a counter reaction, the authorities of many countries made alarm bells ring against the plan of *libra*. In international conferences such as G20 and G7, the rather negative response to *libra* became a major focus-point theme. As courses for alarm against *libra*, the authorities of many countries used various reasons such as arguing that the possibility of money laundering existed, as their loophole. The top concerns were, however, a point that *libra* gets backed and supported with multiple assets that were denominated in currencies of developed countries, and the point that Facebook was “too big” as an individual company (Yamaoka, 2020).

It was argued that if *libra* had denominated with assets of multiple currencies as a backing to be used for domestic transactions, then the financial outflow from the home currency to currency of other countries can occur through *libra*. Facebook has many users also in developing countries, in which there are some currencies that do not achieve enough trust in the world market. Another attack against *libra* was especially strong for the developing countries where *libra* can be a significant concern because, it was argued, that there would be a higher possibility in those countries that people would prefer to use *libra* instead of their domestic local currency. In effect, the financial outflow from developing countries to developed countries would happen. Even for the U.S.A, this can be a large cause of concern. It was believed that if many people in America changed the regular currency use from the US dollar to *libra*, a huge part of outstanding balance of that would outflow to the currencies of other countries.

In fact, a toughening stance that strengthens the surveillance on *libra* was indicated in debates and discussions of the G20, calling stablecoin, as represented by *libra*, as a “Global Stablecoin” when distinguished from other stablecoins (Humony, 2022). However, this attempt of creating *libra* by Mark Zuckerberg via Facebook (Meta), that had been prepared as perfectly as possible for one huge international firm, did not work out too well. The idea of *libra* was severely slammed by central banks of many countries because it was consistently regarded that it violates each independent country’s authority and benefit of the domestic national currency. Academically, to issue and/or control a currency is placed in a rather gray area. The specific case study of *libra* can be viewed as a power game between an independent large individual firm and the government of several powerful countries; or the fight between David and Goliath where, in this context, Facebook as David lost the fight to obtain any credible recognition or achieve any legitimacy in the international financial world.

How the CBDC (Central Bank Digital Currency) started.

CBDC	
1.	A digital currency
2.	Denominates as a legal currency such as USD, JPY.
3.	Issued currency as liabilities of central bank.

Fig. 4 (Bank of Japan, n.d.) The original source is in Japanese language and was translated by Masayo Nakamura, the principle author of this article.

If the concept of a stablecoin such as *libra* was doomed for failure, then the obvious question became this: “Then, who can do what Mark Zuckerberg could not?” For stablecoin to become accepted by the traditional system, then the obvious answer is simple and obvious: A country.

In this context, CBDC (Central Bank Digital Currency) was born. It can be said that, in the context of a strategy against a “Global Stablecoin” such as *libra*, individual countries have launched a plan of issuing CBDC. Moreover, to achieve safe and low-cost cross-border payments (international payments), to create a system of exchanging CBDCs that countries issue in the future is also presently being considered (Kiuchi, 2022a). According to Nihon Ginko (Bank of Japan n.d.), it is generally said that CBDC meets three main points, as indicated above in Fig. 4 (Bank of Japan, n.d.).

E-CNY, China

E-CNY (Digital Renminbi, or digital RMB) is a central bank digital currency issued by China's central bank, the People's Bank of China. It was the first digital currency to be issued by a major economy, undergoing public testing in April 2021 (Areddy, 2021; Popper, & Li, 2021). E-CNY is a legal tender (Xinhuanet, 2021) and has equivalent value with other forms of Renminbi, also known as the Chinese yuan (CNY), such as bills and coins (Areddy, 2021).

The first occasion that occurred for foreigners to use E-CNY was given at the Beijing Olympics in 2022 (Kiuchi, 2022c). Undoubtedly, it can be said that it was China's unveiling ceremony of the first CBDC system that was being used in a country. As well as the Beijing Olympics, that event also achieved the aim of enhancing the national prestige of China as a dominant country.

The American government seems to be observing vigilantly at China making a public appeal of the E-CNY by using the international stage of the Beijing Olympics. A senator of the U.S. Republican Party, Pat Toomey, expressed their concern that: “The government of China may have an aim to establish a standard of measure for cross-border payment, proceeding internationalization of E-CNY by using Beijing Olympics” in a message sent to the US Secretary of the Treasury, Janet Yellen and US Secretary of State, Antony Blinken (Kiuchi, 2022c). Including the U.S.A, there are quite a few other developed countries that are showing a cautious stance against any overseas usage of E-CNY and its status of being the global standard of cross-border payment. In fact, after the Beijing Olympics, other developed countries seem to proceed into the more detailed discussions of actually introducing CBDC, than had ever happened before.

Digital Rupee, India

In February 2022, the government of India announced unexpectedly that the Reserve Bank of India (Central Bank) was planning to introduce CBDC as “Digital Rupee” in 2023 (Kiuchi, 2022b).

From 2021, India had shown a willingness of issuing CBDC, having stated that: “We are under investigation of problems such as fundamental technologies and means of issuing” however, they also noted that: “In order to issue, a circumspect control and a subtle approach are needed” (Kiuchi, 2022b). The government explained whether it would be used mainly as a retail or a wholesale had not yet been decided. Moreover, a spokesperson stated in November 2021 that whether the CBDC would be issued directly to individuals and companies, or indirectly from intermediators such as banks, or whether it would be decentralized or half-centralized were still under consideration (Kiuchi, 2022b).

In other words, any concrete design of their CBDC had not been fully decided in any complete form by November 2021. It is rather surprising that they had announced the issuing plan just a few months after that. In fact, it seems to be an unmeasured plan and there is a high possibility that it would need to start from a limited level of usage, such as making a test-run stage after the initial installation.

If a “digital Rupee” started to be formally issued in 2023, it will become second behind China among the major influential countries that have a large economy. The issue of “Digital Rupee” will have a particular impact on many developed countries, such as the members of the European Union, but also the U.S.A. and Japan (Kiuchi, 2022b).

Other main countries

New Zealand: On 8 February, 2022, New Zealand announced that the Reserve Bank of New Zealand (Central Bank) would start an operation for designing a CBDC, which would be a multiple-stage and multi-year project (Kiuchi, 2022c).

U.S.A: On 9 February, 2022, the US President Biden directed relevant bodies to verify specific tasks for issuing CBDC as a “Digital Dollar” (Kiuchi, 2022d). This does not mean that the American government has decided to formally issue a “Digital Dollar” but this would confirm that they have now started considering implementing CBDC in a far more active and serious level than has ever occurred before.

Sweden: The discussion of CBDC as “e-Krona” initially started in 2016. After a great deal of consideration, the government officialised a report for “Phase 1” that focuses on the separate stages of consideration. The central bank of Sweden declared that they will prepare to deepen the discussion for the next validation phase, or “Phase 2,” with the Swedish private banking systems (Yamaoka, 2021).

Japan: In 2021, the Digital Currency Forum was created by 74 companies and organizations that included mega-banks, companies related to blockchain, the Bank of Japan, the Financial Services Agency, the Ministry of Internal Affairs and Communications, the Finance Ministry, together with the Ministry of Economics, and Trade and Industry (Kikutake, 2021). They released a white paper and progress report of CBDC, referred to as “DCJPY” in 2021 (Sanda, 2021).

Discussion: Future Use of Currency

With the invasion of Russia into Ukraine starting on 24 February 2022, this started to make the local ruble currency become weak. This, together with a post-Trump America, the whole country of the USA has become divided and both politically and economically weakened which, one could argue, will strengthen the position of Xi Jing Ping and increase the global power of China to potentially dominate the global CBDC currency value system. Therefore, this situation suggests that there is very little, or no chance at all, that there will be any return to a Cold War scenario of USA vs. China, as the latter has the agenda of taking sole control of the international economy.

Discussions about CBDC have recently started to become very active in many countries. This seems to include the expressions of strong vigilance of other countries against the large influence on the world economy system and cross-border payments; and particularly of the E-CNY that was unveiled at the Beijing Olympics. If China started using E-CNY for cross-border payments on a full-scale level, there is a high possibility that vigilance around developed countries will become far more increased and it could well lead into the stage of advancing any plan of issuing their own national-based CBDC financial system.

In the wake of the development of the E-CNY, there is also a real possibility that competition for dominance in the basic standard of the international world economies, finance systems and cross-border payments will also increase in earnest.

At any time of market uncertainty, it can be seen that traditional investors will often sell what they see as riskier assets – such as digital currency – and move their money into safer investments (BBC News, 2022). It is interesting to note that in the last twelve months, Bitcoin has become the official legal tender in two countries: El Salvador and the CAR (Central African Republic). Since El Salvador indicated that it would allow consumers to use the cryptocurrency in all transactions, simultaneously alongside the US dollar, the IMF (International Monetary Fund) has urged it to reverse this decision (BBC News, 2022).

Added to that, there is a strong argument that would predict that the recent conflict of Russia invading Ukraine in February 2022, with both the direct and indirect effects this will have on local and world currencies, then this may well cause – yet again – another change in the interpretation and understandings of using some form of cryptocurrency as a legitimate alternative option of an active currency to be potentially implemented the very near future, if it is not already in active use (Worrachaddejchai, 2022).

References

- Areddy, J.T. (2021). China Creates its Own Digital Currency, a First for Major Economy, *Wall Street Journal*. ISSN 0099-9660.
- Bank of Japan. (n.d.). *What is Central Bank Digital Currency?*, Retrieved from <https://www.boj.or.jp/announcements/education/oshiete/money/c28.htm/>.
- BBC News. (2022). *Bitcoin value drops by 50% since November peak*. BBC News, 10 May, 2022, Retrieved from <https://www.bbc.com/news/business-61375152>.
- Humony, A. (2022). *Pullout of libra, the background of Meta*. JBpress, Retrieved from <https://jbpress.ismedia.jp/articles/-/68889>.
- Kikutake, S. (2021). *SOMPO Newsletter*. Sompo Research Institute Inc., Retrieved from <http://www.sompo-ri.co.jp/issue/topics/t202114.html>.
- Kiuchi, T. (2022a). *What diem (former libra) has left*. Knowledge Insight, 27 Jan, 2022, Retrieved from https://www.nri.com/jp/knowledge/blog/lst/2022/fis/kiuchi/0127_2.
- Kiuchi, T. (2022b). *India announced CBDC, Digital Rupee*. Knowledge Insight, 2 Feb, 2022, Retrieved from <https://www.nri.com/jp/knowledge/blog/lst/2022/fis/kiuchi/0202>.
- Kiuchi, T. (2022c). *Unveiling ceremony of E-CNY at Beijing Olympics in the world's attention*. Knowledge Insight, 9 Feb, 2022, Retrieved from <https://www.nri.com/jp/knowledge/blog/lst/2022/fis/kiuchi/0209>.
- Kiuchi, T. (2022d). *Digital Dollar is under consideration by executive actions*. Knowledge Insight, 11 Mar, 2022, Retrieved from https://www.nri.com/jp/knowledge/blog/lst/2022/fis/kiuchi/0311_3.
- Nakata, A. (2019). *Nakata University YouTube channel (in Japanese) (Cryptocurrency 1: The History of Bitcoin is a Huge Suspense Drama)*, Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=krK6s-Ej2Z8>.
- New York Times. (2021). China Creates its Own Digital Currency, a First for Major Economy. *Wall Street Journal*, ISSN 0099-9660.
- Online dictionary: “Blockchain”, Retrieved from <https://www.dictionary.com/browse/blockchain>.
- Online dictionary: “fiat money”, Retrieved from <https://www.dictionary.com/browse/fiat-money>.
- Online dictionary: “seigniorage”, Retrieved from <https://www.dictionary.com/browse/seigniorage>.
- Popper, N. & Li, C. (2021). *China Charges Ahead With a National Digital Currency*. The New York Times, ISSN 0362-4331.
- Reaume, A. (2021). *Stablecoin: What It Is, Price Info & List*. Seeking Alpha, Retrieved from https://seekingalpha.com/article/4468065-what-are-stablecoins?external=true&gclid=EAlaIqobChMk-DaiYS79gIVA38rCh1Msge-EAAYASAAEgICdPD_BwE&utm_campaign=14926960698&utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_term=127894704186%5Edsa-1427141793820%5E%5E552341146735%5E%5E%5Eg.
- Sanda, K. (2021). *Will it become a digital yen, DX detonator? To be put into practical use in 2022*. Nikkei Business Publications, Inc., Retrieved from <https://business.nikkei.com/atcl/NBD/19/depth/01296/>.

-
- Sarra, J. & Wade, C. (2020). Predatory Lending Practices Prior to the Global Financial Crisis. *Chapter 3 in Predatory Lending and the Destruction of the African-American Dream*, Cambridge University Press, 23-68.
- Taskinsoy, J., (2019). The Transition from Barter Trade to Impediments of the Dollar System: One Nation, One Currency, *One Monopoly*. *SSRN Electronic Journal*, Istanbul Aydin University, Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/331559802_The_Transition_from_Barter_Trade_to_Impediments_of_the_Dollar_System_One_Nation_One_Currency_One_Monopoly.
- Tsuboi, D. (2019). *Why Blockchain?*, Shoeisha, Japan, Retrieved from https://www.amazon.co.jp/dp/4798162655/ref=as_li_ss_tl?ie=UTF8&linkCode=sl1&tag=nirva-22&linkId=91f1bc23efd0c86048bbaa8efecffd b4&language=ja_JP.
- Worrachaddejchai, D. & Pitsinee, J. (2022). *Have we missed the crypto boat?*. Bangkok Post, 18 April, 2022, Retrieved from <https://www.bangkokpost.com/business/2296306/have-we-missed-the-crypto-boat>.
- Xinhuanet, K. (2021). *Decoding the digital yuan: where is the “new” used?*, Xinhua News Agency, Retrieved from http://www.xinhuanet.com/info/2021-02/10/c_139734595.htm.
- Yamaoka, H., (2020). *From libra to diem*. Humony International, Inc., Retrieved from <https://humonyinter.com/column/it/it-15/>.
- Yamaoka, H. (2021). *e-Krona of Sweden*. Humony International, Inc., Retrieved from <https://humonyinter.com/column/it/it-32/>.
- Yano, M., Chris, D., Kenichi, M., & Yoshio, K. (2020). Blockchain and Crypt Currency: Building a High Quality Marketplace for Crypt Data, *Springer*, Retrieved from https://library.oapen.org/bitstream/id/450957da-9637-4af5-a336-4b860e5f1c08/2020_Book_BlockchainAndCryptCurrency.pdf.

บทความวิจัย

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริม
ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วชิรญา มีรัง

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

อีเมล: 64120609104@udru.ac.th, เบอร์โทร. 094-2758787

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จาก 2 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 8 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading (ก่อนเรียนและหลังเรียน) 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการอ่านจำนวน 3 เล่ม เล่มละ 2 เรื่อง ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เล่มละ 2 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย คำนวณร้อยละ เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 2) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบที (dependent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 91.12/83.75 แสดงว่าชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ก่อนเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ 10.95 คะแนน และหลังเรียน 16.75 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ, เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H, ชุดฝึกทักษะการอ่าน

Received: April 24, 2023, Revised: May 4, 2023, Accepted: May 10, 2023

THE DEVELOPMENT OF MATHAYOM 1 STUDENTS' READING SKILLS THROUGH THE USE EXERCISE OF 5W1H TECHNIQUE.

Wachiraya Meerang

Master of Education (Curriculum and Instruction)

Udon Thani Rajabhat University

E-mail: 64120609104@udru.ac.th, Tel. 094-2758787

Abstract

The objectives of this research were 1) develop exercise using the 5W1H technique for enhancing English reading skills of Mathayomsuksa 1 students to meet the efficiency criterion of 80/80, 2) compare English reading skills by using the 5W1H technique of Mathayomsuksa 1 students, pre-test-posttest using exercise. The samples used in this research were Mathayomsuksa 1 students from 2 schools in the group 8 Mueang Nong Bua Lam Phu District, total 40 students obtained through the cluster random sampling technique. The research instruments were 1) the tools used for data collection was the Enjoy reading test (Pre-test and Posttest) 2) The tools used in the experiment was English reading skills exercise 3 sets, 1 set has 2 stories per book, used for 2 hours per book. The statistics to analyzed data were 1) mean, percentage score, performance criteria E_1/E_2 2) mean, standard deviation and dependent t-test.

The research results were 1) English reading skills training package using the 5W1H technique for enhancing English reading skills of Mathayomsuksa 1 students had E_1/E_2 efficiency values of 91.12/83.75. English, using the 5W1H technique, the efficiency is higher than the specified criteria, which is 80/80. 2) Before learning by using the English reading skill package using the 5W1H technique, the students had an average score of 10.95 in English reading skills and 16.75 after the study. When testing the mean difference, it was found that the students' English reading skills after learning with the English reading skills training package using the 5W1H technique of students after learning were significantly higher than before learning at the .01 level.

Keywords: *Reading skills, 5W1H Technique, Reading exercises*

Received: April 24, 2023, **Revised:** May 4, 2023, **Accepted:** May 10, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นุชนา เหลืองอังกูร ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวณี ชัยเขาวรัตน์ กรรมการและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยข่าโนนสมบูรณ์ และโรงเรียนทุ่งโปรงประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์

ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการทดลองในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.วราพร ทองจีน ผู้อำนวยการสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นายโฆสิต พรประเสริฐ อาจารย์สาขาวิชาการวัดและประเมินผล นางสาวณัฏฐา วิจารณ์รงค์ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว เพื่อนทุกคน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนอยู่เบื้องหลังทุกด้านในการวิจัยครั้งนี้

บทนำ (Introduction)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการสร้างศักยภาพด้านการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถในการรับและส่งข้อมูล และองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนนั้นคือความสามารถในการอ่าน เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษาเล่าเรียน คนที่เรียนหนังสือเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเก่ง เพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จและสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้ การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์เพราะช่วยยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดให้มีความก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554)

แม้ว่าทักษะการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการและด้านทักษะอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ทักษะการอ่านของเยาวชนไทยยังคงสะท้อนให้เห็นเป็นปัญหาย่อยอย่างต่อเนื่อง จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562-2564 พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ที่ร้อยละ 33.25 34.38 และ 31.11 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามภูมิภาคแล้ว พบว่า นักเรียนที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนสอบตามที่ตั้งของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศอย่างเห็นได้ชัด อยู่ที่ร้อยละ 29.87 32.89 และ 29.27 ตามลำดับ (กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 10, 2564)

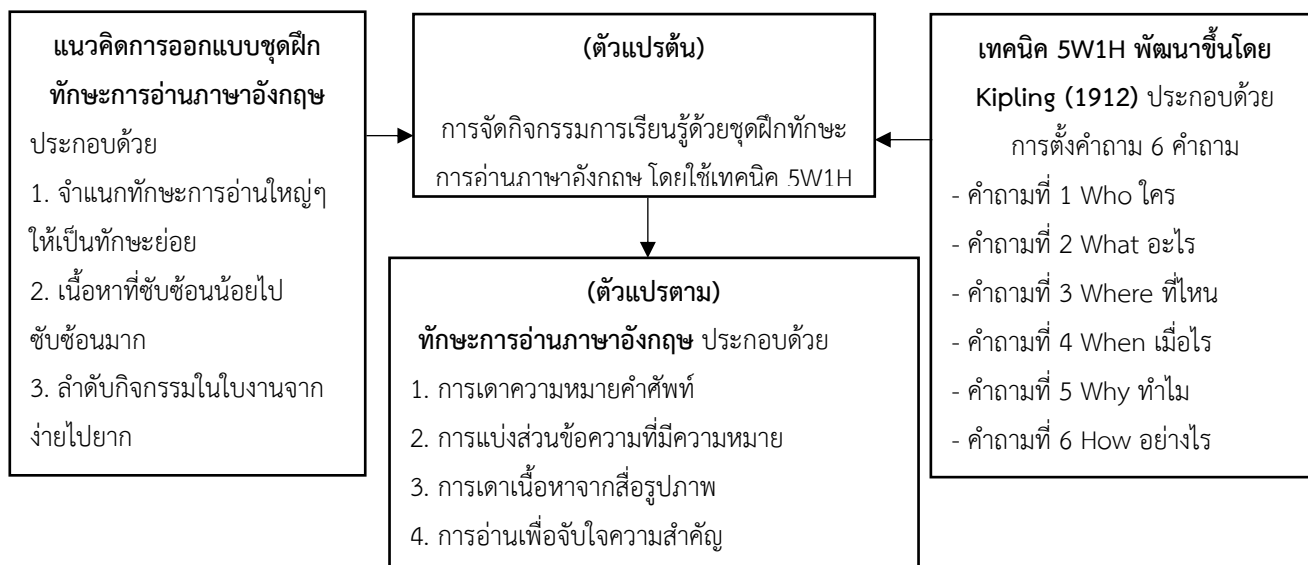
เมื่อเปรียบเทียบกับผลในระดับประเทศพบว่า นักเรียนตามที่ตั้งของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าระดับประเทศ อาจเป็นผลมาจากสภาพการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปครูสอนภาษาอังกฤษมีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นเนื้อหา โครงสร้างภาษามากเกินไป ในการสอนครูเป็นผู้บรรยายหลักโดยใช้หนังสือเล่มเดียว นักเรียนเป็นเพียงผู้ฟัง ซึ่งเป็นผลมาจากครูมีภาระงานสอนมาก สอนหลายระดับชั้น ทำให้ไม่มีเวลาการออกแบบกิจกรรมการสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านภาษาและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับบริบทนักเรียนที่แท้จริง แต่การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ควรมาจากห้องเรียนเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นทักษะการอ่านจึงช่วยให้นักเรียนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้มาก สามารถใช้ศึกษาหาความให้แก่ตนเอง เพิ่มพูนประสบการณ์ แม้จะไม่ใช่ว่าประสบการณ์โดยตรงแต่ก็ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น (สาวิตรี มะดอมะ, 2564)

นอกจากนี้ ทักษะการอ่านจะทำให้นักเรียนเกิดความสุขเพลิดเพลินที่จะอ่าน ถ้าหากนักเรียนอ่านเป็น นักเรียนก็จะมีความสุข ได้ข้อคิดต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน โดยทักษะการอ่านคือ ความสามารถในการแปลความหมายจากประโยคหรือข้อความที่ได้รับรู้ใจความ ใช้การตีความเพื่อให้เข้าใจสื่อในรูปแบบของการเขียน ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถที่จะทำความเข้าใจ และตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายได้ตามจุดประสงค์ของผู้เขียนที่แสดงออกมาทางข้อความนั้นมากกว่าตัวภาษานั้นๆ (Johnson & Morrow, 1981) และมีการกล่าวถึงทักษะการอ่านเป็นการแปล สัญลักษณ์หรือตัวอักษรต่างๆ เป็นคำพูดหรือสื่อความหมาย ถ้ายกย่องความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน การอ่านภาษาอังกฤษ มี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง (Reading Aloud) และการอ่านในใจ (Silent Reading) การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อฝึกความถูกต้อง (Accuracy) และความคล่องแคล่ว (Fluency) ในการออกเสียง ส่วนการอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อรับรู้และทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกับการฟัง ต่างกันที่การฟังใช้การรับรู้จากเสียงที่ได้ยินในขณะที่การอ่านจะใช้การรับรู้จากตัวอักษรที่ผ่านสายตา (กาญจนา จันทะดวง, 2542) แต่การที่จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ก็จะต้องควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษพร โพธิ์เหมือน (2561) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 4W1H ส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งนักเรียนได้รับการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค 4W1H ด้วยการตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จากการใช้คำถาม 4W1H โดยเทคนิคนี้จะทำให้นักเรียนสามารถหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วมากยิ่งขึ้น สามารถสรุปประเด็นของเรื่องที่อ่านได้ และสอดคล้องกับ ปัทมวรรณ ตระการไทย (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยพบว่านักเรียนขาดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ มักเกิดความเบื่อหน่าย อ่านไม่รู้เรื่อง เมื่อได้อ่านข้อความที่มีเนื้อหายาวๆ ครูจึงเลือกเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบการฝึกทักษะ สามารถพัฒนาด้านการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เช่น การแบ่งหน้าที่กันเพื่อศึกษาบทอ่านสั้นๆ และกมลพร ทองนุช และ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2561) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H และการสอนปกติ พบว่าความสามารถในการจัดกิจกรรมโดยการใช้เทคนิค 5W1H เน้นการตั้งคำถามและตอบคำถาม ทำให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมได้อย่างมีระบบ ส่งเสริมให้นักเรียนมีหลักการในกระบวนการคิด รู้จักตั้งคำถาม 6 คำถาม แล้วสำรวจ อ่านเนื้อเรื่อง แล้วสามารถตอบคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ สามารถสรุปเนื้อเรื่อง และคาดคะเนคำตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนุกสนานในการเรียน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูในรายวิชาภาษาอังกฤษได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลผ่านการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาจากเนื้อเรื่องที่ครูสอนได้ ขาดกระบวนการในการสรุปเนื้อหา และไม่สามารถจับประเด็นสำคัญในการแปลใจความสำคัญของประโยคได้ จึงทำให้เห็นว่านักเรียนประสบกับปัญหาด้านทักษะการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยชุดฝึกทักษะเป็นสื่อที่ครูได้ออกแบบให้มีขั้นตอน และกิจกรรมที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนหรือเรื่องที่กำลังเรียน ฝึกทักษะและการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในเรื่องที่ต้องการฝึก

ปฏิบัติ สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียนให้คิดเป็นมีความรับผิดชอบและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (สุนธรี สินธพานนท์, 2552) อีกทั้งชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H เป็นการสอนคิดให้ลึกเชิงวิเคราะห์ การคิดแบบนี้มีวิธีคือ ใช้วิธีของสูตร 5W1H คือ อะไร (What) มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง มีรายละเอียดเป็นอย่างไร ใคร (Who) ใครกันที่เป็นต้นเรื่อง เจ้าของเรื่อง บุคคลสำคัญของเรื่องผู้ใดได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ที่ไหน (Where) สถานที่หรือตำแหน่งที่ชัดเจน เมื่อใด (When) ที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นหรือจะเกิด ทำไม (Why) ทำไมหรือเพราะเหตุใดเรื่องนั้นจึงเกิด อย่างไร (How) รายละเอียดสิ่งที่เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดมีความเป็นไปในลักษณะใด (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เทคนิค 5W1H ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์แก่ครูสอนในการนำไปใช้พัฒนาความสามารถด้านการเรียนของนักเรียน ทักษะการอ่านถือว่าสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษเกิดความสำเร็จ เพราะการอ่านนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการอ่านออกหรืออ่านได้เท่านั้น แต่ยังต้องสามารถบอกได้ คิดได้ ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเป็นอย่างไร ใครทำอะไร เหตุการณ์คืออะไร เกิดขึ้นที่ไหน และการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นแนวทางสำหรับผู้อื่นในการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้วิชาอื่นๆ อันจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ถึงขีดสูงสุดของความสามารถซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาต่อไปได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่อยู่ในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ศูนย์เครือข่าย เมือง 8 ที่มีบริบทในการจัดการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 165 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จาก 2 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย เมือง 8 ปี การศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่อยู่ในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน บริบทการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน เป็นหน่วยสุ่มมีความเท่าเทียมกัน ทำการสุ่มมา 2 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H

2.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเวลา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ จำนวน 12 คาบเรียน โดยจัดการเรียนรู้ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 แผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.1 โดยสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ 1 ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน ตัวชี้วัดที่ 3 เลือก/ระบุ ประโยคและข้อความ ให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงที่อ่าน และตัวชี้วัดที่ 4 ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ก่อนการทดลอง (Pre-test)
- 2) แบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading หลังการทดลอง (Posttest)
- 3) แบบประเมินความพึงพอใจการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดฝึก ทักษะ จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ชุดฝึกทักษะการอ่าน 3 เล่ม เล่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 แผน การ

จัดการเรียนรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) การทำกิจวัตรประจำวัน 2) การทำกิจกรรมในตารางเวลา 3) กิจกรรมในวันหยุดสุดสัปดาห์ 4) การผจญภัย 5) การท่องเที่ยวต่างประเทศ 6) กิจกรรมในเทศกาลต่างๆ

5. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading

1.1 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อวิเคราะห์และวัดความสามารถด้านต่างๆ เช่น ด้านความรู้ ความจำ ด้านความเข้าใจด้านการนำไปใช้

1.2 สร้างแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ชุด จำนวนชุดละ 20 ข้อ (โดยเลือกจากข้อสอบที่ดี 30 ข้อ) โดยหัวข้อเรื่องในการสร้างแบบวัดทักษะการอ่านแตกต่างจากชุดฝึกทักษะการอ่าน

1.3 นำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ด้านวัดผล ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม และความถูกต้องด้านภาษา และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่าเท่ากับ .5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด

นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบเท่ากับ .67 - 1.00 แสดงว่าแบบวัดทักษะการอ่านใช้ได้ทุกข้อ

1.4 นำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ที่ผ่านการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน

1.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้ มาหาความยากง่ายและอำนาจจำแนก คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง (P) ระหว่าง .23 - .77 และค่าอำนาจจำแนก (R) ระหว่าง .36 - .84 และตัดข้อที่มีการเลือกตอบแล้วผิดซ้ำกันหลายครั้ง ทำการเลือกข้อสอบที่ความเหมาะสมจำนวน 20 ข้อ

1.6 นำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 20 ข้อ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder-Richardson (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ทั้งฉบับเท่ากับ .89

1.7 จัดพิมพ์แบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading ฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H

2.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกทักษะ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ

2.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค 5W1H ดังนี้

1) สามารถเดาความหมายคำศัพท์ได้

- 2) สามารถแบ่งส่วนข้อความที่มีความหมายได้
- 3) สามารถเดาเนื้อหาจากสื่อรูปภาพได้
- 4) สามารถอ่านเพื่อจับใจความสำคัญได้
- 5) สามารถอ่านและตีความได้

2.3 สร้างชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H โดยเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ วิชาภาษาอังกฤษ หน่วยการเรียนรู้ Enjoy Reading มีทั้งหมด 3 เล่ม เล่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 แผนการจัดการเรียนรู้

เล่มที่ 1 What do you usually do every day?

ชั่วโมง 1 – 2 เรื่อง Daily routine

ชั่วโมง 3 – 4 เรื่อง Timetable

เล่มที่ 2 What are you going to do this weekend?

ชั่วโมง 5 – 6 เรื่อง What's on weekend

ชั่วโมง 7 – 8 เรื่อง Adventure

เล่มที่ 3 What did you do last summer?

ชั่วโมง 9 – 10 เรื่อง Travel abroad

ชั่วโมง 11 – 12 เรื่อง Festival

2.4 จัดองค์ประกอบของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามแนวคิดการออกแบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย จำแนกทักษะการอ่านใหญ่ๆ ให้เป็นทักษะย่อย เนื้อหาที่ซับซ้อนน้อยไปซับซ้อนมาก ลำดับกิจกรรมในใบงานจากง่ายไปยาก

2.5 นำแบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ คุณภาพระดับดีมาก คุณภาพระดับดี คุณภาพระดับค่อนข้างดี คุณภาพระดับพอใช้ และคุณภาพระดับควรปรับปรุงกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมินผลดังนี้

ระดับคุณภาพระดับดีมาก	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับดี	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับค่อนข้างดี	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับพอใช้	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับควรปรับปรุง	ให้คะแนน	1	คะแนน

กำหนด เกณฑ์การแปลผลระดับคุณภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	แปลผล มีระดับเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลผล มีระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยชุดฝึกทักษะมีเนื้อหาตรงกับสาระการเรียนรู้ การออกแบบชุดฝึกทักษะตรงกับทฤษฎีที่นำมาใช้ องค์ประกอบชุดฝึกทักษะมีความครบถ้วน มีคำชี้แจงและคำสั่งในชุดฝึกทักษะมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ภาพประกอบชุดฝึกทักษะมีความชัดเจน และชุดฝึกทักษะสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้

2.6 นำแบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ที่ผ่านการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เพื่อประเมินรูปแบบของแบบฝึกหัด และความเหมาะสมของคำชี้แจง

2.7 นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในชุดฝึกทักษะการอ่านทั้งหมด 3 เล่ม เล่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมเป็น 12 แผนการจัดการเรียนรู้

3.3 นำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องความเหมาะสมของภาษา ครอบคลุมความถูกต้องเชิงเนื้อหาและการวัดประเมินผล ความเหมาะสมด้านสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ คุณภาพระดับดีมาก คุณภาพระดับดี คุณภาพระดับค่อนข้างดี คุณภาพระดับพอใช้ และคุณภาพระดับควรปรับปรุงกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมินผลดังนี้

ระดับคุณภาพระดับดีมาก	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับดี	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับค่อนข้างดี	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับพอใช้	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับควรปรับปรุง	ให้คะแนน	1	คะแนน

กำหนด เกณฑ์การแปลผลระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	แปลผล มีระดับเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	แปลผล มีระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญที่ครบถ้วน มีการระบุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ชัดเจนระบุการทำกิจกรรมที่ชัดเจน สื่อการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ประเมินนิเทศนักเรียนพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading (Pre-test) และการสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน และแจ้งสิทธิ์ที่กลุ่มตัวอย่างพึงมี เช่น การเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยความสมัครใจโดยลงนามในแบบแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการ และสิทธิ์ในการถอนตัวเมื่อไม่ประสงค์เข้าร่วมได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ และชื่อ ที่อยู่ ข้อมูลส่วนตัว ของกลุ่มตัวอย่างจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เอกสารรับรองเลขที่ อว 0622.7/030 ออก ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566

2. เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading (Pre-test) ก่อนเรียนไปใช้กับนักเรียน จำนวน 20 ข้อ ให้เวลา 30 นาที หลังจากนั้นทำการตรวจคะแนนและบันทึกผล

3. เก็บรวบรวมข้อมูลขณะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองตามแผนการ จัดการเรียนรู้ 12 คาบ จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดฝึกทักษะการอ่าน 3 เล่ม เล่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ และขณะทำการสอนการอ่านรู้เรื่องได้ใช้เทคนิคการสอนอ่านด้วย 5W1H คือ Who, What, Where, When, Why และ How โดยมีวิธีดำเนินการทดลองดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ (Warm up)

1) ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทักทายและตั้งคำถามง่ายๆ โดยใช้คำถาม 5W1H (Who, What, Where, When, Why, How) ถามนักเรียนโดยเชื่อมโยงกับเรื่องที่นักเรียนจะได้อ่าน

ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำเสนอ (Presentation)

1) ครูแจกชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค 5W1H โดยครูอธิบายความหมายของเนื้อหาที่กำลังเรียน โดยมีเทคนิค 5W1H (Who, What, Where, When, Why, How) แก่นักเรียนทราบ

2) ครูให้นักเรียนรู้ Tips 1-5 วิธีการทำ และเทคนิคในการทำแบบฝึกหัด

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นฝึก (Practice)

1) ให้นักเรียนดำเนินการก่อนทำแบบฝึกหัด ทำความเข้าใจกับแบบฝึกหัด ให้ครบทุกข้อ และทำการสแกน Qr-code เพื่อทำความเข้าใจเทคนิคในการทำแบบฝึกหัดแต่ละข้อ

ขั้นตอนที่ 4 ชี้นำไปใช้ (Production)

1) นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง หากมีข้อสงสัยให้สแกน Qr-code อีกครั้งของแต่ละข้อ เพื่อทำการทบทวนเนื้อหา และ Tips ในการทำแบบฝึกหัดใหม่อีกรอบ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุป (Wrap up)

- 1) ครูให้นักเรียนเปิดไปที่หน้าเฉลย ด้านหลังของเล่มฝึก เพื่อทำการตรวจคำตอบของตนเอง
- 2) ทำการบันทึกคะแนนลงในเล่มฝึกของตนเอง
- 3) ครูสอบถามคะแนนจากนักเรียน และให้นักเรียนตอบข้อผิดพลาดของตนเอง ทบทวนในข้อที่ผิด แล้วดำเนินการอ่านคำตอบและคำถามที่ผิดอีก 1 ครั้ง
4. หลังจากที่ทำนักเรียนได้ทำชุดฝึกทักษะการอ่านครบ 12 ชุด นักเรียนจะได้ทำแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading (Posttest) ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
5. ผู้วิจัยตรวจแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading (Posttest) นำคะแนนที่ได้มาหาเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นคะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) และรวบรวมคะแนนจากชุดฝึกทักษะทั้ง 12 ชุดฝึก นำคะแนนที่ได้มาเป็นค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์

วิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 กำหนดตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และร้อยละ (Percent)
2. การเปรียบเทียบการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบที (dependent t-test)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H และคะแนนแบบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ Enjoy reading ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพ E_1/E_2	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1)	218	198.65	91.12
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2)	20	16.75	83.75

จากตารางที่ 1 ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 91.12/83.75 แสดงว่าชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนแบบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ Enjoy reading ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	40	10.95	1.77	26.21	.000
หลังเรียน	40	16.75	1.41		

**P < 0.01 (highly significant)

จากตารางที่ 2 พบว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 10.95 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.77 และคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 16.75 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.41 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 91.12/83.75 นักเรียนได้คะแนนระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 91.12 การเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ดีขึ้น และส่งผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดทักษะการอ่าน Enjoy reading หลังจากการได้เรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H คิดเป็นร้อยละ 83.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้เนื่องจาก ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เป็นเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความสำคัญ สามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน อย่างรวดเร็วและชัดเจน สามารถตอบคำถามที่ผู้อ่านต้องการทราบได้ สอดคล้องกับแนวคิดของกมลพร ทองนุช และ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2561) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ทำให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมได้อย่างมีระบบ โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีหลักการในกระบวนการคิด รู้จักการตั้งคำถาม 6 คำถาม เพื่อทำการอ่าน แล้วสำรวจ เนื้อเรื่อง เพื่อตอบคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ จนสามารถสรุปเนื้อเรื่อง คาดคะเนคำตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังที่พัชพร โพธิ์เหมือน (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 4W1H ส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีการจดจำลำดับเหตุการณ์สำคัญจากบทความที่อ่านได้ และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ซึ่งได้พิจารณาจากคะแนนแบบฝึกและแบบทดสอบที่นักเรียนทำ สอดคล้องกับอนุศิริ ชินศรี (2562) ได้ทำการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค 4W1H นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนได้รู้ความหมายของคำศัพท์จากเนื้อเรื่อง สามารถเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องได้มากขึ้นส่งผลต่อการตอบคำถาม ในระหว่างการทำแบบฝึกทักษะและนักเรียนสามารถนำคำตอบจากการทำแบบฝึกทักษะมาเรียบเรียงเพื่อเป็นการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน เป็นการฝึกการเขียนสรุปความของตนเอง ดังที่ Alam (2021) การกล่าวถึงเทคนิค 5W1H ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์

สถานการณ์ และความคิดในการช่วยเขียนบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ให้มีเนื้อหา ใจความสำคัญได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยตัดคำศัพท์ที่ไม่มีความสำคัญเกี่ยวกับประโยคที่ต้องการเขียนได้ ให้มีใจความตรงกันกับความหมายที่นักเรียนต้องการจะสื่อสาร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้ชุดฝึกทักษะเข้ามาเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษนั้น ถือว่าเป็นประโยชน์แก่ครูในการจัดการเรียนรู้ได้ดีมากขึ้น เพราะการเรียนรู้ผ่านชุดฝึกทักษะเป็นการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากการลงมือทำ สามารถจดจำลำดับขั้นตอนเนื้อหา หรือบทความที่นักเรียนได้อ่านด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับสุทธินันท์ ศิริไทย (2551) ได้นำชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ เข้าไปประกอบการเรียนการสอนในชั้นฝึก โดยให้นักเรียนจับคู่ เพื่อปฏิบัติกิจกรรม ศึกษาชุดฝึกร่วมกัน และครูมีหน้าที่คอยสังเกต ให้คำแนะนำแก่นักเรียน พบว่าชุดฝึกสามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้รับความรู้ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ส่งผลทำให้นักเรียนได้ทราบข้อผิดพลาด และข้อบกพร่องของตนเอง สามารถเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น ดังที่รัตติมา แผงอ่อน (2559) ได้พัฒนาชุดฝึกการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญ โดยการแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละความสามารถของนักเรียน ร่วมกันอ่านเนื้อเรื่องและสรุปใจความสำคัญร่วมกัน โดยมีนักเรียนที่เก่งช่วยอธิบายแนะนำเพื่อนที่ไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง พบว่าชุดฝึกทักษะสามารถใช้สอนนักเรียนให้ได้เรียนรู้และปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดไว้ตามชุดฝึกทักษะ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและรู้จักข้อผิดพลาดของตนเอง สามารถประเมินตนเองได้ โดยเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

2. จากการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก การให้ความสำคัญและการฝึกอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่สามารถพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับกมลรัตน์ เทพิน (2549) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามกระบวนการแลกเปลี่ยนบทบาทสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การพัฒนาทักษะการอ่าน ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนบทบาท ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน ด้วยกระบวนการตั้งคำถาม การสรุป การคาดคะเน และการอธิบายขยายความ ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีกระบวนการ ดังที่ Duke N. K. & Pearson D. P. (2009) ได้พูดถึงการพัฒนาการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษ โดยให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดที่เป็นบทความโดยฝึกให้นักเรียนสามารถที่จะสรุปเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดเป็นประจำ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบค้นหาคำตอบแบบคร่าวๆ และจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ การสร้างภาพหรือใจความสำคัญ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค ซึ่งผลการวิจัยพบว่า จากการที่ครูได้สอนเทคนิคการอ่านจับใจความนี้ พบว่านักเรียนมีความสามารถที่พัฒนาภาษาอังกฤษหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนนักเรียนรู้เทคนิคเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Kuschel S. G. (2022) ได้ให้ความสำคัญกับการอ่าน และพบว่าคนที่มีความคล่องแคล่วในการอ่าน จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งอาศัยความสามารถทางประสบการณ์ และความสามารถด้านไอคิวของผู้อ่าน โดยความคล่องแคล่วในการอ่าน สามารถส่งผลต่อการพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านได้อีกด้วย

สรุป

1. ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H สำหรับส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 91.12/83.75 แสดงว่าชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงว่าระหว่างเรียนนักเรียนเกิดองค์ความรู้ จากการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ นักเรียนสามารถเดาความหมายคำศัพท์ แบ่งส่วนข้อความที่มีความหมาย เดาเนื้อหาจากสื่อรูปภาพ อ่านเพื่อจับ

ใจความสำคัญ การอ่านเพื่อตีความ ผ่านการทำชุดฝึกทักษะ และสามารถเข้าใจการใช้เทคนิค 5W1H ในการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อตอบคำถามในชุดฝึกทักษะ

2. พบว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียนเท่ากับ 10.95 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.75 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษผ่านการทำชุดฝึกทักษะ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ในการฝึกวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วและชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูต้องทำการอธิบายลำดับขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการทำชุดฝึกทักษะให้ละเอียด เพราะนักเรียนบางส่วนยังไม่มีพื้นฐานในการทำแบบฝึกหัดที่มีขั้นตอนที่หลากหลายในการเรียนรู้

1.2 ครูแนะนำให้นักเรียนสะสมคำศัพท์ หรือเขียนคำศัพท์ใหม่ๆ ไว้ในสมุดส่วนตัวเพื่อเป็นการนำความหมายของคำศัพท์ที่ได้ไปต่อยอด และใช้คาดเดาความหมายของบทความที่นักเรียนได้อ่าน และเป็นการสะสมคำศัพท์ในคลังความรู้ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปการออกแบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ครั้งต่อไป ครูควรกำหนดบทความที่นำมาเป็นเนื้อเรื่องของชุดฝึกทักษะให้มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความชอบของนักเรียน และเพิ่มความหลากหลายของชุดฝึกทักษะ อาจจะมีการเพิ่มเกมออนไลน์เพื่อความสนุกสนานร่วมกับการทำชุดฝึกทักษะ

2.2 ครูควรมีการปูพื้นฐานเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบการตั้งคำถาม 5W1H ฝึกให้นักเรียนได้สรุปบทความสั้นๆ อาจเริ่มจากการวิเคราะห์คำถามที่ง่ายก่อน แล้วนำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางให้กับนักเรียน ในการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่ครูคาดหวัง

2.3 ครูควรมีการต่อยอดการใช้แบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยการเชิญครูต่างชาติเข้ามาพูดคุยหรือพานักเรียนร่วมกันทำแบบชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และออกแบบสาระการเรียนรู้ให้ผสมผสานเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

1. ได้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 5W1H ที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และสามารถใช้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ให้ตนเองได้
3. เป็นประโยชน์ต่อครูสอนภาษาอังกฤษ ในการสร้างชุดฝึกทักษะด้านอื่นๆ เพื่อนำเทคนิค 5W1H ไปใช้ในการเพิ่มทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด
4. เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักการศึกษา นักวิจัย และผู้ที่สนใจในการใช้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลพร ทองนุช และ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H และการสอนปกติ. คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กมลรัตน์ เทพิน. (2549). ผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ตามกระบวนการแลกเปลี่ยนบทบาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานศึกษาธิการภาค 10. (2564). รายงานวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, V-NET และ N-NET ปีการศึกษา 2564 ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 10. สืบค้นวันที่ 22 ธันวาคม 2565, จาก <https://reo10.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/06/ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน-ปีการศึกษา-2564.pdf>
- กาญจนา จันทะดวง. (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ. สกลนคร: สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ทักษพร โพธิ์เหมือน. (2561). การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 4W1H ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมวรรณ ตระการไทย. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตติมา แผงอ่อน. (2559). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สาวิตรี มะดอมะ. (2564). การพัฒนาชุดนิทานคุณธรรมภาษาอังกฤษบูรณาการบริบทท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายจังหวัดยะลา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 16(3),

386-388.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2552). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

สุทธินันท์ ศิริไทย. (2551). *การสร้างชุดฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อนุศิริ ชินศรี. (2562). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะและเทคนิค 4W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสาชิงช้า*. สืบค้นวันที่ 21 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.thaiedresearch.org/home/authorview/19035>.

Alam, B. P. (2021). Short structured summary using 5W1H to improve 10th grade student's writing competence. *Research on English Language Teaching in Indonesia*, 9(2), 1-9.

Duke, N. K. & Pearson, D. P. (2009). Effective Practices for Developing Reading Comprehension. *Journal of Education*, 189(1), 107-122.

Johnson, K. & Morrow, k. (1981). *Communication in the classroom*. England: Longman Group Ltd.

Kipling, R. (1912). *Just so stories: The Elephant's Child*. United States (Garden city N.Y.): The country life press.

Kuschel, S. G. (2022). *Examining cognitive correlates and predictors of growth in reading fluency and comprehension for struggling readers receiving NILD education therapy*. Degree of Doctor of Philosophy in Education, Regent University.

บทความวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0
ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

มงคล จิตโรสถิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อีเมล: mongkon.j@ptu.ac.th, เบอร์โทร. 087-0714844

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ 2) เพื่อประเมินทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ 2) แบบวัดทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8535 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1. คะแนนความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่ทั้ง 8 แผน โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2 ด้าน นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก 2. คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ โดยรวมนักศึกษามีทักษะในระดับดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีทักษะในระดับดีมาก 6 ทักษะ ระดับดี 3 ทักษะ และระดับพอใช้ 1 ทักษะ 3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ

คำสำคัญ : แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน, ทักษะไทยแลนด์ 4.0, นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

Received: April 24, 2023, Revised: May 4, 2023, Accepted: May 27, 2023

PHENOMENON-BASED LEARNING MANAGEMENT TO ENHANCE THAILAND 4.0 SKILLS OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION STUDENTS

Mongkon Jittrasopin

Faculty of Education Pathumthani University

Email: mongkon.j@ptu.ac.th, Tel. 087-0714844

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a plan for learning activities using phenomenon-based learning to enhance Thailand 4.0 skills of early childhood education students, 2) to assess Thailand 4.0 skills of early childhood education students, and 3) to study their satisfaction of students towards learning activities. The sample group was 25 undergraduate students in Early Childhood Education who enrolled in the second semester of the academic year 2021 by purposive random sampling. It's an experimental research. Research tools are: 1) a plan for learning activities using phenomena-based learning to enhance Thailand 4.0 skills of early childhood education students, 2) Thailand 4.0 skills assessment form of early childhood education students, and 3) The satisfaction questionnaire of early childhood education students on learning activities had a confidence level of .8535. Statistics used in data analysis were frequency, arithmetic mean and standard deviation.

The results of the study found that: 1. The overall appropriateness scores of the 8 learning activity plans were appropriate at a high level. When analyzing each aspect, it was found that the 2 learning activity plans were appropriate at the highest level. The rest were appropriate to a large extent. 2. Thailand skills score 4.0 of students in early childhood education program Overall, the students' skills were at a good level. When analyzing individually, it was found that 6 skills were very good, 3 skills were good, and 1 skill was fair. 3. The students were satisfied with the overall learning management at the highest level. When considering each item, it was found that satisfaction was at the highest level of 9 items and at the high level of 3 items.

Keywords : *Phenomena-based learning activities plan, Thailand 4.0 skills, early childhood education students*

Received: April 24, 2023, **Revised:** May 4, 2023, **Accepted:** May 27, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): ขอขอบพระคุณ ดร.ชนากานต์ ยืนยง อธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพงษ์ เพชรสุทธิ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ วงษ์อินทร์ ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูและกรรมการสภามหาวิทยาลัยปทุมธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพสิน นุกูลกิจ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยปทุมธานี รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรชัย อภิเกียรติ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่

ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณ นักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาศาสตร์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือให้การสนับสนุนการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

บทนำ (Introduction)

การจัดการเรียนการสอนที่กำลังได้รับความนิยมมากในปัจจุบันและได้มีการใช้จนประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก คือ การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based learning) ซึ่งเป็นแนวคิดของประเทศฟินแลนด์หลังปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016-2017 โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะหลักและทักษะทางสังคม โดยผู้เรียนมีบทบาทหลักในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ได้สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเองของผู้เรียน โดยใช้ความรู้สาระวิชาต่างๆ มาบูรณาการผ่านกระบวนการคิด (thinking processes) และกระบวนการทางปัญญา (cognitive processes) ให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ นำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ได้องค์ความรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน (Mattila & Silander, 2015; Butkatunyoo, 2018) จุดเด่นของการจัดการเรียนรู้วิธีนี้จะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะใหม่ๆ มากขึ้น สามารถสร้างการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างวิชาต่างๆ และเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของตนเอง อีกทั้งยังจะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจช่วยสร้างการเรียนรู้ด้วยการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นอีกด้วย (Valamis, 2019) นอกจากนี้การศึกษานี้ยังมุ่งเน้นที่กระบวนการแก้ปัญหาที่มากกว่าเน้นที่การสร้างชิ้นงานของวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยผู้เรียนต้องอาศัยทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหากลุ่ม การสื่อสาร และการใช้เหตุผลเชิงตรรกะเพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุป อีกทั้งยังจะได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่มอย่างอิสระ (เรวณี ชัยเขวารัตน์, 2563)

การพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 เป็นผลมาจากการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างพอเพียง ภายใต้ประเทศไทย 4.0 และการเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากรการศึกษา และผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการรู้จักเดิมเดิม พอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบ และให้คุณค่า รวมทั้งการหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นการศึกษาไทย 4.0 (Thai Education 4.0) คือ การสร้างเด็กและเยาวชนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) มาตรา 6 รวมทั้งส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศและสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) โดยเฉพาะการผลิตครูสำหรับการศึกษายุค 4.0 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในการศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วยสมรรถนะแกนกลางของการศึกษายุค 4.0 10 ด้าน และสมรรถนะวิชาชีพครู 6 ด้าน ส่วนผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการผลิตครูปัจจุบันในประเทศไทยพบว่าค่อนข้างมีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็ง (อภิภา ปรัชญพฤทธิ์, 2560) เพราะ ครู คือ ทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการศึกษาทั้งในโรงเรียนและการศึกษาของประเทศ คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้ก้าวเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 เพื่อให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในควบคู่กับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เป็นผู้สร้างฐานรากสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0 คือ “ครูปฐมวัย”

ครูปฐมวัย หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติหน้าที่อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยหรือเด็กที่อยู่ในช่วงแรกเกิด - 6 ปีบริบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่อยู่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความเจริญก้าวหน้าของพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (จิรวรรณ กาละดี, 2544; สุวรรณ ทองคำ, 2549) และจะต้องมีคุณสมบัติตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) กำหนด คือ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณสมบัติต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้ ก) มาตรฐานความรู้ประกอบด้วยความรู้ 9 ประการ คือ (1) ความเป็นครู (2) ปรัชญาการศึกษา (3) ภาษาและวัฒนธรรม (4) จิตวิทยาสำหรับครู (5) หลักสูตร (6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา (9) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (10) การประกันคุณภาพการศึกษา และ (11) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือ (1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน (2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะในด้านความรู้ประกอบด้วยผลการบูรณาการของสาระความรู้และสมรรถนะ ดังต่อไปนี้ (2.1) หลักการ แนวคิด และแนวโน้มทางการศึกษาปฐมวัย (2.2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (2.3) การเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย (2.4) การเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย (2.5) การเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย (2.6) การเรียนรู้สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (2.7) การเรียนรู้สุนทรียศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย (2.8) การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (รัตนวดี รอดภิรมย์, 2565) นอกจากนี้แล้วบทบาทของครูปฐมวัยยุคไทยแลนด์ 4.0 ยังจำเป็นต้องมีทักษะไทยแลนด์ 4.0 ด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งตนเองและเด็กปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จต่อไป ดังงานวิจัยของ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0 พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของครูในการศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วย 1) สมรรถนะแกนกลางของการศึกษายุค 4.0 จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดแบบมีวิจารณญาณ 2) การแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ 3) การสร้างนวัตกรรม 4) ความเป็นผู้ประกอบการ 5) ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 6) การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ 7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม 9) ภาวะผู้นำ และ 10) การมีจิตสาธารณะ และสมรรถนะวิชาชีพครู 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การรู้จักในเนื้อหาวิชาและวิธีวิทยาการสอน 4) การประเมินผลและวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 5) การพัฒนาผู้เรียน และ 6) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม การผลิตครูในปัจจุบันยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น นโยบายการผลิตครูที่ขาดความต่อเนื่อง การผลิตครูที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปริมาณและคุณภาพของคณาจารย์ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ขาดการบ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูและพัฒนาทักษะการสอน หลักสูตรมีรายวิชาเกี่ยวกับการสอนความรู้เนื้อหาแน่น ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่มีคุณภาพ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559; ชนิตา รักษพลเมือง, 2559; ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์, 2559) ซึ่งวงการการศึกษาไทยจำเป็นต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและการผลิตครูให้เหมาะสมกับการศึกษายุค 4.0 และจากการสำรวจวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งตอบสนองความต้องการผลิตครูสำหรับศึกษาอายุ 2.0 และ 3.0 โดยมีเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะครูทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ผลงานของพิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ และคณะ (2551); พงศธร มหาวิทยาลัย (2562); SEAMEO INNOTECH (2010) และ Vidovic & Velkovis (2013) มีวิจัยที่ศึกษาสภาพปัจจุบันและเสนอแนวทางการผลิตครูในอนาคต เช่น ผลงานของ ชนิตา รักษพลเมือง (2559); ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2558) และผลงานวิจัย

เกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ผลงานของ ฤตินันท์ สมุทรทัย และคณะ (2556) นอกจากนี้ยังมีวิจัยที่เปรียบเทียบการผลิตครูในหลายประเทศ เช่น ผลงานของ Ingersoll et al. (2007) ในขณะที่เอกสารวิชาการเกี่ยวกับสมรรถนะการศึกษาและครูในยุค 4.0 ยังมีจำกัด เช่น ผลงานของไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2559); ยืน ภู่วรรณ (2558); พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิทย์ ยืนดีสุข (2560) ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะครูยุค 4.0 และการผลิตครูสำหรับการศึกษายุค 4.0 นั้นแทบไม่มี (อภิภา ปรัชญพฤทธิ์, 2560) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนานักศึกษาที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ เพื่อได้มีทักษะไทยแลนด์ 4.0 ตามนโยบายของรัฐบาลและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และเกิดทักษะไทยแลนด์ 4.0

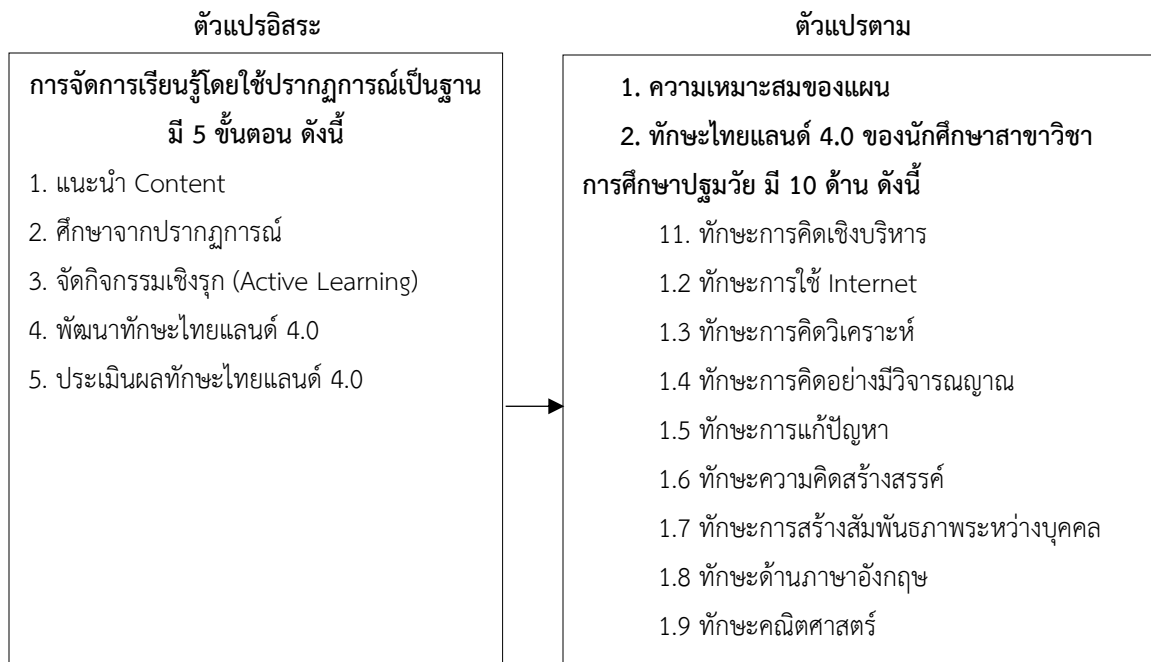
ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้บทบาทของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ที่เรียนวิชาหลักสูตรและการสอน โดยใช้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วมาเป็นประเด็นปัญหาในการศึกษา และในระหว่างนี้นักศึกษาจะใช้ความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงบริหาร 2) ทักษะการใช้ Internet 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการแก้ปัญหา 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 7) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 8) ทักษะด้านภาษาอังกฤษ 9) ทักษะคณิตศาสตร์ และ 10) ทักษะด้านจิตสาธารณะว่าจะมีความสามารถดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มี 10 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการคิดเชิงบริหาร 2) ทักษะการใช้ Internet 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการแก้ปัญหา 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 7) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 8) ทักษะด้านภาษาอังกฤษ 9) ทักษะคณิตศาสตร์ และ 10) ทักษะด้านจิตสาธารณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานของ Silander (2015), ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions) ของขวัญข้าว ตะยิรัตน์ (2564), ทักษะการใช้ Internet (Internet Skills) ของสำนักงาน ก.พ. (2565), ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking Skills) ของ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562), ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills) ของ Wade (1995), ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ของ ปรีดี นกุลสมปรารถนา (2563), ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skills) ของ Garison (1954), ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skills) ของ เอมอร ฤกษ์รังสรรค์ (2563), ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English skills) ของ Harmer (2007), ทักษะด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Skills) ของนิวัฒน์ สาระพันธ์ (2564) และทักษะด้านจิตสาธารณะ (Public Mind Skills) ของศตวรรษ มะละแหม่ม (2563) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อประเมินทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 รวม 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 25 คน หลักสูตรการสอนอิสลาม 10 คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูบัณฑิตของมหาวิทยาลัยปทุมธานี 60 คน รวมมีนักศึกษาทั้งหมด 95 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มี 10 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการคิดเชิงบริหาร 2) ทักษะการใช้ Internet 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการแก้ปัญหา 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 7) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 8) ทักษะด้านภาษาอังกฤษ 9) ทักษะคณิตศาสตร์ และ 10) ทักษะด้านจิตสาธารณะ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาของรายวิชา EU2104 การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นวิชาในกลุ่มวิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีทั้งหมด 8 หน่วย นำมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการทดลองในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 รวมระยะเวลาในการทดลอง 45 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. แบบวัดทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีทั้งหมด 10 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดเชิงบริหาร 9 ข้อ 2) ทักษะการใช้ Internet 9 ข้อ 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 7 ข้อ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 8 ข้อ 5) ทักษะการแก้ปัญหา 9 ข้อ 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 7 ข้อ 7) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4 ข้อ 8) ทักษะด้านภาษาอังกฤษ 9 ข้อ 9) ทักษะคณิตศาสตร์ 7 ข้อ 10) ทักษะด้านจิตสาธารณะ 11 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานและทักษะไทยแลนด์ 4.0 นำมากำหนดโครงสร้างการออกแบบรายวิชาและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวน 8 แผน เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 3 ท่าน ช่วยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับกิจกรรมและประเมินคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้ ซึ่งผลการประเมินมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

2. การสร้างแบบวัดทักษะการเรียนรู้ยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับทักษะไทยแลนด์ 4.0 เพื่อนำมาสร้างแบบวัดทักษะโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (Holistic rubric scoring) 4 ระดับคุณภาพ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของประเด็นการประเมินกับกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ประกอบด้วยข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ และประเด็นคำถามปลายเปิด แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมสอดคล้อง มีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8535

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการสอนในชั่วโมงตามตารางสอนของสำนักวิชาการและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการปฐมนิเทศนักศึกษาอธิบายถึงการเรียนการสอนในรายวิชา EU2401 การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันสร้างสัญญาใจในการเรียนเพื่อให้ดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามตารางสอน จำนวน 15 สัปดาห์ และดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกิจกรรมพร้อมกับเก็บข้อมูลการวิจัยตามเครื่องมือที่ได้สร้างไว้อย่างครบถ้วน มีการวัดผลประเมินผลด้วยการสอบเก็บคะแนนกลางภาคและปลายภาค การตัดสินผลการเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1 แนะนำ Content

2.2 ศึกษาจากปรากฏการณ์

2.3 จัดกิจกรรมเชิงรุก (Active Learning)

2.4 พัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0

2.5 ประเมินผลทักษะไทยแลนด์ 4.0

3. หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาประเมินตามความเป็นจริง

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนระดับค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content analysis)

2. วิเคราะห์คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยโดยมีค่าคะแนนการประเมิน ดังนี้

4 หมายถึง มีทักษะในระดับดีมาก

3 หมายถึง มีทักษะในระดับดี

2 หมายถึง มีทักษะในระดับพอใช้

1 หมายถึง มีทักษะในระดับที่ควรพัฒนา

มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 3.26 – 4.00 หมายถึง มีทักษะระดับดีมาก

คะแนน 2.51 – 3.25 หมายถึง มีทักษะระดับดี

คะแนน 1.76 – 2.50 หมายถึง มีทักษะระดับพอใช้

คะแนน 1.00 – 1.75 หมายถึง มีทักษะระดับควรพัฒนา

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้คำร้อยละค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content analysis) มีค่าคะแนนการประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด 19 ข้อ นอกนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ความเหมาะสมของแผน		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเขียนสาระสำคัญ			
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	4.33	.57	เหมาะสมมาก
1.2 มีเนื้อหาใจความครบถ้วนสมบูรณ์	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	.00	เหมาะสมมาก
1.4 กะทัดรัดและสื่อความหมายได้ชัดเจน	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.41	.14	เหมาะสมมาก

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ระบุพฤติกรรมที่ชัดเจนสามารถวัดและระบุได้	4.33	.57	เหมาะสมมาก
2.3 ระบุคุณลักษณะการเป็นผู้เรียนที่มีทักษะไทยแลนด์ 4.0	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.4 ระบุประเด็นทักษะไทยแลนด์ 4.0 ได้เหมาะสม	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.58	.38	เหมาะสมมากที่สุด
3. เนื้อหาสาระสำคัญ			
3.1 สอดคล้องเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้	4.33	.57	เหมาะสมมาก
3.2 มีความชัดเจนไม่สับสน	4.33	.57	เหมาะสมมาก
3.3 ขอบข่ายเนื้อหาครอบคลุมทุกสาระ	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
3.4 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาและสถานที่	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.22	.19	เหมาะสมมาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้			
4.1 กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 ใช้กิจกรรมและปรากฏการณ์ที่สอดคล้องกับทักษะไทยแลนด์ 4.0	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำคัญในยุคไทยแลนด์ 4.0	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
4.5 กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่ายผู้เรียน	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.6 กิจกรรมเอื้อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.50	.16	เหมาะสมมากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้			
5.1 สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความทันสมัย น่าสนใจ	4.33	.57	เหมาะสมมาก
5.2 สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
5.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.11	.19	เหมาะสมมาก
6. การวัดผลประเมินผล			
6.1 กำหนดวิธีการวัดผลได้ครอบคลุมจุดประสงค์	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 มีเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผลเหมาะสม	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 มีการเครื่องมือการวัดผลที่หลากหลาย	4.33	.57	เหมาะสมมาก
6.4 เครื่องมือวัดผลสะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง	4.67	.57	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.22	.19	เหมาะสมมาก
โดยรวมเฉลี่ย	4.34	.15	เหมาะสมมาก

2. คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย โดยรวมนักศึกษามีทักษะในระดับดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีทักษะในระดับดีมากจำนวน 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านจิตสาธารณะ 2) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล 3) ทักษะการคิดเชิงบริหาร 4) ทักษะการใช้ Internet 5) ทักษะการแก้ปัญหา และ 6) ทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะในระดับดีมีจำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และมีทักษะในระดับพอใช้ 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

รายการทักษะที่ประเมิน	ทักษะไทยแลนด์ 4.0		ลำดับที่	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะการคิดเชิงบริหาร	3.38	.19	3	ดีมาก
2. ทักษะการใช้ Internet	3.34	.15	4	ดีมาก
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์	3.29	.27	6	ดีมาก
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	3.12	.24	8	ดี
5. ทักษะการแก้ปัญหา	3.33	.19	5	ดีมาก
6. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	3.23	.21	7	ดี
7. ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	3.52	.25	2	ดีมาก
8. ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	2.49	.17	10	พอใช้
9. ทักษะด้านคณิตศาสตร์	2.85	.23	9	ดี
10. ทักษะด้านจิตสาธารณะ	3.54	.15	1	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	3.17	.10	-	ดี

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ข้อ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0

รายการความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ		ลำดับที่	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		
1. เนื้อหาสาระทันสมัยเหมาะสมต่อการเป็นครูยุคไทยแลนด์ 4.0	4.63	.48	2	มากที่สุด
2. เนื้อหามีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมและท้าทายการเรียนรู้	4.47	.56	11	มาก
3. นักศึกษาได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นอย่างเหมาะสม	4.48	.50	10	มาก
4. กิจกรรมมีความหลากหลายและน่าสนใจ	4.58	.49	5	มากที่สุด
5. กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.55	.50	7	มากที่สุด
6. กิจกรรมช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหา	4.52	.50	8	มากที่สุด

7. กิจกรรมช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	4.67	.51	1	มากที่สุด
8. กิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต	4.57	.50	6	มากที่สุด
9. มีการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตามรูปแบบการเรียนรู้	4.60	.49	4	มากที่สุด
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีรูปแบบน่าสนใจและทันสมัย	4.65	.48	3	มากที่สุด
11. มีวิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย	4.50	.50	9	มากที่สุด
12. มีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและยุติธรรม	4.45	.50	12	มาก
เฉลี่ยรวม	4.55	.13	-	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

จากผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้เลือกเทคนิคการเรียนรู้มาใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจมาเชื่อมโยงกับบทเรียนเป็นกรณีศึกษา ดังตัวอย่างกรณี “การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ของสังคมยุค New Normal” “ประเทศที่จัดการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก” ที่นำมาเป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของหลักสูตร “การศึกษายุควิถีใหม่ที่คาดหวัง” และ “การจัดการศึกษาของประเทศที่จัดการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก” ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้จะเป็นตัวช่วยเชื่อมโยงผนวกสาระบทเรียนกับชีวิตจริงเข้าเป็นเนื้อเดียวกันให้มากที่สุดตามแนวคิดของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานและช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่เน้นการสอนแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเป็นประเด็นองค์รวมไม่มีการแยกรายวิชา (Thematic learning) ภายใต้กรอบแนวคิดหลักที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism) ผ่านการศึกษาปรากฏการณ์ตามสภาพจริงด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นโมดูล มีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student center) รวมถึงการสอดแทรกกิจกรรมในบริบทของการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Cooperative problem-solving) ภายใต้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Socio-constructivism) และทฤษฎีการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมสังคม (Socio-cultural learning theory) (Mahavijit, 2017) เพื่อให้ผู้เรียนรู้แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาใหม่ผ่านการเชื่อมโยงสถานการณ์กับปรากฏการณ์จริง (ตะวัน ไชยวรรณ และกุลธิดา นกุลธรรม, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิกันต์ เอียวเล็ก และอรัย อนุรักษวัฒนะ (2565) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาครู พบว่านักศึกษาครูที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($p < .05$) เด็กปฐมวัยเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาครู โดยรวมแล้วอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการประเมินทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์หลังการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีทักษะไทยแลนด์ 4.0 ในระดับดีมาก จำนวน 6 ทักษะ และมีทักษะอยู่ในระดับดี 4 ทักษะ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นประเด็นเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านทักษะด้านจิตสาธารณะ พบว่า คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมนักศึกษามีทักษะในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมีคามุ่งมั่นที่จะพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะจึงได้จัดโครงการเสริมหลักสูตรให้กับนักศึกษาทำให้นักศึกษามีกิจกรรมอาสาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชานี้จึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความเป็นผู้มี

จิตอาสา จึงส่งผลให้นักศึกษามีทักษะด้านจิตสาธารณะในระดับดีมากเป็นอันดับแรก ดังที่กนกวรรณ วังมณี (2563) กล่าวว่า จิตสาธารณะเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พร้อมทั้งจะเสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จิตสาธารณะจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความสงบสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของศตวรรษ มะละแหม (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามแนวทางการเรียนรู้รับใช้สังคมและการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี พบว่านักศึกษามีจิตสาธารณะหลังเรียนตามหลักสูตรสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในชุมชน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และ 4.47 ตามลำดับ

ประเด็นที่ 2 ด้านทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล พบว่า คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศิลปกรรม โดยรวมนักศึกษามีทักษะในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ ดังที่นันทนา วงษ์อินทร์ (2543) ที่กล่าวว่า การเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะด้านอื่น ๆ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงเป็นการสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมเป็นทักษะทางสังคมที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ในบริบททางการศึกษา ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านนี้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Urbinner (2021) ที่กล่าวว่า ทักษะระหว่างบุคคลที่ดีจะมีพื้นฐานมาจากความตระหนักรู้ในตัวเอง (self-awareness) ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในตัวเอง การเท่าทันตัวเอง จนสามารถเข้าใจคนอื่น สื่อสารกับคนอื่น อยู่ร่วมกับคนอื่น และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีทักษะระหว่างบุคคลจะทำให้เรามีความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจระหว่างกัน ความเคารพซึ่งกันและกัน และนำไปสู่ความรู้สึกปลอดภัยทางใจในที่ทำงาน (psychological safety) และช่วยให้เราบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันได้ ซึ่งทักษะระหว่างบุคคลไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการสร้างความประทับใจให้กับคนอื่น การพูดให้น่าฟัง พูดเพื่อให้คนอื่นคล้อยตาม หรือทำตามที่เราต้องการ แต่ทักษะระหว่างบุคคลจะทำให้เกิดความเข้าใจกัน มีความสุขเมื่ออยู่ร่วมกัน และทำให้เราสามารถทำงาน ทำหน้าที่บางอย่างได้ด้วยความเข้าใจกันและกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูกับเด็กและพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล พบว่า 1) สัมพันธภาพของครูกับเด็กแบบขัดแย้งและแบบพึ่งพา มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) สัมพันธภาพของครูกับเด็กแบบใกล้ชิดไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล และงานวิจัยของเดโช แชน้ำแก้ว และคณะ (2564) ศึกษาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมากและมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ บัณฑิตจากสถานศึกษานี้ มีจุดเด่นคือ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี เข้าใจการทำงาน ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านได้ดี ควรส่งเสริมและบูรณาการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะภาคีเครือข่ายในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการทำงานและการพัฒนาชุมชน

ประเด็นที่ 3 ด้านทักษะการคิดเชิงบริหาร พบว่า คะแนนทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศิลปกรรม โดยรวมนักศึกษามีทักษะในระดับดีมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีทักษะในระดับดีมากจำนวน 6 ข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะ

ปรากฏการณ์ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองด้านการบริหารแม้ตัวเองจะไม่ใช่นักบริหาร แต่การทำงานต้องบริหารตนเองเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560) กล่าวว่า การก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กไทย คือ ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) ซึ่งเป็นทักษะทางสมองที่เด็กใช้ควบคุมอารมณ์ความคิดและการกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อกำกับตนเองให้สามารถทำงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารได้ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา เหลืองรัตนมาศ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน ในจังหวัดชลบุรี และศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยด้านเด็กและด้านครอบครัวกับการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยก่อนเรียนและมารดาหรือผู้ดูแลหลัก จำนวน 440 คน ที่เข้ารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดชลบุรี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มหลายขั้นตอน พบว่า การคิดเชิงบริหารโดยรวมอยู่ในระดับดี ($M = 57.28$, $S.D. = 7.34$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบริหารได้แก่ เพศหญิง ($\beta = .18$) เด็กครบกำหนด ($\beta = .08$) น้ำหนักแรกเกิด ($\beta = .08$) กินนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ($\beta = .10$) ระยะเวลาการนอนหลับตอนกลางคืน ($\beta = .30$) รายได้ของครอบครัว 10,000 - 25,000 บาท ($\beta = .09$) รายได้ของครอบครัว > 25,000 บาท ($\beta = .16$) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ($\beta = .20$) ตัวแปรทั้งหมดร่วมกันทำนายการคิดเชิงบริหารได้ 33% จากผลการวิจัยนี้เสนอแนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอนามัยแม่และเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมทักษะด้านการคิดเชิงบริหาร

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัยที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีความพึงพอใจมีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) กิจกรรมช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2) เนื้อหาสาระทันสมัยเหมาะสมต่อการเป็นครูยุคไทยแลนด์ 4.0 3) สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีรูปแบบน่าสนใจและทันสมัย 4) มีการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตามรูปแบบการเรียนรู้ 5) กิจกรรมมีความหลากหลายและน่าสนใจ 6) กิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต 7) กิจกรรมช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหา 8) มีวิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้นักศึกษาเรียนได้อย่างมีความสุข สนุกสนานกับการเรียน สามารถนำปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจในความรู้ที่ได้รับ ซึ่งมีความทันสมัย มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลาย เข้าเนื้อหาได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ บุตรกตัญญู (2561) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานโดยเลือกปรากฏการณ์ “การเล่นตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการเล่นที่มีต่อเด็กปฐมวัยผ่านประสบการณ์ช่วงวัยเด็กของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ส่งผลต่อพระอัจฉริยภาพที่หลากหลายของพระองค์ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ภาคปกติ จำนวน 3 คน มีเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น วิธีการส่งเสริมและผลที่เกิดขึ้นจากการเล่นในช่วงปฐมวัย มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล การใช้เทคโนโลยี การนำเสนอ และการอภิปราย รวมทั้งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเล่นตามรอยพระยุคลบาทที่สะท้อนพระอัจฉริยภาพในรูปแบบที่หลากหลายที่มีผลจากการเรียนรู้ และการพัฒนาความสามารถที่เริ่มตั้งแต่วัยปฐมวัยมาอย่างต่อเนื่อง นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 คน มีเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น วิธีการส่งเสริมและผลที่เกิดขึ้นจากการเล่นในช่วงปฐมวัย นิสิตออกแบบกิจกรรมการเล่นที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปะและคณิตศาสตร์ ตามวัยของเด็กปฐมวัย มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล การใช้เทคโนโลยี การนำเสนอ การอภิปราย การเขียนแผนและ

การจัดประสบการณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเล่นตามรอยพระยุคลบาทที่สะท้อนพระอัจฉริยภาพในรูปแบบที่หลากหลายที่มีผลจากการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถที่เริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเด็นเนื้อหาสาระทันสมัยเหมาะสมต่อการเป็นครูยุคไทยแลนด์ 4.0 นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธสิทธิ์ จันทร์คูเมือง และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาครูภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า 1) การพัฒนาครูภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาครูภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของครูในการพัฒนาครูภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัยนี้ ปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ออกแบบบทเรียนบางเรื่องอาจเหมาะสมกับผู้เรียนบางสาขาวิชาหรือสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนเฉพาะพื้นที่ ผู้สอนควรมีการหาปรากฏการณ์ที่สอดคล้องตามบริบทของผู้เรียน
2. การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างอิสระโดยไม่ติดยึดกับวิธีสอนรูปแบบใด ผู้สอนจึงควรสร้างบทเรียนที่มีความยืดหยุ่นและเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบวิธีการเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสนใจของตนเองเพื่อพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 ด้านอื่น ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
3. เนื่องจากแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะไทยแลนด์ 4.0 ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาในบริบทของประเทศฟินแลนด์ จึงทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าหากจะนำมาปรับใช้จะมีปัจจัยใดอีกบ้างที่ส่งผลต่อการนำไปใช้ได้
4. การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบองค์รวม อาจมีความเหมาะสมกับบางรายวิชา เวลา และสถานที่ จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะรายวิชาที่เหมาะสมกับแนวคิดนี้ก่อน
5. การนำแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ ควรมีการศึกษาค้นคว้าของการนำไปใช้ที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนรู้โดยแนวคิดนี้ยังมีการศึกษาวิจัยในวงจำกัด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก)							
Module 1 3 ชั่วโมง	Module 2 3 ชั่วโมง	Module 3 6 ชั่วโมง	Module 4 6 ชั่วโมง	Module 5 6 ชั่วโมง	Module 6 6 ชั่วโมง	Module 7 9 ชั่วโมง	Module 8 6 ชั่วโมง
Content	Content	Content	Content	Content	Content	Content	Content
หลักสูตรคืออะไร	หลักสูตรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง	ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร	รูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตร	การนำหลักสูตรไปใช้	การประเมินหลักสูตร	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร
ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์	ปรากฏการณ์
- ประเทศที่จัดการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก - บริหารสถานศึกษาอย่างไร? ให้เหมาะกับเด็ก Gen ใหม่	- หลักสูตรฐานสมรรถนะกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน - การจัดการศึกษาในยุค Digital Transformation - ห้องเรียนกลับด้าน - นักสร้าง Content	- การประชุมสร้างความเข้าใจ “หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560” - การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ของสังคมยุค New Normal - ผลวิจัย “เด็กไทย” ขาดทักษะคิดวิเคราะห์	- ระบบการศึกษา - ประเทศฟินแลนด์ - การศึกษาไทยในแต่ละยุค - ระบบการศึกษาไทยปัจจุบัน - เศรษฐกิจไทยปี 2564 และแนวโน้มปี 2565	- ตะลุมเมืองปทุมธานี - “ฟินแลนด์-สิงคโปร์” ตัวอย่างการคัดเลือกครูโรงเรียนนำอยู่	- หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร - การประกันคุณภาพการศึกษา - การประเมินหลักสูตร - การปรับปรุงหลักสูตร	- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน - ธรรมชาติรอบตัว - เด็กปฐมวัย - เด็กจนน้ำตายทุ่ง - รัฐจ่อบรรจุหลักสูตรว่ายน้ำขึ้นพื้นฐานเป็นวิชาบังคับในโรงเรียน - จัดอาสาสมัครจิตอาสาตระหนักรู้ในไทย	- เปิดอันดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ไทยรั้งที่ 89 จาก 100 สื่อสารได้ในระดับต่ำมาก - ‘โตมากับจอ’ กะเทาะปัญหาการศึกษาไทย - สังคมก้มหน้ากับเด็กติดเกมออนไลน์
กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด	กิจกรรมที่จัด
- ปฐมนิเทศ - เกม Punakai - บรรยายเนื้อหา - กิจกรรมสร้างสัญญาณใจ - สรุป	- Student-led review sessions - Think-Pair-Share - เกมภาษาอังกฤษ - สรุป	- Analysis or reactions to videos - Collaborative learning group เพื่อระดมความคิด - Brainstorm - กิจกรรมเกมเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ - สรุป	- project-based learning - กิจกรรม Socrates - กิจกรรมกลุ่ม Jigsaw - สรุป	- พานักศึกษาเยี่ยมชมโรงเรียน - Student debates - กิจกรรมอาสาพัฒนา - สรุป	- Analysis or reactions to videos - Collaborative learning Group - สรุป	- 6 Hats Thinking - กิจกรรม Analyze case studies - story line - Concept mapping - Creative thinking ร่วมกันสร้าง Content - สรุป	- กิจกรรม Analysis or reactions to videos - นำเสนอการออกแบบหลักสูตรผ่าน Google Classroom - กิจกรรม Creative Problem Solving - สรุป
ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0	ทักษะไทยแลนด์ 4.0
ทักษะการคิดเชิงบริหาร (ดีมาก)	ทักษะการใช้ Internet (ดีมาก) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (พอใช้)	ทักษะการคิดวิเคราะห์ (ดีมาก) และทักษะคณิตศาสตร์ (ดี)	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (ดีมาก)	ทักษะด้านจิตสาธารณะ (ดีมาก)	ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (ดี)	ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (ดีมาก)	ทักษะการแก้ปัญหา (ดีมาก)
โดยรวมนักศึกษามีทักษะไทยแลนด์ 4.0 ในระดับดี							
ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ
โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด							

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ วังมณี. (2563). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายด้วยโปรแกรมการฝึกอบรมจิตสาธารณะ. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(3), 1 - 20.
- กฤติ วงศ์สถิต. (2560). 7 องค์ประกอบหลักสูตรโรงเรียนผลิตภาพ. ในไพฑูรย์ สินลารัตน์ (บรรณาธิการ), *โรงเรียน 4.0 : โรงเรียนผลิตภาพ* (45-58). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มธป.
- ขวัญข้าว ตะตยรัตน์. (2564). การพัฒนาแบบวัดทักษะการคิดเชิงบริหาร กลุ่มทักษะกำกับตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการผลิต การใช้และการพัฒนาครูการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ชุติกานต์ เอี้ยวเล็ก และอรทัย อนุรักษ์วัฒน์. (2565). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 20(1), 257 - 273.
- ดิเรก พรสีมา. (2559). ครูไทย 4.0. *มติชนออนไลน์*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 14 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.matichon.co.th/news/345042>.
- เดโช แชน้ำแก้ว, เชษฐา มุหะหมัด, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, ดำรงพันธ์ โจ้ท้าววิระพงศ์ และบุญยิ่ง ประทุม. (2564). คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(12), 110 - 122.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชุมวายุภักษ์โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์แจ้งวัฒนะ.
- นันทนา วงษ์อินทร์. (2543). *การพัฒนาอารมณ์*. หนังสือรวมบทความทางวิชาการเรื่องอีคิว. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- นิวัฒน์ สาระพันธ์. (2564). สอนอย่างไรให้นักเรียนเกิดทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(4), 202-218.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดี นกุลสมปรารถนา. (2563). *รวมทักษะในการแก้ไขปัญหา*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.popticles.com/business/top-problem-solving-skills/>.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2560). นวัตกรรมการเรียนรู้จากฟินแลนด์. *นิตยสาร สสวท.*, 45(209), 40-45.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการเรียนแบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 42(2) (เมษายน-มิถุนายน 2562), 73-90.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7 C ของครู 4.0*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2559). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. ศูนย์ตำราและเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ยุทธสิทธิ์ จันทรคูเมือง, พูนสิน ประคำมินทร์, ศศิธร วงศ์ชาติ, อัมพร กุลาเพ็ญ, วราภรณ์ สารโรจน์ และกรกนก นวล. (2562). การพัฒนาครูภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 5(1), 104 - 117.
- ยีน ภูววรรณ. (2558). นวัตกรรมการเรียนการสอนกับการศึกษาระบบ 4.0. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 9(2), 133-156.
- เรวณี ชัยเขาวรัตน์. (2563). *Phenomenon-based Learning: การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 22 ตุลาคม 2563, จาก <https://thepotential.org/knowledge/phenomenon-based-learning/>.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ เอ็น ปรีนท์ จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2558). *การใช้เพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงค์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์*. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร.
- วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ และลำไย สีหามาศย์. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตบัณฑิตศึกษา. *วารสารราชพฤกษ์*, 20(1), 116 - 127.
- ศตวรรษ มะละแหม. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดการเรียนรู้รับใช้สังคมและการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศศิณัฐ สรรคบุรณารักษ์. (2563). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงด้วยการสอนแบบปรากฏการณ์เป็นฐานรูปแบบการเรียนรู้จากประเทศฟินแลนด์. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 13(1), 61-81.
- ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์. (2559). *รายงานชุดการปฏิรูประบบบุคลากรครู: ข้อเสนอการสร้างและคัดเลือกครูสอนดีรุ่นใหม่สู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2558). *อนาคตภาพการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษาไทย*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ปกป้อง จันวิทย์ ตีลกะ ลัทธพิพัฒน์ ภาวิน ศิริประภานุกุลภูมิศรีณย์ ทองเลี่ยมนาถ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์. (2556). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ.
- สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูกับเด็กและพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(1), 498 - 512.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). *แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 12 มีนาคม 2563, จาก http://planning2.mju.ac.th/government/20111119104835_planning/Doc_25590823143652_358135.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2565). *Digital literacy คืออะไร*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 21 มีนาคม 2565, จาก <https://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). *ฝึกทักษะ EF พัฒนาสมองลูกน้อย*. กรุงเทพฯ: SOOK PUBLISHING.

- สำเนา หมิ่นแจ่ม. (2555). “องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูง”. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 13(2), 54 - 69.
- อนุสรณ์ นามประดิษฐ์. (2560). 7 วิธีการวัดและประเมินผลโรงเรียนผลิตภาพ. ในไพฑูรย์ ลีลารัตน์ (บรรณาธิการ), *โรงเรียน 4.0: โรงเรียนผลิตภาพ (105-112)*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. (2560). การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0. *วารสารร่วมพฤษภา* มหาวิทยาลัยเกริก, 35(3), 102-135.
- อนก เทียนบุชา (2559). หลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะ. *วารสารจันทร์เกษม*, 22(43), 33-47.
- อรพรรณ บุตรกัตถัญญ. (2561). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการสร้างมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์*, 46(2), 348 – 365.
- เอมอร กฤษณะรังสรรค์. (2563). *ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2563, จาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Skill.htm>.
- ฤตินันท์ สมุทรทัย (2556). *การวิจัยนำร่องการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ 21*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Claudia, C. (2014). *The Role of Extracurricular Activities and Their Impact on Learning Process*. (Online). Retrieved from <http://steconomiceuoradea.ro/volume/2014/.pdf>.
- Couros, G. (2015). *The Innovator’s Mindset*. CA: Dave Burgess Consulting, Inc.
- Garrison, K.C. (1954). *Educational Psychology*. New York: Appleton.
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. 4th ed. London. Pearson Longman.
- Ingersoll, R.M., (Eds.). (2007). *A comparative study of teacher preparation and qualifications in six nations*. PA, Philadelphia: Consortium for Policy Research in Education.
- JISC. (2006). *Designing spaces for effective learning: A guide to 21 century learning space design*. (Online). Retrieved from <http://www.jisc.ac.uk/media/documents/publications/llearningspaces.pdf>.
- Lonka, K., Hietajavi, L., Moisala, M., Tuominen-Soini, H., & Vaara, J. (2015). *Innovative schools: Teaching & learning in digital era*. (Online). Retrieved from [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2015\)563389](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2015)563389).
- Papert, S. (1993). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*, Basic Books. Harper Collins Publishers, Inc., New York, 2nd ed.
- Silander, P. (2015). *Phenomenon Based Learning*. Retrieved from <http://www.phenomenoeducation.info/phenomenon-based-learning.html>
- Stopsky, F. (2016). *Towards the Fourth Revolution in Education*. XLIBRIS.
- SEAMEO INNOTECH. (2010). *Teaching competency standards in Southeast Asian Countries*. (Online). Retrieved from <http://seameo-innotech.org>.
- Simon, H.A. (1996). “Observations on the sciences of science learning, Paper Prepared for the Committee on Developments in the Science of Learning for the Sciences of Science Learning: An Interdisciplinary Discussion.” Doctor of Philosophy Thesis, Carnegie Mellon University.

-
- Symeonidis, V. & Schwarz, J.F. (2016). Phenomenon-Based Teaching and Learning through the Pedagogical Lenses of Phenomenology: *The Recent Curriculum Reform in Finland*. *Forum OŚwiatowe*, 28(2), 31-47.
- Thorsteinsson, G. (2013). Ideation training via innovation education to improve students' ethical maturation and social responsibility. *Journal on Education Psychology*, 6(4), 1-7.
- Urbinner. (2021). *Maslow's Hierarchy of Need*. Retrieved from <https://www.urbiner.com/post/maslow-hierarchy-of-needs>.
- Valamis. A. (2019). *Phenomenon-based Learning*. (Online). Retrieved from <https://www.valamis.com/hub/phenomenon-based-learning>.
- Vidovic, V.V. & Velkovski, Z. (2013). *Teaching profession for the 21st Century: Advancing Teacher Professionalism for Inclusive, Quality and Relevant Education-ATEPIE*. Belgrade: UNESCO Centre for Education Policy.
- Wade, C. (1995). Using writing to develop and assess critical thinking. *Teaching of Psychology*, 22(1), 24-28.
- Wagner, T. (2012). *Creating innovators: The making of young people who will change the world*. NY: Scribner.
- World Economic Forum. (2016). *The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution*. (Online). Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution>.
- Zao, Y. (2012). *World class learners: Educating creative and entrepreneurial students*. California: Cowin.

บทความวิจัย

**ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ต่อทักษะ
กระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

เนตรทิพย์ แสงหาชัย และจุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

อีเมล: nettip.may.30@gmail.com, เบอร์โทร. 099-3939951

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเผ่าไร่วิทยา อำเภอเผ่าไร่วิทยา จังหวัดหนองคาย จำนวน 21 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม มีแบบแผนการวิจัยใช้แบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG แผนรายหน่วย 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ดำเนินการวิจัยใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวนเป็น 12 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test ไม่อิสระ (t-test for dependent Samples)

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ 1) นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.84 คิดเป็นร้อยละ 89.20 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.14 และคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 24.80 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: โครงงานเป็นฐาน, โมเดลเศรษฐกิจ BCG, ทักษะกระบวนการทำงาน

Received: May 1, 2023, Revised: May 6, 2023, Accepted: May 19, 2023

THE EFFECTS OF LERNING MANAGEMENT BY USING PROJECT-BASED LEARNING SUPPLEMENTED WITH BCG ECONOMY MODEL ON WORKING PROCESS SKILLS AND VOCATIONAL LEARNING ACHIEVEMENT OF GRADE 7 STUDENTS

Nettip Saenghachai and Julamas Jansrisukot

Master of Education Program in Curriculum and Instruction

Associate Professor Faculty of Education

Udon Thani Rajabhat University

E-mail: nettip.may.30@gmail.com, Tel. 099-3939951

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the students' work process skills after using project-based learning activities supplemented with the BCG economic model on vocational learning of grade 7 students with the criteria of 80 %. 2) compare the achievement pre-test and post-test by using project-based learning activities supplemented with the BCG economic model on vocational learning of grade 7 students and 3) study the satisfaction of the students on project-based learning activities supplemented with the BCG economic model on vocational learning about of grade 7 students. The samples consisted of 21 students in Grade 7 from Faoraiwittaya school, Faorai District, Nongkhai on the second semester in the academic year 2022 by cluster sampling. The research design used the one-group pretest post-test design. The instruments consisted of 12 lesson plans, the work process skills assessment form, the learning achievement test, and the satisfaction questionnaire. The research took 1 hours a week for 12 hours. The data were analyzed by using means, percentage, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The findings of this research were as follows. 1) The students' work process skills mean score on the post-test using project-based learning activities supplemented with the BCG economic model was 17.84 representing 89.20 percent, higher than the criteria. 2) The students' achievement mean score on the pre-test was 15.14 and the post-test was 24.80 higher than the pre-test at the significant level of .05. 3) The students' satisfaction on project-based learning activities supplemented with the BCG economic model was at a very good level.

Keywords: *Project-based learning, BCG economic model, process skills*

Received: May 1, 2023, **Revised:** May 6, 2023, **Accepted:** May 19, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ม่วงปทุม กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุต กรรมการและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเผ่าไร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ให้ความ

อนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม และการทดลองในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ นางพิสมัย กองธรรม ครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นางสาวลฤติ วันศิริ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และนางสาวลำดวน เหล่าโคง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว เพื่อนทุกคน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนอยู่เบื้องหลังทุกด้านในการวิจัยครั้งนี้

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะต้องพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ให้เป็นคนที่สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะและค่านิยมที่พึงามเพื่อการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ทำจริง ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และทำให้เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ผู้สอนได้มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ทำการศึกษาในสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ตามมาตรฐาน ดังนี้ 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว และเมื่อพิจารณาจะพบว่า ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นทักษะที่เน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน สามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ปฏิบัติเป็น มีทักษะในการทำงาน ทั้งในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง หรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม เพื่อให้งานนั้นได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการทำงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในด้านองค์ความรู้และทักษะในการทำงานที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะกระบวนการทำงานต่ำ จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับโรงเรียนของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 68.33 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 65.81 และปีการศึกษา 2564 มีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 64.25 และผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะ

กระบวนการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 59.97 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 59.63 และ ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 57.64 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา, 2564) และเมื่อเทียบกับระดับคุณภาพของหลักสูตรจะอยู่ในระดับพอใช้ และยังพบว่านักเรียนขาดทักษะในการทำงาน ซึ่งจากการสังเกตการสอนครูผู้สอนยังใช้วิธีการสอนแบบยัดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นสอนเนื้อหา ส่งเสริมการท่องจำมากกว่าการให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนคิดไม่เป็นขาดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีการจัดกิจกรรมกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้และไม่สามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เกิดจากความคิดของนักเรียนเองได้

ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพ ประเด็นหลักคือในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน พบว่าในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการเรียนและไม่สนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดให้ ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน เวลารวมกลุ่มทำกิจกรรม นักเรียนส่วนมากก็จะรวมกลุ่มกันเฉพาะที่มีความรับผิดชอบต่องาน กลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะพฤติกรรมกระตือรือร้นในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีทั้งกลุ่ม ในส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ค่อยกระตือรือร้นในการเรียนหรือทำกิจกรรมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร (พรพิมล แก้วมงคล, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม, 2565) ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องหาแนวทางในการปฏิรูปการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน โดยผ่านกระบวนการหลักคือ การจัดการงานและกระบวนการแก้ปัญหา การทำงานอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จึงเป็นการเรียนรู้จากการได้มีประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนได้และผู้เรียนมีทักษะการจัดการงานและทักษะกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด จึงทำให้ขาดความรู้และทักษะในการทำงานโดยเฉพาะทักษะการจัดการงาน และทักษะการแก้ปัญหา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพ จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูผู้สอนมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ที่คอยแนะนำให้นักเรียนรู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของตนเอง แต่ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการทำงานของผู้เรียนรายวิชาการงานอาชีพให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลของวิธีการสอนที่มีลักษณะการเรียนการสอนโดยยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการทำงานของผู้เรียน พบว่าวิธีที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนโดยยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมีหลายวิธี เช่น วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง วิธีการสอนแบบบูรณาการ วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา วิธีการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน แต่วิธีที่ผู้วิจัยสนใจคือการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาร่วมด้วย เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานจะเน้นการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน มีโอกาสเลือกวางแผนและดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ในสองแนวหลักปรัชญาการศึกษา ได้แก่ ประสบการณ์นิยม และปรัชญาการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม ซึ่งทั้งสองแนวปรัชญานี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยประสบการณ์ และการปฏิบัติจริง ที่รู้จักกันดีในแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เรื่องเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ถวัลย์ มาศจรัสและมณี ขำเรือง (2549) ซึ่งผู้ให้แนวคิดไว้ว่าโครงงานเป็นวิธีการหนึ่งที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและปฏิบัติเอง ช่วยให้นักเรียนได้

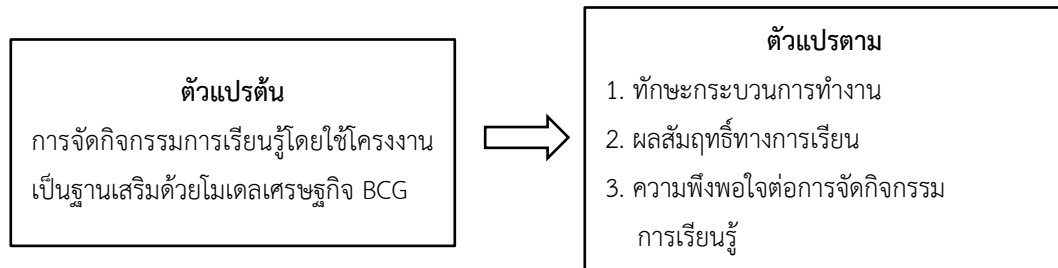
พัฒนาความคิดอย่างอิสระได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ฝึกทักษะกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้เริ่มต้นตั้งแต่ปัญหาที่เขาสนใจและอยากรู้คำตอบ จึงทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐาน ภายใต้การให้คำแนะนำปรึกษาและการดูแลของครูหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้น ๆ และสอดคล้องกับกระบวนการทำงาน รักษาณลี สวนพลู (2561) ได้ทำการศึกษากิจการกิจการการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สิทธิภาพ 80.73/82.88 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทักษะกระบวนการทำงานคิดเป็นร้อยละ 80.73 อยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนโดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานอยู่ในระดับมาก

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นโมเดลเศรษฐกิจใหม่ซึ่งได้รับการประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยในปี 2564-2570 โดยโมเดลนี้จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ไปพร้อมกัน ผ่านการนำข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นการนำจุดเด่นของตนเอง ออกมานำเสนอผ่านรูปแบบต่าง ๆ มายกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ BCG Model กับอาชีวศึกษาไทย สมพร ปานดำ (2564) ได้กล่าวว่า BCG Model เป็นกลไกที่มีศักยภาพสูงในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศอย่างทั่วถึง สามารถกระจายโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับโอกาสและแนวทางการพัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อรองรับ BCG Model เป็นความท้าทายที่จะต้องพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม บุคลากรในวัยทำงานให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับทิศทางของอุตสาหกรรมในอนาคตและมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพ ด้วยการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อตอบโจทย์อุตสาหกรรม BCG วุฒิชัย ภูติ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของสะเต็มศึกษาแบบ 6E ร่วมกับโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมของสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง เฉลี่ย 2.98 และด้านกระบวนการทำงานร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ เฉลี่ย 2.83 สุดท้ายคือด้านการเป็นสมาชิกที่ดีและมีภาวะผู้นำ เฉลี่ย 2.65 ภาพรวมอยู่ในระดับดี และสภาพร เรื่องรุ่ง (2565) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน STEM BCG โดยศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และจากการประเมินพัฒนาการทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้วยคะแนน พบว่านักเรียนมีระดับพัฒนาการทางการเรียนร้อยละ 41.00 อยู่ในระดับกลาง ร้อยละ 47.00 อยู่ในระดับสูง และร้อยละ 12.00 อยู่ในระดับสูงมาก และมีระดับพัฒนาการความสามารถในการแก้ปัญหา ร้อยละ 6.00 อยู่ในระดับต้น ร้อยละ 41.00 อยู่ในระดับกลาง และร้อยละ 53.00 อยู่ในระดับสูง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ต่อทักษะกระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จะมีผลต่อทักษะกระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือไม่อย่างไร เพื่อส่งเสริมการทำงานให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการฝึกปฏิบัติจริง รู้จักการวางแผน กำหนดกิจกรรมและปฏิบัติตามที่กำหนด

สรุปองค์ความรู้ และการนำเสนอรายงานได้ โดยผ่านกระบวนการทำงานด้านทักษะการจัดการงานและทักษะการแก้ปัญหา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีวิจัย (Research Methodology)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 41 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 21 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ทั้งนี้โรงเรียนจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ จึงถือว่าห้องเรียนแต่ละห้องมีความเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยทำการสุ่มมาเพียง 1 ห้องเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะกระบวนการทำงาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา และความพึงพอใจ

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นรายวิชางานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเพาะเห็ดเพื่ออาชีพ โครงงาน

ใช้หลักเศรษฐกิจชีวภาพ (B) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โครงการใช้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (C) และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 งานประดิษฐ์วัสดุในท้องถิ่น โครงการใช้หลักเศรษฐกิจสีเขียว (C) และโครงการ (BCG)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
2. แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงาน เป็นแบบประเมินประเมินที่ประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อน ตนเอง เป็นเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

5. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

5.1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา และขอบข่ายของเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ วิชางานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยมีการสอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเลือกหัวข้อหรือปัญหาที่สนใจ 2) ขั้นวางแผนดำเนินงาน 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ 4) ขั้นสรุปรายงาน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง โดยมีองค์ประกอบดังนี้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5.1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรมการเรียนรู้ให้คำแนะนำ หลังจากปรับปรุงแผนตามคำแนะนำของที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

5.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ระหว่างผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนน 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด (2553) มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาหาค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้
บุญชม ศรีสะอาด (2553) เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งได้ค่าประเมินระดับคุณภาพทั้งฉบับเฉลี่ยเท่ากับ 4.60

5.1.6 ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 28 คน ใช้เวลา 1 สัปดาห์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลแล้วปรับปรุงแก้ไข

5.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไปใช้ในการทดลองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5.2 แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบประเมินการทำงานตามกระบวนการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

5.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก กำหนดค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบชุดเดิม มีวิธีการดำเนินการสร้าง ดังนี้

5.3.1 ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา

5.3.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง วิชางานอาชีพ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.3.3 สร้างแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (คัดเหลือ 30 ข้อ) วัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และการวิเคราะห์ โดยการตรวจคำตอบ กำหนดการให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน แล้วนำไปใช้ในการทดสอบก่อนและหลังเรียน

5.3.4 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความถูกต้องด้านภาษา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Index of Item-objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นำผลคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruence: IOC) มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67-1.0

5.3.5 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

5.3.6 นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้

5.3.7 จัดพิมพ์ข้อสอบแล้วนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 28 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5.3.8 หลังจากทดลองใช้แล้วนำมาวิเคราะห์ ได้ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .30 - .80 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .49 - .81 คัดเลือกข้อสอบที่เหมาะสม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดส์ มีค่าเท่ากับ .96 จากนั้นข้อสอบนำไปพิมพ์เป็นฉบับจริง จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.4 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

5.4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามและเอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5.4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม พร้อมให้ข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไข

5.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับลักษณะของแบบทดสอบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนนเป็น +1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ให้คะแนนเป็น 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ให้คะแนนเป็น -1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruence: IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง .67 - 1.0

5.4.5 หลังจากนั้น หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดส์ มีค่าเท่ากับ .77 จากนั้น

5.4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 จัดปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบ

6.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แล้วตรวจให้คะแนน

6.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ เป็นแผนการเรียนรู้รายหน่วย 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง โดยทำการประเมินทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน ตามแบบประเมินที่กำหนดไว้ (ในขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์งาน จนถึงขั้นที่ 4 ขั้นสรุปรายงาน) ประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อน ตนเอง

6.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำโครงงานที่นักเรียนสนใจ จำนวน 1 โครงงาน โดยทำการประเมินทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน ตามแบบประเมินที่กำหนดไว้ โดยทำการประเมินทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน ตามแบบประเมินที่กำหนดไว้ (ในขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์งาน จนถึงขั้นที่ 4 ขั้นสรุปรายงาน) ประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อน ตนเอง

6.5 ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจให้คะแนน

6.6 ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียน

6.7 นำคะแนนที่ได้จากผลจากการทำแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงาน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูล

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้ทดสอบการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) พบว่ามีการแจกแจงแบบปกติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วใช้การทดสอบทีแบบกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ (One-Sample t-test)

7.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) พบว่ามีการแจกแจงแบบปกติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Samples)

7.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะกระบวนการทำงานหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.84 คิดเป็นร้อยละ 89.20 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะกระบวนการทำงานหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ข้อที่	รายการ	N	ร้อยละ 80	หลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)		t	P-value
				($\bar{X}$)	S.D.		
1	การวิเคราะห์งาน	21	16	17.16	1.67		
2	การวางแผนในการทำงาน	21	16	18.08	1.37		
3	การปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน และการทำงานร่วมกัน	21	16	17.83	1.00		
4	การประเมินผลการทำงาน	21	16	17.91	.83		
5	ชิ้นงาน	21	16	18.08	.67		
	รวม	21	16	17.84	1.06	7.97	.000

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลคะแนนทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.14 และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.80 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	N	($\bar{X}$)	S.D.	t	P-value
ก่อนเรียน	21	15.14	4.27	15.08	.000
หลังเรียน	21	24.80	2.66		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คะแนนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.27 และคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 24.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.66 และได้สถิติทดสอบที่เท่ากับ 15.08 จึงสรุปว่าหลังได้รับการเรียนด้วยโครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5

3. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความพึงพอใจ	N	($\bar{X}$)	S.D.	แปลความ
ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	21	4.84	.39	ดีมาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักเรียน โดยรวมเท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .39 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลให้เกิดความชัดเจน ดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการทำงาน

จากการศึกษาพบว่า ทักษะกระบวนการทำงานหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าระหว่างเรียนนักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเล็กน้อย เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG แล้วทำให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานมากขึ้น จึงสามารถทำโครงงานทดสอบหลังเรียนได้คะแนนมากกว่าระหว่างเรียน ซึ่งตรงกับแนวคิดทฤษฎีประสบการณ์ของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ ศึกษาจากสถานที่และสิ่งที่พบเห็น มีการบูรณาการเรียนรู้ระหว่างความรู้ทักษะและประสบการณ์เดิมกับสิ่งใหม่ ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นวิธีการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทำเองทุกขั้นตอน เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่มไปด้วย ซึ่งเป็นการเรียนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญและทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดี เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกประเด็นที่จะศึกษา วิธีและหาแหล่งความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น นักเรียนที่มีทักษะในการทำงานช่วยเพื่อนที่มีทักษะการทำงานต่ำ ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การวิเคราะห์ การวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและตรวจสอบผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดการฝึกทักษะต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานจริง เช่น ทักษะการใช้เครื่องมือ การหาข้อมูล การทำงานร่วมกัน และการตัดสินใจ เกิดความกระตือรือร้นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และประสบการณ์เดิม การฝึกทักษะกระบวนการทำงาน นอกจากนี้การทำโครงงานจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับโครงงานที่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน สอดคล้องกับ สรเดช เลิศวัฒนาพานิช (2560) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีการนำผู้รู้ท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการอภิปราย โดยมีครู นักเรียน เพื่อนนักเรียน และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้วัดและประเมินผล โดยพบว่านักเรียนมีทักษะอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยภาพรวม

อยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราญ ปักษา (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการทำงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.42/92.67 มีดัชนีประสิทธิผล ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการ มีค่าเท่ากับ .8804 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 88.04 ทักษะกระบวนการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยด้านการวิเคราะห์งาน คิดเป็นร้อยละ 94.2 อยู่ในระดับดีมาก ด้านการวางแผนการทำงานมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 93.78 อยู่ในระดับดีมาก ด้านการประเมินผลงานมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 93.68 อยู่ในระดับดีมาก ในภาพรวมมีค่าคิดเป็น ร้อยละ 93.67 อยู่ในระดับดีมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รักษาณี สอนพลู (2561) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.73/82.88 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทักษะกระบวนการทำงานคิดเป็นร้อยละ 80.73 อยู่ในระดับดีมาก

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียนรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของนักเรียน เป็นวิธีการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการทำงาน โดยวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ฝึกทักษะกระบวนการทำงาน โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ดังนั้นนักเรียนจึงเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติเป็นทักษะที่คงทน ซึ่งสอดคล้องกับ รอยี๊ะ หะยีอับรอหม, นงนภัสส์ มากชูจิต และชุติมา ทศโร (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทำงาน รายวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีผลการวิจัย ดังนี้ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนและคิดเป็นร้อยละ 84.69 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สภาพร เรืองรุ่ง (2566) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน STEM BCG โดยศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี STEM สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาแก้ปัญหาได้ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และจากการประเมินพัฒนาการทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้วยคะแนน พบว่านักเรียนมีระดับพัฒนาการทางการเรียนร้อยละ 41.00 อยู่ในระดับกลาง ร้อยละ 47.00 อยู่ในระดับสูง และร้อยละ 12.00 อยู่ในระดับสูงมาก และมีระดับพัฒนาการความสามารถในการแก้ปัญหา ร้อยละ 6.00 อยู่ในระดับต้น ร้อยละ 41.00 อยู่ในระดับกลาง และร้อยละ 53.00 อยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ ไร่ขาม (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องการทำปลาสามไร่ก้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.40/84.92 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผลการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ด้านความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จากผลการศึกษาพบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

วิชางานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักเรียน โดยรวมเท่ากับ 4.84 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนได้รับการเอาใจใส่บทเรียนมากขึ้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ และนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม นักเรียนมีบทบาท ความรับผิดชอบในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณินันท์ แดพรม (2561) ได้วิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อทักษะปฏิบัติและเจตคติต่อการเรียนวิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาการทำงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้ จำนวน 5 แผน แบบวัดทักษะปฏิบัติ แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ ไกรขาม (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องการทำปลาสามไร่ก้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องการทำปลาสามไร่ก้าง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = .47) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชนาลี สอนพลู (2561) ได้ทำการศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการทำงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนโดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะกระบวนการทำงานหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าระหว่างเรียนนักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเล็กน้อย เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG แล้วทำให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานมากขึ้น
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของนักเรียน เป็นวิธีการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการทำงาน โดยวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ฝึกทักษะกระบวนการทำงาน โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จากผลการศึกษาพบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักเรียน โดยรวมเท่ากับ 4.84 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากนักเรียนได้รับการเอาใจใส่บทเรียนมากขึ้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ และนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าในระหว่างที่นักเรียนทำโครงงาน นักเรียนแสดงทักษะกระบวนการทำงาน เช่น ขั้นตอนการวางแผน ยังมีนักเรียนบางกลุ่มที่ยังกำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานไม่ถูกต้องและใช้เวลาเกินที่กำหนด ดังนั้นครูควรกระตุ้นนักเรียนให้มีการลำดับ

ชั้นการวางแผนงานและกำหนดเวลาในแต่ละงานให้เหมาะสมกับงาน และให้เป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้ทราบปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนและช่วยเหลือแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

1.2 จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นลงมือปฏิบัติงาน มีสารเคมีเข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำโครงการ ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการควบคุมดูแลและแนะนำนักเรียนในเรื่องของความปลอดภัยระหว่างการทำงาน ให้ระมัดระวังการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียน เพื่อลดความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะมีอันตรายเกิดขึ้นต่อนักเรียน

1.3 จากการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นกลุ่มส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมวางแผนปรึกษากันในทีมด้วยความตั้งใจ มีการกำหนดหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มที่ชัดเจน ทำให้คะแนนชั้นการวางแผนสูง ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมโดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่าชิ้นงานของนักเรียนมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ ชิ้นงานมีประโยชน์สามารถนำไปใช้งานได้จริง นักเรียนได้เกิดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการแก้ไขปัญหาภายในกลุ่ม ซึ่งอาจจะนำทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการแก้ไขปัญหา นี้ไปพัฒนาต่อยอดเพิ่มเติมได้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นจนเกิดความชำนาญ

2.2 จากผลการวิจัยการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ได้ทำการประเมินข้อมูลด้านเชิงปริมาณ ผู้วิจัยไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดความรู้สึกนึกคิด จิตใจของนักเรียนได้มากตามที่ต้องการ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการวิจัยประเมินความพึงพอใจในข้อมูลด้านเชิงคุณภาพ เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้รายละเอียดความรู้สึกนึกคิด จิตใจของนักเรียนได้มากตามที่ต้องการและเพื่อการวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG วิชางานอาชีพ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชางานอาชีพที่เน้นทักษะกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG และตัวอย่างโครงงานโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่นักเรียนสนใจ

4. นักวิชาการการศึกษาและบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน รับมือกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ การอนุรักษ์ความหลากหลายและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จารุวรรณ ไชยงาม. (2559). การพัฒนาผลการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่องการทำปลาสามไร่แก่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *สอนประวัติศาสตร์ให้ได้มีความสุข สนุกคิด*. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้ง.

ถวัลย์ มาศจรัส และณัฏฐา เรืองคำ. (2549). *นวัตกรรมชุด แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโครงงาน (Project)*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปานินันท์ แตงพรม. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อทักษะปฏิบัติและเจตคติต่อการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

พรพิมล แก้วมงคล. (2565, 30 พฤษภาคม). ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ. สัมภาษณ์.

รอวีเยะ หะยิอับรอเหม, นงนัฏส์ มากชูชิต และชุติมา ทศโร. (2561). ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทำงาน รายวิชาการงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

รักษณาลี สวนพลู. (2561). การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา. (2564). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา พุทธศักราช 2564. หนองคาย: โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา.

วราญ ปักษา. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเพาะเห็ดนางฟ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วุฒิชัย ภูดี. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของสะเต็มศึกษา แบบ 6E ร่วมกับโมเดลเศรษฐกิจ บีซีจี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว.

วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา, 6(1), 105-119.

สถาพร เรืองรุ่ง. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน STEM BCG เพื่อแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ไขปัญหา วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. *วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา*, 6(1), 150-160.

สมพร ปานดำ. (2564). BCG Model กับอาชีวศึกษาไทย. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้* 1, 6(2), 21-22.

สรเดช เลิศพัฒนานิช. (2560). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี

ปิยลักษณ์ ทายิดา และเบญจวรรณ ศรีมารุต

สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

อีเมล: piyalak.g25@pnru.ac.th, เบอร์โทร. 0981298784

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 122 คน ได้มาจากการเทียบตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน และวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนจำนวนในแต่ละแห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ, สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี

Received: May 7, 2023, Revised: May 13, 2023, Accepted: May 25, 2023

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF EDUCATION CHONBURI MUNICIPALITY

Piyalak Thayida, Asst.Prof.Dr.Benjawan Srimarut

Master of Education, Phranakhon Rajabhat University

E-mail: piyalak.g25@pnru.ac.th, Tel. 0981298784

Abstract

The purpose of this research study was to study 1) Level of Academic Leadership of School Administrators 2) The level of effectiveness of academic administration in schools and 3) The relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration in schools The samples were 122 teachers in schools. which were obtained by comparing the sampling tables of Krejcie and Morgan by means of group acquisition. Samples were taken using simple random sampling in proportion to the numbers in each site. Tools used to collect information was a five point-rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's product – moment correlation.

The research results of the study revealed that 1) Academic Leadership of School Administrators Under the Office of Education Chonburi Municipality Overall, it was at the highest level. and when considering side by side It was found that it was at the highest level in all aspects. 2) The effectiveness of academic administration in schools Under the Office of Education Chonburi Municipality Overall, it was at the highest level, and when considering side by side It was found that it was at the highest level in all aspects, and 3) Academic Leadership of School Administrators and the effectiveness of academic administration in schools Under the Office of Education Chonburi Municipality have a positive relationship and was statistically significant at the .01 level.

Keywords: *Academic Leadership, Academic Administration Effectiveness, Under the Office of Education Chonburi Municipality*

Received: May 7, 2023, **Revised:** May 13, 2023, **Accepted:** May 25, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทนำ (Introduction)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 17 และ 18 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ประสบความสำเร็จนั้นตัวแปรที่สำคัญที่สุด ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงการและพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ มีปัญญา มีความรู้ ความสามารถ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความกล้าหาญทางจริยธรรมและมีทักษะในการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งสถานศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกระดับเป็นสำคัญ การบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน จึงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีทักษะการบริหารงานที่หลากหลาย มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำที่มีความโดดเด่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทักษะภาวะผู้นำให้เกิดความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการบริหารตนเอง การบริหารงานและการบริหารบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (บุญช่วย สายราม, 2561) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของโรงเรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินครู การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากรรวมถึงการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนเพื่อนครู นักเรียน และชุมชน (ไชยา ภาวะบุตร, 2560) สำหรับคุณลักษณะของผู้นำที่ดี ได้แก่ มีเป้าหมายเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายชีวิต เป้าหมายในการทำงาน เป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงองค์กร การมีเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้นำมีทิศทางในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย มีความรอบรู้ กล้าเปลี่ยนแปลง หรือริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง เดินไวกว่าคนปกติ มีความอดทน มีความรับผิดชอบ ต่องาน ต่อคนที่ทำงานและต่อองค์กร ผู้นำต้องมีสติในการควบคุมตนเอง ทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย ผู้นำต้องกล้าตัดสินใจและที่สำคัญผู้นำที่ดีต้องเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากผู้นำต้องทำงานกับคน หากผู้นำสามารถครองใจคนทำงานได้จะทำให้ผู้นำเป็นที่เคารพรัก ศรัทธา เชื่อถือของคน

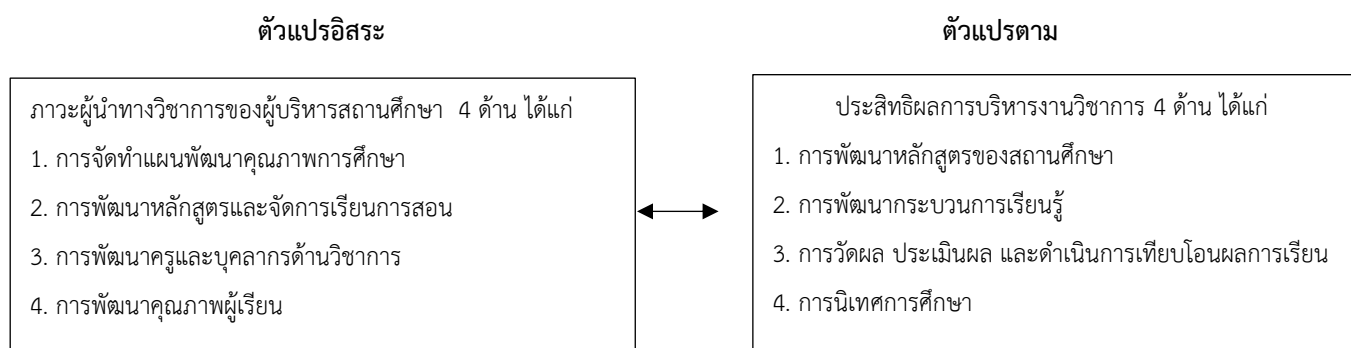
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เป็นผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในโรงเรียนมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้เกิดสำเร็จในตัวผู้เรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

มีเจตคติที่ดี สามารถปรับตัว แก้ปัญหาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี มีจำนวน 5 โรงเรียน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการสร้างคุณภาพผู้เรียน สู้สังคมยุคใหม่ที่ยั่งยืน มีกำหนดแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติสำหรับโรงเรียนทุกแห่ง โดยได้ดำเนินการร่วมกันเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญของประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษาและถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาด้วย โดยนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ประจำปีการศึกษา 2564 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกด้าน (ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านคิดคำนวณและความสามารถด้านเหตุผล) ส่วนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ประจำปีการศึกษา 2564 น้อยกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2564 น้อยกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระ (รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน, 2564) ทำให้ต้องมีการดำเนินการเพื่อพัฒนางานทางวิชาการและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ทั้งการกระตุ้นและส่งเสริม ครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพและมีประสิทธิผลเพื่อให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีคุณภาพต่อไป

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีจึงความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี และผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ อันจะส่งผลต่อความเป็นเลิศด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กรอบแนวคิดวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรีมีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีวิจัย (Research Methodology)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 5 โรงเรียน รวมครูทั้งหมด 179 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี 5 โรงเรียน จำนวน 122 คน ได้มาจากการเทียบตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจำนวนในแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 4 ด้าน และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 4 ด้าน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างและสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาให้ได้ข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาการใช้ถ้อยคำของแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง .67 – 1.00

6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) ครูในโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองศรีราชา ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969

8. ปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ดังตารางดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ดังตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.60	.46	มากที่สุด
2. การพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน	4.56	.46	มากที่สุด
3. การพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ	4.55	.48	มากที่สุด
4. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.58	.46	มากที่สุด
โดยรวม	4.57	.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .46) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = .46) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .46) และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .48) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.58	.43	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.59	.46	มากที่สุด
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.58	.51	มากที่สุด
4. การนิเทศการศึกษา	4.58	.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .46) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .43) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .51) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .52) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	r = Pearson's correlation			
	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ			
	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	การนิเทศการศึกษา
การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	.700**	.637**	.536**	.597**
การพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน	.722**	.689**	.597**	.670**
การพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ	.791**	.738*	.693**	.654**
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	.789**	.771**	.689**	.665**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ (correlation analysis) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี บริหารงานวิชาการโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งงานบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนเพราะงานวิชาการ คือ ภารกิจหลักของโรงเรียน ดังนั้น ความสำเร็จจากการบริหารงานวิชาการจึงเป็นเครื่องยืนยันถึงประสิทธิผลของการบริหารงานในทุกด้านแต่การที่จะบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จโดยบรรลุเป้าหมาย จึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ัญญลักษณ์ ภาภูมิ (2559) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร แสนภูวา (2559) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี ทุกโรงเรียนยึดหลักการบริหารตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ทุกโรงเรียนต้องนำมาปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การบริหารงานวิชาการของทุกโรงเรียนเป็นไปตามกรอบงานที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รัชดาพร วรรณจันทร์ (2557)

กล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นความสามารถของโรงเรียนที่มีการนำเอาข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ มาเพื่อกำหนดทิศทางและสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นที่โรงเรียนได้อย่างครอบคลุม อย่างเป็นระบบชัดเจน อย่างริเริ่มสร้างสรรค์และความสามารถของผู้บริหารในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนา จนเกิดความพึงพอใจและผลสำเร็จของการทำงานในโรงเรียนส่งผลต่อโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์พร พากพันธ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ สิมมาจันทร์ (2563) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลางษ์ (2564) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เป็นปัจจัยสำคัญในการนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545) และส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการดีตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .423$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ทวีกัน (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ สิมมาจันทร์ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าผู้บริหารปรับปรุง แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในดำเนินการปรับปรุง แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในสังคมและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน เพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่นตามสภาพจริงและความต้องการของชุมชน
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ พบว่าผู้บริหารมีการส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย และจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารจัดให้ครูมีการประเมินผลการเรียนทุกระดับชั้นและมีการรายงานผลการเรียนให้ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชามีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และส่งเสริมให้ครูมีการรายงานผลการเรียนของนักเรียน
5. ผู้บริหารควรนำผลการวิจัยมาพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มาจาก การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรกำกับการติดตามให้สถานศึกษามีการพัฒนาและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบข่ายที่กำหนด
 - 5.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นหลักสูตรในชั้นเรียน และกำหนดโครงการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 5.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โรงเรียนมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานและให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาเชิงวิทยากรที่มีความรู้ด้านการวัดผล ประเมินผล มาให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องมือการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง
 - 5.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนได้มีการนิเทศการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ แบบกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความคาดหวังในการทำงาน ชี้แนะให้

ความช่วยเหลือตามแผนการนิเทศภายใน ผู้บริหารจัดการนิเทศตามขั้นตอนกระบวนการของการนิเทศภายใน จัดผู้นิเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ เช่น สพฐ. กทม. สช. เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

1. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพต่อไป
2. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียน อันจะส่งผลต่อความเป็นเลิศด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษา คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการ นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ และให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษากับครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีระบบการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย และผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูและบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นยิ่งขึ้น ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการดีตามไปด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดวงพร แสนภูวา. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธัญญลักษณ์ ฝางภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญช่วย สายราม. (2561). *ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2565, จาก <http://wetoknows.blogspot.com/2018/04/21-21st-centuryleadership-skill-for.html>.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. . (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.หน้า 1-23.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก.หน้า 16-21.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553. (2553, 22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก.หน้า 1-3.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก.หน้า 49-53.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนัส ทวีกัน. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน. (2564). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2565, จาก https://www.pbi2.go.th/web/?page_id=7933.
- รัชดาพร วรณจันทร์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สุริย์พร ฟากพื่น. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 1(3), 27-40.

บทความวิจัย

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนา
โรงเรียนบัวน้อยวิทยาลดดของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ชลธิชา ไรจนแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อีเมล: chonthicha.thicha@gmail.com, เบอร์โทร. 064-1595496

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัวน้อยวิทยาลดดของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม และสถานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม เป็นการวิจัยแบบสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา บุคลากรโรงเรียนบัวน้อยวิทยา และนักเรียนโรงเรียนบัวน้อยวิทยา จำนวน 118 คน ที่มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krecie และ Morgan (1970) เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และใช้ LSD ทดสอบความแตกต่างรายคู่ หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัวน้อยวิทยาลดดของ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน ด้านการบังคับบัญชา และด้านการควบคุม 2) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัวน้อยวิทยาลดดของ พบว่า เพศ และระยะเวลาที่มีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน แต่อายุ และสถานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ภาคีเครือข่าย, จิตอาสา, การเรียนรู้จากการให้บริการสังคม, นักศึกษาวิชาชีพครู

Received: May 8, 2023, Revised: May 13, 2023, Accepted: May 25, 2023

**THE PARTICIPATION MANAGEMENT OF NETWORK PARTY IN ADMINISTRATION OF THE
SOCIAL STUDIES TEACHER VOLUNTEER SCHOOL PROJECT TO DEVELOP A WASTE-FREE
AT BUANOIWITTHAYA SCHOOL OF TEACHING PROFESSION STUDENT
SISAKET RAJABHAT UNIVERSITY.**

Chonthicha Rojanasang

Lecturer

Faculty of Education, SiSaket Rajabhat University

Email: chonthicha.thicha@gmail.com, Tel. 064-1595496

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the participation management of network party in administration of the social studies teacher volunteer school project to develop a waste-free at Buanoiwitthaya School of teaching profession student, Sisaket Rajabhat University classified by gender, age, time of participation and status involving of group. This research is Survey Research methods. The sample consisted of 118 subjects comprised the social studies student, social studies lecturer, personnel and student at Buanoiwitthaya School. Krecie and Morgan(1970) table was used for calculating the sample size. The instrument was a 5-point rating scale questionnaire. The confidence value of the whole copy was .94. The statistics used were frequency discrimination, percentage, mean, standard deviation, t-Test and One-way ANOVA. Finally, Least Significant Difference test (LSD) was employed to test the differences between pairs if found with the pre-set significant level of .05.

The results are as follows: 1) the participation management of network party in administration of the social studies teacher volunteer school project to develop a waste-free at Buanoiwitthaya School was, overall and in separate aspects, found high as respectively shown: organization managing, collaborating, commanding, planning, and controlling. the participation management of network party in administration of the social studies teacher volunteer school project to develop a waste-free at Buanoiwitthaya School classified by gender and time of participation were not different. However, classified by age and status involving of group were different, the level of statistical significance is .05. Therefore, will give a good chance for them to participate both direct and indirect works as all and then co-result on their duties and will bring project succeed.

Keywords: *Participation, Network Party, Volunteer Spirit, Service Learning, Teaching Profession Students*

Received: May 8, 2023, **Revised:** May 13, 2023, **Accepted:** May 25, 2023

บทนำ (Introduction)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของธรรมาภิบาลถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้มีการวางกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมาตรา ตัวอย่างเช่น รัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ในมาตรา 43 (2) จัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา 50 (8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม มาตรา 57 (2) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนโดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว ด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสีย สำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ (ธัญลักษณ์ กาวีชา, 2562)

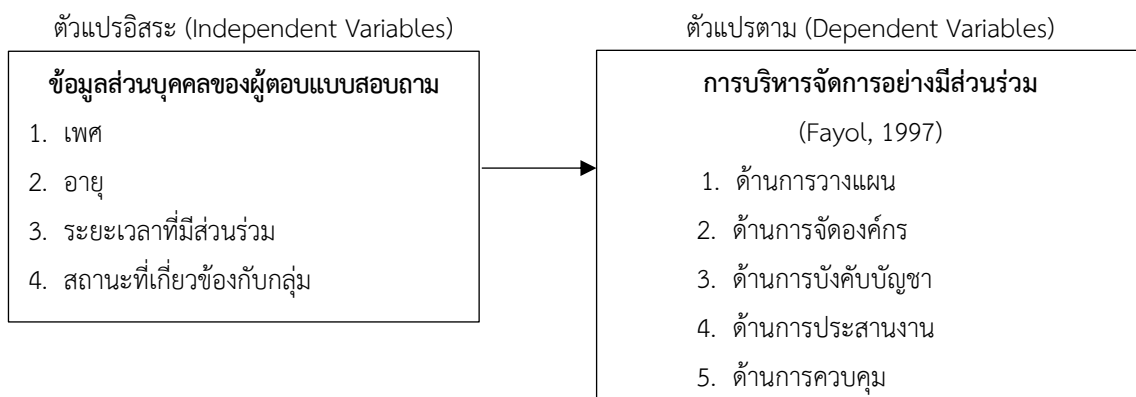
ปัจจุบันโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญและสัมพันธ์กันมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาไม่ใช่เรื่องของครู และโรงเรียนเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปเพื่อการเรียนรู้ของทุกคนไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน วัด โรงงาน กองทัพ กระบวนการทางเศรษฐกิจทุกอย่าง ศิลปะการแสดง กีฬา สื่อมวลชน เรียกว่าการศึกษาเป็นวิถีชีวิต เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายของกิจกรรมทุกชนิดของมนุษย์ ดังนั้นในการจัดการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (Education for all) และให้สังคมทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) การศึกษาไม่ใช่เรื่องของ ครู โรงเรียนหรือกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (อมรรัตน์ โคตรชมภู และภมรพรรณ ยุระยาตร์, 2561) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนในพื้นที่ว่ามีโรงเรียนใดบ้างที่เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม แล้วจึงพบว่าโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาเป็นหนึ่งในโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากขยะ โดยโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาสตั้งอยู่ในตำบลบ้านน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีระดับที่เปิดสอนตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 88 คน สภาพภูมิอากาศและลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มติดกับแม่น้ำมูล ทำให้ประสบกับปัญหาน้ำท่วม และมีปัญหาขยะตามมา รวมไปถึงโรงเรียนมีการจัดการขยะที่ไม่เป็นกิจลักษณะและไม่มีความเป็นระบบ จึงทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาขยะได้ในระยะยาว และพฤติกรรมของนักเรียน คือ นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง ความเคยชินทิ้งขยะ กำจัดขยะไม่ถูกวิธี การเผาถุงพลาสติก ขาดความรู้ในการคัดแยกขยะและการกำจัดหรือจัดการขยะที่ถูกวิธี โดยผลกระทบของปัญหาขยะดังกล่าวนี้ ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้นเต็มไปด้วยขยะทุกที่ในโรงเรียน ทำให้ทัศนียภาพไม่สวยงาม ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาขยะในโรงเรียนบ้านน้อยวิทยา โรงเรียนต้องมีการจัดการขยะที่เป็นกิจลักษณะมากขึ้นจากเดิม เพราะถ้าไม่มีการปรับเปลี่ยนจากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มจะมีขยะเพิ่มมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อโรงเรียนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สุขภาวะของนักเรียน จึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาโดยให้นักเรียนมีความรู้และ

ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและการจัดการขยะ นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการขยะในโรงเรียน โดยแยกขยะและใช้ประโยชน์จากขยะ เพื่อให้ปริมาณขยะในโรงเรียนลดลง และให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้จัดโครงการครูสังคมาสาพัฒนาโรงเรียน “ฮาวทูทิ้ง ฮาวทูคัด ฮาวทูแยก” บนว. ปลอดขยะ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้มาจากห้องเรียนเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาในโรงเรียนได้อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบว่น้อยวิทยาปลอดขยะของนักศึกษาวิชาชีพรู มหวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อจะนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาการจัดโครงการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ กับสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการจัดการโครงการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการโครงการที่ต้องการอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบว่น้อยวิทยาปลอดขยะของนักศึกษาวิชาชีพรู มหวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพการจัดการโครงการของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืนตามแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการของ Fayol (1997) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดองค์กร 3) ด้านการบังคับบัญชา 4) ด้านการประสานงาน และ 5) ด้านการควบคุม สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบว่น้อยวิทยาปลอดขยะของนักศึกษาวิชาชีพรู มหวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัยพลอดขะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม และสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

วิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 56 คน อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 6 คน บุคลากรโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 14 คน และนักเรียนโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 88 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 167 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวน 118 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้สถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทั้งหมด 4 กลุ่มของโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัยพลอดขะเป็นเกณฑ์ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 42 คน อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 4 คน บุคลากรโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 10 คน และนักเรียนโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 62 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 118 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัยพลอดขะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจนผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 และ 2) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .92 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1990) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น .94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา บุคลากรโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย และนักเรียนโรงเรียนบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 118 ฉบับ โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ภายใน 7-15 วัน โดยดำเนินการติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference-LSD

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 78.80 มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 มีระยะเวลาที่มีส่วนร่วมร่วมในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของ 3 เดือน ขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 81.40 และมีสถานะเกี่ยวข้องกับโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของ เป็นนักเรียนโรงเรียนบ้วน้อยวิทยา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย	ระดับความคิดเห็น			
	n = 118			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการวางแผน	4.05	.36	มาก	3
ด้านการจัดองค์กร	4.15	.42	มาก	1
ด้านการบังคับบัญชา	4.05	.39	มาก	3
ด้านการประสานงาน	4.06	.34	มาก	2
ด้านการควบคุม	3.98	.32	มาก	4
รวม	4.06	.24	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน ด้านการบังคับบัญชา และด้านการควบคุม ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม และสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

3.1 การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดดของของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย จำแนกตามเพศ

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม กับภาคีเครือข่าย	ชาย		หญิง		t	p
	n = 25		n = 93			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการวางแผน	4.13	.35	4.04	.37	1.09	.28
ด้านการจัดองค์กร	4.23	.37	4.13	.43	1.08	.28
ด้านการบังคับบัญชา	3.99	.42	4.06	.39	-.76	.45
ด้านการประสานงาน	4.13	.31	4.05	.35	1.01	.31
ด้านการควบคุม	3.91	.31	4.00	.32	-1.24	.22
รวม	4.08	.19	4.05	.25	.42	.67

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาคีเครือข่ายเพศชายและเพศหญิง มีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบวรน้อยวิทยาตลอดระยะเวลาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบวรน้อยวิทยาตลอดระยะเวลาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย จำแนกตามอายุ

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	.51	3	.17	1.31	.27
	ภายในกลุ่ม	14.82	114	.13		
	รวม	15.33	117			
ด้านจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	.84	3	.28	1.63	.19
	ภายในกลุ่ม	19.62	114	.17		
	รวม	20.46	117			
ด้านการบังคับบัญชา	ระหว่างกลุ่ม	1.14	3	.38	2.58	.06
	ภายในกลุ่ม	16.81	114	.15		
	รวม	17.95	117			
ด้านการประสานงาน	ระหว่างกลุ่ม	.54	3	.18	1.55	.20
	ภายในกลุ่ม	13.27	114	.12		
	รวม	13.82	117			
ด้านการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	.45	3	.15	1.50	.22
	ภายในกลุ่ม	11.27	114	.10		
	รวม	11.71	117			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.63	3	.21	4.00*	.01
	ภายในกลุ่ม	6.01	114	.05		
	รวม	6.64	117			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาคิเครือข่ายที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคิเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาตลอดระยะเวลาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคิเครือข่ายโดยภาพรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 15 ปี	15-25 ปี	26-35 ปี	36 ปี ขึ้นไป
		4.03	4.07	3.73	3.99
ต่ำกว่า 15 ปี	4.03	-	.86	.02*	.15
15-25 ปี	4.07	.86	-	.00*	.05
26-35 ปี	3.73	.02*	.00*	-	.26
36 ปี ขึ้นไป	3.99	.15	.05	.26	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาคิเครือข่ายที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี กับ ภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 26-35 ปี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาคิเครือข่ายที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมน้อยกว่าภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 26-35 ปี และภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 15-25 ปี กับ ภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 26-35 ปี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 15-25 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าภาคิเครือข่ายที่มีอายุ 26-35 ปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.3 การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคิเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาตลอดระยะเวลาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามระยะเวลาที่มีส่วนร่วม

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคิเครือข่าย จำแนกตามระยะเวลาที่มีส่วนร่วม

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคิเครือข่าย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	.09	2	.04	.33	.72
	ภายในกลุ่ม	15.25	115	.13		
	รวม	15.33	117			
ด้านจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	.81	2	.41	2.38	.10
	ภายในกลุ่ม	19.65	115	.17		
	รวม	20.46	117			
ด้านการบังคับบัญชา	ระหว่างกลุ่ม	.04	2	.02	.13	.88
	ภายในกลุ่ม	17.91	115	.16		
	รวม	17.95	117			
ด้านการประสานงาน	ระหว่างกลุ่ม	.07	2	.04	.30	.74
	ภายในกลุ่ม	13.74	115	.12		
	รวม	13.82	117			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม ร่วมกับภาคีเครือข่าย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	.06	2	.03	.29	.75
	ภายในกลุ่ม	11.65	115	.10		
	รวม	11.71	117			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.08	2	.04	.70	.50
	ภายในกลุ่ม	6.56	115	.06		
	รวม	6.64	117			

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาคีเครือข่ายที่มีระยะเวลาที่มีส่วนร่วมแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ่อน้อยวิทยาลดขยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ่อน้อยวิทยาลดขยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่าย จำแนกตามสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม ร่วมกับภาคีเครือข่าย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	.69	3	.23	1.78	.16
	ภายในกลุ่ม	14.65	114	.13		
	รวม	15.33	117			
ด้านจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	1.02	3	.34	1.99	.12
	ภายในกลุ่ม	19.44	114	.17		
	รวม	20.46	117			
ด้านการบังคับบัญชา	ระหว่างกลุ่ม	1.35	3	.45	3.10*	.03
	ภายในกลุ่ม	16.60	114	.15		
	รวม	17.95	117			
ด้านการประสานงาน	ระหว่างกลุ่ม	.72	3	.24	2.08	.11
	ภายในกลุ่ม	13.10	114	.11		
	รวม	13.82	117			
ด้านการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	1.29	3	.43	4.69*	.00
	ภายในกลุ่ม	10.43	114	.09		
	รวม	11.71	117			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.72	3	.24	4.62*	.00
	ภายในกลุ่ม	5.92	114	.05		
	รวม	6.64	117			

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาควิชาที่สอนที่มีสถานะที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาควิชาที่สอนในการจัดโครงการหลักสูตรสัปดาห์เพื่อพัฒนาโรงเรียนบวณ้อยวิทยาตลอดระยะเวลาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบังคับบัญชา และด้านการควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตารางที่ 7- 8

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาควิชาที่สอนด้านการบังคับบัญชา จำแนกตามสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

สถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม	$\bar{x}$	นักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา	อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา	บุคลากร โรงเรียนบวณ้อยวิทยา	นักเรียน โรงเรียนบวณ้อยวิทยา
		4.02	4.03	3.85	4.11
นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา	4.02	-	.39	.01*	.90
อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา	4.03	.90	-	.36	.41
บุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา	3.85	.01*	.36	-	.01*
นักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยา	4.11	.90	.41	.01*	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านการบังคับบัญชา นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา กับ บุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา และบุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา กับ นักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา มีส่วนร่วมน้อยกว่านักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาควิชาที่สอนด้านการควบคุม จำแนกตามสถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

สถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม	$\bar{x}$	นักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา	อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา	บุคลากร โรงเรียนบวณ้อยวิทยา	นักเรียน โรงเรียนบวณ้อยวิทยา
		4.02	4.03	3.85	4.11
นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา	4.02	-	.11	.00*	.00*
อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา	4.03	.11	-	.75	.63
บุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา	3.85	.00*	.75	-	.20
นักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยา	4.11	.00*	.63	.20	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า ด้านการควบคุม นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา กับ บุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรโรงเรียนบวณ้อยวิทยาและนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา กับ นักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา มีส่วนร่วมน้อยกว่านักเรียนโรงเรียนบวณ้อยวิทยา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดอคยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดอคยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาได้รับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง ทั้งยังมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังวินัยของนักเรียนให้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งด้วย และมีการบูรณาการในรายวิชาประชากรและสิ่งแวดล้อมในด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชิตชนก เจริญมงคลการ (2561) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการด้านจิตอาสาสมัครอินเทอร์เน็ตแรดท์ภาค 3350 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กิจกรรมที่ดำเนินด้านจิตอาสาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .71 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิศา โคตะมาย และวีรพล วีรพลางกูร (2562) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมภาพรวมของสมาชิกชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด จากการวิเคราะห์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบ คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี ปัญหาขยะมูลฝอยลดลง ลดความเสื่อมโทรมของชุมชน และคนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดอคยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า

2.1 เพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดอคยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงมีโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมไม่ต่างกัน เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันไม่ได้ยึดค่านิยมที่ว่าผู้ชายเป็นผู้นำและผู้หญิงเป็นผู้ตาม จึงทำให้เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิชาญ กนต์สีโล และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคราชศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 พบว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิมาตร เพิ่มพูน, วันชัย สุขตาม และจิรายุ ทรัพย์สิน (2563) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้วน้อยวิทยาลดอคยะของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ที่มีส่วนร่วมที่ได้มีโอกาสเข้ามาปฏิบัติงานในโครงการนี้ที่มีอายุน้อยกว่าจะเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการโครงการได้ชัดเจนมากกว่า จึงอยากมีส่วนร่วมเพื่อให้โครงการนี้เกิดประโยชน์เพื่อ

สถานศึกษาและชุมชนในพื้นที่ของตนเอง จึงทำให้อายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Aguirre et al. (2019) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนเคลื่อนไหวชาติพันธุ์ในสโมสรเยาวชน Maranya การศึกษานี้เน้นไปที่วัฒนธรรมที่เยาวชนมีส่วนร่วมในเวลากลางซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาของวัยรุ่นในฐานะพลเมืองจำเป็น พยายามทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการมีส่วนร่วมให้เป็นเครื่องมือสำหรับต้นแบบของความก้าวหน้าแบบมีส่วนร่วมและมอบความเป็นไปได้ในการสร้างวิธีการมีส่วนร่วมส่วนบุคคลโดยเฉพาะ ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างการมีส่วนร่วมในสโมสรเยาวชนจะเป็นประโยชน์ได้หากเราใส่ใจในลักษณะต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ หน้าที่ ความพร้อม ความเป็นผู้นำและความรู้สึกเป็นสมาชิกหากประยุกต์ใช้ปัจจัยเหล่านี้ไปสู่อุปนิสัยของเยาวชนจะสามารถเพิ่มการมีส่วนร่วมด้วยตนเองได้อย่างมากซึ่งจะเปิดใช้งานและเพิ่มขีดจำกัดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้นอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณณทัต บณขุนทด และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลลิสาณ อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องมาจากประชาชนที่มีอายุน้อยอาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ยังมองไม่ออกว่าการมีส่วนร่วมสำคัญเพียงใด ซึ่งต่างจากประชาชนที่มีอายุมากกว่าที่มีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน มองภาพได้กว้างกว่าและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม ประชาชนที่มีอายุต่างกันจึงมีระดับการมีส่วนร่วมต่างกันส่วนร่วม

2.3 ระยะเวลาที่มีส่วนร่วมที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาปลอดภัยของนักศึกษาวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และนักเรียน เป็นภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมที่ได้มีโอกาสเข้ามาปฏิบัติงานในระยะเวลาต่าง ๆ มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประสบการณ์การทำงานซึ่งกันและกัน ช่วยกันการบริหารจัดการโครงการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ จึงทำให้ระยะเวลาที่มีส่วนร่วมไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย โสพิณ เจตนา, พิระพงศ์ รักศิริ และปะการัง ชื่นจิตร (2563) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของบุญมาศย์ เดชคง และต้นสนีย์ จะสุวรรณ์ (2563) ที่อธิบายไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและท้องถิ่นนั้นเป็นแนวทางในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนคุณภาพของการศึกษา และมุ่งจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

2.4 สถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาปลอดภัยของนักศึกษาวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการครูสังคมาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านน้อยวิทยาปลอดภัยจะเป็นการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยรวมจากโครงการคัดแยกขยะ ซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนให้ความสำคัญโดยการรวมพลังจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนี้ และทุกขั้นตอนของการดำเนินงานทุกคนได้ร่วมคิด ร่วมทำงาน อีกทั้ง การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสอดคล้อง และตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ จึงทำให้สถานะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Torrena (2020) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมของโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมรัฐในเขต Los Baños, Laguna เพื่อเปรียบเทียบระดับ

การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมรัฐในเขต Los Baños, Laguna พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโรงเรียนมัธยมรัฐในเขต Los Baños, Laguna ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ และด้านการนำไปใช้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติ และสอดคล้องกับแนวคิดของชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ที่อธิบายไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และช่วยให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนด้วยวิธีการที่เหมาะสม จึงจะสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นได้ บทบาทหน้าที่สำคัญของโรงเรียนต่อชุมชน คือ บทบาทในการให้การศึกษาอบรมแก่บุคลากรในชุมชน ส่วนบทบาทสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียน คือ บทบาทในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาและบทบาทในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ ได้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานที่ดีสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายของโครงการ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดโครงการครูสังคมาสาของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักการส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทำงานร่วมกันเป็นทีมและเครือข่าย วัฒนธรรมที่เป็นเอกภาพ ไปใช้เป็นแนวทางหลักให้ยึดถือและปฏิบัติตาม ย่อมส่งผลให้โครงการที่จัดทำขึ้นพัฒนาเกิดประโยชน์กับสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษาได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1342-1354.
- ชิดชนก เจริญมงคลการ. (2561). แนวทางการบริหารจัดการด้านจิตอาสาสมัครอินเตอร์แรคท์ภาค 3350 ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ญาณิศา โคเคมาย และวีรพล วีรพลางกูร. (2562). การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 3(2), 12-29.
- ธัญลักษณ์ กาวีชา. (2562). หลักธรรมาภิบาลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2560. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*. 25(1), 118-132.

- บุษยมาศย์ เดชคง และคันสนีย์ จะสุวรรณ. (2563). *การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2566, จาก <http://ea.grad.ssru.ac.th/useruploads/files/20200718/ee6cca74f7ebcf94a927b0c43184f3f2e645a077.pdf>.
- ปณณทัต บณขุนทด, ริริร์ พิมมานุรักษ์, ธนัพร หาได้ และสันติ คู่กระสังข์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารบัณฑิตศึกษมหาจุฬาลงกรณ*, 6(1), 219-222.
- พระมหาวชิราวุธ กนต์สิโล, พระครูบวร ชัยวัฒน์, บุญส่ง ทองเอียง, พระครูสมุห์รณสิทธิ วิมล และเดชชาติ ตริทรัพย์. (2562). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราชศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศ*, 6(4). 1913-1932.
- โสพิณ เจตนา, พิระพงศ์ ภักศิริ และปะการัง ชื่นจิตร. (2563). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2566, จาก <http://www.islocal.ru.ac.th/pdf/164/6314880019.pdf>.
- อธิมาทร เพิ่มพูน, วันชัย สุขตาม และจิรายุ ทรัพย์สิน. (2563). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(1), 43-56.
- อมรรัตน์ โคตรชมพู และภมรพรรณ ยุระยาตร์. (2561). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 220-231.
- Aguirre, A., Moliner, L., & Traver, J. A. (2019). Autonomous participation. An activist ethnography in Maranya Youth Club. *Ethnography and Education*, 15(1), 1-17.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper and Collins.
- Fayol, H. (1997). *General and industrial management*. London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Torrena, L.R. (2020). Stakeholders' Participation in School Activities in Public Secondary Schools in Los Baños, Laguna. *Asian Journal of Social Sciences and Management Studies*, 7(3), 208-218.

บทความวิจัย

ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ปานัถ ธนรัช และภริดา ชัยรัตน์

นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อีเมล: panut.tha@ku.th, เบอร์โทร. 090-9820587

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก และกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ภาพรวมในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่สัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

คำสำคัญ: กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล, ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงาน, บุคลากรมหาวิทยาลัย

Received: 16 May, 2023, Revised: 20 May, 2023, Accepted: 23 May, 2023

THE NEED TO DEVELOP THE POTENTIAL OF PERSONNEL AT KASETSART UNIVERSITY BANGKHEN CAMPUS

Panut Thanarach

Master of Art (Political Science)

and Thesis Advisor: Assistant Professor Pirada Chairatana, Ph.D.

Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences

E-mail: panut.tha@ku.th, Tel. 090-9820587

Abstract

The objectives of this research were to study the level of need to develop the potential of personnel, to compare the level of human resource management process classifying by personal factors and to study the relationship between human resource management process and need to develop the potential of personnel at Kasetsart University Bangkheng Campus. The sample group consisted of 380 officers. Data was collected by questionnaires and analyzed by statistical software. such as percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and Pearson's product moment correlation coefficient at .05 level of significance.

The result of this research indicated that personnel at Kasetsart University Bangkheng Campus need to develop the potential of personnel at high level and human resource management process medium level. The hypothesis testing revealed that different sex, age, marriage status, work experience, job titles of personnel at Kasetsart University Bangkheng Campus had difference need to develop the potential of personnel; while human resource management process was not related need to develop the potential of personnel at Kasetsart University Bangkheng Campus.

Keywords: *Human Resource Management, The Need to Develop, The Potential*

Received: 16 May, 2023, **Revised:** 20 May, 2023, **Accepted:** 23 May, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภริดา ชัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพันธ์ กลิ่นทุประ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและหัวหน้าภาควิชา ที่ให้ปรึกษาและแนะนำและช่วยกรุณาให้แนวทางในการแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตลอดจนคณะกรรมการสอบทุกท่าน และบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้ง

บทนำ (Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญ

ทรัพยากรบุคคลเป็นทรัพยากรที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ ศักยภาพของบุคลากรจึงเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งหน่วยงานมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศให้มีมาตรฐานสากล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรบุคคลใน การปฏิบัติให้บรรลุภารกิจของมหาวิทยาลัย ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนมีคุณลักษณะที่ดีพึงประสงค์จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามหาวิทยาลัยได้อย่างยั่งยืน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2564)

การพัฒนาบุคลากรถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารองค์การในปัจจุบัน เพราะมนุษย์จัดได้ว่า เป็นทรัพยากร ทางการบริหารที่สำคัญ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ตลอดจนกระบวนการนั้น มีบทบาทในการทำให้บุคลากรทำงานในหน้าที่ ของตนและการดำเนินงานในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพดังคำว่า “คนสำคัญ งานสำเร็จ” (ว.วิชรเมธี ภิภุ) และนำไปสู่ผลลัพธ์การ พัฒนางค์กร เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์ ทางด้านนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีการเปลี่ยนแปลง หน่วยงานจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและเป็นประโยชน์ใน องค์กรมากที่สุดในขณะที่เดียวกัน บุคคลผู้ทำงานในองค์กร เมื่อมีความพึงพอใจในการทำงานและมีความสุข คุณภาพชีวิตที่ดีนั้น จะ เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานไม่ว่าภาครัฐหรือ เอกชน ผู้บริหารทุกคนล้วนมีความต้องการให้บุคลากรของตนได้รับการพัฒนา และต้องการให้บุคลากรของตนมีการพัฒนาตนเองอยู่ ตลอดเวลา ซึ่งบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา นั้น จะมีความพร้อมต่อการแข่งขัน และจะเป็นบุคคลที่พร้อมรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด หน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตามที่บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและ นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าขององค์กร นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากรเพื่อองค์กรแล้ว การพัฒนาตนเองของบุคลากรยังส่งผล ต่อความสำเร็จหรือเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพอีกด้วย (ณัฐกุล ภูกลาง, 2562)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตรแห่งแรกของประเทศไทย เติบโตและ พัฒนามาเป็นมหาวิทยาลัยของศาสตร์แห่งแผ่นดินที่เข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเชื่อมโยงศาสตร์การเกษตร ซึ่งเป็นศาสตร์ พื้นฐานของมหาวิทยาลัย และน้อมนำศาสตร์แห่งพระราช ศาสตร์ชุมชน และศาสตร์สากล ผสมผสานให้เกิดการสร้างสรรควิทยาการ นำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัย อย่างเป็นระบบในเชิงรุกตามศักยภาพของตนเองและตามความต้องการของหน่วยงาน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2564) ที่ผ่าน มาพบว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีปัญหาการบริหารงานบุคคล ได้แก่ หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนอัตรากำลังที่ วางไว้ ไม่มีคนมาสมัครงาน หรือมีคนสมัครน้อยเกินไป ผู้สมัครมีความสามารถน้อยกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน ขั้นตอนการบรรจุแต่งตั้งใช้ ระยะเวลาาน การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง หน่วยงานไม่เห็น ความสำคัญของการปฐมนิเทศ และบุคลากรไม่เข้าร่วมปฐมนิเทศ หรือเข้าร่วมช้ากว่ากำหนด บุคลากรใหม่ใช้เวลาปรับตัวกับงานนาน และไม่ชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบ ได้แก่ บุคลากรทำงานไม่เต็มศักยภาพ ไม่มีเกณฑ์หรือระเบียบการ ประเมินที่ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย ผู้ประเมินมีอคติกับผู้ถูกประเมินภาระงานสาย ข. และ ค. ไม่ชัดเจน

การพิจารณาความดีความชอบไม่เหมาะสมกับคุณภาพงานอย่างแท้จริงผู้บริหารหลีกเลี่ยงความขัดแย้งภายในหน่วยงาน จึงพิจารณาความดีความชอบให้เท่าเทียมกันทุกคน บุคลากรยังขาดความชำนาญในการจัดทำทะเบียนประวัติการจัดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการไม่เท่าเทียมกัน ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการให้บุคลากรสำหรับด้านการพัฒนาบุคลากร ปัญหาที่พบ ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง ภาระงานที่บุคลากรรับผิดชอบมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาเข้ารับการพัฒนาการประเมินผลจากการพัฒนาบุคลากร ไม่มีเกณฑ์หรือรูปแบบการประเมินที่ชัดเจน ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงานบุคลากรไม่ทำรายละเอียดที่แท้จริงในการพิจารณาโทษของการกระทำผิดทางวินัย การฟ้องร้องให้บุคลากรพ้นออกจากงานใช้เวลานานในการดำเนินการ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กร จำนวน 9,852 คน บุคลากรส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 70.1 ของมหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาเขตบางเขน จำนวน 6,911 คน รองลงมาคือ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 1,768 คน หรือประมาณร้อยละ 18 ส่วนวิทยาเขตศรีราชามีบุคลากร จำนวน 617 คน หรือประมาณร้อยละ 6.3 และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนครมีบุคลากร จำนวน 556 คน หรือประมาณร้อยละ 5.6 (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นวิทยาเขตที่มีจำนวนบุคลากรมากที่สุดซึ่งส่งผลต่อการทำงานในองค์กรที่จะทำให้บรรลุภารกิจต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัยได้ มีบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่มีความต้องการ พัฒนาศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นเพื่อการเติบโตในสายงาน รวมทั้งบุคลากรทั้งสองสายดังกล่าวยังมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะงานในสายการทำงานที่ต่างกันจึงส่งผลให้มีการใช้ความรู้และทักษะเฉพาะด้านในสายงานนั้น ๆ โดยผู้วิจัยเห็นว่าต้องมีการพัฒนาบุคลากรเป็นรูปธรรมชัดเจนและอย่างเป็นระบบมากขึ้น ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล

อรปวิณ จุลยยานนท์ (2559) ได้ให้ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่า เป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับพนักงานในองค์กร โดยนับตั้งแต่การสรรหาคนเข้ามาทำงานในองค์กร การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง ตลอดจนการให้พ้นจากงาน การจ่ายบำเหน็จบำนาญเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นพนักงานไปแล้ว และศักดิ์พันธ์์ ดันวิมลรัตน์ (2557) ได้กล่าวถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่าเป็นนโยบายรวมทั้งการปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับบุคลากรที่ทำงานอยู่ภายในองค์กร ที่ได้เริ่มต้นตั้งแต่การสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสม ความเหมาะสม และศศิวิมล ทูมวัน (2560) กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลประกอบด้วย การสรรหาบุคลากร การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร การจ่ายค่าจ้างหรือค่าตอบแทน สวัสดิการ การใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง การรักษามูลค่าขององค์กรเอาไว้ จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการในการจัดการบุคลากรขององค์กร โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การสรรหาและคัดเลือก การฝึกอบรมและการพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจ่ายผลตอบแทน และแรงงานสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสัมพันธ์ ยศสมศักดิ์ (2549) อธิบายว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรบุคคล มีดังต่อไปนี้ (1) กระบวนการจัดสรรมีจุดประสงค์ในการสรรหาบุคลากรที่มีศักยภาพสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร (2) การวางแผนทรัพยากรบุคคลมีวัตถุประสงค์เพื่อมีบุคลากรสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร (3) การคัดเลือก นับได้ว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้องค์กร

มีบุคลากรที่ได้ตรงตามความต้องการขององค์กร (4) การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่ทำให้องค์กรมีการเติบโตอย่างมั่นคง เพราะการฝึกอบรมตลอดจนการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ จะเป็นการช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถในการทำงานให้แก่บุคลากร ได้เป็นอย่างดี (5) การบริหารผลการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า ผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร (6) การบริหารค่าตอบแทนส่งเสริมให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สวัสดิการ ค่าจ้าง เป็นต้น (7) สร้างสัมพันธ์และลดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและบุคคล ซึ่งเรียกว่า แรงงานสัมพันธ์

2. แนวคิดที่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากร

วันทนา เนาว์วัน (2548) กล่าวว่าการพัฒนาบุคคลมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันทุกองค์การจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ และเสาวลักษณ์ สุขวิรัช (2549) กล่าวว่าพัฒนาบุคลากร มีความเชื่อมโยงกับเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น องค์ความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติในด้านต่าง ๆ ของบุคลากร โดยมีหัวใจหลักที่สำคัญคือ การใช้กระบวนการการเรียนรู้รวมทั้งระบบการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในองค์กร และพงศ์สิทธิ์ พรหมณีน (2556) ได้อธิบายถึงความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างองค์ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งประกอบไปด้วยการฝึกอบรม ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้งานมีความก้าวหน้าอยู่เสมอ จากความหมายที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากร เป็นการดำเนินการที่มุ่งเป้าหมายไปที่การทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนา เพื่อให้บุคลากรได้มีความเข้าใจในเนื้องาน และมีทักษะมากขึ้น ซึ่งกรณีการ วิจัยประหาร (2539) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติในด้านความรู้ที่จำเป็นและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานไว้ 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติงานองค์กร ควรมีความรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้ (1.1) ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในองค์กร (1.2) ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ ระดับที่ 2 ทักษะ คือความสามารถในสิ่งที่รู้ได้ด้วยทักษะในการที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานนั้นๆ ได้แก่ (2.1) ทักษะเกี่ยวกับคน เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ (2.2) ทักษะที่เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ เช่น ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในสำนักงาน (2.3) ทักษะในการทำตนให้ทันต่อเหตุการณ์ เช่น การนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงในการพัฒนางานระดับที่ 3 ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม (3.1) เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น การมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ การยังคิดยังทำ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ (3.2) ความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การเคารพคนอื่น การมองโลกในแง่ดี เป็นต้น ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความต้องการการพัฒนาบุคลากร จะประกอบไปด้วย 3 ด้านที่มีความสำคัญ อันได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติ

3. ข้อมูลหน่วยงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ปรัชญามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีปณิธานที่มุ่งมั่นพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรม และคุณธรรมการสั่งสมเสาะแสวงหา ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางการพัฒนาสังคมที่ดีของสังคมเพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

วิสัยทัศน์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ วิจัย และสร้างนวัตกรรมระดับโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของศาสตร์แห่งแผ่นดิน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

พันธกิจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

1. สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัย นวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2. สร้างสมรรถนะกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลกในทุกช่วงวัย
3. สร้างต้นแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สังคมและชุมชน

เป้าประสงค์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

1. งานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ที่มีคุณภาพ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และมีศักยภาพสามารถตอบโจทย์การพัฒนาทางการเกษตร อาหาร ป่าไม้ ประมง สัตวแพทย์ และอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทย

2. บัณฑิตมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และเป็นมหาวิทยาลัยของปวงชนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

3. มหาวิทยาลัยแห่งสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงความรู้ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างสรรค์ศาสตร์แห่งแผ่นดิน เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานตามภารกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มศักยภาพในการบริหารและจัดการทรัพยากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สร้างสรรค์ศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการกินดีอยู่ดีของชาติและของประชาคมโลก (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนัญญา มาพุท (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “ความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพนักงานมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดย ผลจากการวิจัย ผู้เขียนได้พบว่าระดับความต้องการของพนักงานมหาวิทยาลัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนา ด้านการฝึกอบรม และด้านการศึกษาต่อ ตามลำดับ

ณัฐกุล ภูกลาง (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้ คือ ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นวลละออง อุทมนตร และรชยา อินทนนท์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากร กรณีศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งเป็นการศึกษาความเป็นปัจจุบัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นปัจจุบันกับแนวทางการพัฒนาบุคลากร ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีและความต้องการของการพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าความเป็นปัจจุบันของการพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความต้องการพัฒนาบุคลากรไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกัน

อนุธิดา ปินคำ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และบุคลากร วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ เป็นการศึกษาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาและปัญหาการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพ และบริหารธุรกิจ เพื่อหาความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนางาน ประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์และบุคลากร วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ที่ควรเร่งดำเนินการมากที่สุด คือ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บเอกสารและข้อมูลให้เป็นระบบ และสามารถเชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ

Alqahtani และ Ayentimi (2020) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านทรัพยากรบุคคลในมหาวิทยาลัยของรัฐซาอุดีอาระเบีย: การสำรวจความตึงเครียดและความท้าทาย โดยมีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติและกระบวนการของ HR รวมถึงโอกาสในการจัดตำแหน่ง HRM เชิงกลยุทธ์และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของซาอุดีอาระเบีย (SA) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า HR ระดับสูงตกเป็นของ Deans, Heads of Schools and Colleges ที่นำไปสู่การแย่งชิงอำนาจ ความซ้ำซ้อนและความคลุมเครือในหน้าที่ของ HRM การสูญเสียความน่าเชื่อถือและเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ และความตึงเครียดเหล่านี้จะยังมีเพิ่มมากขึ้น จากการที่ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลมีความต่อต้าน โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของการสูญเสียสถานะและความชอบธรรม การขาดการรับรู้และการประสานงานระหว่างหน่วยทรัพยากรบุคคล โดยมีการชี้ให้เห็นถึงหลักฐานที่มีความจำกัดของ HRM เชิงกลยุทธ์ รายงานฉบับนี้ สนับสนุนการจัดบูรณาการของกระบวนการ HRM รวมถึงแนวปฏิบัติภายในระดับสูงของสถาบันการศึกษาแห่งชาติซาอุดีอาระเบีย โดยการค้นพบนี้ มีความหมายต่อการจัดกระบวนการและการปฏิบัติงาน HRM เชิงกลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องกับการสร้างทรัพยากรมนุษย์ของสถาบันอุดมศึกษาในซาอุดีอาระเบีย

Alshibli (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการคัดเลือกมนุษย์แนวปฏิบัติการจัดการทรัพยากรในความสามารถของพนักงานที่มหาวิทยาลัยเอกซฟอร์ดเดน กรณีศึกษาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เมืองฟิลาเดลเฟียและมหาวิทยาลัยอัลไซโตเนห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจผลกระทบของการเลือกปฏิบัติการบริหารทรัพยากรบุคคล (การจัดหา การคัดเลือกการฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงานและค่าตอบแทน) เกี่ยวกับความสามารถของพนักงาน (ความรู้ ทักษะและทัศนคติ) ที่มหาวิทยาลัยเอกซฟอร์ดเดน (วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ฟิลาเดลเฟีย และอัลไซโตเนห์) ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วยทรัพยากรมนุษย์ที่ทำงานในภาคเอกซฟอร์ดเดนมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัยคือ คัดเลือกตัวอย่างพนักงาน 104 คน ผู้วิจัยได้แจกจ่ายแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และใช้โปรแกรมสถิติ SPSS ของสังคมศึกษาผลการศึกษาพบว่า การเลือกปฏิบัติการบริหารทรัพยากรบุคคล (HRMP) เป็นใช้กันอย่างแพร่หลายและมีผลอย่างมากต่อความสามารถของพนักงาน (ความรู้ ทักษะและทัศนคติ) ที่มหาวิทยาลัยเอกซฟอร์ดเดน (วิทยาศาสตร์ประยุกต์ฟิลาเดลเฟีย และอัลไซโตเนห์) จากผลการศึกษา ผู้วิจัยแนะนำว่ามหาวิทยาลัยเอกซฟอร์ดเดนต้องรับการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อปรับแนวทางการจัดการทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสม การสรรหาและคัดเลือกการฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และค่าตอบแทน ที่พัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน (ความรู้ทักษะและทัศนคติ) เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันสำหรับมหาวิทยาลัยของตน

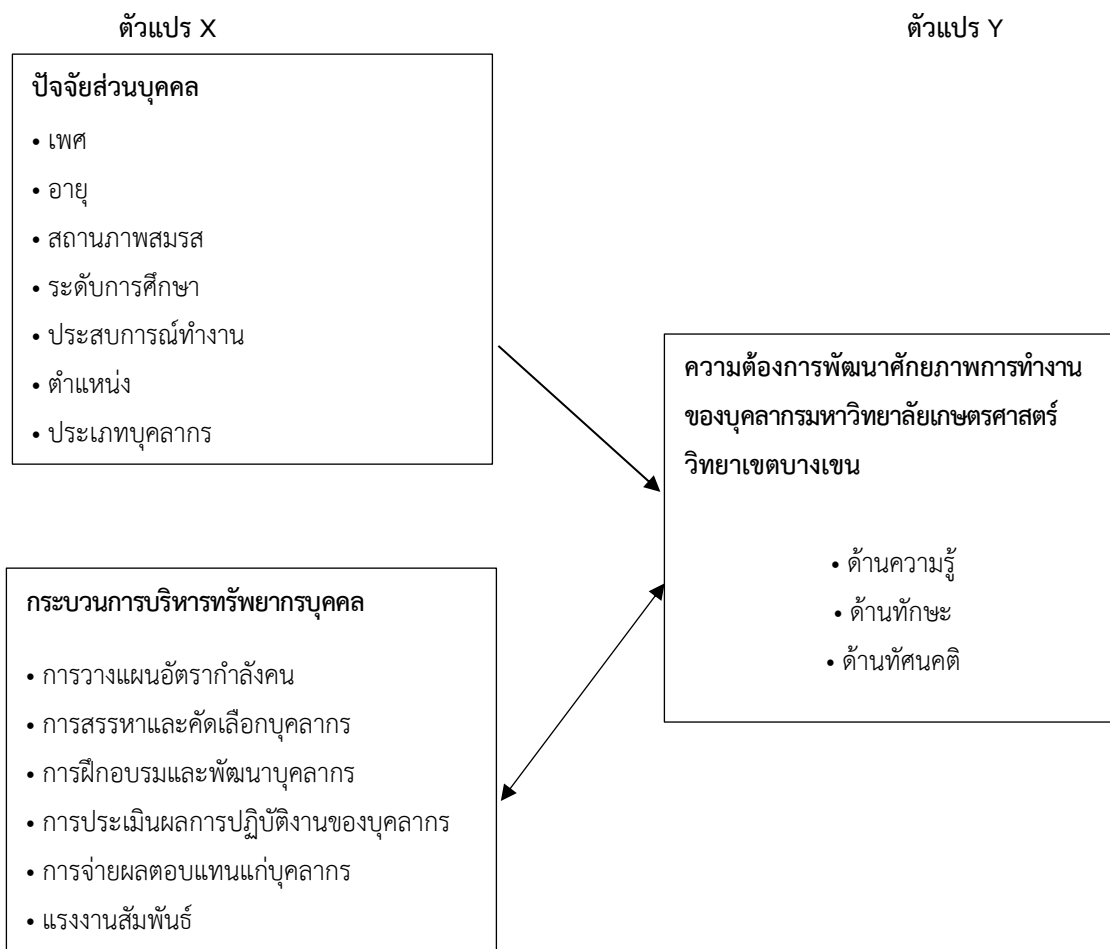
Fedorova และ Ponomareva (2017) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นพื้นฐานทางปัญญาเมืองหลวง โดยจุดมุ่งหมายหลักของบทความนี้คือการตรวจสอบสถานะปัจจุบันของการพัฒนาวิชาชีพทางวิชาการ การวิจัยและเจ้าหน้าที่ธุรการในมหาวิทยาลัย ตลอดจนหาแนวทางในการปรับปรุงตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของทุนทางปัญญาของมหาวิทยาลัย บทความนี้ให้ภาพรวมของแนวทางการจัดการในปัจจุบันในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยอิงจากการวิเคราะห์แนวคิดสมัยใหม่ วาทกรรมของผู้เชี่ยวชาญ และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของมหาวิทยาลัยที่มีการเน้นเป็นพิเศษ เพื่ออธิบายถึงประสบการณ์ของการเปลี่ยนแปลงองค์กร และการทำงานในการจัดการทรัพยากรบุคคลของหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดของรัสเซีย รวมถึงผลการสำรวจแรงจูงใจของคณาจารย์เพื่อความเป็นมืออาชีพและการพัฒนา ซึ่งเป็นปัจจัย

สำคัญในการสร้างทุนทางปัญญา นอกจากนี้ บทความนี้ยังได้มีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดการบุคลากรของมหาวิทยาลัยอย่างมืออาชีพ การพัฒนาโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของบุคลากรแต่ละประเภท ได้แก่ คณาจารย์ นักวิจัยและฝ่ายธุรการพนักงาน ซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ได้อย่างชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณภาพทุนมนุษย์ของมหาวิทยาลัย ผลการศึกษานี้ เป็นตัวอย่างจากการสังเคราะห์ทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยผู้เขียนได้พัฒนาคำแนะนำเชิงปฏิบัติจำนวนหนึ่งและมุ่งเป้าไปที่การปรับปรุงประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์และการจัดการทุนทางปัญญาของมหาวิทยาลัย ประสิทธิผลของการดำเนินการตามแนวทางที่เป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายความรับผิดชอบและหน้าที่อย่างมีเหตุผลระหว่างหน่วยโครงสร้าง ปัญหาหลักในแง่นี้เป็นการจัดการระบบข้าราชการแบบดั้งเดิมที่ขัดขวางนวัตกรรมที่สำคัญ นอกจากนี้ บทความนี้ยังได้กล่าวถึงวิธีแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ในการออกแบบองค์กรของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว

Harun และ Shahid (2021) ได้ศึกษาเรื่อง การเก็บรักษาผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐปัจจัย: การวิเคราะห์เบื้องต้น วิธีการอธิบายการรักษาพนักงานและผลกระทบที่มีต่อกลุ่มและบุคคลต่างๆ แต่น่าเสียดายที่การศึกษาก่อนเก็บข้อมูลกลับมีการมุ่งเน้นไปที่ประชาชนชาวมาเลเซียที่มีผู้บริหารของมหาวิทยาลัยอย่างจำกัด ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่สามารถสนับสนุนการรักษาผู้บริหารมหาวิทยาลัยในเชิงบวกได้ระเบียบวิธี การศึกษานี้ใช้การออกแบบการวิจัย เชิงพรรณนา และวิธีการตัดขวางอย่างแม่นยำ แบบสอบถามแบบบริหารจัดการเองแบบมีโครงสร้าง คือ พัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของแนวทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (การรับสมัครและการคัดเลือก การฝึกอบรม และพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน และผลประโยชน์ตอบแทน) เกี่ยวกับความตั้งใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่จะอยู่ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 36 คนเข้าร่วมในเรื่องนี้ การศึกษาเบื้องต้นสิ่งที่พบคือผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระบุว่าไม่มีเพียงการประเมินประสิทธิภาพเท่านั้น มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความตั้งใจที่จะอยู่ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญ ระหว่างสองตัวแปร อย่างไรก็ตาม จากการประเมินประสิทธิภาพแต่ละรายการทั้ง 4 รายการ พบว่าการใช้แบบทดสอบการจ้างงานที่มีโครงสร้างได้รับข้อตกลงในระดับปานกลาง ซึ่งบ่งชี้ว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมความหมายเชิงปฏิบัติ: การรักษาพนักงานเป็นหัวข้อสำคัญของการศึกษาเพราะเป็นหัวข้อเดียวขององค์ประกอบที่สำคัญในเป้าหมายขององค์กร การค้นพบนี้จะให้ข้อมูลเชิงลึกที่ดีขึ้นแก่สถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาควรทำเพื่อรักษาพนักงานไว้ ความคิดริเริ่มยังขาดการค้นพบเชิงประจักษ์ ดังนั้น การศึกษานี้จึงพยายามเติมช่องว่างในวรรณกรรมและเสนอตัวกำหนดที่เหมาะสมกับนโยบายการบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยและกลยุทธ์เพื่อให้พนักงานที่มีความสามารถมีแรงจูงใจที่จะอยู่ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้



สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นการวิจัยแบบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative method) โดยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และลูกจ้างชาวต่างประเทศ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยมีจำนวน 6,911 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling จากข้อมูลประมาณการประชากรทั้งหมด 6,911 คน เลือกด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณตามสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) คือ 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณคือแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามปลายปิด โดยมีการกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ตอบเลือกข้อที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด และคำถามปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและกรอกข้อมูลได้อย่างอิสระ เพื่อสอบถามความต้องการการพัฒนาการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่งงาน ประเภทบุคลากร ลักษณะแบบเลือกตอบ (Checking List) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ลักษณะแบบสอบถาม Likert's Scale เป็นมาตรวัด 5 ระดับ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ลักษณะแบบสอบถาม Likert's Scale เป็นมาตรวัด 5 ระดับ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

การวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยนำเสนอรายละเอียดผลการวิจัยและการอภิปรายผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่งงาน ประเภทบุคลากร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล (n = 380)

ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	109	28.70
หญิง	271	71.30
2. อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	233	61.30
ตั้งแต่ 31 - 40 ปี	112	29.50
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	35	9.20
3. สถานภาพสมรส		
โสด	283	74.50
สมรส	97	25.50
(รวมทั้งหม้ายหรือหย่าร้าง)		
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.40
ปริญญาตรี	311	81.80
สูงกว่าปริญญาตรี	64	16.80
5. ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	41	10.80
ตั้งแต่ 2 - 5 ปี	172	45.30
ตั้งแต่ 6 - 10 ปี	107	28.10
ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	60	15.80
6. ตำแหน่งงาน		
ข้าราชการ	20	5.30
พนักงานมหาวิทยาลัย	218	57.40
ลูกจ้างประจำ	16	4.20
ลูกจ้างชั่วคราว	126	33.10
ลูกจ้างชาวต่างชาติ	-	-
7. ประเภทบุคลากร		
สายวิชาการ	92	24.20
สายสนับสนุน	288	75.80

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 และเพศชาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70
2. อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 รองลงมาคือ อายุตั้งแต่ 31 - 40 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป พบน้อยที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20
3. สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 และสถานภาพสมรส (รวมทั้งหม้ายหรือหย่าร้าง) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50
4. ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 81.80 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 พบน้อยที่สุด
5. ประสบการณ์ทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 2 - 5 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมามีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6 - 10 ปี จำนวน 107 คิดเป็นร้อยละ 28.10 และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป พบน้อยที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80
6. ตำแหน่งงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 รองลงมา คือ ตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 และไม่พบกลุ่มอย่างตำแหน่งลูกจ้างชาวต่างชาติ
7. ประเภทบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นประเภทบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 75.80 และบุคลากรสายวิชาการ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ประกอบด้วย 1. การวางแผน อัตรากำลังคน 2. การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร 3. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร 4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 5. การจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร 6. แรงงานสัมพันธ์ สามารถแสดงผลวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน (n = 380)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การวางแผนอัตรากำลังคน	3.30	.77	ปานกลาง
2. การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร	3.60	.79	ปานกลาง
3. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	3.31	.93	ปานกลาง
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.30	.91	ปานกลาง
5. การจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร	3.03	.96	ปานกลาง
6. แรงงานสัมพันธ์	3.28	.83	ปานกลาง
รวม	3.30	.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.30 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็น ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.60 รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และด้านการจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.03

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ 2. ด้านทัศนคติ 3. ด้านทักษะ สามารถแสดงผลวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน (n = 380)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้	4.31	0.76	มาก
2. ด้านทัศนคติ	4.02	0.77	มาก
3. ด้านทักษะ (เรียงลำดับ 1-11)	-	-	-
รวม	4.16	0.765	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.31 และด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และด้านทักษะกลุ่มตัวอย่างต้องการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพที่เป็นทักษะเฉพาะ ทางเกี่ยวข้องกับตำแหน่งงาน เช่น การจัดโครงการสัมมนาที่เน้นการลงมือ ปฏิบัติงานจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีการระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างทีมในการทำงาน สามารถกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เป็นต้น เป็นลำดับที่ 1 ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ และลำดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านทักษะ (n = 380)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
1. ทักษะด้านวิชาชีพที่เป็นทักษะเฉพาะ ทางเกี่ยวข้องกับตำแหน่งงาน เช่น การจัดโครงการสัมมนาที่เน้นการลงมือ ปฏิบัติงานจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีการระดมสมองแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น สร้างทีมในการทำงาน สามารถกำหนดแนวทางในการ ปฏิบัติงาน เป็นต้น	200	52.63	1
2. ทักษะด้านการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ระบบสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	78	20.52	9
3. ทักษะด้านการใช้โปรแกรมประชุม ออนไลน์	89	23.42	7
4. ทักษะด้านการจัดทำสื่อ เช่น การ นำเสนอข้อมูลสื่อในรูปแบบ Infographics และทำข้อมูลสื่อใน รูปแบบวีดิทัศน์ เป็นต้น	101	26.57	4

ตารางที่ 4 (ต่อ) (n = 380)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงาน บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
5. ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เช่น เครื่องอัดสำเนา เครื่องโทรศัพท์ติดต่อกัน ภายในสำนักงาน เป็นต้น	104	27.36	3
6. ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาที่ 3 (จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เป็นต้น)	93	24.47	6
7. ทักษะด้านจริยธรรมและคุณธรรม ในการทำงาน	83	21.84	8
8. ทักษะด้านบุคลิกภาพในการทำงาน	116	30.52	2
9. ทักษะด้านสุขภาพและความปลอดภัย ในการทำงาน	100	26.31	5
10. ทักษะด้านการแก้ปัญหาและการ ตัดสินใจในการทำงาน	77	20.26	10
11. ทักษะด้านการพัฒนาการคิดแบบ เชิงกลยุทธ์สำหรับการทำงาน	74	19.47	11

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านทักษะ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพที่เป็นทักษะเฉพาะ ทางเกี่ยวข้องกับตำแหน่งงาน เช่น การจัดโครงการสัมมนาที่เน้นการลงมือ ปฏิบัติงานจริง ในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีการระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างทีมในการทำงาน สามารถกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เป็นต้น จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 รองลงมา คือ ทักษะด้านบุคลิกภาพในการทำงาน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 และทักษะด้านการพัฒนาการคิดแบบเชิงกลยุทธ์สำหรับการทำงาน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 พบน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดการทดสอบสมมติฐาน 2 ประเด็น ได้แก่

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามเพศ (n = 380)

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	109	4.08	0.67	-3.193	.010*
หญิง	271	4.29	0.51		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามอายุ (n = 380)

อายุ	Df	SS	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	7.712	3.856	12.525	.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	377	116.065	.308		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามสถานภาพสมรส (n = 380)

สถานภาพ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
โสด	283	4.26	0.60	1.815	.001*
สมรส (รวมทั้งหม้ายหรือหย่าร้าง)	97	4.14	0.46		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 380)

ระดับการศึกษา	Df	SS	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.091	.046	.139	.870
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	377	123.685	.328		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.5 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (n = 380)

ประสบการณ์ทำงาน	Df	SS	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	4.586	1.529	4.822	.003*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	376	119.190	.317		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1.6 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามตำแหน่งงาน (n = 380)

ตำแหน่งงาน	Df	SS	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	61.599	20.533	124.169	.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	376	62.177	.165		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.7 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีประเภทบุคลากรแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบของความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามประเภทบุคลากร (n = 380)

ประเภทบุคลากร	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
สายวิชาการ	92	4.06	0.65	-3.349	.392
สายสนับสนุน	283	4.29	0.53		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีประเภทบุคลากรต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และผลการทดสอบสมมติฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีระดับการศึกษา และประเภทบุคลากรแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน (n = 380)

กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล	ความสัมพันธ์	
	r	Sig.
กระบวนการด้านการวางแผนอัตรากำลังคน	.100	.051
กระบวนการด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร	.043	.399
กระบวนการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	.125	.015*
กระบวนการด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	.366	.000*
กระบวนการด้านการจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร	.080	.120
กระบวนการด้านแรงงานสัมพันธ์	.093	.069
รวม	.134	.109

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านตามสมมติฐานย่อยได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการวางแผนอัตรากำลังคนมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการวางแผนอัตรากำลังคนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.2 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.3 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกระบวนการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลกระบวนการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก ($r = .125$) และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานที่ 2.4 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงาน

ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .366$) และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานที่ 2.5 ภาระงานการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากรมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ภาระงานการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.6 ภาระงานการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านแรงงานสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ภาระงานการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านแรงงานสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม

ตัวแปรต้น	ผลการทดสอบสมมติฐาน		
	ค่านัยสำคัญ	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล			
1. เพศ	.010	✓	
2. อายุ	.000	✓	
3. สถานภาพสมรส	.001	✓	
4. ระดับการศึกษา	.870		✓
5. ประสบการณ์ทำงาน	.003	✓	
6. ตำแหน่งงาน	.000	✓	
7. ประเภทบุคลากร	.392		✓
ภาระงานการบริหารทรัพยากรบุคคล			
1. ภาระงานการด้านการวางแผน อัตรากำลังคน	.051		✓
2. ภาระงานการด้านการสรรหา และคัดเลือกบุคลากร	.399		✓
3. ภาระงานการด้านการ ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	.015	✓	
4. ภาระงานการด้านการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน	.000	✓	
5. ภาระงานการด้านการจ่าย	.120		✓

ผลตอบแทนแก่บุคลากร

6. กระบวนการด้านแรงงาน

.069



สัมพันธ์

การอภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และผลการทดสอบสมมติฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีระดับการศึกษา และประเภทบุคลากรแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ วิษัมภประหาร (2539) กล่าวว่าการพัฒนาตนเองมีคุณสมบัติในด้านความรู้ที่จำเป็นและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานไว้ 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน องค์กร ระดับที่ 2 ทักษะ คือความสามารถในสิ่งทีู้ได้ด้วยทักษะในการที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานนั้น ๆ และระดับที่ 3 ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม

สมมติฐานที่ 2 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการวางแผนอัตรากำลังคน ด้านการสรรและคัดเลือกบุคลากรด้านการจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร และด้านแรงงานสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรบุคคลโดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) กระบวนการจัดสรรหาและคัดเลือกบุคลากรมีจุดประสงค์ในการสรรหาบุคลากรมีศักยภาพสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร (2) การวางแผนอัตรากำลังคนมีวัตถุประสงค์เพื่อมีบุคลากรสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร (4) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่ทำให้องค์กรมีการเติบโตอย่างมั่นคง เพราะการฝึกอบรมตลอดจนการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ จะเป็นการช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถในการทำงานให้แก่บุคลากรได้เป็นอย่างดี (5) การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า ผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร (6) การจ่ายผลตอบแทนแก่บุคลากร เช่น สวัสดิการ ค่าจ้าง เป็นต้น (7) แรงงานสัมพันธ์เป็นกระบวนการสร้างสัมพันธ์และลดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและบุคคล

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

ผลของการวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับองค์ความรู้ใหม่ในการปรับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เช่น การวางแผนอัตรากำลังคนใหม่โดยมอบหมายภาระงานให้สอดคล้อง

กับความรับผิดชอบงานไม่มากเกินไปจนเกิดความพอดี การส่งเสริมโครงการ/หลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน และการปรับปรุงการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรบุคคลให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยความต้องการพัฒนาศักยภาพการการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ครอบคลุมทุกวิทยาเขต
2. ควรมีการเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยในการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร ความผูกพันภายในองค์กร และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยคัดเลือกบุคลากรตัวแทนกลุ่มอย่างของบุคลากรในระดับของตำแหน่งต่าง ๆ เช่นสายบริหาร สายวิชาการ และสายสนับสนุน เป็นต้น เข้าร่วมการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น มากำหนดแนวทางการพัฒนาพัฒนาศักยภาพการการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากบุคลากรแต่ละระดับตำแหน่งมีความต้องการพัฒนาแตกต่างกัน
4. ควรมีรูปแบบวิธีการดำเนินการวิจัยให้เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยให้สามารถนำผลการวิจัยให้สามารถนำไปทำแผนและนโยบายการพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น สามารถปรับปรุงการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรบุคคล

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรรณิการ์ วิชัยประหาร. (2539). *การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2563). *สถิติบุคลากรรายเดือน ประจำปี พ.ศ. 2563*. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2564, จาก http://www.person.ku.ac.th/new_personweb/stat.php.
- ชนัญญา มาพุทธ. (2557). ความต้องการพัฒนาศักยภาพของพนักงานมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 10(1), 116-128.
- ณัฐกุล ภูกลาง. (2562). การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 6(2), 101-110.
- นวลละออง อุทามนตร และรัชชา อินทนนท์. (2558). การพัฒนาบุคลากร กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 11(1), 25-67.
- พงศ์สิทธิ์ พรหมณีน. (2556). *คู่มือการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการในกรมสรรพากร*. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2564). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพบุคลากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. 2556-2560*. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2564, จาก <http://www.person.ku.ac.th/training/training/2556/s-plan56-60.pdf>.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2565). *ข้อมูลหน่วยงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2565, จาก <http://www.ku.ac.th/>.
- วันทนา เนาว์วัน. (2548). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ศศิวิมล ทุมวัน. (2560). ปัจจัยเชิงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการกรุงเทพมหานคร
สามัญ. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 2, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์. (2557). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.
วารสารทางวิชาการ *Veridian E-Journal*, 7(3), 6.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์: หลักการและแนวคิด*. กรุงเทพฯ: เวิลด์เทรดประเทศไทย.
- เสาวลักษณ์ สุขวิรัช. (2549). *ทางสองแพร่งของจริยธรรมการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อนุธิดา ปินคำ. (2559). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ*.
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาระบบสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยพายัพ.
- อรปวีณ์ จุฬายานนท์. (2559). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Alqahtani, M., & Ayentimi, D.T. (2020). The Development o HR Practices in Saudi Arabian Public Universities:
Exploring tensions and Challenges. *Asia Pacific Management Review*. 26, 86-94.
- Alshibli, A.S. (2017). The Impact of Selective Human Resources Management Practices on the Employee's
Competences at Jordanian Private Universities. Case Study on Applied Science, Philadelphia and
Al-zaytoneh Universities. *IUG Journal of Economics and Business*. 27(1), 20-41.
- Fedorova, A., & Ponomareva, O. (2017). *Developing University HR Potential as The Basis for its Intellectual
Capital*. Russia: Ural Federal University.
- Harun, S., & Shahid, S.A.M. (2021). The Public University Administrators Retention Factors: A Preliminary Analysis.
Global Business and Management Research: An International Journal, 13(4), 117-126.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.) New York: Harper and Row.

บทความวิจัย

**การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน
สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**

อรพร ทับทิมศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อีเมล: oraporn.t@sskru.ac.th, เบอร์โทร. 085-2093228

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND ต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัย ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดพระโต อำเภอมือเือง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย 1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน/บุคลากรการศึกษา/ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน 2) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และประเด็นแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า การสะท้อนปัญหาจากครูผู้สอน คือ ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านทางไลน์ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยดำเนินกิจกรรมจากใบงานที่ครูส่ง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในใบกิจกรรมที่ครูส่ง การสะท้อนปัญหาจากผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND นั้นไม่ทำให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย เนื่องจากใบงาน/ใบกิจกรรมที่ครูมอบหมายมานั้น ไม่มีกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ใช้ร่างกายในกิจกรรมนั้นๆ มีแค่การเขียนและการโยงเส้น เด็กนักเรียนจึงไม่มีความสนใจในการเรียนรู้และใช้ร่างกายในการเรียนรู้ 2) ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND นี้ทำให้เด็กไม่ได้มาโรงเรียนไม่ได้พบปะกับคุณครูและเพื่อนๆ ทำให้เด็กนักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ที่คงทน เด็กไม่ใช้ความคิดจากใบงานที่คุณครูให้ และคลิปการสอนที่ครูส่งมาให้เด็กได้เรียนรู้เป็นคลิปที่ทำจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) พัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย พบว่าแบบฝึกหัดดังกล่าวผู้ปกครองมองว่าเด็กไม่มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์เพราะเด็กล้วนมีความสุขในการเล่นและพบปะกับเพื่อนๆ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ทำให้เด็กไม่ได้พบปะหรือมีปฏิสัมพันธ์ใดต่อกับครูและเพื่อนๆ ทำให้เด็กอยู่บ้านตลอดเวลาอันเกิดจากความเครียดและไม่มีความสุขในการเรียนรู้ 4) พัฒนาการด้านสังคม พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND ที่ให้เด็กมารับใบงานที่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง นั้นทำให้พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กนักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมเท่าที่ควร แต่ทั้งนี้ก็ทำให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมแบบใหม่ (New normal)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ on-hand, สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้, COVID-19

Received: May 19, 2023, Revised: June 4, 2023, Accepted: June 19, 2023

**LEARNING EXPERIENCE IS ON-HAND TO STRENGTHEN EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT FOR ALL 4 SIDES.
UNDER THE EPIDEMIC SITUATION COVID-19**

Orraporn Tubtimsri

Assistant Professor

Program in Early Childhood Education, Faculty of Education,

Sisaket Rajabhat University

Email: oraporn.t@sskru.ac.th, Tel. 085-2093228

Abstract

This research aims to study the condition of problems in organizing ON-HAND learning experiences on all four aspects of development for early childhood. Under the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic, a case study of Wat Phra To Kindergarten School, Muang District, Sisaket Province Key informants consisted of 1) deputy director of the school/educational personnel/teacher who were involved 12 people 2) members who participated in the project were representatives of parents, total of 8 people. The tool used for data collection was interview. Semi structured interview. Data were collected using in-depth interviews and focus group processes. Data were analyzed by content analysis and descriptive issues.

The results showed that A reflection of the problem from teachers is that parents do not interact in communicating via Line. Parents are not ready to help with the activities from the worksheets that the teacher ordered. Parents did not pay attention to the activity sheet that the teacher ordered. Reflecting on the problems from parents concerning 4 aspects of development as follows: 1) Physical development of early childhood children. It was found that ON-HAND learning management did not cause the students to develop physically. Because the worksheet / activity sheet that the teacher assigned There is no activity that allows the child to use his or her body in that activity. There's just writing and making lines. Therefore, the students had no interest in learning and using their bodies to learn. 2) As for the intellectual development of early childhood children, it was found that the ON-HAND learning experience provided that the children did not come to school and did not meet with the teachers. and friends causing students not to learn that is durable The children did not use the ideas from the worksheets that the teacher gave them. and the teaching clips sent by the teachers to the students to learn are clips made by students practicing teacher professional experience. 3) Emotional development of early childhood children. It was found that such exercises were found by parents that their children had no emotional development because children at this age tended to enjoy playing and socializing with friends. Organizing ON-HAND learning experiences prevented children from meeting or interacting with teachers and peers, resulting in children being at home all the time, stressful and unhappy in learning. 4) Social development. Providing an ON-HAND learning

experience that allows children to receive worksheets at school once a week, resulting in the students' social development not interacting with the people in society as they should. However, this allows children to learn to live together in a new society (New normal).

Keywords: *ON-HAND Learning, Problems in learning, COVID-19*

Received: May 19, 2023, **Revised:** June 4, 2023, **Accepted:** June 19, 2023

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จนถึง พ.ศ.2564 พบยอดผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสะสมพุ่งสูงกว่า 194 ล้านรายทั่วโลก หลังการแพร่ระบาดผ่านมานานกว่า 1 ปี 7 เดือน ยอดผู้เสียชีวิตสูงกว่า 4.1 ล้านราย อัตราการเสียชีวิตอยู่ที่ราว 2.2% รักษาหายแล้วราว 92% ของผู้ติดเชื้อทั้งหมด ขณะนี้มีประเทศที่พบผู้ติดเชื้อแล้ว 187 จาก 193 ประเทศทั่วโลก นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ประเทศไทยเริ่มได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีการระบอบอย่างหนักในช่วงเดือนมีนาคมจนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ผลที่ตามมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังกล่าวทำให้การใช้ชีวิตของประชาชนในประเทศไทยเปลี่ยนไปอย่างชัดเจน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) สถานการณ์ดังกล่าวได้สร้างปัญหาและความยุ่งยากให้กับการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก แต่ถ้ามองในอีกมุมหนึ่งกลับสถานการณ์ดังกล่าวกลับเป็นตัวแปรในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับการศึกษาและเป็นตัวขับเคลื่อนในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบการศึกษาไทย

ดังนั้น หากระบบการศึกษาไทยมีกลไกการศึกษาที่แข็งแกร่ง ก็จะสามารถขับเคลื่อนการศึกษาท่ามกลางสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างแน่นอนระบบการศึกษาที่ดีควรมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ทันสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่ไม่ใช่แค่ในประเทศแต่เป็นทั่วโลก การบริหารจัดการระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับตัวไปสู่ “การศึกษายกกำลังสอง” ที่จะเปลี่ยนจาก One-Size-Fits-All ไปสู่การตอบโจทย์การเรียนรู้และการพัฒนารายบุคคลมากยิ่งขึ้น ต้องมองกว้างกว่าแค่ระบบการศึกษาแต่เป็น “ระบบนิเวศ” การศึกษาของไทย (TE25 : Thailand Education Eco-System) เพื่อผลักดันให้ก้าวไปสู่การเป็นฐานการผลิตทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่เป็นเลิศ (Office of the Basic Education Commission, 2020)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน คือ ได้แก่ 1) On Site คือ ให้มาเรียนตามปกติได้ในพื้นที่ที่ไม่ใช่สีแดงแต่ต้องเว้นระยะหรือลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลง สำหรับจังหวัดพื้นที่สีเขียวสามารถจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ตามปกติ 2) On Air คือ การออกอากาศผ่าน DLTV เป็นตัวหลักในการกระจายการสอน โดยใช้โรงเรียนวังไกลกังวลเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน สามารถดูได้ทั้งรายการที่ออกตามตาราง และรายการที่ดูย้อนหลัง 3) Online ให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ผ่านเครื่องมือที่ทางโรงเรียนกระจายไปสู่นักเรียน เป็นรูปแบบที่ถูกใช้ในการจัดการเรียนการสอนจำนวนมากที่สุด 4) On Demand เป็นการใช้งานผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ครูกับนักเรียนใช้ร่วมกัน และ 5) On Hand หากจัดในรูปแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาไม่ได้ ให้โรงเรียนจัดแบบ On Hand คือ จัดใบงานให้กับนักเรียน เป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนรับไปเป็นชุดไปเรียนด้วยตัวเองที่บ้าน โดยมีครูออกไปเยี่ยมเป็นครั้งคราว หรือให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นครูคอยช่วยเหลือ

เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้โรงเรียนจะปิดแต่ต้องไม่หยุดการเรียนรู้ไม่จำเป็นว่าโรงเรียนที่ปิดเรียนต้องใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์เพียงอย่างเดียว ในสถานการณ์ที่ไวรัสโคโรนา 2019 แพร่ระบาด รัฐบาลหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยใช้มาตรการ “กึ่งปิดเมือง” (semi-lockdown) และมาตรการรักษาระยะห่าง (social distancing) เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อปิดสถานที่สาธารณะรวมทั้งโรงเรียนเพื่อหลีกเลี่ยงการรวมตัวกันของกลุ่มคนจำนวนมาก ทางโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนด้วยไวรัสโคโรนา 2019 สามารถติดต่อผ่านทางสัมผัสโดยตรงกับละอองของสารคัดหลั่งจากระบบทางเดินหายใจ และน้ำลายของผู้ติดเชื้อ เช่น ไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย และยังสามารถแพร่เชื้อจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งได้ (จงกลนี วิทยารุ่งเรืองศรี และ ภมรศรี แดงชัย, 2563)

จากที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เป็นปัญหาทั่วโลก นอกจากจะมีผลกระทบทางด้านสาธารณสุขโดยตรง ยังกระทบไปสู่ระบบเศรษฐกิจ และที่สำคัญยังมีผลกระทบไปยังระบบการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องจากการใช้ชีวิตปกติของประชาชนที่จะต้องมีการรักษาระยะห่าง (social distancing) ด้วยเหตุนี้ทำให้หลายๆ โรงเรียนได้เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ซึ่งจังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีความรุนแรงจัดอยู่ในเขตพื้นที่สีแดง ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นแบบ On Site ตามปกติได้

โรงเรียนอนุบาลวัดพระโตเป็นโรงเรียนหนึ่งที่อยู่ในจังหวัดศรีสะเกษที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อไวรัสดังกล่าว ทางสถานศึกษาได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงจึงได้จัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนแบบ ON-HAND โดยกำหนดเวลามารับใบงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ให้นักเรียนมาส่งใบงานและรับใบงานชุดใหม่กลับไปทำที่บ้าน ซึ่งมีการประสานงานผ่านทางกลุ่มไลน์ในการสนทนาแต่ละห้องเรียน เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ยังไม่เคยมีการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND โดยใช้โรงเรียนอนุบาลวัดพระโตเป็นกรณีศึกษา เพื่อทราบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ของนักเรียนชั้นปฐมวัย ที่มีต่อการเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังกล่าว เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนา อันนำไปสู่ข้อมูลที่ใช้ในการขับเคลื่อนของระบบการศึกษาไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดพระโต อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีวิจัย (Research Methodology)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไขในการคัดเลือกดังนี้

1.1 รองผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายเพื่อจัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND ของนักเรียนชั้นปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลวัดพระโต

1.2 ครูผู้สอนหรือบุคลากรทางการศึกษา ต้องเป็นผู้สอนในระดับปฐมวัยที่จัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND

1.3 ตัวแทนผู้ปกครอง ต้องเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในระดับปฐมวัยที่ได้รับจัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND จากเงื่อนไขข้างต้น ผลการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน/บุคลากรการศึกษา/ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน

2) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 8 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

2.2 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

2.3 พัฒนาการทางด้านอารมณ์

2.4 พัฒนาการทางด้านสังคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีลักษณะกึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview)

2. แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview)

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND และศึกษาพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านที่ 1 พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านที่ 2 พัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านที่ 3 พัฒนาการด้านอารมณ์ และด้านที่ 4 พัฒนาการด้านสังคม เป็นขอบเขตของเนื้อหาที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตามวิธีของโรบินลลีและแฮมเลตัน (Rovinalli and Hambleton) (สมนึก ภัททิยณี, 2549) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 หมายความว่าคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัยสามารถนำไปใช้ได้

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัย ใช้กรอบเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND และพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้หัวข้อในการการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยแบ่งการศึกษาสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ออกเป็น 4 หัวข้อหลัก คือ พัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ 1) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย 2) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา 3) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์

เรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ และ 4) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านสังคม เป็นขอบเขตของเนื้อหา แล้วนำมาสร้างคำถามในแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเสร็จแล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตามวิธีของโรวินัลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinalli and Hambleton) (สมนึก ภัททิยธนี, 2549) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบบันทึกการสนทนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 หมายความว่า ประเด็นคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับกรอบของเนื้อหาที่ต้องการเก็บข้อมูล สามารถนำไปใช้ได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ ด้วยหัวข้อสมมติฐานดังนี้ 1) สภาพปัญหาการสอนการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID-19 2) สภาพปัญหาการสอนการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID-19 3) สภาพปัญหาการสอนการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ จิตใจสำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID-19 4) สภาพปัญหาการสอนการจัดประสบการณ์ด้านสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID-19

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “ศึกษาสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัย ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกปฐมวัย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และมีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 6-10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00
 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และด้านพัฒนาการทางด้านสังคม ในภาพรวมแสดงดังตารางที่ 1
- ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	ระดับสภาพปัญหา			
	$n = 20$			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย	3.26	0.27	ปานกลาง	3
ด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา	3.31	0.13	ปานกลาง	2
ด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์	3.18	0.53	ปานกลาง	4
ด้านพัฒนาการทางด้านสังคม	3.41	0.37	ปานกลาง	1
รวม	3.29	0.24	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงมากไปน้อย ดังนี้ ด้านพัฒนาการทางด้านสังคม ด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย และด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ตามลำดับ

โดยมีรายละเอียดของสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

1) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยผ่านใบงาน หรือใบกิจกรรมให้เด็กนักเรียนกลับไปทำกิจกรรมที่บ้าน โดยแยกสภาพปัญหาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ สภาพปัญหาจากทางด้านของครูผู้สอน พบว่า ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านทางไลน์ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยดำเนินกิจกรรมจากใบงานที่ครูส่ง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในใบกิจกรรมที่ครูส่ง สภาพปัญหาจากทางด้านของผู้ปกครอง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ ON-HAND นั้นไม่ทำให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย เนื่องจากใบงาน/ใบกิจกรรมที่ครูมอบหมายมานั้น ไม่มีกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ใช้ร่างกายในกิจกรรมนั้นๆ มีแค่การเขียนและการโยงเส้น การส่งงานผ่านไลน์และรับแบบฝึกหัดมาทำที่บ้านทำให้เด็กนักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือเพื่อนๆ เด็กนักเรียนจึงไม่มีความสนใจในการเรียนรู้และใช้ร่างกายในการเรียนรู้

2) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยผ่านใบงาน หรือใบกิจกรรมให้เด็กนักเรียนกลับไปทำกิจกรรมที่บ้าน โดยแยกสภาพปัญหาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ สภาพปัญหาจากทางด้านของครูผู้สอน พบว่า ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านทางไลน์ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยดำเนินกิจกรรมจากใบงานที่ครูส่ง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในใบกิจกรรมที่ครูส่ง สภาพปัญหาจากทางด้านของผู้ปกครอง พบว่า ใบกิจกรรมที่ครูมอบหมายไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเท่าที่ควร เน้นการจำระบายนี โยงเส้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND นี้ทำให้เด็กไม่ได้มาโรงเรียนไม่ได้พบปะกับคุณครูและเพื่อนๆ ทำให้เด็กนักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ที่คงทน เด็กไม่มีความคิดจากใบงานที่คุณครูให้ และคลิปการสอนที่ครูส่งมาให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้เป็นคลิปที่ทำจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้เด็กนักเรียนไม่สนใจเรียนรู้เนื่องจากคิดว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นไม่ใช่คุณครูประจำชั้นของตน

3) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยผ่านใบงาน หรือใบกิจกรรมให้เด็กนักเรียนกลับไปทำกิจกรรมที่บ้าน โดยแยกสภาพปัญหาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ สภาพปัญหาจากทางด้านของครูผู้สอน พบว่า ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านทางไลน์ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยดำเนินกิจกรรมจากใบงานที่ครูส่ง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในใบกิจกรรมที่ครูส่ง สภาพปัญหาจากทางด้านของผู้ปกครอง พบว่า ใบกิจกรรม/ใบงานที่ครูส่งนั้นไม่มีกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาการทางด้านอารมณ์เพราะเป็นเพียงแบบฝึกหัดลากเส้นระบายนีซึ่งแบบฝึกหัดดังกล่าวผู้ปกครองมองว่าเด็กไม่มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์เพราะเด็กวัยนี้มักมีความสุขในการเล่นและพบปะกับเพื่อนๆ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ทำให้เด็กไม่ได้พบปะหรือมีปฏิสัมพันธ์ใดใดกับครูและเพื่อนทำให้เด็กอยู่ที่บ้านตลอดเวลาอันนี้เกิดความเครียดและไม่มีความสุขในการเรียนรู้

4) สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีผลต่อพัฒนาการด้านสังคม พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยผ่านใบงาน หรือใบกิจกรรมให้เด็กนักเรียนกลับไปทำกิจกรรมที่บ้าน โดยแยกสภาพปัญหาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ สภาพปัญหาจากทางด้านของครูผู้สอน พบว่า ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านทางไลน์ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยดำเนินกิจกรรมจากใบงานที่ครูส่ง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในใบกิจกรรมที่ครูส่ง สภาพปัญหาจากทางด้านของผู้ปกครอง พบว่า ใบงาน

หรือใบกิจกรรมที่ครูส่งงานมานั้นไม่มีกิจกรรมที่เด็กได้มีการพบปะทางสังคม หรือบริบทของเด็กนักเรียน แต่ก็มีใบงานที่ระบุการปฏิบัติตนชัดเจนสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมรูปแบบใหม่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่ให้เด็กมารับใบงานที่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และใช้เวลาไม่กี่นาทีโดยมีเงื่อนไขการเว้นระยะห่างทางสังคม ตามมาตรการรักษาระยะห่าง (social distancing) นั้นทำให้พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กนักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมเท่าที่ควร ซึ่งมีข้อดีที่เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมแบบใหม่ หรือ ความปกติในรูปแบบใหม่ (New normal) ที่จะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในสังคมรูปแบบใหม่ที่ต้องระมัดระวังตนเองจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา เช่นการกินร้อนใช้ช้อนกลาง ใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน และรวมถึงการหมั่นล้างมือทุกครั้งที่ยับยั้งสิ่งของ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจและควรแก่การนำมาอภิปรายผลโดยนำเสนอทั้งสองด้าน คือ สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่สะท้อนสภาพปัญหาจากทางด้านของครูผู้สอนและ สะท้อนสภาพปัญหาจากทางด้านของผู้ปกครอง โดยแยกเนื้อหาเป็นพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และด้านพัฒนาการทางด้านสังคม ได้ดังนี้

สภาพปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการทางด้านสังคม พบปัญหาในส่วนของผู้สอนคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่ครอบคลุมใบงานใบกิจกรรมให้กับเด็กนักเรียนไปทำในระยะเวลา 1 สัปดาห์ นั้นผู้ปกครองหลายท่านไม่เอาใจใส่ให้การดูแลเด็กให้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามใบงานที่ส่งทำให้เด็กทำใบงานแบบลวกๆ หรือไม่ได้ทำใบงานนั้นๆ เลย การสั่งงานหรือการพูดคุยผ่านทางโซเชียลมีเดียผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์นั้น ผู้ปกครองหลายท่านไม่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับทางโรงเรียนทำให้ไม่เข้าใจใบงาน ผู้ปกครองบางท่านต้องทำงานเช้าถึงเย็นจึงอาจไม่มีเวลาดูแลเด็กในการเรียนรู้ ซึ่งกล่าวโดยสรุปคือ ผู้ปกครองบางท่านติดภาระงาน ไม่มีการโต้ตอบ ไม่เอาใจใส่ หรือเด็กบางคนอยู่กับปู่ย่าตายายที่ไม่มีความรู้ในด้านนี้จึงเป็นปัญหาอย่างยิ่งสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND และพบปัญหาในส่วนของผู้ปกครองคือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ครูส่งมาให้ยังไม่เหมาะสมและไม่มีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งในส่วนนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างฉับพลันที่อาจทำให้ครูไม่ได้เตรียมการหรือออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND ให้กับเด็กปฐมวัย และโดยธรรมชาติของการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมักจะเรียนรู้ผ่านการเล่น การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND นั้นไม่สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้เท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้พบว่าครูได้มีการอวดวิดีโอคลิปในการสอนส่งให้กับผู้ปกครองเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากคลิป ผลคือเด็กไม่สนใจเรียน อันเนื่องมาจากคลิปที่ส่งไปให้ไม่ใช่ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นของเด็กจึงทำให้เด็กไม่เชื่อมั่นและไม่สนใจที่จะเรียนรู้ อีกทั้งการติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ด้านครูผู้สอนยังไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่มีการสื่อสารกันให้เข้าใจร่วมกันจึงส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา กล่าวโดยสรุปคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND ต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง จากปัญหาการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ครูส่งมาให้ยังไม่เหมาะสมและไม่มีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กดังกล่าวนี้อาจมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัช ราชมณี และคณะ (2549) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสภาพปัญหามากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครูมีความบกพร่องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กซึ่งในจุดนี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป อีกทั้งการติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ซึ่งด้านครูผู้สอนยังไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่มีการสื่อสารกันให้เข้าใจร่วมกันจึงส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนงค์ ยะภักดี (2554) ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านและเขียนของนักเรียน พบว่า ครูขาดการกำกับติดตามเอา

ใจได้อย่างต่อเนื่องและครูขาดการปรึกษาหารือในการอ่านและเขียนของนักเรียน ความสอดคล้องจากงานวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นได้ชัดว่าครูยังขาดการปฏิสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ขาดติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องอันส่งผลต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากผลการวิจัย พบว่าสภาพปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ที่มีต่อการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัย ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดพระโต อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ข้อสรุปปัญหาที่ถูกสะท้อนจากมุมมองจากทางโรงเรียนและผู้ปกครอง พบปัญหาหลายด้านที่จะต้องนำไปพิจารณาเพื่อใช้ในการวางแผน ออกแบบการเรียนรู้ใหม่ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะในระดับการศึกษาปฐมวัยที่ต้องเน้นพัฒนาทั้ง 4 ด้านแล้วต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ที่พิเศษเหมาะสมกับช่วงวัย โดยทั้งนี้ผู้ปกครองได้เสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรม ON-LINE ผ่านทางโซเชียลมีเดียที่ต้องพบปะกันระหว่างครู ผู้ปกครองและเด็กร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ทางโรงเรียนควรต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีใบกิจกรรมที่ในการส่งเสริมและพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ให้เห็นการพัฒนาที่ชัดเจนซึ่งจะส่งผลต่อการวัดและประเมินผลของการพัฒนาของเด็กได้ ด้วยเหตุที่ผู้ปกครองหลายท่านอาจไม่มีความพร้อมในการสอนเท่าใดนั้น ทางโรงเรียนจึงจะต้องจัดให้ครูมีการติดตามประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมให้กับทางผู้ปกครองเพื่อไม่ดูเป็นการผลักภาระให้กับผู้ปกครองทั้งหมด การจัดการเรียนรู้ต้องเป็นการทำงานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND ในลักษณะร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดการเรียนรู้ตามช่วงวัยอย่างดีที่สุด

อีกทั้งจากสภาพปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบ ON-HAND สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีต่อการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดพระโต อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ เพียงกลุ่มเดียวเป็นกรณีตัวอย่างเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้น เพื่อให้ผลของการศึกษามีความชัดเจนและยืนยันข้อค้นพบมากขึ้น จึงควรมีการศึกษาสภาพปัญหาในหลายพื้นที่เนื่องจากแต่ละพื้นที่อาจพบปัญหาที่แตกต่างกันออกไป

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สภาพปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ แบบ ON-HAND เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถนำมาปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ และช่วยเสริมสร้างพัฒนาการที่เหมาะสม การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดๆ ก็ตาม เพราะการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย ยังเป็นสิ่งที่ท้าทายเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่องเนื่องจากเด็กปฐมวัยยังเป็นช่วงของเด็กเล็กที่รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์นับเป็นอุปสรรคสำคัญในวัยนี้ หากแต่ว่าการใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กได้อย่างต่อเนื่อง กรณีที่ผู้ปกครองไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานที่บ้านได้ รวมทั้งทำให้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการศึกษาต่อไปได้ หากเกิดสถานการณ์วิกฤติใดๆ ก็จะมีแนวทางด้านการศึกษาที่พร้อมรับมือ เพื่อให้เกิดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยอบรมให้ความรู้ผู้ปกครอง เกี่ยวกับเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้บริบทต่างๆ
2. ในส่วนของตัวผู้สอนอาจนำชุดฝึกการเรียนรู้ หรือใบงาน นำมาวิเคราะห์ ความยากง่ายให้เหมาะสมกับช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/int_protection.php.
- จกกลณี วิทยารุ่งเรืองศรี และภมรศรี แดงชัย. (2563). *คู่มือการจัดการโรงเรียน รับมือโควิด-19*. นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- จิรพงษ์ ราชมณีและคณะ (2549). *การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- อรอนงค์ ยะภักดี (2554). *การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านและเขียนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนเอื้องก่อ นาดิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Education in the digital age*. Retrieved March 19, 2021, from <https://www.posttoday.com/social/general/>.

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

อรุณรัตน์ สีหบุตร, สุรางคนา มัณยานนท์ และชญาณี แบร์ดี

นักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะบัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี

อีเมล: arunrat_miw@hotmail.com, เบอร์โทร. 0970533548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .95 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูจำนวน 72 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม, แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน, กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย

Received: May 20, 2023, Revised: May 24, 2023, Accepted: May 28, 2023

**RETATIONSHIP BETWEEN THE LEADERSHIP BEHAVIOR OF THE SCHOOL
ADMINISTRATORS AND THE MOTIVATION IN THE PERFORMANCE OF THE TEACHERS OF
TOOMSAWAI GROUP IN THE SISAKET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

Arunrat Seehabut, Surangkana Manyanon and Chayaniti Brady

Faculty of Graduate Studies Educational Administration Ratchathani University

E-mail: arunrat_miw@hotmail.com, Tel. 0970533548

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the leadership behavior of school administrators of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 2) to study the motivation in teachers' performance of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 and 3) to analyse relationship between the leadership behavior and the motivation in teachers' performance of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3. The samples of this research were 59 teachers from schools in Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 in the academic year 2022. The research instrument was a Five-rating scale questionnaire separated in to two-parts. The first part, 41 items questionnaire on leadership behavior of school administrator. The reliability of the questionnaire was .95. The second part, 72 items questionnaire on motivation in teachers' performance. The reliability of the questionnaire was .95. The statistics used for analyzing the data were: mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient

The results of the study were as follows : 1) Leadership behavior of school administrators of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. 2) Motivation in teachers' performance of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 was at high level. 3) The relationship between leadership behavior of school administrators and the motivation of teacher's performance of Toomsawai group in the Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 correlated positively at the relatively moderate level of .01

Keywords: *Leadership behavior, Motivation in the Performance, Toomsawai group*

Received: May 20, 2023, **Revised:** May 24, 2023, **Accepted:** May 28, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): วิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. สุรางคณา มัณยานนท์ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมถึงผศ.ดร. เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม ประธานสอบสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

บทนำ (Introduction)

การศึกษาคือรากฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในสังคม เนื่องจากการศึกษาช่วยบ่มเพาะมนุษย์ให้มีคุณภาพ ตั้งแต่ช่วงรากฐานพัฒนาการของชีวิต พัฒนาศักยภาพต่างๆ รวมถึงแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กล่าวไว้ว่า ให้มีการจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการบริหารการศึกษาให้ส่วนกลางมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน 4 ด้านไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยจะมีความอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการทั้งปวงในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับการบริหารด้วย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สถานศึกษาจะมีความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจ (นิติพล ภูตะโชติ, 2556) ภาวะผู้นำจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษา เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้นำจึงควรมีบทบาท รับรู้ ประสานงาน สนับสนุน อำนวยความสะดวก เพื่อให้สมาชิกในหน่วยงานได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริหารงานในสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมผู้นำ ซึ่งหมายถึงการแสดงออกของผู้นำที่ดี มีความเหมาะสม เพื่อเอาชนะใจผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา พรสวรรค์ ศิรศานันท์ (2555) กล่าวถึง ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมจะมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมผู้นำ 2 แบบ คือ พฤติกรรมมุ่งสนใจผลผลิต ที่ผู้นำมีความสนใจแต่คุณภาพและประสิทธิภาพของงานและพฤติกรรมมุ่งสนใจคนที่ผู้นำทำให้ผู้ร่วมงานเต็มใจ ยอมรับในเป้าหมายของงาน มีความสัมพันธ์ที่ดี โดยผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ ผู้นำที่ให้ความสนใจอย่างมากทั้งกับคนและผลผลิต เพื่อให้เกิดผลงานและความพึงพอใจของบุคลากรสูงสุด เป็นการร่วมคิดร่วมตัดสินใจกับบุคลากรในสถานศึกษา ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยผู้บริหารควรมีคุณลักษณะ ทักษะ และพฤติกรรมมาใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม ซึ่งในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะบริหารงานอย่างเดียวไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ถ้าขาดความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารที่ดีจึงต้องชักจูงใจผู้ร่วมงานให้คอยตามและยินยอมปฏิบัติงานได้ด้วยความเต็มใจ จนทำให้งานประสบความสำเร็จ (เนตรพัฒนา ยาวีราข, 2556)

การที่สถานศึกษาจะทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอันเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความตั้งใจ ตั้งใจและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำนโยบายและหลักสูตรไปปฏิบัติซึ่งจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญคือขวัญกำลังใจและแรงจูงใจที่ดี (สุพล เพชรไกร, 2554) การใช้แรงจูงใจที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษานั้น สมยศ นาวิการ (2543)

กล่าวว่า แรงจูงใจ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยสำคัญ คือ ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความสามารถและความพยายามทำงานให้ดีที่สุด และปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่ป้องกันและลดความรู้สึกไม่พอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ถ้าไม่มีปัจจัยดังกล่าวอาจทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกิดความรู้สึกไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความตระหนัก ให้ความสำคัญ และใช้ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ เกิดความพึงพอใจ ความรัก และความผูกพันต่อสถานศึกษา เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบสถานศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอยะชุมนุ้ม อำเภอภูสิงห์ อำเภอไพรบึงและอำเภอปรางค์กู่ มีโรงเรียนทั้งหมด 198 โรงเรียน โดยแบ่งกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 24 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวายเป็นกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 13 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมดจำนวน 7 โรงเรียน ผู้บริหารจำนวน 7 คน ครูจำนวน 70 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2565) การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนมีการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ยกระดับคุณภาพผู้เรียน (กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2565) เนื่องจากกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย เป็นกลุ่มพัฒนาการศึกษาที่มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับกลุ่มพัฒนาการศึกษาอื่น และยังมีสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนหลายแห่ง สถานศึกษาแต่ละแห่งมีครูและบุคลากรจำนวนน้อย แต่ภายใต้การทำงานที่มีการดำเนินนโยบายที่มีเข้ามาจำนวนมาก ทำให้ครูและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารู้สึกเหนื่อย ขาดแรงจูงใจ และหมดกำลังใจในการทำงาน เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ สิ้นหวัง ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลให้งานในหน้าที่รับผิดชอบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร พฤติกรรมในการทำงานของครูและบุคลากรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่ได้รับจากผู้บริหาร รวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างครูกับผู้บริหาร และลักษณะแวดล้อมต่างๆในสถานศึกษา สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ที่จะให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงจะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยได้สังกัด และผลการศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

ความหมายภาวะผู้นำและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม

ภาวะผู้นำ มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

พิชาภพ พันธเทพ (2555) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ในการจูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและพึงพอใจ เพื่อนำพางานให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้

พรสวรรค์ ศิริศานันท์ (2555) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความสามารถชักจูงบุคคล กลุ่มคนให้ทำงานสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

โชติ บดีรัฐ (2558) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจ หน้าที่ในการกำหนดชักจูงใจให้กลุ่มสมาชิกทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจของตนเองในการกระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่นเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำงานตามที่ต้องการ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2557) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ (leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อิทธิพลของตนเองให้ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่นในองค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จขององค์กร

จากความหมายข้างต้น ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการ ความสามารถของผู้บังคับบัญชาที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในองค์กรในการจูงใจ โน้มน้าวใจให้บุคคลอื่น เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และให้บุคคลในองค์กรแสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อนำพาองค์กรให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามตารางการจัดการของเบลคและมูตัน (Blake and Mouton's Managerial Grid) ในปี ค.ศ.1964 โรเบิร์ต อาร์ เบลค (Robert R. Blake) และเจน เอส มูตัน (Jane S. Mouton) จากมหาวิทยาลัยเท็กซัส ได้พัฒนาทฤษฎีภาวะผู้นำที่ชื่อตารางการบริหาร (Managerial Grid) และต่อมาพัฒนาเป็นตารางแห่งผู้นำ (Leadership Grid) โดยยึดพฤติกรรมของผู้นำใน 2 มิติคล้ายกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ และมหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยใช้ตารางซึ่งมี 2 แกน แกนตั้งคือ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งคน และแกนนอนคือพฤติกรรมแบบมุ่งผลผลิต แต่ละแกนจะแบ่งออกเป็น 9 ช่อง จาก 1 - 9 โดยทั้งสองแกนมีความสัมพันธ์กัน ใช้ตัวเลขทั้งแกนตั้งและแกนนอนอธิบายพฤติกรรมภาวะผู้นำ วิธีการของตารางผู้นำจะให้ผู้ผู้นำหรือผู้บริหารกรอกแบบสอบถามเพื่อจะวัดว่าผู้นำให้ความสนใจต่อการมุ่งคน หรือการมุ่งผลผลิตหรือมุ่งงานในระดับใด ดังนั้นจากระดับ 1 ถึง 9 จะสร้างส่วนผสมของผู้นำที่มุ่งคนกับมุ่งผลผลิตหรือมุ่งงานระดับต่าง ๆ กันออกมาได้ถึง 81 แบบบนตารางแห่งผู้นำ (พรสวรรค์ ศิริศานันท์, 2555)

จากการศึกษาของเบลคและมูตัน มีแบบผู้นำ 5 ประเภทที่มีความน่าสนใจ สามารถนำไปอธิบายพฤติกรรมภาวะผู้นำได้ ดังนี้

ประเภทที่ 1 (9,1) พฤติกรรมผู้นำที่มุ่งผลผลิต เป็นผู้นำที่มุ่งผลผลิตสูงและให้ความสนใจกับคนน้อย เน้นการผลักดันให้งานเสร็จบรรลุเป้าหมาย ตัดสินใจด้วยตนเองเป็นใหญ่ ชอบใช้กฎระเบียบและการสั่งการ

ประเภทที่ 2 (1,9) พฤติกรรมผู้นำแบบขมขมสังสรรค์ เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจกับคนมาก ให้ความสนใจกับผลผลิตน้อย เน้นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในองค์กร หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ใช้การประนีประนอมเป็นหนทางของการตัดสินใจ พยายามทำงานให้บุคลากรพอใจมากที่สุด

ประเภทที่ 3 (1,1) พฤติกรรมผู้นำแบบด้อยคุณภาพ เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจน้อยทั้งคนและผลผลิต บริหารงานตามสบาย ทำงานประจำไปเรื่อย ๆ มอบอำนาจให้คนอื่น เป็นผู้นำที่แยกตัวออกจากผู้อื่นในองค์กร ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลน้อยที่สุด

ประเภทที่ 4 (5,5) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจกับคนและผลผลิตในระดับกลาง ๆ ไม่ทุ่มเทลงไปในทางใดทางหนึ่ง เป็นผู้นำที่พยายามจะคงสภาพเดิม ไม่พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรอย่างรวดเร็ว รักษาทั้งคนและงานไม่ให้อย่างเกินไป

ประเภทที่ 5 (9,9) พฤติกรรมผู้นำแบบทีม เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจอย่างมากทั้งคนและผลผลิตเพื่อให้เกิดผลงานและความพึงพอใจของบุคลากรสูงสุด เน้นการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจกับบุคลากรในองค์กร กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม และสนับสนุนบุคลากรทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน บุคลากรมีความพึงพอใจสูง มีความผูกพันกับงานที่ทำ

พรสวรรค์ ศิรศานันท์ (2555) ยังได้เสนอแบบภาวะผู้นำเพิ่มอีก 2 แบบ ซึ่งเกิดจากที่ผสมผสานของตาข่ายภาวะผู้นำดังนี้

ประเภทที่ 6 (9,9) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ เป็นแบบของผู้นำที่เกิดจากการที่ผู้นำใช้ทั้งแบบ 1,9 และแบบ 9,1 พฤติกรรมของผู้นำที่เหมือนพ่อแม่ กล่าวคือ พ่อแม่จะให้การชมเชย สิ่งของ และการยอมรับเมื่อลูกปฏิบัติตามคำสั่งสอนในทางตรงกันข้าม ถ้าทำไม่ดีก็อาจจะถูกว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษได้

ประเภทที่ 7 พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เลือกใช้การผสมผสานของแบบผู้นำตั้งแต่แบบที่ 1 - 6 โดยเลือกการผสมไปใช้ตามโอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ เพื่อส่วนตัวของตนเอง เช่น เพื่อการสร้างภาพให้ตนเอง เพื่อใช้ในการฉกฉวยโอกาส เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเอง เป็นต้น

พรสวรรค์ ศิรศานันท์ (2555) ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้นำแบบ 9,9 เป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงสุด แนวคิดตาข่ายแห่งผู้นำนั้น นอกจากจะนำมาใช้เพื่อการอธิบายพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบต่าง ๆ และระบุถึงแบบผู้นำที่มีประสิทธิผลมากที่สุดแล้ว ยังได้รับการนำไปใช้ในกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาผู้นำอีกด้วย โดยเป็นการอบรมเพื่อผลักดันให้ผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงสุด คือแบบ 9,9 อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ถูกวิจารณ์ว่าเป็นความพยายามที่จะสร้างคำตอบเดียวให้กับภาวะผู้นำโดยขาดความตระหนักว่า แบบ 9,9 หรือ 1,1 อาจจะไม่ใช่พฤติกรรมของผู้นำที่ดีที่สุด หรือที่แย่ที่สุดก็ได้ในทุกสถานการณ์ในบางสถานการณ์ผู้นำแบบ 1,1 อาจจะเหมาะสมกว่าก็ได้ หากในองค์กรนี้บุคลากร มีความรอบคอบในงานเป็นอย่างดี มีความสุขกับงานอยู่แล้ว ความสัมพันธ์ของทุกคนเป็นไปอย่างราบรื่น ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความสนใจจากผู้นำมากนักก็ได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ผู้นำที่แสดงพฤติกรรมแบบใดแบบหนึ่งจึงไม่ใช่พฤติกรรมที่ดีที่สุดในทุกสถานการณ์

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม เป็นความสามารถในการใช้อิทธิพล อำนาจและแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยความพอใจ เพื่อไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา จากการศึกษาทฤษฎีเชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกแบบพฤติกรรมผู้นำตามทฤษฎีภาวะผู้นำตามตารางการจัดการของเบลคและมูตันมาอธิบายภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 7 แบบ ดังนี้

1. ผู้นำแบบมุ่งผลผลิต
2. ผู้นำแบบขมขื่นสร้างสรรค์ ในการวิจัยครั้งนี้เรียกว่า ผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์

3. ผู้นำแบบด้อยคุณภาพ ในการวิจัยครั้งนี้เรียกว่า ผู้นำแบบตามสบาย
4. ผู้นำแบบสายกลาง
5. ผู้นำแบบทีม
6. ผู้นำแบบพ่อแม่
7. ผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส

แรงจูงใจและทฤษฎีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของแรงจูงใจไว้หลายท่าน ดังนี้

สรุป เพชรไกร (2554) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ การใช้การคิด ประสบการณ์การลำดับเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

พรสวรรค์ ศิริศานันท์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่อาศัยแรงปรารถนา ความคาดหวัง สิ่งล่อใจ เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมให้บุคคลมีความกระตือรือร้นเป็นแรงผลักดันให้ปฏิบัติงานบรรลุตามจุดหมายที่วางไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความกระตือรือร้น ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทให้งานเป็นผลสำเร็จ

สัμμα ธนินธ์ (2556) กล่าวว่า การจูงใจเป็นการรวมพลังเพื่อเป็นการขับเคลื่อนที่สำคัญต่อพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน ถ้าผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจในการทำงาน บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบ การมีวินัย ตั้งใจ มุ่งมั่นในการทำงาน จนทำให้งานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงผลักดันและการกระตุ้นทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความ ต้องการ เนื่องจากได้รับปัจจัยต่างๆตอบแทน และแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอริชเบิร์ก(Herzberg's Two - Factor Theory of Motivation)

เฮอริชเบิร์ก ได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการทำงานของมนุษย์ โดยการสัมภาษณ์วิศวกรและนักบัญชีในเมืองพิตสเบิร์ก ได้พบว่าปัจจัยที่มีส่วนในการจูงใจของมนุษย์มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivational factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจในงาน และปัจจัยค้ำจุน หรือปัจจัยบำรุงรักษา (Hygiene or Maintenance factors) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะทำให้มนุษย์เกิดความไม่พึงพอใจในงาน ดังนี้ (สมยศ นาวิการ, 2543)

1. ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยกระตุ้น (Motivative Factor) หมายถึง ตัวที่ทำให้เกิดความพอใจ และปลุกปล้ำใจในผลสำเร็จของงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นผลสำเร็จ ปัจจัยนี้นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นและรู้สึกพอใจเมื่องานประสบความสำเร็จ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับความยอมรับทั้งจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน แสดงความยินดีและการแสดงออกที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับ

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะงานในหน้าที่มีขอบเขตภาระงานกำหนดไว้ชัดเจน มีโอกาสได้ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน และได้ทำงานที่เหมาะสมกับบุคลิกและความถนัดของตนเอง

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในความรับผิดชอบต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามกำหนดเวลา มีอิสระในการดำเนินการและไม่มี การตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้า หมายถึง การได้รับการเลื่อนเงินเดือนที่สอดคล้องกับความสามารถและผลการปฏิบัติงาน พอใจกับระบบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน มีโอกาสได้ศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และคุณวุฒิ

2. ปัจจัยค่าจูน (Hygiene Factor) หมายถึง ตัวที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ (Dissatisfactions) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับ สิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากภาระการทำงาน ได้แก่

2.1 เงินเดือน หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นที่น่าสนใจของบุคคลในหน่วยงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต หมายถึง ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถเลื่อนสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ มีโอกาสเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อเพิ่มความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน มีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติทางวิชาชีพครูเพื่อความสำเร็จก้าวหน้าต่อไป

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หมายถึง สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานได้อย่างดี ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี มีโอกาสช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานเพื่อนำไปปฏิบัติในการทำงาน

2.4 สถานะของอาชีพ หมายถึง ภาควิชาในอาชีพครูและวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาชีพ มีเกียรติและศักดิ์ศรี เทียบเท่ากับวิชาชีพชั้นสูงอื่น

2.5 นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การบริหารงานและการกระจายอำนาจและมอบหมายงาน อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

2.6 สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน เช่น อุณหภูมิ แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ ที่มีความเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือจำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

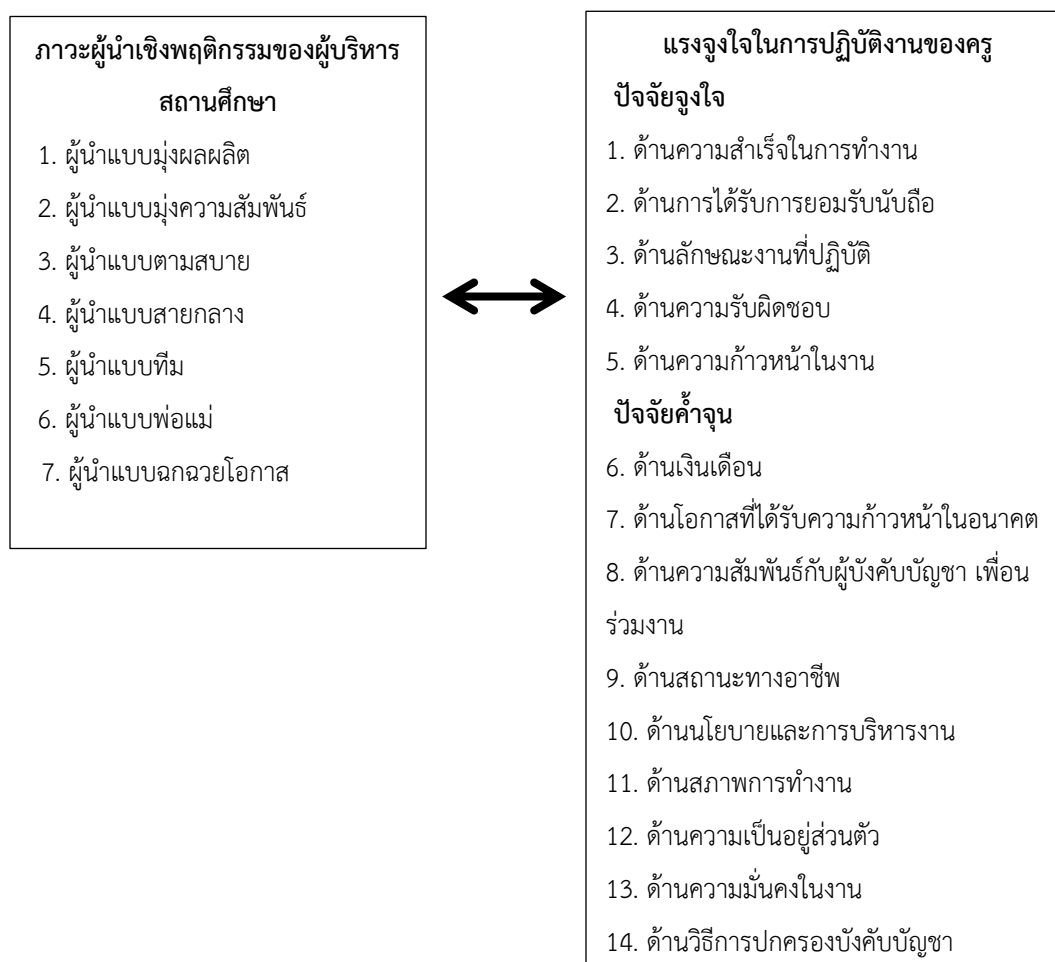
2.7 ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึง สามารถใช้วันหยุดหรือเวลาหลังเลิกงานจากการปฏิบัติงาน เพื่อภารกิจส่วนตัวได้อย่างเต็มที่ มีความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ส่วนตัวและการปฏิบัติงานในหน้าที่ในปัจจุบัน

2.8 ความมั่นคงในงาน หมายถึง ความมั่นใจในตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทำอยู่ว่ามีความมั่นคง สถานศึกษา มีความปลอดภัยระหว่างปฏิบัติงาน มีความมั่นใจว่าจะไม่ถูกกลโกงทางวินัยโดยไม่มีเหตุอันควร

2.9 วิธีการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจในการทำงานของผู้ร่วมงานทุกคน เข้าใจปัญหาของงานที่ทำอยู่ เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีวางแผนการบริหารงานทำให้การปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีของเฮิร์ชเบอร์ก เป็นการศึกษาความต้องการของบุคคลในองค์กรหรือความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่ใช้ในการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานและปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่ช่วยป้องกันการเกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ทฤษฎีของเฮิร์ชเบอร์ก จะเน้นให้บุคคลทำงานในลักษณะที่ท้าทายและเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวสย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมตามกรอบแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามตารางการจัดการของเบลคและมูตัน (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555) และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูศึกษาตามกรอบแนวคิดทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮิร์ชเบอร์ก (สมยศ นาวิการ, 2549) ดังภาพที่ 1



วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวสย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 7 โรงเรียน โดยมีครูผู้สอนจำนวน 70 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 ปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยศึกษาการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตารางของเครซี-มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากประชากรจำนวน 70 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน จากนั้นจำแนกครูตามสัดส่วนจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยหาคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ .30 ถึง .90 และค่าความเชื่อมั่นด้านภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ .95

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยหาคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าอำนาจจำแนกด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูตั้งแต่ .26 ถึง .89 และค่าความเชื่อมั่นด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ .97

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปรากฏผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา n = 59		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต	4.26	.46	มาก
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์	4.10	.62	มาก
พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย	2.14	.65	น้อย
พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง	3.89	.54	มาก
พฤติกรรมผู้นำแบบเข้ม	4.48	.32	มาก
พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่	3.99	.56	มาก
พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส	1.67	.61	น้อยที่สุด
รวม	3.60	.22	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมผู้นำแบบเข้ม ($\bar{X} = 4.48$) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต ($\bar{X} = 4.26$) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.10$) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ ($\bar{X} = 3.99$) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง ($\bar{X} = 3.89$) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย ($\bar{X} = 2.14$) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส ($\bar{X} = 1.67$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปรากฏผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมและเป็นรายด้าน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู n = 59		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยจูงใจ			
ความสำเร็จในการทำงาน	4.32	.52	มาก
การได้รับการยอมรับนับถือ	4.07	.56	มาก
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.34	.43	มาก
ความรับผิดชอบ	4.52	.39	มากที่สุด
ความก้าวหน้าในงาน	4.21	.58	มาก
ปัจจัยค้ำจุน			
เงินเดือน	3.83	.47	มาก

โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้าในอนาคต	4.22	.59	มาก
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน	4.43	.47	มาก
สถานะทางอาชีพ	4.62	.53	มากที่สุด
นโยบายและการบริหารงาน	4.19	.48	มาก
สภาพการทำงาน	4.18	.55	มาก
ความเป็นอยู่ส่วนตัว	4.14	.57	มาก
ความมั่นคงในงาน	4.36	.51	มาก
วิธีการปกครองบังคับบัญชา	4.25	.53	มาก
รวม	3.60	.27	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานะทางอาชีพ ($\bar{X} = 4.62$) ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.52$) และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ส่วนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ความเป็นอยู่ส่วนตัว ($\bar{X} = 4.14$) การได้รับการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.07$) และเงินเดือน ($\bar{X} = 3.83$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยแยกเป็นรายด้าน

แรงจูงใจ ภาวะผู้นำ	Y (r)	ทิศทาง	ระดับ
X ₁	0.50**	บวก	ปานกลาง
X ₂	0.81**	บวก	สูง
X ₃	-0.14	ลบ	-
X ₄	0.71**	บวก	สูง
X ₅	0.52**	บวก	ปานกลาง
X ₆	0.82**	บวก	สูง
X ₇	-0.32*	ลบ	-
X	0.68**	บวก	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านพฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ (X_6) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ (X_2) และพฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง (X_4) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับสูง พฤติกรรมผู้นำแบบทีม (X_5) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต (X_7) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบสบาย (X_3) และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส (X_1) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมผู้นำที่มีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจหรือในการนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานตามความต้องการและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ลำดับแรก คือ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตและพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ น่าจะเป็นเพราะว่า พฤติกรรมผู้นำแบบทีม เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอแนะในการทำงาน มีการประชุมวางแผนปรึกษาหารือการทำงานร่วมกัน กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของครูทุกคนและชื่นชมผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยสอดคล้องกับทฤษฎีของเบลคและมูตันได้อธิบายว่าพฤติกรรมผู้นำแบบทีมที่ผู้นำให้ความสนใจอย่างมากกับคนและผลผลิต เพื่อให้เกิดงานและความพึงพอใจในบุคลากรสูงสุด (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555) และยังสอดคล้องกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ที่กล่าวว่า ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำให้ความสนใจทั้งเรื่องงานและขวัญ กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการขององค์กรและความต้องการของคนทำงานโดยไม่ขัดแย้งกัน เน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้นำกับผู้ตาม สร้างความไว้วางใจ เคารพนับถือซึ่งกันและกัน มีการยอมรับความสามารถของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรพรรณ เทียนคันฉัตร (2560) เรื่องภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมแบบทีมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของธัญมาศ โรจนานนท์ (2557) เรื่องภาวะผู้นำและแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานกรณีศึกษาบริษัทซิลลิคฟาร์มา จำกัด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ด้านรูปแบบภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในประเด็นพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารเน้นความสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายสูงสุด มีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบาย กระตุ้นให้ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ให้ครูรายงานผล

การปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนเชื่อมั่นในความสามารถของครู ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเบลคและมูตัน อธิบายว่า พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตเป็นผู้นำที่มุ่งผลผลิตสูงและให้ความสนใจกับคนน้อย เน้นการผลักดันให้งานสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย(พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555)

ในขณะที่ ญัฐพันธ์ เขจรจักร (2551) อธิบายว่า พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตว่าเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและผลลัพธ์ของงาน โดยผู้นำมีพฤติกรรมแบบมุ่งเน้นให้สมาชิกทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ เกตุอุดม (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าพฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงานอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานและเน้นความสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายสูงสุด ในประเด็นพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์นั้น เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ สร้างความไว้วางใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา ใส่ใจในความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา พยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและความรู้สึกที่ดี ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่ที่ดีโดยสอดคล้องกับทฤษฎีของเบลคและมูตัน อธิบายว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจกับคนมาก ให้ความสนใจกับผลผลิตน้อย เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในองค์กร (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ที่กล่าวว่าผู้นำแบบมุ่งคนจะเน้นการสร้างความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้ร่วมงานในการทำงาน ส่งเสริมให้ทุกคนเป็นส่วน

หนึ่งของครอบครัวใหญ่ มีความสุขและสนุกสนานในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรทัย สุวรรณมณี (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสตูล มีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแบบมุ่งความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านสถานะอาชีพด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านโอกาสที่ได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ และด้านเงินเดือนตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน กำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจน กำหนดเวลาที่ทำให้งานเสร็จ โดยการมีเป้าหมายที่ชัดเจนจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความรู้ ความสามารถเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้สถานศึกษาก้าวหน้า ซึ่งผู้บริหารให้การยอมรับยกย่องครูและบุคลากรทุกคน โดยให้อิสระในการเสนอความคิดและตัดสินใจในการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมและสัมมนาอยู่เสมอและให้โอกาสในการศึกษาต่อเพื่อให้มีวุฒิที่สูงขึ้น อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยเหลือดูแลอย่างดี จนทำให้ครูเกิดความพึงพอใจ เกิดความรู้สึที่ดีต่อการทำงาน จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงเป็นไปตามแนวคิดของพรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์ (2555) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่กระตุ้นพฤติกรรมของผู้ร่วมงานให้มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยอาศัยแรงปรารถนาความคาดหวัง สิ่งล่อใจหรือ

จิตใจ เป็นแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา สอดคล้องกับสัมมา รณิธย์ (2556) ได้กล่าวว่าการจิตใจเป็นการรวมพลังเพื่อ การขับเคลื่อนที่สำคัญต่อพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน หากผู้ร่วมงานมีแรงจิตใจในการทำงาน จะทำให้บุคคลนั้นมีความรับผิดชอบ มี วินัย ตั้งใจ มุ่งมั่นในการทำงาน ตลอดจนการใช้ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ จนทำให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่ง สอดคล้องกับวิจัยของนารินทิพย์ สิงห์หอย (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับแรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่าแรงจิตใจในการ ปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ เทียนคันฉัตร (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า แรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครูใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรภรณ์ ช่างอยู่ (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของ ผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่ม พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวสย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจิตใจในการปฏิบัติงาน ของครู เพราะผู้บริหารในยุคนี้ต้องสร้างแรงจิตใจในการปฏิบัติงานให้ครู ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร เป็นไปตามเป้าหมาย ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ ทำงานเชิงรุก รวดเร็ว มุ่งความสำเร็จของงาน มีสายสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหารกับครู มีความยุติธรรม มีความน่าเชื่อถือ วางแผนและกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา รวมถึงมีจิตใจกว้างขวาง เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม พร้อมจะนำพาเพื่อนร่วมงานหรือครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ เต็มใจ และเกิดแรงจิตใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของโชติ บติรัฐ (2558) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของ บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และจิตใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามจนทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นไปตามแนวคิดของรัตติกรณ์ จงวิศาล (2559) ที่กล่าวว่า ผู้นำจะให้การสนับสนุน ให้ความเป็นมิตร สามารถเข้าถึงง่ายแสดงความเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ที่ดี และความต้องการพื้นฐานของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำแสดงพฤติกรรมให้การสนับสนุนเพื่อทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจ ในการทำงาน และยังสอดคล้องกับ Yukl (2006) ที่กล่าวว่าผู้นำจะปฏิบัติกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความ เคารพ ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาส่งผลทางตรง โดยมีอิทธิพลทางบวกสูงสุดต่อความพึงพอใจในการทำงาน อาจเนื่องมาจาก ผู้บังคับบัญชาที่มีภาวะผู้นำจะมีจุดมุ่งหมายให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความ พึงพอใจทั้งสองฝ่ายและผู้บังคับบัญชาที่มีภาวะผู้นำจะสามารถสร้างแรงจิตใจให้ผู้ตามเกิดความพึงพอใจได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของบุษยมาศ ผาติ (2563) ได้ศึกษาศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจิตใจในการ ปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 กับแรงจิตใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้อง กับอรพรรณ เทียนคันฉัตร (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจิตใจใน การปฏิบัติงานของครู พบว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยิ่งลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม

พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และพฤติกรรมแบบมุ่งผลผลิต กล่าวคือเมื่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเพิ่มขึ้นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูก็จะมีมากขึ้นด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เข้มทอง (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านผู้นำแบบทีมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาตนเองให้มีพฤติกรรมโดยการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอข้อคิดเห็นในการทำงาน ให้ความสำคัญต่อแนวคิดและความคิดเห็นของครูทุกคน มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายให้มากยิ่งขึ้น สร้างการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา พยายามให้ครูเกิดความพึงพอใจมากกว่าจะเกิดแรงจูงใจขึ้นเอง เพื่อให้งานในสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในด้านเงินเดือน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในแต่ละรอบปี ให้มีความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และปริมาณงานที่ครูรับผิดชอบ และมีวิธีการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่เป็นระบบ เป็นธรรม และตรวจสอบได้ อีกทั้งให้ครูเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการเลื่อนขั้นเงินเดือนในแต่ละรอบปี เพื่อให้ครูได้เกิดความพึงพอใจ และปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความรู้ ความสามารถ เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมือนพ่อแม่ ปฏิบัติกับครูให้เหมือนบุคคลสำคัญในครอบครัว ให้การยกย่องชมเชยครูเมื่อครูปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเป็นมิตรกับครู เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวายนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และทราบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 7 แบบที่ส่งผลต่อ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างมาก ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส โดยการแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแบบ ดังนี้

1. ผู้นำแบบมุ่งผลผลิต หมายถึง ผู้บริหารที่แสดงออกให้เห็นว่า มีการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตามนโยบาย มีการกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ตลอดจนให้ครูรายงานการปฏิบัติงานเป็นระยะตามที่กำหนด มีการกระตุ้นให้ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และเน้นความสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายสูงสุด
2. ผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ มีการประสานงานกับผู้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างสัมพันธ์อันดี สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้ความเสมอภาคกับครูทุกคน ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาค้นหาหนทางที่ขอคำแนะนำ
3. ผู้นำแบบตามสบาย หมายถึง ผู้บริหารที่แสดงออกให้เห็นว่าไม่เคร่งครัดกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน มอบอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงานแทน เปิดโอกาสให้ได้ทำงานอย่างอิสระ โดยมีการกำกับติดตามบ้างเป็นบางครั้ง ปล่อยให้มีความคิดริเริ่มและแก้ปัญหาเอง ไม่ให้ความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นๆ
4. ผู้นำแบบสายกลาง หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นว่า มีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง กระจายอำนาจการบริหารแก่ผู้ร่วมงาน เป็นผู้นำที่ให้ความสนใจกับคนและผลผลิตในระดับกลาง ๆ หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจและกำลังเพื่อความสำเร็จของงาน
5. ผู้นำแบบทีม หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นว่า เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอข้อคิดเห็นในการทำงาน ให้ความสำคัญต่อแนวคิดและความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และร่วมชื่นชมผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน
6. ผู้นำแบบพ่อแม่ หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกให้เห็นว่า ผู้ร่วมงานทุกคนเป็นบุคคลในครอบครัว เสนอแนะวิธีการดำเนินงานเพื่อนำไปปฏิบัติ ชี้แนะให้มีความคิดสร้างสรรค์ จูงใจผู้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เสริมขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน ยกย่องชมเชยเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ แต่หากประพฤติผิดก็อาจถูกลงโทษได้
7. ผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหารเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ชอบสร้างภาพให้ตนเอง และฉกฉวยโอกาสและประโยชน์เพื่อให้ตนเองเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ของตนเอง

เอกสารอ้างอิง (References)

- ขวัญใจ เกตุอุดม. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติ บัณฑิต. (2558). เทคนิคการบริหาร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพันธ์ เจริญนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. บริษัท วี.พี. จำกัด.
- ธัญมาศ โรจนานนท์. (2557). ภาวะผู้นำแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานกรณีศึกษาบริษัทซิลลิคฟาร์ม จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นารินทิพย์ สิงห์ออย. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิติพล ฤทธโชติ. (2556). พฤติกรรมองค์การ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). ทริปเปิ้ลกรุ๊ป จำกัด.
- บุษยามาศ ผาดี. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปราณี เข้มทอง. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. หน้า 12
- พิชาภพ พันธุ์เทพ. (2555). ผู้นำกับการจัดการเปลี่ยนแปลง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์. (2555). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2559). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีการวิจัยและแนวทางการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ ช่างอยู่. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). ทิพย์สุทธี.
- สัมมา รณิธิ. (2556). ภาวะผู้นำของผู้บริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ข้าวฟ่าง.
- สุรพล เพชร ไกร. (2554). เทคนิคการจูงใจ. เทียนวัฒนาพรินต์.
- สมยศ นาวิการ. (2549). การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). บรรณกิจ.

-
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. (2565). ข้อมูลพื้นฐานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.
- อรรถัย สุวรรณมณี. (2563) . ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสตูล. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อรพรรณ เทียงคันฉัตร. (2560). ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Krejcie, R., V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement.
- Likert, R. (1967) . *The Method of Constructing and Attitude Scale, Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Yukl, G. (2006). *Leadership in Organization*. (6st published). New Jersey: Pearson Education.

บทความวิชาการ

การพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่
ของจังหวัดสมุทรสงคราม

พนิดา นิลอรุณ, วิทยา คลังแสง,

สุวิดา พฤษภากรรณ์ และรติรัตน์ ณ สงขลา

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อีเมล: panida.ni@ssru.ac.th, เบอร์โทร. 081-8817893

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์โครงการย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 2) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 3) การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม และ 4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์/สังเคราะห์เอกสารและเทคนิคการระดมสมอง ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และการปฏิบัติการระดมสมองของผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยย่อย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ 2) ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ 3) ด้านการพัฒนาความสามารถด้านทุนมนุษย์ และ 4) ด้านส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานของธุรกิจต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ, ผู้ประกอบการชุมชน, ทุนวัฒนธรรม

Received: May 21, 2023, Revised: May 25, 2023, Accepted: May 31, 2023

POST NEW NORMAL COMPETENCY DEVELOPMENT OF COMMUNITY ENTERPRISE ENTREPRENEURS ON CULTURAL CAPITAL BASED IN SAMUT SONGKHRAM PROVINCE

Panida Ninaroon, Wareeya Khlungsaeng,

Suwita Pruksaarporn and Ratirath Na Songkhla

College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University

Email: panida.ni@ssru.ac.th, Tel. 081-8817893

ABSTRACT

This article presents the findings from the synthetic of sub-project including 1) the development of products and packing 2) the development of proactive marketing strategies and public relations 3) the development of human capital and 4) the development of outstanding community enterprise products to support international trade for post new normal competency of community enterprise entrepreneurs on cultural capital based in Samut Songkhram Province project. The research design was a qualitative study. Instruments used were document analysis/synthesis techniques and brainstorming techniques. The data collection were research reports and brainstorming operations from head of the sub-research projects.

The results revealed community entrepreneurship competency development consists of 4 aspects that 1) Product and packaging, 2) Marketing and public relations, 3) Human capital capability development, and 4) International trade promotion so, the guideline for determining the operational strategy of the business further.

Keywords: *Competency Development of Community Enterprise Entrepreneurs, Community Enterprise Entrepreneurs, Cultural Capital*

Received: May 21, 2023, **Revised:** May 25, 2023, **Accepted:** May 31, 2023

บทนำ (Introduction)

ธุรกิจชุมชนที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนถือเป็นการผลักดันเศรษฐกิจระดับฐานรากให้เติบโตส่งผลให้เกิดการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชน ในปี 2563 จากข้อมูลสถิติวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจดทะเบียนมีจำนวน 132,543 กิจการทั่วประเทศ โดยวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 50 เท่าของปี 2558 ที่มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนเพียง 2,465 กิจการ (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2563) ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอด 5 ปีที่ผ่านมา จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561 - 2580) สาระสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิดการ “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเคยทำทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมา ประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ และแนวคิดการ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ยังกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็น

ผู้ประกอบการที่มี ความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) รวมทั้งโครงการของรัฐบาลที่ผ่านมาได้ดำเนินการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 ล้านบาท โครงการพักชำระหนี้ เป็นต้น ยังครอบคลุมไปถึงการส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาของประเทศโดยการพัฒนาผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ผ่านการขับเคลื่อนองค์กรด้วย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม เข้าไปตอบโจทย์และสร้างโอกาสทางธุรกิจ สร้างความแข็งแกร่งเศรษฐกิจประเทศอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐมีส่วนเข้าไปสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนเข้มแข็งสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองและสามารถยกระดับเข้าสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน อีกทั้งผลกระทบจากการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชาติอีกด้วย

จังหวัดสมุทรสงคราม แต่เดิมเรียก “เมืองแม่กลอง” การตั้งถิ่นฐานบริเวณปากแม่น้ำดินแดนแห่งนี้ สันนิษฐานว่าคนกลุ่มแรกเป็นชาวแม่กลองจากจังหวัดอุทัยธานี อพยพมาตั้งบ้านเรือนในถิ่นนี้ ชาวแม่กลองเดิมในจังหวัดอุทัยธานีเป็นชาวแม่น้ำเคยอยู่ริมแม่น้ำท่าแพเพชรมาก่อน เมื่อแม่น้ำนั้นตื้นเขิน การทำมาหากินของราษฎรฝืดเคือง จึงพากันอพยพมาหาทำเลที่อยู่ใหม่ เรียกหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่ว่า “บ้านแม่กลอง” จากการศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร 2561 – 2565 พบว่าประเด็นปัญหาเชิงพื้นที่ด้านผลผลิตมีความต้องการพัฒนาส่งเสริมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร รวมทั้งการวิเคราะห์กลุ่มนักท่องเที่ยว พัฒนาสินค้าและบริหารให้สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว (สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม, 2564) สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีวิสาหกิจชุมชนประเภทการผลิตสินค้าและการบริการอีกหลายชนิดที่ประกอบกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายแบบธรรมชาติ ตามวัฒนธรรมของสังคมชนบทที่มีวิถีชีวิตของชุมชน ลักษณะเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้และเทคโนโลยี ปักจายการผลิต และการบริการ โดยมีหน่วยงานภาคีภาครัฐ เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนความรู้ และเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ปัจจัยการผลิตการบริการ และเงินทุน เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (วันชัย คนงาม, 2551) ไม่ว่าจะเป็นงาน Coconut Festival ที่จัดขึ้นเพื่อแสดงผลผลิตจากมะพร้าวซึ่งเป็นสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ทำให้เกิดการพบปะของเหล่าผู้ผลิตและผู้บริโภค (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด, 2563) และจังหวัดยังมีการกำหนดโครงการต่างๆที่ส่งเสริมผลิต แปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรเชิงรุกและเตรียมความพร้อมสู่ SMEs (สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม, 2563) ดังนั้นด้วยบริบทของจังหวัดที่มีทรัพยากรโดดเด่นในการผลิตสินค้าชุมชนและจังหวัดสมุทรสงครามเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างแท้จริง พื้นที่นี้จึงเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้

หนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดความล้มเหลวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาดผู้นำที่เข้มแข็ง ความรู้ความสามารถ การตัดสินใจ อีกทั้งขาดเครื่องมือการบริหารจัดการภายในและการควบคุมสมาชิก (Kaewsombat, 2011) ยังสอดคล้องกับ Chiarakul (2014) ที่พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนยังขาดทักษะที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ ทักษะด้านการเงินและบัญชี ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะด้านภาษา รวมทั้งขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนยังมีความต้องการที่พัฒนาด้านตนเอง โดยต้องการหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบริหารตลาดอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (Boonma, 2008) ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวดี พัฒนโพธิ์ (2560) พบว่าความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนต้องพัฒนาด้านให้มี ความรู้ มีการพัฒนาช่องทางการตลาดให้ผลิตภัณฑ์เข้าถึงผู้บริโภค พัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้โดดเด่น พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจ และพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งปัญหาด้านผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่กล่าวมานั้นล้วนสร้างผลกระทบไปสู่การดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ ขาดการแสวงหาตลาด ระบบการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน นำไปสู่สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานและอำนาจในการต่อรองเรื่องราคา จึงนับว่าเป็นปัญหาต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน นอกจากนั้นการศึกษา เรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในประชาคมอาเซียนของ นิภาพรณ เจนสันติกุล (2561) ยังพบว่าแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในวิสาหกิจชุมชนควรมีการจัดระบบ ข้อมูลที่เข้าใจง่ายและสื่อสารให้สมาชิกวิสาหกิจ

ชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติได้ ส่วนแนวทางการพัฒนาการตลาดนั้นควรมีการวิเคราะห์ความต้องการลูกค้าเพื่อขยายฐานตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ อีกทั้งควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ธุรกิจและเป็นช่องทางติดต่อกับลูกค้า รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ควรมีการบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีประโยชน์ในเรื่องการยืดอายุสินค้าให้เก็บได้นานขึ้น ป้องกันการชำรุดเสียหาย สะดวกต่อการใช้งาน นอกจากนี้บรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงามเป็นเสมือนการรับประกันคุณภาพสินค้า รวมถึงสร้างความมั่นใจในมาตรฐานคุณภาพสินค้า และควรสื่อถึงเอกลักษณ์ของสินค้าให้เห็นถึงบริบทท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ความพยายามของภาครัฐในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยมุ่งเป้าในการพัฒนาตามศักยภาพและการดำเนินงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างค่อยเป็นค่อยไปเน้นการปรับปรุงให้มีมาตรฐาน (อุทัย ปริญญาสุทธินันท์, 2560)

จากข้อมูลและสถานการณ์ดังกล่าวที่มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน การศึกษาชุดโครงการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนาด้านผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ด้านทุนมนุษย์ และด้านโอกาสในการส่งออกสินค้า เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งโครงการเป็นชุดความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ องค์ความรู้ด้านกลยุทธ์การตลาดและประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้ด้านทักษะทุนมนุษย์ และองค์ความรู้ด้านการส่งออกระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้สามารถทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและนำองค์ความรู้ที่ได้แก้ไขสถานการณ์และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจได้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

Longenecker et al. (2006) นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ค้นพบความต้องการของตลาดและดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโดย ต้องเผชิญกับความเสี่ยง มีแรงกระตุ้นผลักดันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

Hatten (2006) นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีโอกาสและผลประโยชน์ในธุรกิจโดยเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเงิน การจัดการวัตถุดิบ และการเผชิญกับความเสี่ยงในการริเริ่มหรือดำเนินธุรกิจ Hatten (2006) ได้ระบุลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการ ดังนี้ 1) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creation) มีการริเริ่มดำเนินธุรกิจใหม่ 2) มีสร้างนวัตกรรม (Innovation) มีการผลิตสินค้าใหม่รวมถึงกระบวนการดำเนินธุรกิจการตลาด และการจัดการองค์การด้วยกระบวนการใหม่ๆ 3) มีความสามารถในการบริหารความเสี่ยง (Risk management) ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงอันเกิดจากการขาดทุนหรือความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจ 4) มีความสามารถในการบริหารงานทั่วไป (General management) ผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ของธุรกิจให้มีความเหมาะสม 5) มีความมุ่งมั่นในประสิทธิภาพ (Performance intention) ผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีความคาดหวังในผลกำไรหรือระดับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

Thomas et al. (2015) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ประกอบการไว้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการสามารถมองสิ่งแวดล้อมให้เป็นโอกาสไม่ใช่เป็นปัญหา และคอยศึกษาและแก้ไขปัญหาจากความล้มเหลวที่ผ่านมา
2. ต้องมีความสามารถและทักษะในการเปลี่ยนแนวความคิดให้เป็นความจริงได้อย่างรวดเร็วเพื่อเข้าสู่ตลาดได้ในเวลาอันเหมาะสม
3. ต้องทราบว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จของธุรกิจ (Key Success Factors) คืออะไรแล้วคอยสนับสนุนปัจจัยเด่นนั้นๆ
4. สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากภายนอกเพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้และความสามารถ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

Bourdieu (1986) ให้ความหมายว่า ทุนทางสังคม หมายถึง ทรัพยากร ทั้งหมด ทั้งที่เป็นของจริงและเสมือนจริง ซึ่งเกิดกับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากการรวมตัวกัน เป็นเจ้าของเครือข่ายที่ถาวรซึ่งอาจมีความสัมพันธ์เชิงสถาบันระหว่างสมาชิกของสังคมอยู่ด้วยไม่มากนักน้อย

Baker (1990) ให้ความหมายว่า ทุนทางสังคม เป็นทรัพยากรที่เกิดจากโครงสร้างสังคม ที่มีรูปแบบเฉพาะ และมีการนำมาใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่สมาชิกของสังคม โดยมีการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม

Boxman et al. (1991) อธิบายว่า ทุนทางสังคมกำหนดจากจำนวนของเข้าประชาชนที่คาดหวังว่าจะ จัดหาการสนับสนุนและทรัพยากรซึ่งคนเหล่านั้นมีและพร้อมที่จะนำออกมาใช้

Throsby (2001) ได้นิยามทุนทางวัฒนธรรม ว่าหมายถึงสินทรัพย์ที่มีการฝังตัว (embodies) สะสม (stores) และให้ (provides) คุณค่าทางวัฒนธรรมนอกเหนือจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น

แนวคิดทุนทางสังคมวัฒนธรรม เป็นแนวคิดที่มีความหมายและองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกัน อย่างมีมิติสัมพันธ์ โดยแนวคิดนี้คาดว่ามีจุดที่มาจากเริ่มต้นจากแนวคิดทุนทางสังคมเป็นที่ตั้ง โดยบทความเรื่องทุนทางสังคม (Social Capital) กล่าวว่า ความหมายของทุนทางสังคมนั้นมีหลายมิติ ทั้งที่เป็นเรื่องของระบบคิด ค่านิยม วัฒนธรรม ความไว้วางใจกัน ความสำนึกร่วมของความเป็นชุมชนเดียวกัน การมีจารีตและค่านิยมต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน โดยทุนทางสังคมนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ หากแต่เป็นคุณค่าที่สังคมไทยมีอยู่เดิมและเป็นคุณค่าที่เป็นของ ตนเองมาแต่บรรพกาล (ไมตรี อินทรีย์, 2560)

จากนิยามความหมายและที่มาของแนวคิดผู้ประกอบการและทุนทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีดังกล่าวเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชน ซึ่งใช้ทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบอกเล่าเรื่องราว ภูมิปัญญา สะท้อนเอกลักษณ์ชุมชนผ่านผลิตภัณฑ์ทั้งสินค้าและบริการ ร่วมกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการชุมชนที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย แต่ยังคงต้องดำรงอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้โดดเด่นและเพิ่มคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลจึงจะนำไปสู่การอยู่ได้ด้วยตนเองและสร้างความยั่งยืนต่อไป

วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) หมายถึง การสังเคราะห์เนื้อหาในส่วนของข้อค้นพบในรายงานการวิจัย โดยใช้การบรรยาย เพื่อสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานวิจัยดังกล่าว ซึ่งยังคงเนื้อหาสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้อยู่ วิธีสังเคราะห์เชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเชิงระบบที่มีกระบวนการผ่านมุมมองของผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปแนวทางหรือข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับพื้นที่วิจัย (Gilson, 2014) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานครั้งนี้ โดยมีเทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำผลการวิจัยจากหลายงานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของชุดโครงการวิจัย โดยชุดความรู้จากการวิจัยที่มีลักษณะที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คืองานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่องให้ข้อค้นพบแต่ละมุมมองของปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา และเมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความกว้างขวางและลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. รวบรวมและทบทวนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ผลงานวิจัย ครอบคลุมประเด็นปัญหาของงานวิจัย ขั้นตอนการทำวิจัย ผลการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และจุดอ่อน จุดแข็ง
3. บูรณาการความรู้จากงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์
4. นำเสนอทิศทางการต้องการการวิจัยในอนาคต

5. เผยแพร่นำเสนอข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ การสังเคราะห์งานวิจัยในชุดโครงการนี้ใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) คือ การประมวลข้อมูลจากงานวิจัยเพื่อสรุป ตีความและนำเสนอเป็นชุดความรู้ต่อไป โดยมีขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative research synthesis) (Kenaphoom, 2019) ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์/สังเคราะห์เอกสารและเทคนิคการระดมสมอง ซึ่งมีกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และการปฏิบัติการระดมสมองของผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยย่อย ดังนี้

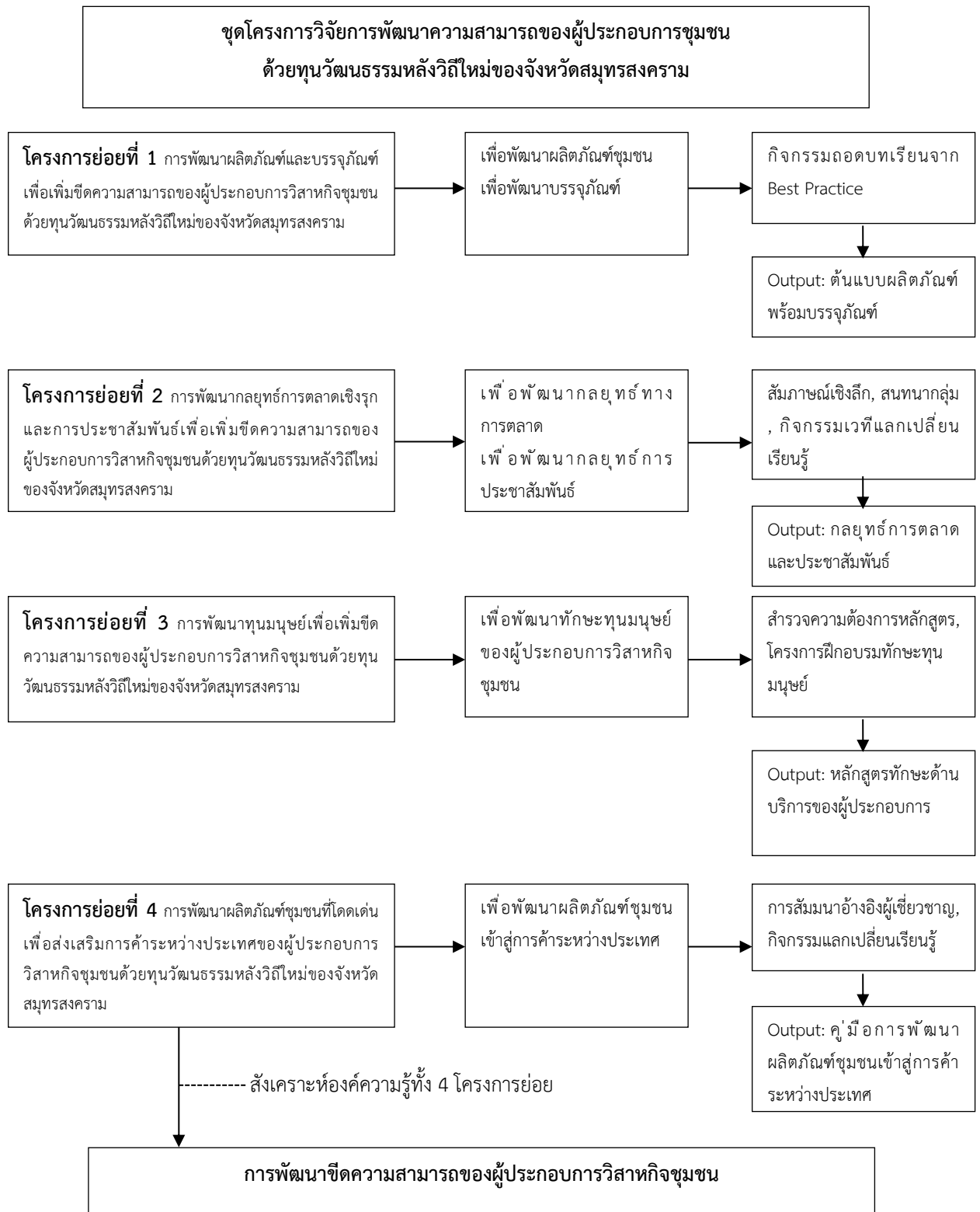
5.1 ศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัย เป็นการคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ซึ่งการศึกษารั้งนี้ประกอบไปด้วยโครงการวิจัยย่อย 4 โครงการ ได้แก่ 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 2) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 3) การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม และ 4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

5.2 จัดหมวดหมู่ของงานวิจัยที่มีเป้าหมาย คือ ผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ต้องการให้เกิดกับกลุ่มตัวอย่างเป็นลักษณะเดียวกัน ซึ่งการศึกษานี้มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนด้วยทุนชุมชนสู่การยกระดับในยุคหลังวิถีใหม่

5.3 วิเคราะห์เนื้อหาในรายงานวิจัย โดยการจัดวางสาระของเนื้อหาประเด็นเดียวกันไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน ซึ่งการศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลการวิจัยของโครงการวิจัยย่อยทั้ง 4 ชุด โดยนำผลการวิจัยวิเคราะห์ไปสู่ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในมิติเชิงวิชาการ เชิงปฏิบัติ และเชิงนโยบาย

5.4 การนำเสนอข้อมูลผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการศึกษาครั้งนี้ให้นำเสนอรูปแบบบรรยาย

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

เพื่อสังเคราะห์โครงการวิจัยย่อยภายใต้ชุดโครงการการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งสังเคราะห์องค์ความรู้จากผลการวิจัยของ โครงการวิจัยที่อยู่ภายใต้ชุดโครงการการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 โครงการย่อย ได้แก่

โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการวิจัยย่อยที่ 4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ในชุดโครงการวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดองค์ความรู้จากการบูรณาการองค์ความรู้ในชุมชนและแนวคิดทฤษฎีเชิงวิชาการ เพื่อใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการชุมชน

ข้อค้นพบจากงานวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยของโครงการย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 2) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม 3) การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม และ 4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม สามารถนำเสนอการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนรายด้าน ดังนี้

1. ผลการวิจัยของการพัฒนาความสามารถด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่า ความต้องการของผู้ผลิตสินค้าต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ติดลบบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชนเนื่องจากยังไม่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน การออกแบบยังไม่สวยงามและดึงดูดให้ซื้อสินค้าไปเป็นของฝากได้ อีกทั้งต้องการเพิ่มประเภทของสินค้าให้มีความหลากหลายมากขึ้นตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งอาจเป็นการวางแผนในอนาคต เช่น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อขายแบบคู่ และต้องการให้รูปแบบหลากหลาย ลดลายสะท้อนวัฒนธรรมของชุมชนและสอดคล้องกับตัวสินค้า และบรรจุภัณฑ์พลาสติกมีต้นทุนที่สอดคล้องกับราคาสินค้าและยังสามารถหาได้ทั่วไป อีกทั้งมีประโยชน์ในการใช้งานค่อนข้างสมบูรณ์ จึงไม่ยากเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ด้วยการมีบรรจุภัณฑ์คงคลังเหลืออยู่จำนวนหนึ่งด้วย ผู้ผลิตสินค้าต้องการปรับปรุงฉลากให้สวยงามขึ้น แต่ต้องอยู่ในต้นทุนเดิม และรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ต้องเข้าถึงง่ายต่อกลุ่มผู้บริโภคหลัก ไม่ดูสวยงามเกินไปจนเกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถซื้อสินค้าได้ อีกทั้งต้องการสื่อสารด้านวัตถุดิบหลักเฉพาะท้องถิ่นและทุนวัฒนธรรมของชุมชนเชื่อมโยงกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตเพื่อ

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอีกด้วย จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มออกแบบเพื่อสะท้อนความเรียบง่าย 2) กลุ่มออกแบบเพื่อสะท้อนความน่าเชื่อถือ 3) กลุ่มออกแบบเพื่อสะท้อนความทันสมัย

2. ผลการวิจัยของการพัฒนาความสามารถด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยการศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์โดยนำหลักส่วนประสมทางการตลาด 7Ps มาวิเคราะห์เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างเป็นธุรกิจบริการ โดยดำเนินกิจการร้านอาหาร ขายสินค้าท้องถิ่น เช่น น้ำพริก และกะปิ เป็นต้น ตลอดจนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ว่าจะเป็น ปลุกป่าชายเลน ล่องเรือชมธรรมชาติและให้อาหารลิง กิจกรรมสกีกระดานเลน และถีบกระดานเก็บหอยซึ่งจะมีเฉพาะฤดูกาล จากนั้นวิเคราะห์กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด 7Ps แล้วนั้นในส่วนจึงนำไปสู่การผลิตสื่อวีดิทัศน์ แนะนำการท่องเที่ยวแนว infographic เพื่อเป็นสื่อและกลยุทธ์ทางการตลาดและการจึงนำจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยใช้เนื้อหาที่สร้างการรับรู้และสามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้สื่อสังคม เพื่อศึกษาข้อมูลของสถานที่และคอยตัดสินใจซื้อ จากข้อมูลดังกล่าวจึงนำไปสู่การผลิตสื่อวีดิทัศน์ แนะนำการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเป็นการอธิบายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัส และสามารถนำไปโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมต่างๆ

3. ผลการวิจัยของการพัฒนาความสามารถด้านทุนมนุษย์ พบว่า ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวทั้งการผลิตสินค้าและการให้บริการทางการท่องเที่ยว จากการสำรวจผู้ประกอบการมีความต้องการแนวทางการให้บริการตามมาตรฐานความสะอาดและสุขอนามัย เนื่องจากมีความเห็นว่าจะสามารถสร้างโอกาสทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว รวมถึงตอบโต้ภัยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายใต้วิถีใหม่ ผู้ประกอบการธุรกิจจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวเองอยู่เสมอ ดังนั้นควรศึกษาและกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ให้ทันกับสภาพของการแข่งขันในปัจจุบัน จากข้อมูลดังกล่าวจึงนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรทักษะด้านบริการของผู้ประกอบการ เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการบริการที่ถูกต้องตามมาตรฐาน

4. ผลการวิจัยของการพัฒนาความสามารถด้านส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พบว่า ศึกษารูปแบบกลยุทธ์การส่งออกผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม มีปัจจัยความสามารถในการแข่งขัน ประกอบไปด้วย 1) ด้านการบริหารต้นทุน 2) ด้านการสร้างแตกต่างด้านนวัตกรรม 3) ด้านการสร้างแตกต่างด้านการตลาด และ 4) ด้านการสร้างแตกต่างด้านคุณภาพ จากข้อมูลดังกล่าวจึงนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบคู่มือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีองค์ความรู้ในการใช้ประโยชน์จากคู่มือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่การส่งออกต่อไป

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

การศึกษาชุดโครงการ การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนด้วยทุนวัฒนธรรมหลังวิถีใหม่ของจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

- 1) การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการชุมชนในด้านต่างๆ รวมถึงทุนทางวัฒนธรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน รวมถึงข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำไปสู่การพัฒนากอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อนำไปทดสอบด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ในผู้ประกอบการระดับชุมชน ข้อมูลดังกล่าวจึงสามารถสนับสนุนการนำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ผู้ประกอบการชุมชน สามารถนำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการ และด้านการเตรียมพร้อมสู่การส่งออก เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานของธุรกิจได้
- 2) ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ด้านกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ด้านทักษะการบริการ และด้านการส่งออก ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการระดับชุมชนให้ครอบคลุม โดยการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการ
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างการรับรู้และทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของความเป็นผู้ประกอบการ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). 8 ผลงานสำคัญ ภายใต้ 5 ภารกิจ. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/all.html>.
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2563). ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://smce.doae.go.th/aboutus.php>.
- นิภาพรณ เจนสันติกุล. (2561). ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนพื้นที่จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในบริบทประชาคมอาเซียน Potential of Community Enterprises in Lower Central Provinces Region 1 in the Context of the ASEAN Community. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 37(4), 78 – 87.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์ห่อภิมาณ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวดี พัฒนโพธิ์. (2560). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นกก บ้านโนนนาค ตำบลบัวบาน อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารปกครอง มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 6(ฉบับพิเศษ), 120-132.
- ไมตรี อินทรีย์ยะ. (2560). ทูทางสังคมSocial Capital. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 9(2), 14 – 25.
- วันชัย คนงาม. (2551). การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จังหวัดสมุทรสงคราม, รายงานวิจัย. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม. (2564). ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.samutsongkhram.go.th/V2013/>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด. (2563). รายงานประจำปี 2563. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://old.industry.go.th/samutsongkhram/index.php>.
- อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2560). วิสาหกิจชุมชน ปฏิทรรศน์ในการแข่งขันทางธุรกิจ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 37(2), 131 – 150.
- Baker, W. (1990). Market Networks and Corporate Behavior. *American Journal of Sociology*, 96(3), 589 – 625.

- Boonma, C. (2008). *Competency Enhancement Strategy for Community Enterprise (OTOP) in PathumThani*. Master's Independent Study, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, PathumThani, Thailand.
- Bourdieu, P. (1986). *The forms of capital*. In J. Richardson (Ed.) *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood Press.
- Boxman, E.A.W, De Grant, P.M. & Flap, H.D. (1991). The Impact of Social and Human Capital on the Income Attainment of Dutch Managers. *Social Networks*, 13, 51–73.
- Chiarakul, T. (2014). *The Problems and the Adaptation of OTOP to AEC*. *Executive Journal*, 34(1), 177-191.
- Gilson, L. (2014). Qualitative Research Synthesis for Health Policy Analysis: What Does It Entail and What Does It Offer. *Health Policy and Planning*, 29, 1–5.
- Hatten, S. (2006). *Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond*. (3rd ed.). Boston: Houghton Mofflin.
- Kaewsombat, N. (2011). *The Failure of Group, Organization, and Agricultural Institute*. Retrieved November 30, 2021, from <http://k-center.doae.go.th/getKnowledge.jsp?id=1519>.
- Kenaphoom, S. (2019). Principle and Approach of Academic Synthesis. *Journal of Local Governance and Innovation*, 3(2), 89–106.
- Longenecker, G., Moore, W., Petty, W., & Palich, E. (2006). *Small Business Management: An Entrepreneurial Emphasis*. NP: South West.
- Thomas, L., Wheelen, J. & Hunger, D. (2015). *Strategic Management and Business Policy*. Pearson Education Limited.
- Throsby, D. (2001). *Economy and Culture*. Cambridge: The Press Syndicate of the University of Cambridge.

บทความวิจัย

**การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬา
เซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ปรมินทร์ อินทจำปา และณดา ธาตณัฐภักดิ์

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อีเมล: paraminintachumpa1998@gmail.com, เบอร์โทร. 065-2624317

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารคามพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ 7 แผนการจัดการเรียนรู้ และ 5 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติ 2) แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ จำนวน 5 แบบทดสอบ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์หาข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.58/84.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และคะแนนการทดสอบวัดทักษะกีฬาเซปักตะกร้อหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT, ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ, ทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ

Received: May 22, 2023, **Revised:** June 4, 2023, **Accepted:** June 8, 2023

THE DEVELOPMENT OF TGT LEARNING TECHNIQUE WITH SEPAK TAKRAW PRACTICE SKILL SETS THAT PROMOTE SEPAK TAKRAW SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS

Paramin Intachumpa and Yada Thadanatthaphak

Curriculum and Instruction, Mahasarakham University

E-mail: paraminintachumpa1998@gmail.com, Tel. 065-2624317

Abstract

The purposes of this study were to: 1) develop the learning management by applying the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets that promote Sepak Takraw skills of matthayomsuksa 3 students to be effective according to the criterion of 80/80 2) to compare the Sepak Takraw skills of Mathayomsuksa 3 students by applying the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets against the 80 percent threshold 3) to study the satisfaction on learning management by applying the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets. The sample of this study were 40 mathayomsuksa 3 students Sarakhampittayakom School, Mueang Maha Sarakham in the second semester of the academic year 2022. The study instruments were: 1) learning management by applying the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets, 7 plans, 5 skill sets 2) Sepak Takraw Skills Assessments, 5 issues 3) satisfaction survey. The statistics which were used to analyze the data were percentage, average, and standard deviation.

The study results were found as follows; 1) The learning management by applying the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets has an efficiency of 81.58/84.4 which met the criterion of 80/80. 2) The development of Sepak Takraw skills of Mathayomsuksa 3 students studying with the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets during the course, the mean score was 40.05, which equaled 80.1 percent and the post-test mean score was 42.40, which equaled 84.4, meaning that the learning management of the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets practice Sepak Takraw skills of students were higher and met the criteria of 80 percent. 3) Overall satisfaction, at most levels among students with the cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets.

Keywords: *cooperative learning management technique TGT with the Sepak Takraw skill sets, Sepak Takraw skills*

Received: May 22, 2023, **Revised:** June 4, 2023, **Accepted:** June 8, 2023

บทนำ (Introduction)

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ โดยแต่ละวิชาจะมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา พัฒนาไปพร้อมกันในทุกด้าน เพื่อจะได้เป็นเด็กที่มีความพร้อมสมบูรณ์สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข การเรียนการสอนพลศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ถือเป็นการปลูกฝังการออกกำลังกายให้แก่นักเรียน ได้เรียนรู้การออกกำลังกายที่หลากหลาย มีวิธีการที่ถูกต้อง เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ การเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา รายวิชาเซปักตะกร้อ ได้ถูกบรรจุลงในวิชาเรียนอีกวิชาหนึ่งที่ทางโรงเรียนได้จัดให้ตรงกับหลักสูตรวิชาพลศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนภายใต้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 3 การเคลื่อนไหวการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

กีฬาเซปักตะกร้อมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ช่วยในการฝึกการตัดสินใจความคล่องแคล่ว ทำให้มีความรอบคอบมากขึ้น และที่สำคัญทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้ร่างกายแข็งแรงได้เป็นอย่างดี เป็นกีฬาที่ช่วยในการเสริมสร้างความสามัคคี สร้างมิตรภาพในสังคม ฝึกให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว เนื่องจากในการเล่นต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเล่นลูกในลักษณะต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาและการเคลื่อนไหวต้องรวดเร็ว กระฉับกระเฉงเพื่อให้ทันกับจังหวะของลูกตะกร้อ โดยมีการเคลื่อนไหวในทุกทิศทาง จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับจังหวะของลูก (ไตรมิตร โพธิแสน, 2555) อีกทั้งยังมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ช่วยในการฝึกการตัดสินใจ มีความรอบคอบมากขึ้นและยังเป็นการฝึกให้เป็นผู้เล่นมีความใจเย็น เนื่องจากการเล่นหรือการเตะลูกแต่ละครั้งต้องอาศัยความตั้งใจอย่างแน่วแน่ มีสมาธิตลอดเวลา สอดคล้องกับ อุทัย สงวนพงศ์ (2542) ที่กล่าวว่า กีฬาเซปักตะกร้อก็มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ช่วยในการฝึกการตัดสินใจความคล่องแคล่ว ทำให้มีความรอบคอบมากขึ้น และที่สำคัญทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้ร่างกายแข็งแรงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กีฬาเซปักตะกร้อยังเป็นวัฒนธรรมที่ดงามประจำชาติไทย หากเด็กเยาวชนรุ่นใหม่มีความสนใจและร่วมกันอนุรักษ์เผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติ จะทำให้กีฬาเซปักตะกร้อมีอยู่สืบทอดต่อไปจนถึงรุ่นลูกหลาน

จากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสารคามพิทยาคม พบว่าปัญหาในวิชาพลศึกษา คือผู้เรียนไม่สามารถเล่นกีฬาเซปักตะกร้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัดได้จากการประเมินการจัดการเรียนรู้และผลการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อมหกรรมกีฬานักเรียนมัธยมศึกษาต่อต้านยาเสพติด เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาแล้ว ปัญหาดังกล่าวเกิดจากนักเรียนขาดทักษะพื้นฐานในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการเตะ ทักษะรับส่งลูก และทักษะเสิร์ฟ ซึ่งสาเหตุการขาดทักษะของนักเรียนเกิดจากนักเรียนไม่มีความรู้ในการทักษะเคลื่อนไหว ไม่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะกีฬาเซปักตะกร้อที่ถูกต้อง และขาดการฝึกปฏิบัติทักษะตามขั้นตอนที่เหมาะสม และอาจเกิดจากการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาที่ยังขาดความหลากหลาย รวมไปถึงยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาที่ผ่านมา ไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูรชัย กันบุรณย์ และคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนทรายคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะเบื้องต้น และวิธีการฝึกเพื่อพัฒนาทักษะในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ การเล่นเกมเซปักตะกร้อเพื่อออกกำลังกายหรือเพื่อการแข่งขันได้นั้น นักเรียนหรือนักกีฬาจะต้องมีความชำนาญในการปฏิบัติทักษะพื้นฐานของกีฬาเซปักตะกร้อก่อนเป็นอันดับแรก ผู้ที่จะเล่นหรือแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อได้จะต้องทำการฝึกทักษะให้มีความชำนาญ จึงจะเข้าร่วมการเล่นและเข้าร่วมแข่งขันในทีมกับเพื่อนได้ หากนักเรียนหรือนักกีฬาขาดทักษะที่ดีในกีฬาเซปักตะกร้อหรือในกีฬาต่าง ๆ อาจส่งผลต่อทีมและ

ประสิทธิภาพในการเล่นกีฬาที่ดี ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญของปัญหาดังกล่าวและต้องศึกษาและพัฒนาทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนโรงเรียนสารคามพิทยาคมให้สูงขึ้น และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนดต่อไป

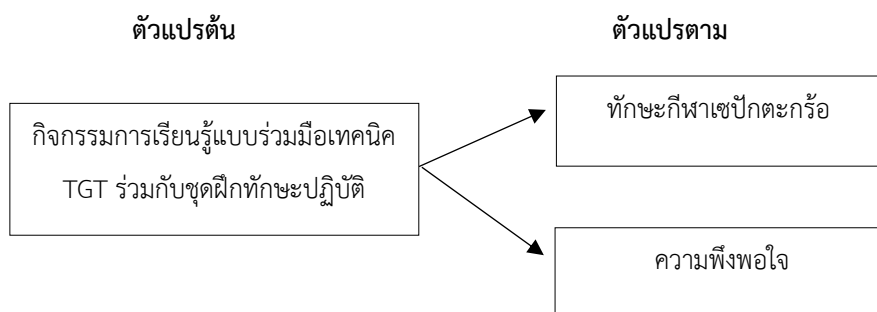
จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและได้ศึกษาแนวทางเพื่อที่จะดำเนินการแก้ปัญหาของผู้เรียน จนพบว่า Slavin (1987) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบกลุ่มเกมแข่งขัน (Team - Games Tournament: TGT) ไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่ม เพื่อทำงานหรือกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมจะประกอบด้วย สมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งสมาชิกของทีมจะได้แข่งขันกันในเกมเชิงวิชาการ โดยความสำเร็จของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้นหากแต่ต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มด้วย เนื่องจากความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม และมีลักษณะที่สำคัญคือ นักเรียนทุกคนจะได้ร่วมสนุก ทำความความสามารถของตนเอง ด้วยการเข้าร่วมเกมการแข่งขันกับนักเรียนกลุ่มอื่น ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน ดังนั้นนักเรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการทำคะแนน จึงทำให้มีความภาคภูมิใจในความพยายามและความสามารถของตน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในฝึกทักษะและช่วยเหลือกันมากยิ่งขึ้น (ทิตนา แชนณี, 2554) การจัดการเรียนรู้แบบนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติ ทำให้เข้าใจและนำไปฝึกด้วยตัวเองมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า กระบวนการที่กล่าวมาสามารถนำไปฝึกและพัฒนาทักษะทางกีฬาเซปักตะกร้อได้ และรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ยังมีขั้นตอนที่ช่วยกระตุ้นในการฝึก ซึ่งเหมาะกับการที่ผู้เรียนจะนำทักษะกีฬาเซปักตะกร้อที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในเกมการแข่งขัน ทำให้นักเรียนมีสนุกสนานในการเรียน นักเรียนมีความสนใจการสอนมากขึ้นและตั้งใจฝึกทักษะปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพัฒนาการครบ 5 ด้าน ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาพลศึกษาอีกด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้วิชาพลศึกษา กีฬาเซปักตะกร้อเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติ ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ถ้าหากนำเอากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มาใช้ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 รายการ จะทำให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการฝึกทักษะได้ง่าย มีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้สามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง ซึ่งชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อจะเป็นสื่อในการพัฒนาทักษะกีฬาช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะกีฬาเซปักตะกร้ออย่างเป็นระบบตามชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อตั้งแต่การรับรู้ทักษะที่ต้องปฏิบัติขั้นพื้นฐาน ต่อด้วยการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ให้พร้อมที่จะเรียนรู้คือการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ต่อด้วยการได้ลองฝึกปฏิบัติทักษะจากง่ายไปหายาก ฝึกจากการเคลื่อนไหวที่ช้า ๆ ไปหาการเคลื่อนไหวที่เร็ว จนเกิดทักษะที่ถูกต้องและผู้เรียนยังมีโอกาสได้ใช้ทักษะในการแข่งขันในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT รวมไปถึงสถานการณ์จริง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นสื่อที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และทักษะในรายวิชาพลศึกษา อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีทักษะทางการเล่นกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ รู้ถอย ต่อไป

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพัฒนาากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกึฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3



วัตถุประสงค์ (Objectives of the Research)

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 15 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 627 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ

ตัวแปรตาม คือ ทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ และความพึงพอใจ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยดำเนินการวิจัยเป็นจำนวน 5 สัปดาห์ 11 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ จำนวน 7 แผนการเรียนรู้

2. แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ 5 ชุด

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา และ จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาเซปักตะกร้อ

1.2 ศึกษาเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน

1.3 ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ และหลักการ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.4 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ตามกรอบของการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ยึดรอบจุดประสงค์การ เรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 ชั่วโมง และ 5 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ คุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม ได้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่มีความไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามขั้นตอน

1.7 ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เรื่องของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ TGT ให้มีขั้นตอนที่ชัดเจนและมีขั้นตอนที่ถูกต้อง

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการ จัดการเรียนรู้ในด้านเนื้อหา จุดประสงค์ และความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.8.1 นางรัชณี บุญตรา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตสุศึกษา (ศษ.ม.สุศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสุศึกษาและพลศึกษา

1.8.2 นายศิริธัญญ์ บุญพา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตพลศึกษา (ศษ.ม.พลศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา (ศษ.ม.บริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนพลศึกษา

1.8.3 นายลภณ สาลี ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตสุศึกษา (ศษ.ม.สุศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสุศึกษาและพลศึกษา

1.8.4 นายสืบพงษ์ วิชัยผิน ตำแหน่ง ครูชำนาญการ วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตพลศึกษา (ศษ.ม.พลศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรและการสอน (ศษ.ม.บริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา

1.8.5 นายชัยวัฒน์ อันปัญญา ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพและการกีฬา (วท.บ.) การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน (กษ.ม.) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา

1.9 นำคะแนนประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คุณภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.51 - 5.00 เหมาะสมมากที่สุด

3.51 - 4.50 เหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 เหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 เหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยค่าความเหมาะสมของแต่ละแผนมีค่าเฉลี่ย 3.50 - 5.00 เป็นเกณฑ์ตัดสิน ถือเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้ได้ ซึ่งค่าความเหมาะสมที่ได้เท่ากับ 4.74 ถือว่าเครื่องมือสามารถนำไปใช้ได้

1.10 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง จากนั้น นำไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.12 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและจัดพิมพ์

1.13 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

2.1 ศึกษาหลักการและแนวคิดการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ 5 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 การยืดเหยียดกล้ามเนื้อสำหรับกีฬาเซปักตะกร้อ

ชุดที่ 2 ทักษะการเตะด้วยข้างเท้าด้านใน

ชุดที่ 3 ทักษะการเตะด้วยหลังเท้า

ชุดที่ 4 ทักษะการเตะด้วยหน้าขา

ชุดที่ 5 ทักษะการเตะด้วยศีรษะ

2.3 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในรูปแบบของตาราง IOC เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2.4 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ มาปรับปรุงแก้ไขระเบียบ และเกณฑ์ในของแบบทดสอบวัดทักษะตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อที่ปรับปรุงเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาว่าแบบทดสอบวัดทักษะแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยวิธีของโรวินลลี และแฮมเบลตัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2.6 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดฝึกทักษะกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC โดยแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อแต่ละชุดจะต้องมีค่าเฉลี่ยของความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 แบบทดสอบวัดทักษะกีฬาเซปักตะกร้อทั้ง 5 ฉบับ มีเกณฑ์คะแนนเท่ากับ 1 แสดงว่า แบบทดสอบวัดทักษะกีฬาเซปักตะกร้อนั้นสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถนำไปวัดทักษะกีฬาเซปักตะกร้อได้

2.7 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ มาปรับปรุงและแก้ไขระเบียบของแบบทดสอบวัดทักษะตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.8 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะได้ ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดทักษะการยืดเหยียดกล้ามเนื้อสำหรับกีฬาเซปักตะกร้อ (มีค่าความเชื่อมั่น .93)
2. แบบทดสอบวัดทักษะการเตะด้วยข้างเท้าด้านใน (มีค่าความเชื่อมั่น .90)
3. แบบทดสอบวัดทักษะการเตะด้วยหลังเท้า (มีค่าความเชื่อมั่น .91)
4. แบบทดสอบวัดทักษะการเตะด้วยหน้าขา (มีค่าความเชื่อมั่น .90)
5. แบบทดสอบวัดทักษะการเตะด้วยศีรษะ (มีค่าความเชื่อมั่น .92)

2.9 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อไปใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.1 ศึกษารูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ต้องการให้จริง 15 ข้อ การให้ความหมายของคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาและความถูกต้อง

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามประเด็นหลักที่ต้องการวัดในแบบวัดความพึงพอใจแต่ละข้อ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามประเด็นหลัก

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามประเด็นหลัก

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามประเด็นหลัก

3.5 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามประเด็นหลัก แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .92

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่คัดเลือก เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.7 จัดพิมพ์แบบความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 1 รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pre-test Post-test Design)

กลุ่ม		ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E		T ₁	X	T ₂
E	แทน	กลุ่มทดลอง		
T ₁	แทน	การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)		
X	แทน	การจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง (Treatment)		
T ₂	แทน	การสอบหลังการทดลอง (Posttest)		

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ปฐมนิเทศ ชี้แจง รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติให้นักเรียนเข้าใจ

2. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ เพื่อตรวจสอบทักษะพื้นฐานของนักเรียน

3. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ จัดกิจกรรมการแข่งขันตามเทคนิค TGT แล้วบันทึกคะแนน นำคะแนนมาเป็นข้อมูลในการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ

4. ทดสอบหลังเรียนเมื่อจบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อหลังเรียน แล้วนำคะแนนมาเป็นข้อมูลในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

5. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

6. นำผลการทดสอบทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อก่อนเรียน ผลการทดสอบทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อหลังเรียน และผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ โดยใช้สูตร E_1/E_2
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50 – 4.49	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50 – 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50 – 2.49	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 – 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลของประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลคะแนนกระบวนการระหว่างเรียน (E_1) และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E_2)

คะแนน	คะแนนกระบวนการระหว่างเรียน (E_1)	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E_2)
รวม	4242	1688
$\bar{X}$	106.63	42.40
S.D.	7.50	5.98
ร้อยละ	81.58	84.4

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียน 40 คน ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน เท่ากับ 106.63 จากคะแนนเต็ม 130 คิดเป็นร้อยละ 81.58 และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อหลังเรียน เท่ากับ 42.40 จากคะแนนเต็ม 50 คิดเป็นร้อยละ 84.4

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพการบวนการ และประสิทธิผลลัพธ์ E_1/E_2 เท่ากับ 81.58 /84.4 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางผลการเปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อกับเกณฑ์ร้อยละ 80

คะแนน	คะแนนทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ					คะแนนทักษะปฏิบัติรวม	คะแนนหลังเรียน
	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	แผนที่ 7		
รวม	367	307	326	312	290	1602	1688
$\bar{x}$	9.18	7.68	8.15	7.80	7.25	40.05	42.40
S.D.	.96	1.46	1.17	1.56	1.55	5.98	5.98
ร้อยละ	91.75	76.75	81.5	78	72.5	80.1	84.4

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ เท่ากับ 40.05 จากคะแนนเต็ม 50 คิดเป็นร้อยละ 80.1 และคะแนนเฉลี่ยหลังจากการทำแบบทดสอบวัดทักษะกีฬาเซปักตะกร้อหลังเรียน เท่ากับ 42.40 จากคะแนนเต็ม 50 คิดเป็นร้อยละ 84.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.78 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 81.58 /84.4 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะกีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยศึกษาจากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด อีกทั้งยังได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขแผนการฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อในกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละแผน นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเที่ยงตรงของเนื้อหา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จากผู้เชี่ยวชาญซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จึงได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ มีการช่วยเหลือกันและกัน

ของสมาชิกในกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้แก่กัน และกัน สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้นหากแต่ต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อน สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้แข่งขันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้เตรียมไว้แล้วและครูผู้สอนใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น การให้รางวัล คำชมเชย ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการฝึกทักษะ มีความกระตือรือร้น เกิดจากแรงจูงใจที่ต้องการชนะการแข่งขัน จึงทำให้การจัดการเรียนเทคนิคกลุ่มเกมแข่งขัน TGT สามารถพัฒนาทักษะกีฬาเซปักตะกร้อได้ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม สอนเลื่อน (2543) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะวอลเลย์บอลด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและโปรแกรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คนโดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดสอนโดยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลุ่มทดลองที่สองได้รับการสอนด้วยโปรแกรมแบ่งกลุ่ม โดยใช้เวลา กลุ่มละ 18 คาบ ทำการทดสอบตามแบบทดสอบทักษะวอลเลย์บอลของ จารุวรรณ ยองจา (2540) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะวอลเลย์บอลหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบการเรียนการสอนระหว่างด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่ม หลังการทดลองพบว่าการเรียนการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดีกว่าการเรียนการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดูบอยส์ Dubois (1991) ที่ได้ศึกษาวิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) และ กลุ่มการแข่งขัน TGT โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนเรียนรู้จากครูที่ผ่านการอบรมการสอนทั้งสองแบบ และใช้วิธีการสอนทั้งสองแบบ กลุ่มที่ 2 นักเรียนเรียนรู้ จากครูที่ผ่านการอบรมการสอนทั้งสองแบบแต่ไม่ใช้วิธีการสอนทั้งสองแบบ และกลุ่มที่ 3 นักเรียน เรียนรู้จากครูที่ไม่ผ่านการอบรมการสอนทั้งสองแบบ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่เจตคติทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. ทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อระหว่างเรียนเท่ากับ 40.05 คิดเป็นร้อยละ 80.1 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 42.40 คิดเป็นร้อยละ 84.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีขั้นตอนที่ช่วยกระตุ้นในการฝึก ซึ่งเหมาะกับการที่ผู้เรียนจะนำทักษะกีฬาเซปักตะกร้อที่ได้เรียนรู้ไปใช้ใน เกมการแข่งขันได้จริง ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียน นักเรียนมีความสนใจการสอน สอดคล้องกับ ทิศนา แคมณี (2554) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติ ทำให้เข้าใจและนำไปฝึกด้วยตัวเองมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง อีกทั้งชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ ยังเป็นตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จากผู้สอนไปยังผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ความเข้าใจได้อย่างชัดเจน ทำให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการฝึกทักษะได้ง่ายขึ้น มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจน เรียงลำดับการทําง่ายไปยาก มีเทคนิควิธีการใช้อย่างเป็นระบบ สามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง เป็นสื่อที่ช่วยในการสอนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ในขั้นของการฝึก สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) ที่กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะปฏิบัติ เป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตราผู้เรียนได้ทำตามชุดฝึกทักษะที่ด้วยความสามารถของแต่ละคนใช้เวลาที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ จึงทำให้พัฒนาการทางด้านทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อ

ของนักเรียนดีขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนชอบ และสนุกสนาน มีการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับนักเรียน และได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนและครูผู้สอน ยังมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในขณะที่เล่นเซปักตะกร้อ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติซ้ำ แก้ไขปัญหา ใช้กระบวนการกลุ่มสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และเน้นผู้เรียนเป็นหลักสำคัญอยู่แล้ว เน้นการฝึกซ้ำ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งตรงกับทฤษฎีการลองผิดลองถูกของธอร์นไคส์ (Trial and Error Theory) หลังจากที่ได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอลองทำหลายๆ ครั้งจะมีจังหวะและการใช้กำลัง และความผิดพลาดน้อยลง สอดคล้องกับ ธวัช วีระศิริวัฒน์ (2538) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะการเล่นขึ้นอยู่กับ การฝึกหัด การฝึกหัดทำให้เกิดการเรียนรู้และการเรียนรู้เกิดจากการกระทำถูกวิธี นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวายุ กาญจนคร และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการเล่นตะกร้อด้วยข้างเท้าด้านในและความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการเล่นตะกร้อด้วยข้างเท้าด้านใน 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้ ประชากร คือนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 50 คน ในวิชาทักษะและการสอนตะกร้อ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทักษะระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดนอกจากนั้นผู้เรียนได้สะท้อนผล กล่าวคือ การเรียนรู้ช่วยพัฒนาทักษะได้เร็วขึ้น พัฒนาวิธีคิด เรียนสนุกและเข้าใจเพราะเป็นการสื่อสารระหว่างเพื่อนและภูมิใจในตัวเอง

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือข้อที่ 10 ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการมีระเบียบวินัย ($\bar{x} = 4.98, S.D. = .46$) นักเรียนเห็นตัวอย่างที่ดีด้านระเบียบวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ครูทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น การเข้าสอนตรงตามเวลา การควบคุมอารมณ์ตัวเอง ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูในด้านนี้โดยรวมมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือข้อที่ 15 อุปกรณ์กีฬาที่มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ($\bar{x} = 4.30, S.D. = .24$) ในช่วงของการเรียนช่วงแรก อุปกรณ์กีฬาที่ใช้ในการเรียนมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน แต่เนื่องด้วยการเรียนการสอนมีพื้นที่จำกัด ต้องใช้พื้นที่ใกล้เคียงกับการเรียนการสอนของกีฬาอื่น และมีการเรียนการสอนในช่วงเวลาพักเที่ยงตรงกับเวลาที่นักเรียนพักกลางวันและนักเรียนใช้พื้นที่ในการเล่นกีฬา ทำให้ยากต่อการดูแลอุปกรณ์และเกิดการสูญหาย อุปกรณ์จึงไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในช่วงท้ายเทอม ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78, S.D. = .54$) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรูปแบบการฝึกที่เหมาะสมกับนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะเซปักตะกร้อของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการฝึกทักษะได้ง่าย มีขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง ซึ่งชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อจะเป็นสื่อในการพัฒนาทักษะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะกีฬาเซปักตะกร้ออย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรับรู้ทักษะที่ต้องปฏิบัติขั้นพื้นฐาน การเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ให้พร้อมที่จะเรียนรู้ การได้ลองฝึกปฏิบัติทักษะจากง่ายไปหายาก ฝึกจากการเคลื่อนไหวที่ช้า ๆ ไปหาการเคลื่อนไหวที่เร็ว จนเกิดทักษะที่ถูกต้องและนักเรียนยังมียุทธวิธีที่ใช้ทักษะในการแข่งขันในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT รวมไปถึงสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการฝึก มีความกระตือรือร้น ซึ่งอาจเกิดจากแรงจูงใจที่ต้องการชนะการแข่งขัน จึงเกิดความร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือกันและกันของสมาชิกในกลุ่มทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะกีฬาเซปักตะกร้อที่ดีทั้งนี้เนื่องเพราะนักเรียนที่เรียนมีความตั้งใจจริงที่จะได้รับการฝึกฝนทักษะ เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ งานวิจัย วรรณวิไล ภักดีรักษ์ (2562) ผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มเกมแข่งขันและเทคนิคกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวอลเลย์บอล

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 46 จังหวัดชัยนาท ผลของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มเกมแข่งขัน TGT สาเหตุเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มเกมแข่งขัน TGT ไม่เน้นการทดสอบ แต่เน้นการพัฒนาทักษะกีฬาผ่านกิจกรรมเกมแข่งขัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา อรุณสุขจุ (2546) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนฝึกฝน ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีโอกาสฝึกฝนทักษะทางสังคม ส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น นักเรียนอ่อนมีโอกาสดูแลความคิดเห็น และยังช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ เพลิดเพลินในการเรียนและเข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่เน้นทักษะปฏิบัติ ครูควรมีการเสริมแรงนักเรียนและคอยแนะนำอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และแนะนำให้นักเรียนภายในกลุ่มพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

1.2 ในการออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นหลัก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่เน้น การฝึกปฏิบัติและมีอุปกรณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีฬาเซปักตะกร้อกับการสอนวิธีอื่น เช่น การสอนวิธีปกติ การสอนโดยใช้เกม แบบฝึกเสริมทักษะ หรือบทเรียนสำเร็จรูป ฯลฯ

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในเรื่องอื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนากีฬาประเภทอื่น ๆ ต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

1. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับชุดฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะกีฬาเซปักตะกร้อสำหรับนักเรียนและการทำวิจัยเรื่องอื่นๆ ต่อไป

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารคามพิทยาคม ต. ตลาด อ. เมือง จ. มหาสารคาม เกิดการพัฒนาทักษะกีฬาเซปักตะกร้อเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน และส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายที่เหมาะสมตามวัย

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จารุวรรณ ยองจา. (2540). การสร้างแบบประเมินและแบบทดสอบทักษะกีฬาพลศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

- ตอนต้น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ปริญญาณพนธ์. กศ.ม. (เอกพลศึกษา)).
- ไตรมิตร โพธิ์แสน. (2555). ผลของการฝึกเสริมด้วยอุปกรณ์ห่วงพลาสติกที่มีต่อความคล่องแคล่วว่องไวและพลังกล้ามเนื้อขาในนักกีฬาเซปักตะกร้อ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทีศนา เขมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช วีระศิริวัฒน์. (2538). หลักและการฝึกกีฬา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยูรชัย กันบุรมย์, ประยูร บุญใช้, และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2557). การพัฒนาชุดฝึกทักษะกีฬาเซปักตะกร้อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน, 16(6), 213-221.
- วาญ กาญจนศร, ธนากร ศรีชาพันธุ์ และโรจพล บุณรักษ์. (2559). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการเล่นลูกตะกร้อด้วยข้างเท้าด้านใน และความพึงพอใจของนักศึกษาวชิราวุธศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(39), 53.
- วรรณวิไล ภักดีรักษ์. (2562). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มแข่งขันและเทคนิคกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 46 จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษาและพลศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2555). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีปริ้นต์.
- สุธรรม สอนเถื่อน. (2543). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะวอลเลย์บอลด้วยโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและโปรแกรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา)).
- อุทัย สงวนพงศ์. (2542). แบบฝึกวอลเลย์บอลมากกว่า 1500 แบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: รุ่งเรือง.
- Dubois, D. J. (1991). *The Relationship between Selected Student Team Learning Strategies and Student Achievement and Attitude in Middle School Mathematics*. 408 – A. (Dissertation Abstracts International 52).
- Slavin R.E. (1987). *Cooperatives learning and cooperatives schools*. Education Leadership.

บทความวิจัย

รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันใน เขตภาคเหนือของประเทศไทย

โชคชนวัตร สรวุธรรัตนานนท์, ธนสุวิทย์ ทับทิมบุรุษ และอุษา เทวรัตน์ดิกล

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อีเมล: inter1.fara@gmail.com, thanasuwit.th@ssru.ac.th, unsateva@gmail.com,

เบอร์โทร. 099-425-9642

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบปัจจัยในการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลปัจจัยการจัดการคุณภาพโดยรวม ปัจจัยความสามารถทางการแข่งขัน และปัจจัยการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้จัดการสถานีบริการน้ำมันจำนวน 300 คน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ตัวแปรเมตริก

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม ด้านผู้ความสามารถทางการแข่งขัน ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน และด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: รูปแบบ, ประสิทธิภาพ, สถานีบริการน้ำมัน

Received: June 1, 2023, Revised: June 14, 2023, Accepted: June 1, 2023

A MODEL OF CAUSAL FACTOR AFFECTING THE EFFICIENCY OF GAS STATION MANAGEMENT IN THE NORTHERN PART OF THAILAND

Choketanawat Sarawutratananont Thanasuwit Thabhiranrak , Uhsa Tevarattikal

Doctor of Business Administration, Graduate School.

Suansunandha Rajabhat University

Email: inter1.fara@gmail.com, thanasuwit.th@ssru.ac.th, unsateva@gmail.com,

Tel. 099-425-9642

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the preclinical model of gas station management 2) to study the influence of overall quality management factors competitiveness factor and supply chain management factors that affect the efficiency of gas station management in the northern region of Thailand; and 3) to present guidelines for increasing the efficiency of gas station management. The questionnaire was used as a tool to collect information from 300 gas station managers. Statistics used in Data were analyzed including mean, standard deviation. Distribution coefficient, skewness, kurtosis, minimum, maximum, metric variables.

The results reveal that causal Factors Affecting the Overall Gas Station Management Efficiency at a high level When considering each aspect, it was found that they were at a high level in all aspects. Sorted from the highest to lowest average, namely Overall quality management Competitive ability supply chain management and management efficiency, respectively.

Keywords: *Model, efficiency, Gas Stations*

Received: June 1, 2023, **Revised:** June 14, 2023, **Accepted:** June 1, 2023

บทนำ (Introduction)

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาโลกได้เผชิญหน้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) อย่างหนักหน่วง จนกระทบต่อเศรษฐกิจระดับมหภาค หลายธุรกิจต้องหยุดชะงัก หรือปิดกิจการ และ “ธุรกิจพลังงาน” (น้ำมันเชื้อเพลิง) เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ได้รับผลกระทบเช่นกัน ทั้งนี้ ภาพรวมการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทย เฉลี่ยต่อวันในรอบ 10 เดือนของปี 2564 (มกราคม-ตุลาคม) ที่ผ่านมาลดลงร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ภาพรวมการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในปี 2563 ลดลงร้อยละ 12.5 ถือเป็นการลดลงต่อเนื่อง หลังจากทั่วโลกต้องเจอกับพิษโควิดในหลายระลอก

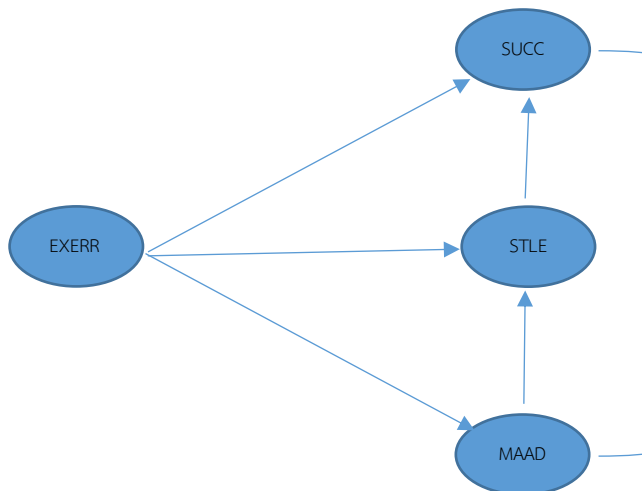
ปัจจุบันสถานการณ์การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงรอบ 10 เดือนของปี 2565 (มกราคม-ตุลาคม) พบว่า ภาพรวมการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยเดือนมกราคม - ตุลาคม 2565 อยู่ที่ 149.75 ล้านลิตร/วัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 15.4 โดยการใช้กลุ่มดีเซลเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 น้ำมันอากาศยานเชิงพาณิชย์ (Jet A1) เพิ่มขึ้นร้อยละ 88.2 น้ำมันเตาเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.5 LPG เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 และการใช้NGV เพิ่มขึ้นร้อยละ .7 การใช้กลุ่มเบนซินเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 ขณะที่การใช้น้ำมันก๊าซลดลงร้อยละ 10.9 ทั้งนี้ ภาพรวมความต้องการใช้น้ำมันที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ เทศกาลวันหยุดยาว และราคาน้ำมันที่ชะลอตัวลดลง อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ COVID และเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ซึ่งจะกดดันต่อความต้องการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงได้ในระยะต่อไป (กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2565)

โดยการใช้น้ำมันกลุ่มเบนซินเดือนมกราคม-ตุลาคม 2565 เฉลี่ยอยู่ที่ 29.83 ล้านลิตร/วัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 5.0% สำหรับการใช้น้ำมันกลุ่มดีเซล 91 แก๊สโซฮอล์ 95 และแก๊สโซฮอล์ 85 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 6.97 ล้านลิตร/วัน 15.95 ล้านลิตร/วัน และ 1.89 ล้านลิตร/วัน ตามลำดับ ขณะที่การใช้น้ำมันกลุ่มดีเซลเดือนมกราคม-ตุลาคม 2565 เฉลี่ยอยู่ที่ 72.20 ล้านลิตร /วัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 18.6% การเพิ่มขึ้นนี้เป็นผลจากมาตรการช่วยเหลือโดยตรงราคาให้ไม่เกิน 35 บาท/ลิตร ของมาตรการลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลจนถึงวันที่ 20 มกราคม 2566 และการใช้กลไกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว บี7 การใช้เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 63.27 ล้านลิตร/วัน และน้ำมันดีเซลพื้นฐานเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 6.27 ล้านลิตร/วัน ขณะที่น้ำมันดีเซลหมุนเร็วธรรมดาปริมาณการใช้ลดลงมาอยู่ที่ 2.46 ล้านลิตร/วัน และน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว บี 20 มีปริมาณการใช้ .19 ล้านลิตร/วัน สำหรับการใช้น้ำมันกลุ่มดีเซลเดือนตุลาคม 2565 เฉลี่ยอยู่ที่ 70.36 ล้านลิตร/วัน เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.8 โดยการใช้ดีเซลในภาคไฟฟ้ามีปริมาณการใช้อยู่ที่ 7.92 ล้านลิตร/วัน ส่วนการใช้น้ำมันอากาศยานเชิงพาณิชย์ (Jet A1 เดือนมกราคม-ตุลาคม 2565 เฉลี่ยอยู่ที่ 8.20 ล้านลิตร/วัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 88.2% เนื่องจากการผ่อนคลายมาตรการ การบินและการเดินทางเข้า-ออกประเทศ ส่งผลให้จำนวนผู้โดยสารและเที่ยวบินจากต่างประเทศเดินทางเข้า-ออกไทยมากขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทำให้การท่องเที่ยวและการเดินทางฟื้นตัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อความต้องการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

จากเหตุผลข้างต้นดังกล่าวจึงมีความจำเป็นในการสำรวจ ตรวจสอบ และนำเสนอแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานบริการน้ำมัน ในการนำมาพัฒนาสถานบริการน้ำมัน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในบริบทปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งผลลัพธ์ หรือข้อค้นพบที่ได้จะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ที่จะมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานบริการน้ำมันในภาคเหนือแล้ว ยังส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะได้รับทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บริการ และคุณภาพการให้บริการ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงานให้สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่สามารถสนองต่อความต้องการ และสร้างความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมสามารถนำมาเชื่อมโยงสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยพร้อมกับตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการทำการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงผสมผสาน (Mixed Method) นั่นคือศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเป็นการศึกษาเชิงผสมผสานแบบอธิบาย (Explanatory Design) สามารถเขียนแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

หมายเหตุ: ด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (EXER) ด้านความสามารถทางการแข่งขัน (SUCC) ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (STLE) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (MAAD)

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษารูปแบบปัจจัยในการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลปัจจัยการจัดการคุณภาพโดยรวม ปัจจัยความสามารถทางการแข่งขัน และปัจจัยการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา วารสารเอกสารจากงานวิจัย และเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการศึกษาวิจัย และนำมาพัฒนากรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัยโดยมีการทบทวนวรรณกรรม เพื่อหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลออนไลน์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เช่น ฐานข้อมูล EBSCO, Emerald, Pro Quest & Science Direct เป็นต้น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิด ขอบเขตการวิจัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาสารสนเทศให้มีคุณค่าและที่สำคัญยิ่ง คือ ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ทั้งเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน โดยการศึกษา “รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย”

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยสร้างแบบสอบถาม จากการสังเคราะห์ และพัฒนาข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรงด้วยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์พัฒนาขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญนั้นจะต้องมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอก ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ การศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติหรือการวัด และประเมินผล จำนวน 2 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ต้องการวัด (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของการศึกษาวิจัยที่ต้องการวัดแบบสอบถามทุกข้อคำถามโดยต้องมีค่า IOC มากกว่า .50 หมายความว่า ข้อคำถามทุกข้อต้องตรงกับหลักการหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และหากค่า IOC น้อยกว่า .50 หมายความว่า ข้อคำถามไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยต้องทำการปรับปรุงข้อคำถามการศึกษาวิจัยใหม่ เพื่อให้ตรงกับหลักการหรือวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยครั้งนี้

หลังจากนั้นทำการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในโดยการทดสอบวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง

แก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับตัวอย่าง (Try Out) ที่ไม่ใช่ตัวอย่างของงานวิจัย จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ .75 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (Thanin Siljaru, 2014) ก่อนนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับผู้จัดการสถานีบริการน้ำมันในภาคเหนือ โดยการศึกษาวิจัย “รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย” และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้เทคนิคสถิติวิเคราะห์รูปแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) (Siljaru, 2014).

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการศึกษาวิจัยในรูปแบบสำรวจ โดยมีการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติ ที่เป็นสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการประเมินแบบจำลองของการวัด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวแปร และการตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Relation) และแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) เพื่อให้มีความครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์การศึกษาคำถามในการวิจัย และสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งข้อมูลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน

ขั้นตอนที่ 6 สรุปและอภิปรายผล โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาสรุปเป็นแบบจำลองทางสถิติและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อยืนยันแบบจำลองและนำมาใช้ในการอภิปรายผล สังเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการตรวจสอบ และยืนยันข้อค้นพบดังกล่าวจากการวิจัย เพื่อหาแนวทางให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 7 การหาแนวทางข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปรับใช้ในการดำเนินการ โดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน 18 ท่าน ประกอบด้วย ผู้จัดการสถานีบริการน้ำมัน จำนวน 7 ท่าน นักวิชาการด้านบริหารธุรกิจ จำนวน 4 ท่าน นักวิชาการด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน จำนวน 3 ท่าน สมาคมการค้าผู้แทนจำหน่ายสถานีบริการน้ำมันพลังงานไทย จำนวน 4 ท่าน รวมทั้งหมด 18 ท่าน

ขั้นตอนที่ 8 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย เป็นระบบขั้นตอนที่ผู้วิจัยสรุปและสามารถอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญได้โดยต้องมีความครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ข้อคำถามของการศึกษาวิจัย และจากสมมติฐานการศึกษาวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดตามหลักการของการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยการนำเสนอตีพิมพ์บทความวิชาการในวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏอยู่ในศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยอยู่ในฐานข้อมูลกลุ่ม 1 เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในสาขาบริหารธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ รายละเอียด ดังนี้

1.1 ทำการติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เสนอเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถาบันบริการน้ำมันในภาคเหนือตอนบนที่เป็นตัวอย่างการวิจัย จำนวน 300 แห่ง

1.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านกูเกิลฟอร์ม จัดส่งทางไปรษณีย์ รวมทั้งเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ดำเนินการติดตามสอบถาม และนัดหมายการรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเองทั้งหมด ทั้งทางออนไลน์และจัดส่งกลับทางขนส่งไปรษณีย์

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาทำการลงรหัส (Coding) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ รายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 ท่าน มีรายละเอียดการสัมภาษณ์ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.37 มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.38 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.94 และประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี เป็นร้อยละ 27.19

2. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทยโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ด้านความสามารถทางการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
สถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทยโดยรวม

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. ด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม	3.55	.730	มาก
2. ด้านความสามารถทางการแข่งขัน	3.53	.733	มาก
3. ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน	3.50	.696	มาก
4. ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	3.41	.786	มาก
รวม	3.50	.680	มาก

3. การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทยพบว่า ผลจากวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ในแบบจำลอง ได้ผลลัพธ์ของการปรับปรุง แบบจำลองโดยรวม ดังภาพที่ 2 ที่แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (standardized regression coefficient) ภายหลังการปรับปรุงแบบจำลอง พบว่า ตัวชี้วัดการเข้าได้ดีกับข้อมูล เป็นไปตามเกณฑ์ของ อัตราเข้าได้ดีกับข้อมูล ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/df) มีค่าเท่ากับ 1.97 แสดงว่าแบบจำลองมีความ สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจาก ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2.00

2. ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (root mean square error of approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ .005 หมายถึง แบบจำลองสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจาก ค่า RMSEA น้อยกว่า .05

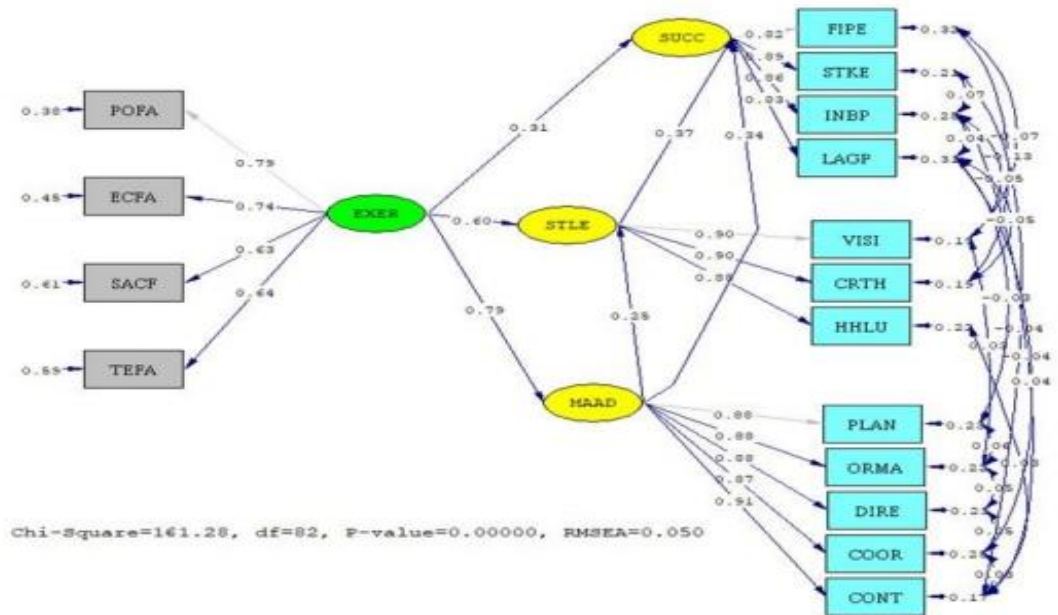
3. รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐานปรับมาตรฐาน (standardized root mean square residual: SRMR) มีค่าเท่ากับ .025 แสดงว่า แบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจาก มีค่าน้อยกว่า .05

4. ดัชนีวัดความกลมกลืน (goodness of fit index: GFI) มีค่าเท่ากับ .90 เนื่องจากค่า GFI มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 และค่า GFI ที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่า .90

5. ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (comparative fit index: CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ เนื่องจากค่า CFI มีค่า .90 ขึ้นไป

6. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเกณฑ์ (normed fit index: NFI) มีค่าเท่ากับ .99 แสดงว่าแบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืน เนื่องจากค่า NFI มีค่ามากกว่า .90

7. ดัชนีการเข้าได้ประหยัด (parsimony goodness-of-fit หรือ PGFI) มีค่า .570 แสดงว่าแบบจำลองนั้นใช้ได้ดี เนื่องจากค่า PGFI มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป



ภาพที่ 2 การวิเคราะห์แบบจำลองเชิงโครงสร้าง

ตารางที่ 2 ดัชนีการเข้าได้กับข้อมูล

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ของอัตราเข้าได้ดีกับข้อมูล	ก่อนปรับปรุง แบบจำลอง	ภายหลังปรับปรุง แบบจำลอง
Chi-square/df	น้อยกว่า 2.00	4.76	1.97
RMSEA	น้อยกว่า .05	.083	.050
SRMR	น้อยกว่า .05	.030	.025
GFI	มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป	.900	.920
CFI	มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป	.990	1.00
NFI	มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป	.980	.990
PGFI	มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป	.650	.570

3. ผลการสัมภาษณ์พบว่า ข้อสรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดเห็นด้วยกับข้อค้นพบจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดเห็นว่าการจัดการคุณภาพโดยรวมมีความสำคัญมากต่อการบริการสถานีนี้น่าสนใจเป็นอย่างมาก ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่องค์กรตั้งไว้ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการงานทั่วทั้งองค์กรให้เกิดการกระตุ้น

ที่จะพัฒนา ส่งเสริมให้พนักงานให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์โดยการจัดอบรม ให้มีความชำนาญตั้งแต่กระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบ จนถึงกระบวนการส่งมอบสินค้าและบริการสู่กลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้สถานบริการน้ำมันของเราสามารถแก้ปัญหากระบวนการต่าง ๆ ภายในองค์กรได้ ช่วยเพิ่มผลิตภาพ ลดต้นทุนต่อหน่วย เกิดกำไรจากการขายสูงขึ้นสร้างผลกำไรได้อย่างรวดเร็วมีรายได้ที่มั่นคงและทำให้ธุรกิจสถานบริการน้ำมันให้เกิดผลประโยชน์ที่ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การศึกษารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานบริการน้ำมันในเขตภาคเหนือของประเทศไทยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม ด้านความสามารถทางการแข่งขัน และด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน และด้านประสิทธิภาพการบริหาร ตามลำดับและสอดคล้องผลจากการสัมภาษณ์ว่าการบริหารจัดการงานทั่วทั้งองค์กรให้เกิดการกระตุ้นที่จะพัฒนา ส่งเสริมให้พนักงานให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์โดยการจัดอบรมให้มีความชำนาญตั้งแต่กระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบจนจบกระบวนการผลิตและส่งมอบให้กับลูกค้าอย่างมีคุณภาพตรงกับแนวคิดของการประเมินผลองค์กรแบบสมดุล หรือ Balance Scorecard เป็นแนวคิดในเรื่องการประเมินผลความสำเร็จขององค์กร โดยนำเสนอว่าการประเมินผลความสำเร็จขององค์กรควรประกอบด้วย 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านการปฏิบัติการภายในองค์กร และมุมมองด้านการ เรียนรู้และเติบโต (Kaplan & Norton, 1992) ในขณะเดียวกัน Cope (2012) ได้นำเสนอถึงตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารองค์กรที่ประกอบไปด้วย 1) เงินสด หมายถึง องค์กรต้องมีกระแสเงินสดที่ มั่นคงและมีสภาพคล่อง 2) ผลกำไร ได้แก่ การประกอบธุรกิจที่มีผลกำไรขั้นต้นและรายได้สุทธิเพิ่มมากขึ้น 3) สินทรัพย์ คือ องค์กรจะต้องมีความมั่นคงทางสินทรัพย์ และมีรายได้และผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่าง ต่อเนื่อง 4) การเจริญเติบโต คือ องค์กรต้องมีการสร้างผลกำไรที่เพิ่มขึ้นและเติบโตอย่างต่อเนื่อง 5) คน หมายถึง องค์กรต้องมีการบริหารจัดการให้พนักงาน ลูกค้า และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความพึงพอใจ นอกจากนี้ Laksana (2018) ระบุว่าความสำเร็จขององค์กรนั้น สามารถวัดได้จากความสำเร็จ 4 ด้านเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) 2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร (Procurement and Resource Using) 3) กระบวนการปฏิบัติงาน (Operation Process) และ 4) ความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 ประการ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการจัดการภายใน และด้านการ เรียนรู้และเติบโต และผลงานวิจัยของ Jongwutthiwet et al. (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด

ร้อยละ อยู่ในระดับมาก และผลงานวิจัยของ Hinsawang (2019) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการประกอบธุรกิจร้านอาหาร ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า ระดับความสำเร็จของผู้ประกอบการในการประกอบธุรกิจร้านอาหารไทยในรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีระดับความสำเร็จจากความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมโดย ผู้บริหารองค์กร ต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีเป็นทักษะในการบริหารในเชิงกลยุทธ์ มีวิสัยในการมองการไกล การริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ มาพัฒนาองค์กรให้เกิดประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งความสามารถการแข่งขันเป็นการดำเนินการธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งซึ่งสามารถทำได้โดยการมอบคุณค่าที่ดีกว่าให้แก่ลูกค้า การโฆษณาผลิตภัณฑ์และการบริการด้วยราคาที่ถูกลงหรือคุณภาพที่ดีกว่าจึงสามารถดึงดูดความสนใจจากลูกค้าได้ และต้องมีผลิตภัณฑ์ บริการที่มีความโดดเด่น โดยเป็นปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังความภักดีต่อตราสินค้า และเป็นเหตุผลว่าทำไมลูกค้าจึงนิยมผลิตภัณฑ์และการบริการจากบริษัทหนึ่งมากกว่าบริษัทอื่น ๆ การนำเสนอคุณค่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ถ้าคุณค่าที่นำเสนอมีประสิทธิภาพจะสามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์และการบริการ และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้า

3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ผู้บริหารควรทำการศึกษาถึงการลดต้นทุนต่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากการลดต้นทุนของหน่วยการขายนั้นจะช่วยเพิ่มรายได้และกำไรของธุรกิจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงประสมประสานระหว่างเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ โดยมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่สนับสนุนธุรกิจ และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการธุรกิจในการบริหารจัดการขององค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน (2565). สถานการณ์การใช้พลังงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2565, จาก www.doeb.go.th.
- Cope, K. (2012). *Seeing the Big Picture: Business Acumen to Build Your Credibility, Career, and Company*. Austin, Texas: Greenleaf Book Group Press.
- Laksana, S. (2018). *Development of work efficiency*. Bangkok: Faculty of Management Sciences. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Kaplan, R. S. & Norton, D.P. (1996). *The balanced scorecard*. Boston: Harvard Business School.
- Jongwutthiwet, N. & Singhalert, R. & Passako, S. (2010). *Factors affecting success in the operation of community business in the Muang District Roi Et Province*. Mahasarakham University Journal.
- Hensawang, P. (2019). *Success factors of Thai restaurant business operation in the country*. United States of America. *journal of Administrative and Management innovation*, 8(3), 106 - 115.
- Siljaru, T. (2014). *Research and analysis of statistical data using SPSS and AMOS*. 15th edition. Bangkok: Business R&D Ordinary Partnership.

บทความวิจัย

วิถีสิ่งแวดล้อมและการตลาดสีเขียวแบบผสมเพื่อการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน และผลประกอบการทางการเงินในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

วีระกิตต์ เอกอัครวิจิตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

อีเมล: ake@vip-groups.com, เบอร์โทร: 0959561964

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลองค์ประกอบวิถีสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตลาดสีเขียวแบบผสม ความได้เปรียบคู่แข่งและผลประกอบการทางการเงิน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามไปรวบรวมความเห็นของเจ้าของกิจการ ผู้จัดการ CEO และกรรมการบริษัทอสังหาริมทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 400 คน และนำกลับมาวิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบวิถีสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลพยากรณ์ต่อการตลาดสีเขียวแบบผสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ร่วมกันที่ R^2 .78 ความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 24 กับมีความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ที่ค่า F 144.26 (Sig .000) นอกจากนั้นผลวิจัยยังพบอีกว่า การตลาดสีเขียวแบบผสมมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบคู่แข่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ที่ R^2 ร้อยละ 67 กับมีความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 66 กับมีผลทดสอบ F ที่ 80.96 (Sig .000)

คำสำคัญ: วิถีสิ่งแวดล้อม, การตลาดสีเขียวแบบผสม, ความได้เปรียบคู่แข่ง, ผลประกอบการทางการเงิน

Received: May 10, 2023, Revised: June 16, 2023, Accepted: June 21, 2023

Environment Orientation and Green Marketing Mix to Enhance Competitive Advantage and Financial Performance of Real Estate Firms

Veerakit Akekarawijit

Doctor of Business Administration Program

The Eastern University of Management and Technology

E-mail: ake@vip-groups.com, Tel. 095-9561964

Abstract

The objective of this research is to analyze the influences of the elements of environment orientation and green marketing mix on competitive advantage and financial performance of real estate firms. The researcher use a questionnaire for collecting 400 respondents of the owners, managers, CEO and committees of real estate firms in Bangkok and its vicinity. Multi-regression analysis was used to analyze the data.

The research results found that the elements of environment orientation influenced and predicted significantly green marketing mix at $R^2 = .78$ error .24, $F = 144.26$ (Sig .000). Moreover, the research results also found that green marketing mix influenced significantly to competitive advantage at $R^2 = .67$, error .66, $F = 80.97$ (Sig .000).

Keywords: *Environment Orientation, Green Marketing Mix, Competitive Advantage, Financial Performance*

Received: May 10, 2023, **Revised:** June 16, 2023, **Accepted:** June 21, 2023

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาความตระหนักในสิ่งแวดล้อมทำให้ถ้าธุรกิจต้องตอบสนองความต้องการของสิ่งแวดล้อมโดยใช้กลยุทธ์การตลาดสีเขียว (Green Marketing Strategies) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable development strategies) โดยมีที่มาของปัญหาทางนิเวศน์ตั้งแต่ปีค.ศ. 1980 เป็นต้นมา เช่น โลกร้อน (Global Warming) ผลกระทบเรือนกระจก (greenhouse effect) มลพิษ (Pollution) และการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ (Climate change) ล้วนมีผลโดยตรงต่อกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมต่างๆ ทุกองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมจึงมุ่งเน้นวิสัยทัศน์การพัฒนาสีเขียว (Green development) ในแง่มุมของสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmental sustainability) ในการออกแบบและผลิตสินค้าหรือบริการ (Nosratabadi, et al., 2019)

จากการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเมื่อจะซื้อบ้าน 3 อันดับแรก โดยอันดับที่ 1 คือการออกแบบพื้นที่ที่เน้นความเป็นส่วนตัวของทุกคนในครอบครัว 48 % และการออกแบบพื้นที่ภายในบ้านที่ตอบโจทย์การ work from home 44 % อันดับที่ 2 รองลงมาคือเรื่องของระบบการระบายอากาศ 27 % มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมอื่นๆ 23 % มีบริการหลังการขายที่ดี 21 % นวัตกรรมประหยัดพลังงาน 20 % และมีพื้นที่การประกอบอาหารที่กว้างขวาง 20 % อันดับที่ 3 เป็นเรื่องความน่าเชื่อถือของแบรนด์ 16% มีพื้นที่สีเขียว 16% มีพื้นที่สำหรับฆ่าเชื้อโรค 16% มีพื้นที่เก็บของในบ้านหรือคอนโด 13% (TerraBkk, 2564) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวโน้มต่อไป (NEXT TREND) สำหรับตลาดอสังหาฯ มาจากการซื้อที่อยู่อาศัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ทั้งในเรื่อง การเชื่อมที่อยู่อาศัยกับระบบนิเวศหรือธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน (Blending Environment), เทคโนโลยีเกี่ยวกับการระบายอากาศในพื้นที่ส่วนกลางของโครงการอยู่อาศัย (Fresh Air Technology for Common area) รวมถึงการสร้างที่อยู่อาศัยที่ดีต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจสำหรับทุกกลุ่มวัย (Wellbeing for All Generations) นับตั้งแต่ปี 2564 เริ่มเห็นแนวโน้มการซื้อที่อยู่อาศัยจะเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมผู้บริโภค โดยคนส่วนใหญ่จะหันมาให้ความสำคัญกับพื้นที่อยู่อาศัยที่ตอบโจทย์รอบด้าน อาทิ การผสมผสานพื้นที่สีเขียวให้เข้ามาอยู่ภายในตัวบ้านทุกส่วนได้อย่างกลมกลืน ตามกระแสการปลูกต้นไม้ในตอนนี้ (TerraBkk, 2564) นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของปริมาณของเสียและการลดลงของอากาศที่ดีซึ่งทำให้โลกอุ่นขึ้นจึงทำให้ทุกฝ่ายต้องอดทนและสะท้อนสะท้อนภาพปัญหาดังกล่าวสู่สังคมโลกและอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ก็เป็นหนึ่งในการผลิตแก๊สเรือนกระจก (Green House Gas) และของเสีย (Waste)

ทั้งนี้ เจ้าของธุรกิจในการพัฒนาอุตสาหกรรมและอสังหาริมทรัพย์จะต้องดัดแปลงการออกแบบการก่อสร้างบ้าน พื้นที่อาศัยให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความคาดหวังในการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) ขณะที่การเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัยทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่เริ่มรุกเข้าสู่ตลาดและมองหาโอกาสการลงทุนที่คุ้มค่า แม้ว่าสถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัยไทยในปี 2560 จะเกิดภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวลงร้อยละ 3.0 แต่ไตรมาสที่ 2 เริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้นและยังเห็นภาพเป็นบวกมากขึ้นในไตรมาส 3 (วิวรรณ ธาราธิรัฐโชติ, 2564)

ดังนั้น การลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์กำลังเป็นที่ได้รับความนิยมและได้รับความสนใจอย่างมากไม่ว่าจะเป็นอาคารสำนักงานคอนโดมิเนียม หรือการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ แต่หากกล่าวถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อม ธุรกิจเหล่านี้ล้วนเป็นธุรกิจที่บริโภคพลังงานและเผาผลาญทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมหาศาล โดยพลังงานเหล่านี้จะถูกใช้ไปเพื่อการปรับอากาศ ผลิตแสงสว่าง หรือควบคุมระบบต่างๆ ภายในอาคาร ทั้งนี้ทั้งนั้นการบริโภคพลังงานนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้ที่อยู่ในอาคารนั้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Wetering & Wyatt, 2011) จากเหตุผลข้างต้นนำมาซึ่งคำถามวิจัยว่าอะไรคืออิทธิพลของแนวคิดสิ่งแวดล้อมและกลยุทธ์การตลาดสีเขียวแบบผสมที่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน ใน

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และในกรณีนี้ Halrt (1995) ได้อธิบายความหมายของแนวทางสิ่งแวดล้อม (Environment Orientation) เป็นระดับของความคานึง (Concern) ของธุรกิจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการกลยุทธ์และปฏิบัติผ่านกระบวนการทางสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการการป้องกันมลพิษ (pollution prevention) ทั้งนี้เป็นการปฏิรูปแนวคิดทางการตลาดแบบดั้งเดิมเพื่อสร้างความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) และเป้าหมายของธุรกิจโดยใช้ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการหรือแนวทางปฏิบัติ

ขณะที่ Barnes & Corbitt (2003) กล่าวถึง การรับรู้ในการจัดการ (Management Perception) ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่องค์กรกำลังเผชิญหน้าประกอบด้วยหนึ่งแนวทางสิ่งแวดล้อมภายใน (Internal: EO) มาตรฐานจริยธรรมของบริษัทในการรับรองป้องกันกับสิ่งแวดล้อม ในการรับรองผู้จัดการต่อสิ่งแวดล้อมการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมการพัฒนาทัศนคติของพนักงานและลูกค้าต่อสิ่งแวดล้อมและการสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมต่อพนักงานในชีวิตประจำวัน ส่วน Deshpande & Poshadri (2011) ให้คำนิยามของ การตลาดสีเขียว (Green marketing) ว่าเป็นกิจกรรมที่มีการออกแบบเพื่อการผลิตและบริการในทุกธุรกิจมีเป้าหมายเพื่อความต้องการของมนุษย์โดยมีต้นทุนถูกที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่ Polonsky & Minter(1994) ได้แสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์การตลาดสีเขียวแบบผสม (Green Marketing Mix: GMM) สามารถกระทำได้หลายรูปแบบตั้งแต่การพัฒนาผลิตภัณฑ์สีเขียว การขนส่งสีเขียว การสนับสนุนการขายสีเขียว ราคาสีเขียวและการบริโภค เช่น กลยุทธ์จึงต้องมีการคิดแหล่งปริมาณทางธุรกิจ (Business philosophy) การแทรกแซงของรัฐ (Government intervention) วัฏจักรการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ การพัฒนากระบวนการผลิต คุณภาพผลิตภัณฑ์หรือการบริการโดยเน้นสีเขียวจะทำให้ผลผลิตมีความน่าสนใจได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคมากกว่าผู้แข่งขัน

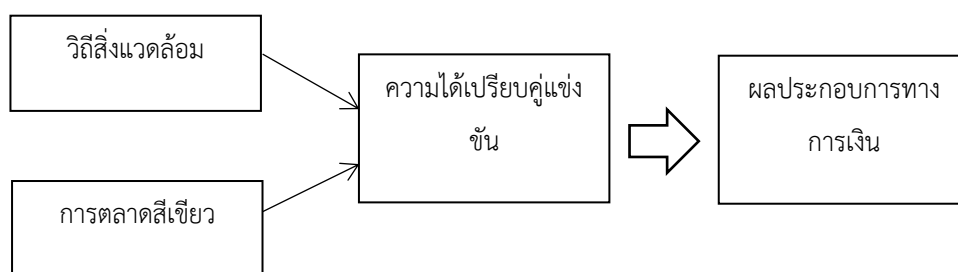
แต่อย่างไรก็ตาม De Boer et al (2017) อธิบายกลยุทธ์การตลาดสีเขียว (Green marketing strategy) ว่าเป็นที่มาของการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (Competitive advantage) โดยการใช้กลยุทธ์หรือโครงการที่หลากหลายเกี่ยวกับการสร้างความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Environmentally friendly programs) อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการแข่งขันจึงหมายถึง การลดต้นทุน (Cost Reduction) และความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (Product differentiation) ที่เกิดการตลาดสีเขียว รวมถึง Halrt (1995) ได้เคยนำเสนอข้อจำกัดสิ่งแวดล้อมต่อธุรกิจที่จะต้องสร้างความแตกต่างในด้านทรัพยากร (Resource) ความสามารถ (Capability) ในความสามารถนี้นักพัฒนาจะต้องตอบสนองแรงกดดันสิ่งแวดล้อมผ่านการออกแบบ (Design) กลยุทธ์ใหม่หรือยืดหยุ่นสำหรับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นตัวชี้วัดของความได้เปรียบทางการแข่งขัน ตลอดจน Porter (2005) ให้ความหมายของความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage) ว่าเป็นความสามารถของบริษัท ในการเคลื่อนสถานะให้ ดีกว่าคู่แข่งโดยการสร้างคุณค่า (Values) ให้แก่ลูกค้าเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง โดยให้คุณค่าสูงกว่าต้นทุนที่ถูกค่าต้องจ่าย (Porter, 1980) Yaseen et al (2016) ได้อธิบายความสามารถในการแข่งขันเพิ่มเติมว่า หมายถึงชุดของต้นทุนต่ำ (Low cost) ความแตกต่างและนวัตกรรม

(Distinctive and Innovative) ของบริษัทโดยการเพิ่มการได้รับคุณภาพสูง (High Perceived Quality) มีหลายทฤษฎีที่เริ่มต้นตั้งแต่ Absolute Advantage Theory (Smith, 1976)

Daniel & Simmons (2011) อธิบายว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน หมายถึง สิ่งที่เป็นความสามารถพิเศษขององค์กรที่คู่แข่งไม่สามารถเลียนแบบได้หรือคู่แข่งต้องใช้เวลาในการปรับตัวเองมากกว่าก่อนที่จะเลียนแบบความสามารถของเราได้ เช่น การมีนวัตกรรม ระบบการจัดการภายในองค์กร ระบบการบริหารองค์กร ภาพลักษณ์ขององค์กร และโต้แย้งกับ Gunn & others (2004) กลับอธิบายว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการสร้างผลงานให้เหนือกว่าองค์กรอื่นๆ และความโดดเด่นเป็นได้ทั้งความสามารถขององค์กรและความแตกต่างในเรื่องของทรัพยากรที่ยากต่อการเลียนแบบ เช่น องค์กรมีความโดดเด่นในการตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าด้วยคุณภาพของสินค้าและบริการที่คู่แข่งไม่สามารถเทียบได้

ดังนั้น ความเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กันมาตั้งแต่แนวคิดวิถีสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการพัฒนาการตลาดสีเขียวซึ่งมุ่งหวังให้เกิดความได้เปรียบคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ปรากฏเป็นผลประกอบการทางการเงินดีขึ้นไปกว่าเดิม

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลองค์ประกอบวิถีสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตลาดสีเขียว ความได้เปรียบคู่แข่ง และผลประกอบการทางการเงิน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง ผู้บริโภคของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประมาณการประชากรทั้งสิ้น จำนวน 150,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) จากผู้บริโภครองธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลและได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

วิธีสุ่มตัวอย่าง (Random sampling) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เริ่มต้นจากการหน่วยประชากรออกไปตามเขตพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล แล้วประกาศรับสมัครผู้ให้ข้อมูลสำหรับนำมาจัดทำบัญชีรายชื่อเพื่อสุ่มตัวอย่างแบบจับสลากผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เป็นเจ้าของ ผู้จัดการ CEO หรือกรรมการบริษัทอสังหาริมทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
สมัครใจในการให้ข้อมูลโดยปราศจากเงื่อนไข

สามารถให้ข้อมูลผู้วิจัยได้เมื่อร้องขอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ชนิดแบบสอบถาม มาตรวัด 5 ระดับ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามความหมาย น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นการทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยรวบรวมเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ อิทธิพลของแนวคิดสิ่งแวดล้อมและกลยุทธ์การตลาดสีเขียวแบบผสม มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวแปรวัด แล้วนำไปขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎีก่อน เป็นเบื้องต้น

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยนำเอาข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวแปร แล้วนำไปจัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม เป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ แล้วนำพัฒนาคุณภาพแบบสอบถามให้มีความตรงและความเชื่อมั่น ตามเกณฑ์

ขั้นการทดลองใช้ และทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามไปทดลองใช้ร่วมกับกลุ่มตัวอย่างอื่น จำนวน 5 เท่าของตัวแปร สำหรับนำมาวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง และ 40 ชุด สำหรับการทดสอบความเชื่อมั่น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในของแต่ละชุดตัวแปร ภายใต้การกำหนดเกณฑ์ในการทดสอบ ความตรง และความเชื่อมั่น ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ทดสอบความตรง ผู้วิจัยใช้ค่า ใช้ค่า KMO ตั้งแต่ .80 กับค่า Extraction ตั้งแต่ .50 รวมไปถึงค่า Variance มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปทดสอบความตรง (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

เกณฑ์ทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้ค่า Alpha ตั้งแต่ .80 กับความเที่ยงตรงรายข้อตามค่า Corrected item ตั้งแต่ .40 ขึ้นไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้ (ประสพชัย พสุนนท์, 2557)

โดยมีผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่น

ความตรงและความ เชื่อมั่น	วิธีสิ่งแวดล้อม	การตลาดสีเขียวแบบ ผสม	ความได้เปรียบของการ แข่งขัน
KMO	.90	.89	.90
Extraction	.47-.74	.36-.70	.50-.62
Variance	51.88%	52.10%	55.46%
Alpha	.93	.93	.90
Corrected item	.48-.71	.51-.76	.62-.74
ข้อคำถามที่ต้องปรับปรุง แก้ไข	1, 3, 7, 9, 10, 17, 21, 23	24, 25, 30, 32, 37, 42, 43	48

จากตารางผลทดสอบพบว่าแบบสอบถามนี้มีความตรงตามเกณฑ์ที่ได้กำหนด แต่มีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1) ทั้งสามตัวแปรที่มีแบบสอบถามที่มีค่า KMO มากกว่าเกณฑ์กำหนด .80 โดยมีค่า KMO ที่ .90, .89 และ .90

2) ทั้งสามตัวแปรที่มีค่า Extraction ระหว่าง .47-.74 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการตลาดสีเขียวแบบผสมมีค่าระหว่าง .36-.70 ขณะที่แบบสอบถามความได้เปรียบของการแข่งขันมีค่าระหว่าง .50-.62

3) ทั้งสามตัวแปรที่มีแบบสอบถามที่สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ร้อยละ 58.23 ร้อยละ 57.01 และร้อยละ 60.13 จึงแปลผลได้ว่า แบบสอบทั้งสามตัวแปรมีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น (ภาคผนวก ข1)

4) แบบสอบถามทั้งสามตัวแปรมีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ โดยมีค่า Alpha มากกว่า .80 คือมีค่า Alpha ที่ .93, .93 และ .90 รวมถึงมีค่าความเที่ยงตรงรายข้อตามค่า Corrected item มากกว่า .40 ขึ้นไปกล่าวคือมีค่าระหว่าง .48-.71, .51-.76 และ .62-.74 กับแปลผลได้ว่า แบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อนำเอาน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามมาจัดชุดเป็นองค์ประกอบเดียวกัน จะได้องค์ประกอบของแต่ละตัวแปรตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 องค์ประกอบและน้ำหนักวิถีสิ่งแวดล้อม

ข้อที่	คำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ			
		1	2	3	4
1.	บริษัทมีนโยบายและพันธกิจที่มีต่อเนื้อหาสิ่งแวดล้อม			.52	
2.	บริษัทแสดงขั้นตอนและการฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	.61			
3.	บริษัทสร้างวัฒนธรรมและมาตรฐานจริยธรรมเพื่อสร้างความผูกพันของคนในองค์กรต่อการป้องกันสิ่งแวดล้อม	.57			
4.	ผู้บริหารสร้างคุณค่าและความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งแวดล้อมกระจายทั่วทั้งบริษัท	.70			
5.	บริษัททำให้ทุกคนในองค์กรสร้างสรรค์นวัตกรรมโครงการหมู่บ้านที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			.58	
6.	บริษัทมีนโยบายในการสร้างคุณค่าและมาตรฐานจริยธรรมในองค์กรเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม	.64			
7.	บริษัทมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้แก่พนักงานของบริษัทเป็นประจำ	.49			
8.	พนักงานของบริษัทมีการปฏิบัติงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			.43	
9.	บริษัทมีแผนงานและการออกแบบกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับแรงกดดันภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน เช่น กฎระเบียบสังคมหรือกฎหมาย				.66
10.	ผู้บริหารยอมรับการตอบสนองปัญหาสิ่งแวดล้อมตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจโครงการหมู่บ้าน				.69
11.	ฝ่ายจัดการของบริษัทมีการรับรู้ความสำคัญของเนื้อหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญหน้า				.68
12.	บริษัทมีการยอมรับวัฒนธรรมการกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการ	.38			
13.	กลยุทธ์การวางแผนของบริษัทมีการเตรียมการกำกับเกี่ยวกับกิจกรรมการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				.56
14.	บริษัทมีการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์พืชรอบบริเวณโครงการ		.52		
15.	บริษัทมีการกำหนดสาธารณูปโภคสาธารณะมากกว่า 50% ของพื้นที่โครงการหมู่บ้าน			.56	

16.	บริษัทจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อสร้างวัฒนธรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับลูกค้าที่พักอาศัยในโครงการอยู่เสมอ	.64
17.	บริษัทสร้างบรรยากาศของโครงการตามธรรมชาติของโครงการตามธรรมชาติก่อนการสร้างหมู่บ้านเพื่อเพิ่มมูลค่า	.50
18.	บริษัทจัดให้มีแผนงานล่วงหน้าเพื่อการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ของเสีย น้ำท่วม	.69
19.	บริษัทสร้างภาพลักษณ์ของการพัฒนาสีเขียวโดยการเลือกกลยุทธ์ด้านสถานที่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	.39
20.	สถานที่โครงการเข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย และน้ำไม่ท่วม	.71
21.	สถานที่โครงการอยู่ใกล้ศูนย์กิจกรรมต่างๆ	.67
22.	สถานที่โครงการมีโครงการสนับสนุนผู้พักอาศัยด้านการศึกษา การออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ	.52
23.	บริษัทจัดสถานที่เป็นไปตามกฎหมายสีเขียวกำหนดอย่างน้อย 30% ของโครงการ	.48

จากตารางผลวิเคราะห์องค์ประกอบวิธีสิ่งแวดล้อมมี 4 องค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 วิธีสิ่งแวดล้อมภายใน 1 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 2, 3, 4, 6, 7, 12 และ 17 ซึ่งมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .38-70

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาภาพลักษณะประกอบด้วยข้อคำถามที่ 14, 16, 18, 19, 20, 21 และ 22 ซึ่งมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .39-71

องค์ประกอบที่ 3 วิธีสิ่งแวดล้อมภายใน 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 1, 5, 8, 15 และ 23 โดยมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .43-58

องค์ประกอบที่ 4 วิธีสิ่งแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 9, 10, 11 และ 13 ซึ่งมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .56-69

ตารางที่ 3 องค์ประกอบและน้ำหนักการตลาดสีเขียวแบบผสม

ข้อที่	คำถาม	องค์ประกอบ		
		1	2	3
24.	วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้านเป็นวัสดุที่มีประสิทธิภาพไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม	.47		
25.	วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้านที่เหลือสามารถนำกลับมาใช้ได้		.58	
26.	ขั้นตอนการสร้างบ้านไม่มีเศษของเสียที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม		.55	
27.	การออกแบบบ้านเป็นการประหยัดพลังงานน้ำ ไฟฟ้า ตามแนวทางรักษาสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย		.62	
28.	โครงการหมู่บ้านแสดงกระบวนการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	.57		
29.	ราคามีความแตกต่างจากหมู่บ้านอื่นในด้านของคุณค่า		.76	
30.	ราคามีความอยู่บนพื้นฐานของต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม		.60	
31.	ราคามีเหตุผลและเหมาะสมต่อผู้ซื้อ			.75
32.	ราคามีความสมดุลระหว่างราคาที่เพิ่มขึ้นและความพึงพอใจของผู้ซื้อ			.75
33.	ราคามีทำให้ผู้ซื้อได้รับคุณค่าที่เพิ่มขึ้น			.76
34.	สถานที่ตั้งหมู่บ้านสามารถเข้าถึงโดยสะดวก	.61		
35.	สถานที่ตั้งหมู่บ้านมีบริเวณที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสีเขียว	.62		
36.	หมู่บ้านมีสถานที่บริการส่วนกลางและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม	.67		
37.	สิ่งอำนวยความสะดวกภายในหมู่บ้านเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ไฟฟ้า ประปา	.65		
38.	หมู่บ้านมีระบบการจัดการของเสียที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม	.56		
39.	เอกสารและข้อความประชาสัมพันธ์โครงการมีสีสันที่ทำให้ผู้ซื้อสนใจสิ่งแวดล้อม			.44
40.	ข้อความที่ใช้ประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างจากการประชาสัมพันธ์สินค้าอื่นทั่วไปในด้านการสร้างประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม	.62		
41.	บริษัทมีการประกาศคำมั่นสัญญาในการป้องกันสิ่งแวดล้อมของโครงการหมู่บ้าน	.74		
42.	บริษัทมีการติดต่อสื่อสารกับผู้บริโภคและชุมชนให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม	.51		
43.	บริษัทมีวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการหมู่บ้านตามวิถีสิ่งแวดล้อม	.54		

จากตารางพบว่าการตลาดสีเขียวแบบผสมมี 3 องค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 สถานที่สีเขียวและการสนับสนุนการขายสีเขียว โดยมีข้อคำถามที่ 24, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42 และ 43 กับมีน้ำหนักข้อคำถามระหว่าง .47-.74

องค์ประกอบที่ 2 ผลกระทบสีเขียว ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 25, 26, 27, 29 และ 30 กับมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .55-.76

องค์ประกอบที่ 3 ราคาสีเขียว ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 31, 32, 33 และ 44 ซึ่งมีน้ำหนักข้อคำถามระหว่าง .44-.76

ตารางที่ 4 องค์ประกอบและน้ำหนักความได้เปรียบของการแข่งขัน

ข้อที่	คำถาม	น้ำหนัก
44.	บริษัทของข้าพเจ้ามีความเหนือกว่าคู่แข่ง	.79
45.	บริษัทของข้าพเจ้าเสนอคุณภาพที่ดีกว่าคู่แข่งในด้านคุณค่า	.81
46.	บริษัทของข้าพเจ้าดำเนินการโครงการหมู่บ้านที่เลียนแบบได้ยากจากคู่แข่ง	.80
47.	หมู่บ้านในโครงการของบริษัทมีความทันสมัยกว่าคู่แข่งในตลาดแบบเดียวกัน	.79
48.	บริษัทสามารถลดต้นทุนก่อสร้างหมู่บ้านได้ดีกว่าคู่แข่ง เช่น การประหยัดพลังงาน การลดต้นทุนสาธารณูปโภค	.70
49.	ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก	.76
50.	ผลตอบแทนในการลงทุน (Return on Investment) ดีขึ้นกว่า 2-3 ปีที่ผ่านมา	.76
51	ยอดขายรายเติบโตขึ้นมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา	.75

จากตารางพบว่า ความได้เปรียบของการแข่งขันมีองค์ประกอบเดียวและมีน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามระหว่าง .70 - .81 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 44 ถึงข้อที่ 51

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยมีกระบวนการเก็บข้อมูล ให้ความสำคัญถูกต้องมีที่สุด ตามกระบวนการต่อไปนี้

1) จัดเตรียมแบบสอบถาม และหนังสือนำส่ง ที่ขอจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น พร้อมมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัย ทำหน้าที่ประสานงาน ด้านการเก็บข้อมูล ทำหน้าที่ติดต่อหน่วยประชากรแต่ละหน่วย

2) นำส่งแบบสอบถาม และการติดตามผล ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามนี้ด้วยตนเอง พร้อมกับการชี้แจงวัตถุประสงค์วิจัยให้ผู้บริหารสูงสุดในแต่ละหน่วย ให้เข้าใจได้ชัดและตรงกัน พร้อมกันนั้น ได้กำชับให้ผู้ช่วยวิจัยในแต่ละหน่วย ทำหน้าที่ติดตาม และแก้ไขปัญหาการรวบรวมข้อมูลส่งกลับคืนผู้วิจัย

3) รวบรวมข้อมูลกลับคืนมา และตรวจสอบความถูกต้อง โดยเน้นคัดเลือกเอาแต่เฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบครบทุกข้อมาใช้ในการวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise คัดตัวแปรอิสระเข้าสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

ผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบวิถีสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลพยากรณ์ต่อการตลาดสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ร่วมกันที่ R^2 .78 ความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 24 กับมีความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ค่า F 144.26 (Sig. .000) และมีคะแนนมาตรฐานของสิ่งแวดล้อมภายนอก ร้อยละ 32 สิ่งแวดล้อมภายในร้อยละ 36 การพัฒนาภาพลักษณ์ร้อยละ 27 ส่วนผลทดสอบความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อนตัวแปร มีค่า Durbin-Watson ที่ 1.79 ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 อิทธิพลองค์ประกอบวิถีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการตลาดสีเขียว

ตัวแปรเหตุ	คะแนนมาตรฐาน	ผลทดสอบ t	นัยสำคัญ	ปัญหาพหุตัวแปร
ค่าคงที่	-	1.26	.210	Tolerance .22-.35
สิ่งแวดล้อมภายนอก	.32	3.61	.000	VIF 2.83-4.52
สิ่งแวดล้อมภายใน	.36	4.92	.000	Collinearity .41-.95
การพัฒนาภาพลักษณ์	.27	3.75	.000	Durbin-Watson 1.79

R^2 .78, Std. error .24 F = 144.26 Sig. .000

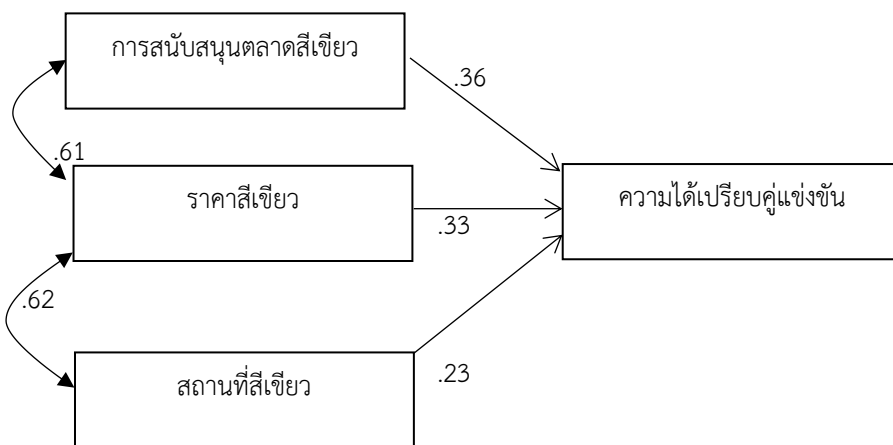
นอกจากนั้นแล้ว ผลวิจัยยังพบว่า การตลาดสีเขียวส่งผลต่อความได้เปรียบคู่แข่งกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ที่ R^2 ร้อยละ 67 กับมีความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 66 กับมีผลทดสอบ F ที่ 80.96 (Sig. .000) รวมถึงมีคะแนนมาตรฐานของการสนับสนุนการตลาดสีเขียวร้อยละ 36 ราคาสีเขียวร้อยละ 33 และสถานที่สีเขียวร้อยละ 23 กับมีผลทดสอบค่า Durbin-Watson ไม่เกินมาตรฐานคือมีค่า 1.76 จึงแปลผลได้ว่าความคลาดเคลื่อนตัวแปรเหตุเป็นอิสระต่อกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 อิทธิพลองค์ประกอบการตลาดสี่เหลี่ยมต่อความได้เปรียบคู่แข่ง

ตัวแปรเหตุ	คะแนน มาตรฐาน	ผลทดสอบ t	นัยสำคัญ	ปัญหาพหุตัวแปร
ค่าคงที่	-	-1.32	.188	Tolerance .38-.56
การสนับสนุนตลาดสี่เหลี่ยม	.36	4.38	.000	VIF 1.78-2.59
ราคาสี่เหลี่ยม	.33	4.71	.000	Collinearity .01-.91
สถานที่สี่เหลี่ยม	.23	2.74	.007	Durbin-Watson 1.76

R^2 .67, Std. error .66 F = 80.96 Sig. .000

จากตารางผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบการตลาดสี่เหลี่ยมอย่างน้อยสามตัวมีอิทธิพลพยากรณ์ต่อระดับความได้เปรียบคู่แข่งได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอิทธิพลของการสนับสนุนตลาดสี่เหลี่ยมและราคาสี่เหลี่ยมมีมากกว่าร้อยละ 60 เมื่อนำมารวมกัน

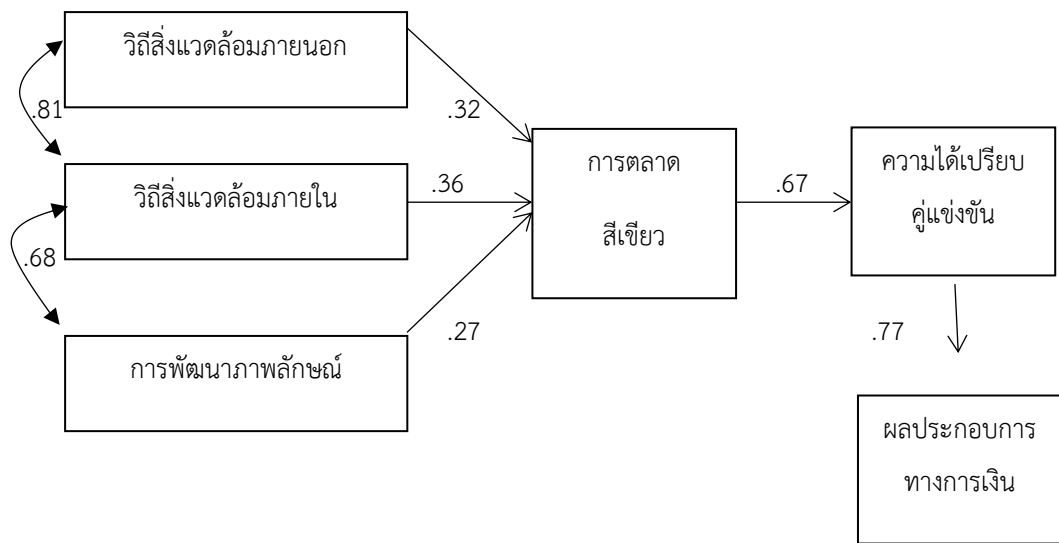


ภาพที่ 2 อิทธิพลการตลาดสี่เหลี่ยมกับความได้เปรียบคู่แข่ง

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การสนับสนุนการตลาดสี่เหลี่ยม ราคาสี่เหลี่ยมและสถานที่สี่เหลี่ยมเป็น การตลาดที่ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบคู่แข่งและยังส่งผลต่อเนื่องไปยังผลประกอบการด้านการเงินของธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ได้จริง ดังนั้น จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้พยากรณ์ได้ชัดเจนว่า วิถีสิ่งแวดลอมมีผลต่อการตลาดสี่เหลี่ยม และการตลาดสี่เหลี่ยมสามารถทำนายความได้เปรียบคู่แข่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้จริง โดยเฉพาะการพัฒนาสิ่งแวดลอมภายนอกกับการพัฒนา ภาพลักษณ์ของธุรกิจที่ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารยอมรับการตอบสนองปัญหาสิ่งแวดลอมตามความต้องการของ ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจโครงการหมู่บ้าน 2) ฝ่ายจัดการของบริษัทมีการรับรู้ความสำคัญของเนื้อหาสิ่งแวดลอมที่

กำลังเผชิญหน้า 3) บริษัทมีการยอมรับวัฒนธรรมการกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการ 4) กลยุทธ์การวางแผนของบริษัทมีการเตรียมการกำกับเกี่ยวกับกิจกรรมการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) บริษัทมีการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์พืชรอบบริเวณโครงการ 6) บริษัทมีการกำหนดสาธารณูปโภคสาธารณะมากกว่า 50% ของพื้นที่โครงการหมู่บ้าน 7) บริษัทจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างวัฒนธรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับลูกค้าที่พักอาศัยในโครงการอยู่เสมอ 8) บริษัทสร้างบรรยากาศของโครงการตามธรรมชาติของโครงการตามธรรมชาติก่อนการสร้างหมู่บ้านเพื่อเพิ่มมูลค่า 9) บริษัทจัดให้มีแผนงานล่วงหน้าเพื่อการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ของเสีย น้ำท่วม โดยที่เรื่องนี้ เกษม จันทรแก้ว (2564) อธิบายการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการสร้างศักยภาพของสิ่งแวดล้อมให้เกิดการคงสภาพด้วยการใช้อย่างยั่งยืน การจัดของเสีย/มลพิษ และการควบคุมกิจกรรมการจัดการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ตลอดไป ดังนั้น การจัดการสิ่งแวดล้อมคือ กระบวนการ (Processing) สร้างศักยภาพสิ่งแวดล้อมทั้งหลายให้คุณต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นั่นคือ การใช้อย่างยั่งยืน เป็นตัวสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ต้องแสดงหรือมีศักยภาพที่คงสภาพหรือใกล้เคียงสภาวะนั้นๆ ที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ได้อย่างมั่นคงตลอดไป การที่จะทำได้นั้นต้องมีแผนงานและมาตรการที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการควบคุมกิจกรรม เป็นแนวทางปฏิบัติที่การจัดการสิ่งแวดล้อมต้องยึดปฏิบัติควบคุมกิจกรรมทั้งในระบบการจัดการและนอกระบบ หรือจากภายนอก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นๆ จะเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ให้ยั่งยืนได้ อาจหมดไปหรือเสื่อมโทรมไปจนถึงขั้นวิกฤต และเป็นอันตรายต่อมนุษย์ได้

แต่อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนการตลาดสีเขียว ราคาสีเขียวและสถานที่สีเขียวยังคงเป็นกลยุทธ์ตลาดสำคัญที่ส่งผลต่อความได้เปรียบคู่แข่งขันและยังมีส่วนต่อการเพิ่มผลประโยชน์ด้านการเงินโดยตรง การดำเนินธุรกิจในโลกปัจจุบันมีความอ่อนไหว (sensitive) ต่อสิ่งแวดล้อมองค์กรธุรกิจจึงต้องสร้างกลยุทธ์เพื่อทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขันด้านสิ่งแวดล้อมในการตลาดดังนั้นกลยุทธ์การตลาดสีเขียว (Green Marketing Mix) จึงได้ถูกนำมาใช้ในหลายบริษัทธุรกิจทั่วโลก โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ (product) หรือบริการ (Services) ให้ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและง่ายต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เช่น การใช้บรรจุภัณฑ์หรือกิจกรรมที่ใช้พลังงานให้มีประสิทธิภาพ (Ogunmokum & Hsin Tang, 2021) ดังนั้น การที่บริษัทธุรกิจใช้การตลาดโดยอิงสิ่งแวดล้อมจึงแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและนโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นการเพิ่มปรัชญาและผลประโยชน์ทางการเงินของธุรกิจ (Chamorro & Bangil, 2006)



ภาพที่ 3 แนวทางพัฒนาผลประกอบการทางการเงิน

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การพัฒนาผลประกอบการทางการเงินของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์นั้น เริ่มต้นจากการพัฒนาวิธีสิ่งแวดล้อมอันประกอบด้วย 1) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายใน และ 3) การพัฒนาภาพลักษณ์ รวมถึง 4) การพัฒนาการตลาดสีเขียวด้านการสนับสนุนการตลาด ราคา และสถานที่สีเขียวให้มีผลต่อความได้เปรียบคู่แข่งที่ต่อเนื่องไปยังผลประกอบการทางการเงิน

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

จากข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสีเขียว วิธีสิ่งแวดล้อมให้ได้เปรียบคู่แข่งและทำผลประกอบการทางการเงินดีขึ้น ตามแนวทางต่อไปนี้

1. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารยอมรับการตอบสนองปัญหาสิ่งแวดล้อมตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ โครงการหมู่บ้าน

1.2 ฝ่ายจัดการของบริษัทมีการรับรู้ความสำคัญของเนื้อหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญหน้า

1.3 บริษัทมีการยอมรับวัฒนธรรมการกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการ

1.4 กลยุทธ์การวางแผนของบริษัทมีการเตรียมการกำกับเกี่ยวกับกิจกรรมการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 1.5 บริษัทมีการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์พืชรอบบริเวณโครงการ
- 1.6 บริษัทมีการกำหนดสาธารณูปโภคสาธารณะมากกว่า 50% ของพื้นที่โครงการหมู่บ้าน
- 1.7 บริษัทจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อสร้างวัฒนธรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับลูกค้าที่พักอาศัยในโครงการ
อยู่เสมอ

1.8 บริษัทสร้างบรรยากาศของโครงการตามธรรมชาติของโครงการตามธรรมชาติก่อนการสร้างหมู่บ้านเพื่อเพิ่มมูลค่า

- 1.9 บริษัทจัดให้มีแผนงานล่วงหน้าเพื่อการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ของเสีย น้ำท่วม

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย

- 2.1 บริษัทมีนโยบายและพันธกิจที่มีต่อเนื้อหาสิ่งแวดล้อม
- 2.2 บริษัทแสดงขั้นตอนและการฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- 2.3 บริษัทสร้างวัฒนธรรมและมาตรฐานจริยธรรมเพื่อสร้างความผูกพันของคนในองค์กรต่อการ
ป้องกันสิ่งแวดล้อม

- 2.4 ผู้บริหารสร้างคุณค่าและความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งแวดล้อมกระจายทั่วทั้งบริษัท

- 2.5 บริษัททำให้ทุกคนในองค์กรสร้างสรรค์นวัตกรรมโครงการหมู่บ้านที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 2.6 บริษัทมีนโยบายในการสร้างคุณค่าและมาตรฐานจริยธรรมในองค์กรเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

- 2.7 บริษัทมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้แก่พนักงานของบริษัทเป็นประจำ

- 2.8 พนักงานของบริษัทมีการปฏิบัติงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 2.9 บริษัทมีแผนงานและการออกแบบกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับแรงกดดันภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมใน
ปัจจุบัน เช่น กฎระเบียบสังคม หรือกฎหมาย

3. การพัฒนาภาพลักษณ์ ประกอบด้วย

- 3.1 บริษัทสร้างภาพลักษณ์ของการพัฒนาสีเขียวโดยการเลือกกลยุทธ์ด้านสถานที่ที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

- 3.2 สถานที่โครงการเข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย และน้ำไม่ท่วม 3) สถานที่โครงการอยู่ใกล้ศูนย์กิจกรรม
ต่างๆ

- 3.3 สถานที่โครงการมีโครงการสนับสนุนผู้พักอาศัยด้านการศึกษา การออกกำลังกาย สาระว่ยนน้ำ

- 3.4 บริษัทจัดสถานที่ที่เป็นไปตามกฎหมายสีเขียวกำหนดอย่างน้อย 30% ของโครงการ

นอกจากนั้นแล้วยังนำไปออกแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม รวมไปถึง
พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลที่ละเอียดและรัดกุมเพิ่มมากขึ้นได้

องค์ความรู้ที่พัฒนาได้



การพัฒนาผลประกอบการทางการเงิน
ของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ด้วยกลยุทธ์
การตลาดสีเขียวกับการพัฒนา
สิ่งแวดล้อมภายนอกร้อยละ 32 พัฒนา
สิ่งแวดล้อมภายในร้อยละ 36 และการ
พัฒนาภาพลักษณ์ร้อยละ 27

ภาพที่ 4 การพัฒนาผลประกอบการทางการเงินของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การยกระดับผลประกอบการทางการเงินของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ จำเป็นต้องอาศัยวิธีสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมไปถึงการพัฒนาภาพลักษณ์ของธุรกิจตนเอง จึงจะส่งผลให้เกิดความได้เปรียบคู่แข่งและสามารถทำกำไรให้กับกิจการเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกษม จันทรแก้ว. (2564). *การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม*, โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา. สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan (1970) ในการวิจัย
เชิงปริมาณ. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 7(2), 112-120.
- วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ. (2564). *อสังหาริมทรัพย์ในยุคนิวนอร์มอล*. กรุงเทพฯธุรกิจ, จาก
<https://www.bangkokbiznews.com/business/935909>.
- Barnes, S.J. & Corbitt, B. (2003) Mobile Banking: Concept and Potential. *International Journal of
Mobile Communications*, 1, 273-288.
- Chamorro, A. & Bañegil, M.T. (2006). Green Marketing Philosophy: A Study of Spanish Firms with
Ecolabels. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 13, 11-24.
- Daniel, C.E. & Simmons P.J. (2011). *The Green to Gold Business Playbook: How to Implement
Sustainability Practices for Bottom-line Results in Every Business Function*. Canada: John
Wiley & Sons, Inc.

- De Boera, M., Kokala, I., Blokpoela, M., Liua, R., ,Stolka, A., Roelofsa, K., van Rooija, I. & Tonia, I. (2017). Oxytocin modulates human communication by enhancing cognitive exploration. *Psych neuroendocrinology*, 86, 64–72.
- Deshpande, H.W. & Poshadri, A. (2011) Physical and Sensory Characteristics of Extruded Snacks Prepared from Foxtail Millet Based Composite Flours. *International Food Research Journal*, 18, 751-756.
- Gunn and others. (2004). *Policy analysis for real world*. New York: Oxford University Press.
- Hart, O. (1995) Corporate Governance: Some Theory and Implications. *The Economic Journal*, 105, 678-698.
- Nosratabadi, S., Mosavi, A., Band, S.S. & Zavadskas, E.K. (2019). Sustainable Business Models: A Review. *Sustainability*, 11(6), 1663.
- Porter, M.E. (2005). The Competitive Advantage Creating and Sustaining Superior Performance. New York: The Free Press.
- Polonsky, M. J. (2011). Transformative green marketing: impediments and opportunities. *Journal of Business Research*, 64(12), 1311-1319.
- Smith, V. (1976). Experimental Economics: Induced Value Theory. *American Economic Review*, 66(2), 274-79.
- TerraBkk. (2564). ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในการซื้อสิ่งทอสำหรับช่วงโควิด. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก www.terrabkk.com/articles/200481.
- Wetering, J.V.D., & Wyatt, P. (2011). Office sustainability: occupier perceptions and implementation of policy. *Journal of European Real Estate Research*, 4(1), 29-47.
- Yaseen, S.G., Dajani, D. & Hasan, Y. (2016). The impact of intellectual capital on the competitive advantage: Applied study in Jordanian telecommunication companies. *Computers in Human Behavior*, 62, 168-175.

บทความวิจัย

**การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อความผูกพันและความพึงพอใจในงาน
ของพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น**

ภัทราภรณ์ ถนอมสิงห์, เชิดชัย ชันธันภา และเฉลิมชัย สารภาพ

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

อีเมล: Bowpatsaraporn@gmail.com, เบอร์โทร. 091-9926666

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการผูกพันความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงาน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามไปรวบรวมความเห็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำนวน 608 แห่ง จำนวน 628 คน และวิเคราะห์ผลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ผลวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ในด้านแฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การคัดสรรอิเล็กทรอนิกส์ และการประเมินผลปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $R^2 = .31, .15$, และ $.16$ ตามลำดับ นอกจากนี้ องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ในด้านค่าตอบแทนและการประเมินผลปฏิบัติงานมีอิทธิพลร่วมกันต่อความพึงพอใจในงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $R^2 = .38$ และ $.31$ ตามลำดับ

คำสำคัญ การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์, ความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงาน

Received: May 20, 2023, Revised: June 16, 2023, Accepted: June 21, 2023

THE AFFECTING ELECTRONIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT ON EMPLOYEES' COMMITMENT AND JOB SATISFACTION IN LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION

Patsaraporn Thanormsing, Cherdchai Kannapa and Chalermchai Sarapap

The Eastern University of Management and Technology

Email: Bowpatsaraporn@gmail.com, Tel. 091-9926666

Abstract

The objective of this research is to analyze the influences of electronic human resource management on employees' commitment and job satisfaction. The researcher used a questionnaire and collected 628 respondents of the official and temporary employees of local government organization in the southern of the North Eastern 2, Thailand. Stepwise multi-regression analysis was used to analyze the data.

The research result found that the elements of electronic human resource management in terms of electronic file, electronic recruitment and work appraisal influenced simultaneously and significantly on organizational commitment at $R^2 = .31, .15, .16$, respectively. Moreover, the elements of electronic human resource in terms of compensation and work appraisal also influence simultaneously and significantly on job satisfaction at $R^2 = .38, .31$ respectively.

คำสำคัญ: *Electronic Human Resource Management, Commitment and Job Satisfaction*

Received: May 20, 2023, **Revised:** June 16, 2023, **Accepted:** June 21, 2023

บทนำ (Introduction)

ความผูกพันของลูกจ้าง (Employee Commitment) ได้แก่ ความผูกพัน (Commitment) ที่ไม่ใช่เฉพาะต่อองค์กรเท่านั้น ลูกจ้างจะต้องผูกพันกับวิสัยทัศน์ (Vision), เป้าหมาย (Goals) และมาตรฐาน (Standard) ขององค์กรด้วย เมื่อลูกจ้างมีความผูกพันต่อองค์กรลูกจ้างจะเพิ่มผลงาน (Performance) ความพึงพอใจ (Satisfaction) และพัฒนาตนเอง (Development) และการลาออกจะน้อยลง ในทางตรงข้ามถ้าลูกจ้างมีความผูกพันต่อองค์กรน้อยหรือไม่เข้าร่วม (Engage) กับองค์กร ลูกจ้างก็จะทำงานน้อย แสดงบรรยากาศทางลบต่อองค์กร และต่อต้านรูปแบบต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง (Ahmed et al., 2021; Marrelli, 2011) ความผูกพันต่อองค์กร (Organization Commitment) จะทำให้องค์กรมีความมั่นคง (Stability) และจะมีผลผลิต (Productivity) นอกจากนี้ความผูกพันต่อองค์กรจะทำให้พฤติกรรมของคนในองค์กรมีลักษณะที่มีคุณธรรมสูงเช่น พฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย (Courtesy) เอาใจใส่ต่อผู้อื่น (Altruism) และความผูกพันคุณธรรม (Moral Commitment) (Zayas-Ortiz et al., 2015)

Meyer et al. (1993) ได้กล่าวไว้ว่า ความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) เป็นเรื่องที่มีการศึกษาค้นคว้าจำนวนมาก เพราะเป็นปัจจัยสำคัญขององค์กรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลผลิตและประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจ (Productivity and Effectiveness) เหตุผลดังกล่าวเป็นเพราะว่าความผูกพันขององค์กรเป็นลักษณะเชิงจิตวิทยา (Psychological State) ของความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและองค์กร

การศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) เป็นแนวทางขององค์กรที่จะเกิดการพัฒนา (Development) และเพื่อสร้างความมั่นคงในงาน (Job Secures) ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Kinnie et al., 2000) ฉะนั้น องค์กรธุรกิจจึงจำเป็นต้องศึกษาว่า ทำอย่างไรให้เกิดความผูกพันกับงาน (Sense of Work Commitment) ความผูกพันต่อคุณค่าและเป้าหมายขององค์กร (Commitment to Organization's value and Goals) (Zhou et al., 2014)

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานบุคคลถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารไม่ว่าองค์กรนั้นจะปฏิบัติงานด้านใด ถ้ามีการบริหารงานบุคคลบกพร่ององค์กรนั้นก็พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะงานทุกอย่างจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคลที่ได้รับมอบหมายงาน ความเจริญของวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิคในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าวิทยาการและหน้าที่ความรับผิดชอบจะได้เปลี่ยนแปลงไป (สมาน อัสวภูมิ, 2558; จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555) เป็นผลให้องค์กรต่างๆ ต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการแข่งขัน ส่งผลให้มีองค์กรหลายแห่งทั้งภาคเอกชนและภาครัฐของไทยได้ให้ความสำคัญและนำการบริหารต่างๆ มาพัฒนาองค์กรเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จขององค์กร (คุณัญญา สัจจวิระกุล, 2561) ในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งหากมีกระบวนการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าวเกิดประโยชน์ต่อองค์กรในระดับสูงสุด (คุณัญญา สัจจวิระกุล, 2561)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน และ/หรือ ความภักดีต่อองค์กร ดังเช่นงานวิจัยหลายๆ ชิ้นที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ความพึงพอใจในการทำงาน และ/หรือ ความภักดีต่อองค์กรของพนักงาน (Pelit, et al., 2011; Turkeyilmaz et al., 2011)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Generation X คือ ผู้ที่เกิดช่วงปี ค.ศ. 1965-1981 และ Millennials ผู้เกิดช่วงปี ค.ศ. 1982-1995 ซึ่งมีความแตกต่างด้านความรู้สึกในการทำงาน (Feeling Valued) ที่เกิดจากอายุและประสบการณ์ทำงานที่มีผลต่อความผูกพันขององค์กร (Organizational Commitment) ความแตกต่างของกลุ่มคนมีผลต่อความยั่งยืนขององค์กรและการเปลี่ยนงานของคนกลุ่ม Millennials เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดในการทำงานขององค์กร ผลกระทบของความรู้สึกของแต่ละกลุ่มคน อายุ (Age) และประสบการณ์ (Experience) มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ทำงาน (Retention) หรือการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Engagement) และความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก (Affective Commitment)

สุเทพ เท่งประกิจ (2557) อธิบายว่า บริหารงานบุคคลเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนกำลังคน การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การบำรุงรักษา การพัฒนาบุคลากร การดำเนินการทางวินัย ตลอดจนการให้พันทรรกและผู้บริหารในปัจจุบันจะมีบทบาทกับการบริหารบุคคลในทุกองค์กรโดยให้ได้บุคลากรที่เหมาะสม และการธำรงไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ขณะที่ วิเชียร วิทย์อุดม (2557) กลับอธิบายว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการในการแสวงหาและจูงใจให้พนักงานที่มีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติที่ดีตรงกับความต้องการขององค์กรให้เข้าร่วมและช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ส่วน Lunenburg & Allan (2000) อธิบายว่า การบริหารงานบุคคลหมายถึง กระบวนการวางแผน และการใช้บุคคลอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศขององค์กร และ Nigro (1981) อธิบายว่า การบริหารงานบุคคลคือศิลปะของการคัดเลือกคนเข้าทำงานและการใช้คนที่มียุแล้วให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและได้ผลงานมากที่สุด รวมถึง Beach (1980) อธิบายว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายและโครงการเกี่ยวกับตัวบุคคล การคัดเลือกบุคคลฝึกอบรม

การกำหนดสิ่งตอบแทนต่างๆ การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำตลอดจนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานในองค์กรหรือหน่วยงาน

อย่างไรก็ตาม Chang (1999) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) ว่าเป็นความปรารถนาอย่างแรงกล้า (Strong Desire) ของพนักงานที่จะยังคงเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร โดยมีความตั้งใจที่จะใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ (High Levels of effort) ในแนวทางและความเชื่อในเป้าหมายและคุณค่าขององค์กร ส่วน Saks (2006) ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเภทของความผูกพันขององค์กร (Organizational Commitment) มีลักษณะ ดังนี้ 1) Affective Commitment ความผูกพันด้านความรู้สึกเป็นอารมณ์ของพนักงานที่มีต่อองค์กรในบางสถานการณ์โดยเฉพาะเจาะจง พนักงานที่มีความรู้สึกที่ดีกับองค์กรจะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าขององค์กรมากกว่าพนักงานที่มีความรู้สึกที่ติดลบกับองค์กร 2) Continence Commitment ความผูกพันต่อเนื่องเป็นความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่กับต้นทุนของพนักงานและการลาออกจากองค์กร 3) Normative Commitment ความผูกพันมาตรฐานสังคมเป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานในองค์กร รวมไปถึง Meyer et al. (2002) ซึ่งได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์กร ดังนี้ 1) ความผูกพันในด้านความรู้สึก (Affective Commitment) เป็นการบูรณาการเกี่ยวกับพนักงานในองค์กร พนักงานมีความรู้สึกเหมือนหนึ่งเป็นครอบครัวในองค์กร พวกเขาทำงานในองค์กรไม่ใช่เพราะอยากเป็นสมาชิกขององค์กรแต่พวกเขาต้องการเป็นสมาชิกขององค์กร 2) ความผูกพันต่อเนื่อง (Continence Commitment) เป็นความเข้าใจในผลตอบแทนของพนักงานที่พนักงานเข้าใจเกี่ยวกับเงินรางวัล (Reward) ตามอายุการทำงาน เวลาและลักษณะงาน โดยไม่สนใจที่จะหางานที่อื่นเพราะพอใจในค่าตอบแทนและการทำงาน 3) ความผูกพันมาตรฐานสังคม (Normative Commitment) เป็นความรับผิดชอบของพนักงานที่จะต้องทำงานในองค์กรเป็นเพราะว่าพนักงานมีคุณค่า บรรทัดฐานที่ดีจากพื้นฐานทางครอบครัว, วัฒนธรรม, มีระดับคุณธรรมที่ดี ตลอดจน Al-Rowad et al. (2020) ได้ให้ความหมายของความผูกพันองค์กรว่าเป็นการพยากรณ์ผลลัพธ์ที่สำคัญของลูกจ้างได้แก่ การเปลี่ยนงาน (Turnover Intention), ผลของงาน (Job Performance), คุณธรรม (Moral) และการรับรู้ของการทำงานให้สำเร็จ และปัจจัยที่จะทำให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรได้แก่ แรงจูงใจ (Motivation), การรับรู้การฝึกอบรม (Training), ความเชื่อมั่นที่จะได้รับการแต่งตั้ง (Promoting Confident), การสนับสนุนจากหัวหน้างาน (Support from Leader)

ส่วนความพึงพอใจในงาน (Job satisfaction) เป็นหัวข้อที่มีการศึกษาอย่างกว้างขวางเพราะเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการทำงาน (Work Related) อีกทั้งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างที่สัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการภาครัฐ (Public management) ซึ่งมีความแตกต่างจากการบริหารภาคเอกชน (Private management) โดยที่ลูกจ้างในองค์กรภาครัฐมักจะขาดโอกาสในการเลื่อนขั้น (Look of promotion opportunity) ค่าตอบแทนต่ำ (Low Pay) และเป้าหมาย (Goal) (Wang et al, 2012) และการศึกษาของ Sauer (2011) ได้พบว่า บทบาทผู้บริหาร (Leader Role) สามารถพยากรณ์การตั้งใจทำงานของพนักงานหรือการลาออกจากงาน รวมถึงการรับรู้ประสิทธิผลของผู้นำ (Leader's effectiveness) มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของพนักงานและผลการทำงานของพนักงาน และยังได้สรุปเพิ่มเติมอีกว่าการที่ผู้บริหารสนับสนุน (Support) การมีความเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) และคุณค่า (Value) เป็นสิ่งจำเป็นของบทบาทผู้บริหารองค์กรจะต้องทำให้เกิดเพื่อพัฒนาความไว้วางใจ (Trust) และความผูกพัน (Commitment) ของพนักงาน

Gkolia et al. (2014) ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ได้แก่ระดับความรู้สึกของบุคคลที่จะเป็นบวกหรือลบเกี่ยวกับงาน ผู้ร่วมงานหรือสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นเรื่องความรู้สึกภายในที่มีปฏิกิริยาต่อเงื่อนไขการทำงาน (work Conditions) ปฏิกิริยาที่แสดงออกนั้นคือ อารมณ์ (Emotion) และทัศนคติ (Attitude) ขณะที่

Tarigan & Ariani (2013) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงานเป็นทัศนคติเข้าแลก (Positive Expansion) หรืออารมณ์ประทับใจ (Emotional Expansion) ของบุคคลที่ได้รับจากการทำงานหรือผลที่เกี่ยวข้องจากการทำงาน

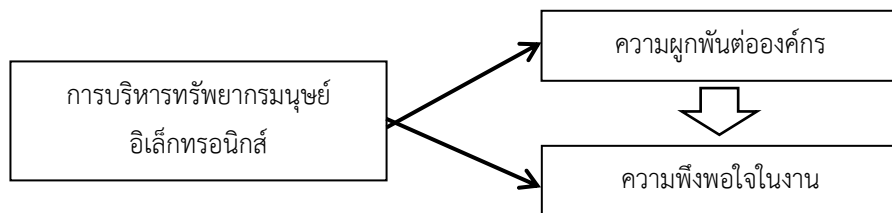
Yousef (2017) ได้สรุปความพึงพอใจในงาน (Job satisfaction) ของลูกจ้างว่าลูกจ้างพึงพอใจในงานเมื่อเขาเหมาะสมดี (Fit well) ในหน่วยงานนั้นๆ ความพึงพอใจในงานเป็นความรู้สึกเชิงบวก (Positive Feelings) และแสดงออก (Express) เกี่ยวกับงานของเขา

ดังนั้น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) ประกอบด้วย 1) การฝึกอบรมและการพัฒนา (Training and Development) 2) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) 3) ค่าตอบแทนและผลประโยชน์ (Compensation and Benefit) 4) การสื่อสารจากผู้บังคับบัญชา (Supervisory Communication)

ความผูกพันในองค์กร (Organization Commitment) ได้แก่ 1) ความผูกพันที่มีผลกระทบ (Affective Commitment) 2) ความผูกพันต่อเนื่อง (Continuance Commitment) 3) ความผูกพันบรรทัดฐาน (Normative Commitment) (Meyer & Allen, 1991; Meyer et al., 2002)

ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ประกอบด้วย 1) ค่าตอบแทน (Wage) 2) การได้รับการยอมรับ (Recognition) 3) ความเป็นอิสระในการทำงาน (Autonomy at Work) และ 4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Operating Procedure) (Sauer, 2011; Thomas & Thorne, 2014)

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงาน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำนวน 608 แห่ง ของจังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญและอุบลราชธานี เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่มีผู้บริหารและพนักงาน รวมถึงข้าราชการท้องถิ่นองค์กรละ 3 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565) ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีคุณสมบัติพอสำหรับการตอบคำถามสำหรับนำไปใช้ในการอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะ 1) เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น 2) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรและการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 3) สมัครใจในการเข้าร่วมกับโครงการวิจัยนี้

และ 4) ยินดีในการให้ข้อมูลแก่งานวิจัยนี้โดยปราศจากเงื่อนไขและประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดจากการเก็บข้อมูล (กัญญ์สิริ จันทรเจริญ, 2554)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ต้องการศึกษาร้อยละ 50 และมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 รวมถึงมีอัตราการคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 314 องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่น โดยแต่ละองค์กรรมมีผู้ให้ข้อมูลองค์กรละ 2 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน และข้าราชการประจำท้องถิ่นหรือพนักงานท้องถิ่นอีก 1 คน รวมมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 628 คน (กัญญ์สิริ จันทรเจริญ, 2554) ตามสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง ต่อไปนี้

$$n = \frac{P(1-p)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{P(1-p)}{N}}$$

โดยที่ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

E = ระดับความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้น

Z = ระดับความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้น

P = สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

วิธีสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดและจับสลากเลือกรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดตามสัดส่วนที่คำนวณได้ ก่อนลงพื้นที่เพื่อติดต่อและประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละเขตในการรับสมัครอาสาสมัครเข้าร่วมวิจัยตามจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละพื้นที่ ดังตารางแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนประชากร	สัดส่วนตัวอย่าง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
ยโสธร	88	45	91
ศรีสะเกษ	217	112	224
อำนาจเจริญ	64	33	66
อุบลราชธานี	239	123	247
รวม	608	314	628

จากตารางผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัดตามที่คำนวณได้ และจับสลากรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดแล้วลงพื้นที่รับสมัครอาสาสมัครผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละจังหวัด

จับสลากรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามขนาดที่คำนวณได้

ลงพื้นที่รับสมัครผู้ช่วยวิจัยและอาสาสมัครงานวิจัย

2) เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมและนำไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไขและใช้ไปเก็บข้อมูล (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยต่อไปนี้

2.1) ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม ร่างแบบสอบถามและตรวจสอบความตรงเบื้องต้น ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1.1) ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยรวบรวมเอาเอกสารและงานวิจัยทุกประเภทมาใช้ในการวิเคราะห์และสรุปเอาผลมาใช้สำหรับร่างเป็นข้อคำถาม โดยเฉพาะคำสำคัญ และพฤติกรรมสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรก่อนนำไปตรวจสอบเบื้องต้นกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่จะพัฒนาได้ โดยเฉพาะ ลักษณะของข้อคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและช่วยให้ได้คำตอบที่ตรงกันกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นในสังคม (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2559) และด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องนำเอาร่างข้อคำถามไปตรวจสอบความตรงเบื้องต้นก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะพัฒนาได้ (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

2.1.2) ขั้นตอนการตรวจสอบความตรงเบื้องต้น ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามที่พัฒนาได้จากขั้นตอนที่ 2.1.1 ไปขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ตรวจสอบความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์วิจัยกับการใช้ภาษาที่สามารถสื่อสารและทำความเข้าใจได้ง่ายแล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยเฉพาะการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างระหว่างข้อสรุปเชิงทฤษฎีกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นตามข้อมูลที่เก็บมาคืนได้ของงานวิจัยนี้ (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

2.2) ขั้นตอนการร่างแบบสอบถาม เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากที่สุดแล้วไปรวบรวมเป็นแบบสอบถาม และมีลักษณะของแบบสอบถาม ต่อไปนี้

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัดหลายระดับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อและแนะนำให้ทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลตนเอง

ตอนที่ 2 สอบถามความเห็นเกี่ยวกับตัวแปรวิจัย ต่อไปนี้

สอบถามความเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์จำนวน 25 ข้อ และเป็นแบบมาตราวัด 5 ตามตัวเลข 1, 2, 3, 4 และ 5 โดยมีความหมายกำกับว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง เห็นด้วยมาก และมากที่สุด

สอบถามความเห็นเกี่ยวกับความผูกพันกับองค์กรจำนวน 19 ข้อ และเป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับตามตัวเลข 1, 2, 3, 4 และ 5 กับมีความหมายกำกับว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง เห็นด้วยมาก และมากที่สุด

สอบถามความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน จำนวน 3 ข้อ แบบมาตราวัด 7 ระดับตามตัวเลข 1-7 กับมีความหมายกำกับว่า ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วยน้อย เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง และเห็นด้วยมากที่สุด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยแนะนำให้ทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของตนเอง

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อแนะนำให้แสดงความเห็นอื่นเพิ่มเติมด้วยวิธีการเขียนลงในช่องว่างที่เตรียมไว้ให้

2.3) ขั้นตอนการนำไปทดลองใช้งาน เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่อยู่นอกเขตพื้นที่ประชากรจำนวน 70 คนและนำกลับมาทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นเพื่อตรงตามมาตรฐานของการทำวิจัย (ประสพชัย พสุนนท์, 2557) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการทดสอบ ต่อไปนี้

2.3.1) เกณฑ์ทดสอบความตรง ผู้วิจัยใช้ค่า KMO ตั้งแต่ .80 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มตัวแปร และค่า Extraction ตั้งแต่ .50 ตรวจสอบน้ำหนักของแต่ละข้อคำถาม กับค่า Variance มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป ทดสอบอำนาจความแปรปรวนของทุกกลุ่มตัวแปร (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

2.3.2) เกณฑ์ทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้ค่า Alpha ตั้งแต่ .80 กับค่าความเที่ยงตรงรายข้อตามค่า Corrected item มากกว่า .40 ขึ้นไปพิสูจน์ระดับความเชื่อมั่นของแต่ละตัวแปร (ประสพชัย พสุนนท์, 2557) โดยมีผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์

KMO	Extraction	Variance	Alpha	Corrected
.81	.46-.77	66.36%	.92	.34-.71

จากตารางผลทดสอบพบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า KMO ที่ .81 และมีค่า Extraction ระหว่าง .46 - .77 กับมีค่า Variance ร้อยละ 66.36 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนผลทดสอบความเชื่อมั่นมีค่า Alpha ที่ .92 และความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง .34 - .71 ดังนั้น สรุปได้ว่าแบบสอบถามนี้มีความตรงและความเชื่อมั่นตามเกณฑ์กำหนด

ขณะเดียวกันที่ผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันกับองค์กร มีความตรงและความเชื่อมั่นตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดขึ้น โดยมีค่า Goodness of fit อย่างมีนัยสำคัญที่ .000 รวมถึงมีค่า Extraction ระหว่าง .52 - .91 กับมีค่า KMO = .86 แสดงความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมของชุดตัวแปรนี้ และมีค่า Variance อธิบายความแปรปรวนร่วมกันของทุกองค์ประกอบที่ 60.42 % ตลอดจนมีความเชื่อมั่นสูงถึงร้อยละ 92 กับมีความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง .43 - .74 สูงกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ที่ .40 ฉะนั้น จึงแปลผลได้ว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันกับองค์กรมีความตรงและความเชื่อมั่น (ภาคผนวก ข1) ดังตารางแสดงต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความตรงและความเชื่อมั่นของความผูกพันกับองค์กร

ตัวแปร	น้ำหนักข้อคำถาม	ความตรงและความเชื่อมั่น
ความผูกพันด้านความรู้สึก	.62-.91	Goodness of fit 97.48
ความผูกพันต่อเนื่อง	.52-.86	Sig. 000
ความผูกพันตามมาตรฐานสังคม	.64-.76	KMO = .86
		Variance 60.42%
		Alpha .92
		Corrected item .43-.74

ส่วนผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจพบว่าไม่มีความตรงและความเชื่อมั่นพอสำหรับนำไปเก็บข้อมูล เนื่องจากไม่มีผลทดสอบค่า Goodness of fit และมีค่า KMO ต่ำกว่า .80 กล่าวคือมีค่า = .49 กับมีบางข้อคำถามมีน้ำหนักน้อยเพียง .04 แต่สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 55.44 ส่วนค่า Alpha ต่ำเพียงร้อยละ 36 กับมีความเที่ยงตรงรายข้อที่ 3 มีค่า Corrected item ที่ค่า -.12 จึงแปลผลได้ว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานต้องนำกลับไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดสอบใหม่จนกว่าจะมีผลทดสอบตามเกณฑ์มาตรฐานก่อนนำไปใช้ในการศึกษาข้อมูล (ภาคผนวก ข1) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความตรงและความเชื่อมั่นของความพึงพอใจในงาน

ตัวแปร	น้ำหนักข้อคำถาม	ความเที่ยงตรงรายข้อ
ข้าพเจ้าพึงพอใจกับตำแหน่งหน้าที่การงานในหน่วยงานของข้าพเจ้า	.41	.99
ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจกับบทบาทของข้าพเจ้าในหน่วยงานของข้าพเจ้า	.52	.64
ข้าพเจ้าไม่พึงพอใจในงานของข้าพเจ้า	-.12	.04

KMO = .49, Variance 55.44%, Alpha .36

3) การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

3.1) ประกาศและประชาสัมพันธ์ไปยังพื้นที่ที่ได้รับการจับสลากเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลเพื่อเปิดรับสมัครผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่กับอาสาสมัครในการให้ข้อมูล โดยกำหนดคุณสมบัติที่จำเป็นต่อไปนี้

3.1.1) เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอยู่ในพื้นที่ได้รับเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูล

3.1.2) มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

3.1.3) มีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.1.4) สนใจและเต็มใจในการให้ข้อมูลแก่งานวิจัยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

3.1.5) สามารถให้ข้อมูลแก่งานวิจัยนี้โดยไม่ปิดบัง

3.2) จัดประชุมและชี้แจงวัตถุประสงค์วิจัย ตอบข้อสงสัย และแนะนำวิธีการตอบคำถาม รวมไปถึงนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ชี้แจงเงื่อนไขสำคัญเกี่ยวกับการถอดตัวออกจากการมีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้โดยไม่จำเป็นต้องชี้แจง และไม่ต้องส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยโดยปราศจากความผิดแต่อย่างใด รวมไปถึงผู้วิจัยได้มอบหมายเลขโทรศัพท์ พร้อมทั้ง e-mail สำหรับการติดต่อกับผู้วิจัยโดยตรง

3.3) ขั้นตอนการติดตามผลการเก็บแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยใช้โทรศัพท์สอบถามผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่เกี่ยวกับปัญหาและการเก็บแบบสอบถามกลับคืน ซึ่งหากพบว่าในพื้นที่ใดมีปัญหาเกี่ยวกับแบบสอบถามผู้วิจัยได้ลงพื้นที่นั้นแก้ไขปัญหานั้น

3.4) ขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยคัดแยกเอาแบบสอบถามที่มีคำตอบครบทุกข้อไว้สำหรับการวิเคราะห์ผล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise และนำเอาแต่เฉพาะตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเข้าสมการพยากรณ์ ส่วนการทดสอบค่า Collinearity นั้นผู้วิจัยผลทดสอบ Durbin-Watson ระหว่าง 1.50 - 2.50 เป็นเกณฑ์ทดสอบความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน กับใช้ค่า tolerance น้อยกว่า .20 และค่า VIF ไม่เกิน 10 รวมถึงค่า Collinearity ไม่เกิน .90 เป็นสถิติทดสอบความมีปัญหาความเป็นพหุตัวแปร Multicollinearity (ยูทอร์ ไกยวรรณ, 2556)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

ผลวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีอิทธิพลพยากรณ์ต่อความผูกพันองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลร่วมกันระหว่าง แฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 31 การคัดสรรอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 15 และการประเมินผลปฏิบัติงานร้อยละ 16 ขาดแต่ระบบค่าตอบแทนอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้าสมการพยากรณ์ไม่ได้ นอกจากนี้แล้ว ยังพบว่าทั้งสามปัจจัยมีอิทธิพลร่วมกันที่ค่า R^2 ร้อยละ 31 ความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 24 กับมีความสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ที่ร้อยละ 61.91 (Sig. 000) ส่วนผลทดสอบความเป็นพหุตัวแปรพบว่า มีค่า tolerance ระหว่าง .27 - .67 ค่า VIF ไม่เกิน 10 คือมีค่าระหว่าง 1.48 - 3.65 กับมีค่า Durbin-Watson แสดงความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อนไม่เกิน 2.50 กล่าวคือมีค่าเท่ากับ 2.19 แต่มีค่า Collinearity บางตัวแปรอิสระมากกว่า .90 จึงแปลผลได้ว่า ตัวแปรเหตุมีความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ดังตารางแสดงประกอบ ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 อิทธิพลพยากรณ์ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์

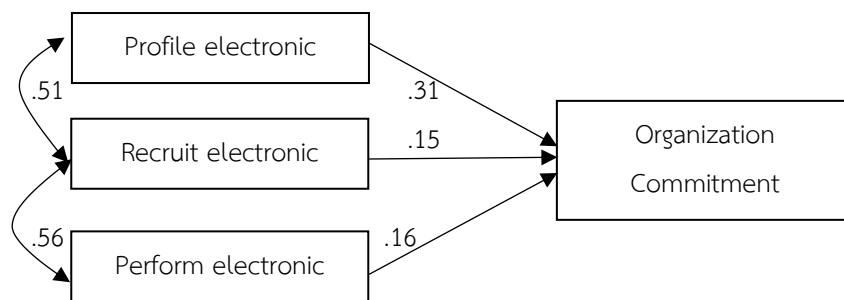
Independent	Beta	t-test	P value	Multicollinearity
Constant	-	18.27	.000	Tolerance .27-.67
Profile	.31	4.14	.000	VIF 1.48-3.65
Recruit	.15	3.06	.002	Durbin-Watson 2.19
Perform	.16	2.08	.037	Collinearity .02-.97

R^2 .31, Std. error .24, F = 61.91 Sig. 000

Dependent Organization Commitment

และเมื่อนำเอาคะแนนมาตรฐานมาสร้างสมการพยากรณ์จะได้รูปสมการต่อไปนี้

$$\text{Organization Commitment} = .31 \text{ Profile} + .15 \text{ Recruit} + .16 \text{ Perform}$$



ภาพที่ 2 อิทธิพลพยากรณ์ของการบริหารทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์

ขณะเดียวกัน ผลวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลพยากรณ์ต่อความพึงพอใจในงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านองค์ประกอบการเลือกสรรร้อยละ 29 ระบบค่าตอบแทนอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 38 การเรียนรู้ร้อยละ 22 การประเมินผลปฏิบัติงานร้อยละ 31 และผลจากการจัดทำแฟ้มบุคลากรอีกร้อยละ 29 ทั้งนี้ ทั้ง 5 องค์ประกอบมีอิทธิพลร่วมกันที่สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R^2 .22 ความคลาดเคลื่อนสะสมร้อยละ 43 กับอำนาจความแปรปรวนร้อยละ 22.82 (Sig. 000) นอกจากนี้แล้วพบว่า ตัวแปรเหตุมีความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกันตามค่า Durbin-Watson 1.96 ค่า Tolerance ระหว่าง .15-.53 ค่า VIF ระหว่าง 1.88-6.65 และค่า Collinearity .00-.87 มีค่าไม่เกิน .90 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนตัวแปรเหตุเป็นอิสระต่อกัน

จึงไม่มีปัญหา Multicollinearity จึงแปลผลได้ว่า สมการพยากรณ์นี้มีความเป็นไปได้มาก ดังตารางแสดงประกอบต่อไป

ตารางที่ 6 อิทธิพลพยากรณ์ต่อความพึงพอใจในงาน

Independent	Beta	t-test	P value	Multicollinearity
Constant	-	10.59	.000	Tolerance .15-.53
Recruit	.29	4.78	.000	VIF 1.88-6.65
Compensation	-.38	-4.29	.000	Durbin-Watson 1.96
Learning	.22	3.17	.002	Collinearity .00-.87
Performance	.31	3.68	.000	
Profile	-.29	-2.58	.010	

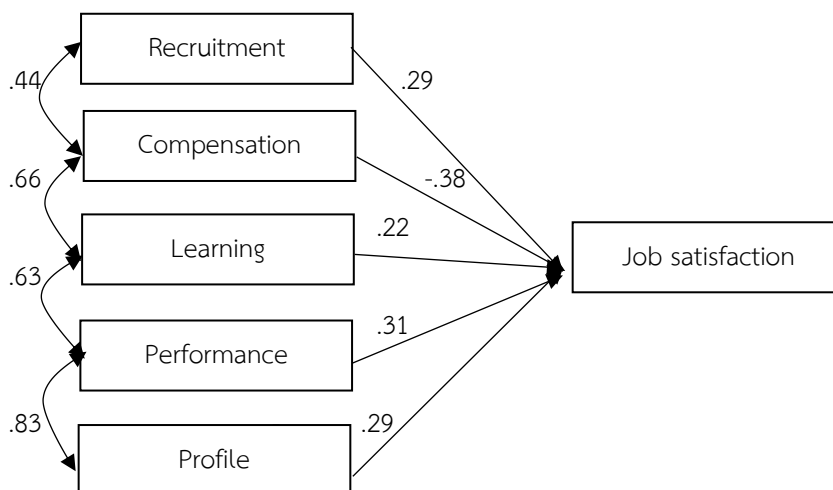
R^2 .22, Std. error .43, F = 22.82 Sig. .000

Independent e-human resources

จากตารางผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลพยากรณ์ต่อความพึงพอใจในงานได้ร้อยละ 22 จำแนกตามเป็นอิทธิพลพยากรณ์ของระบบค่าตอบแทนมากที่สุดร้อยละ 38 รองลงมา เป็นอิทธิพลของการประเมินผลปฏิบัติงานร้อยละ 31 และมีอิทธิพลเท่ากันคือการเลือกสรรกับแฟ้มบุคลากรร้อยละ 29 กับอิทธิพลของการเรียนรู้ร้อยละ 22 และมีผลทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรเหตุตามเกณฑ์

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนำเอาคะแนนมาตรฐานของชุดตัวแปรเหตุมาสร้างสมการพยากรณ์จะได้รูปของสมการต่อไปนี้

Job Satisfaction = .29 Recruit + (-.38) Compensation + .22 Learning + .31 Performance + (-.29) Profile



ภาพที่ 3 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบทั้ง 5 ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย โดยเฉพาะอิทธิพลขององค์ประกอบการประเมินผลปฏิบัติงานอิเล็กทรอนิกส์ และระบบค่าตอบแทนที่มีมากถึงร้อยละ 31 และร้อยละ 38

เพราะฉะนั้น จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้ แสดงผลชัดเจนมากกว่า 1) ทุกองค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์มีผลให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้สึกพึงพอใจในงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) บางองค์ประกอบมีอิทธิพลในเชิงบวก โดยเฉพาะอิทธิพลของการเลือกสรร การเรียนรู้ และการประเมินผลปฏิบัติงาน และ 3) บางองค์ประกอบมีอิทธิพลในเชิงลบ ประกอบด้วยองค์ประกอบระบบค่าตอบแทนและการจัดทำแฟ้มบุคลากร ทั้งนี้เป็นเรื่องปกติมากกว่า ถ้ามีการปฏิบัติงานในทางตรงข้ามจะช่วยให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราวเกิดความพึงพอใจในงานมากขึ้น เช่น 1) องค์กรมีระบบบันทึกการจ้างงานของพนักงานทั้งที่เป็นพนักงานประจำและพนักงานชั่วคราว 2) องค์กรมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจ่ายค่าตอบแทนตามชั่วโมงทำงานหรือตามสัญญาจ้างงาน 3) องค์กรมีระบบอิเล็กทรอนิกส์บันทึกวันหยุดงานและการลาของพนักงาน 4) องค์กรมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อบันทึกแผนการเกษียณ สุขภาพ และสิทธิประโยชน์อื่นๆของพนักงาน และ 5) องค์กรมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิเคราะห์งานและการกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทน ซึ่งเรื่องนี้ Bass & Avolio (2000) ได้สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจของงาน (Job Satisfaction) มักจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่คนในองค์กรทำงานร่วมกันกับผู้นำ (Leaders) ขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรรัฐบาล ผู้นำองค์กรจะปฏิบัติต่อพนักงานอย่างไร่อมทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงมีหลายปัจจัยที่พนักงานไม่พอใจในงาน (Job Dissatisfaction) อาจเป็นเพราะการตรวจสอบ (Accountability) ความเครียด (Stress) การทำงานหนัก (Work Loads) ค่าตอบแทนน้อย (Poor pay) เงื่อนไขในการทำงาน (Working Condition) บรรยากาศภายในองค์กร (Organization Environment) ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร (Principle Support) สิ่งเหล่านี้ทำให้พนักงานเกิดความไม่พอใจในงานและออกจากงาน นอกจากนี้ Almy & Tooley (2012) ได้ยืนยันว่า ผู้บริหารองค์กรมีบทบาทที่มีผลต่อการทำงานของพนักงานในองค์กร ซึ่งบทบาทนั้นจะต้องสร้างสรรค์และแบ่งปันวิสัยทัศน์ (Vision) มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายของงานและสร้างความผูกพันต่อองค์กรให้แก่พนักงานที่จะสามารถพัฒนาและเจริญเติบโตได้

นอกจากนี้แล้ว ความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) ของลูกจ้างเป็นหัวข้อสำคัญขององค์กรธุรกิจเพราะผลของความผูกพันต่อองค์กรของลูกจ้างจะทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) เพิ่มกำลังการผลิต (Increase Productivity) และปรับปรุงอัตราการออกจากงาน (Improve Turnover Rate) (Clinebell et al., 2013) การจงใจของลูกจ้างมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะค่าตอบแทนหรือความต้องการที่จะเจริญเติบโต (Growth) หรือการพัฒนา (Development) เพราะลูกจ้างบางคนมีความผูกพันต่อองค์กรเพราะมีความภาคภูมิใจในผู้นำของพวกเขาได้ (Chan & Mak, 2014)

ดังนั้น การพัฒนาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์แต่ละตัวไปในทิศทางที่เหมาะสมส่งผลให้ทั้งเจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราวเกิดความรู้สึกพึงพอใจในงานและสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการบริหารทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและ/หรือ ความภักดีต่อองค์กร ดังเช่นงานวิจัยหลายๆ ชิ้นที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ความพึงพอใจในการทำงาน และ/หรือ ความภักดีต่อองค์กรของพนักงาน (Pelit, et al., 2011; Turkyilmaz et al., 2011)

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปรับใช้ประโยชน์

จากข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นทุกระดับได้นำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ให้ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราว ต่อไปนี้

- 1) แนวทางพัฒนาการเลือกสรรอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ ต่อไปนี้

1.1) ศึกษาและพัฒนาเว็บไซต์ขององค์กรในการประชาสัมพันธ์ตำแหน่งงานที่ต้องการพร้อมรายละเอียดของงาน

1.2) ศึกษาและพัฒนาช่องทางการเข้าไปสืบค้นตำแหน่งงานที่ผู้สมัครงานต้องการขององค์กร และสามารถสมัครตามแบบฟอร์มผ่านทางเว็บไซต์

1.3) ศึกษาและพัฒนาระบบที่ผู้สมัครงานสามารถอัปโหลดข้อมูลตนเองและคุณสมบัติต่างๆ ส่งไปยังองค์กรได้โดยตรงทางอินเทอร์เน็ต

1.4) องค์กรจัดให้มีการสัมภาษณ์และทดสอบการทำงานกับผู้สมัครโดยตรงผ่านทางอินเทอร์เน็ต

1.5) องค์กรจัดให้มีระบบการประเมินผลการสัมภาษณ์และทดสอบงานของผู้สมัครงานและแจ้งให้ทราบทางอินเทอร์เน็ต

2) แนวทางพัฒนาระบบค่าตอบแทนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยแนวปฏิบัติ ต่อไปนี้

2.1) องค์กรจัดให้มีระบบบันทึกการจ้างงานของพนักงานทั้งที่เป็นพนักงานประจำและพนักงานชั่วคราว

2.2) องค์กรจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจ่ายค่าตอบแทนตามชั่วโมงทำงานหรือตามสัญญาจ้างงาน

2.3) องค์กรจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์บันทึกวันหยุดงานและการลาของพนักงาน

2.4) องค์กรจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อบันทึกแผนการเกษียณ สุขภาพ และสิทธิประโยชน์อื่นๆของพนักงาน

2.5) องค์กรจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิเคราะห์งานและการกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทน

3) แนวทางพัฒนาการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ ต่อไปนี้

3.1) องค์กรจัดให้มีเครื่องมือและขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตขององค์กร

3.2) องค์กรจัดให้มีโปรแกรมให้การศึกษาแก่คนในองค์กรโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นพื้นฐาน

3.3) องค์กรจัดให้มีห้องเรียนแบบเสมือนจริงเพื่อให้ความรู้แก่คนในองค์กร

3.4) องค์กรจัดให้มีความร่วมมือในการทำงานแบบออนไลน์และแบบผสม

3.5) องค์กรจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาในการฝึกอบรมออนไลน์มาใช้กับพนักงาน

4) แนวทางพัฒนาแฟ้มบุคลากรอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

4.1) องค์กรจัดให้มีระบบข้อมูลพนักงานอิเล็กทรอนิกส์

4.2) องค์กรจัดให้มีรูปแบบ (แอปพลิเคชัน) ที่เป็นการแสดงข้อมูลพนักงานอย่างละเอียด

4.3) องค์กรจัดให้มีแฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของพนักงานแต่ละคน เช่น การศึกษา การจ้างงาน การให้รางวัล ประสิทธิภาพการทำงาน

4.4) องค์กรจัดให้มีระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในการประเมินสมรรถนะและทักษะของพนักงานเป็นระยะ

4.5) องค์กรจัดให้มีระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แสดงการบริการในรูปแบบต่างๆขององค์กรให้แก่พนักงานทราบ

5) แนวทางพัฒนาการประเมินผลปฏิบัติงานอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

5.1) องค์กรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานโดยใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการลงทะเบียนเพื่อการใช้งานของพนักงานได้

5.2) จัดฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารองค์กรให้มีความสามารถใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้แก่พนักงานและผลที่ได้จากการทำงาน

5.3) ฝึกอบรมและพัฒนาทักษะผู้บริหารด้านการวางแผนเพื่อแสดงผลงานขององค์กรและผลงานของพนักงานในการปฏิบัติงานผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

5.4) ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารให้มีความสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคนได้ทันที

5.5) ศึกษาและพัฒนากระบวนการประเมินผลงานมีการแสดงเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนให้พนักงานปฏิบัติตามทางอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้แล้วยังนำไปออกแบบและพัฒนางานวิจัยเชิงคุณภาพกับงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการออกแบบเก็บข้อมูลที่รัดกุมและสามารถได้ข้อมูลที่น่ามาตอบคำถามตามวัตถุประสงค์วิจัยตรงสภาพจริงของสังคม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ



ภาพที่ 4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครอง

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์อิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นความรู้สำคัญที่ประกอบด้วยทางเลือกสรร ระบบค่าตอบแทน การเรียนรู้ การจัดทำแฟ้มบุคลากรและการประเมินผลปฏิบัติงานอิเล็กทรอนิกส์ที่ตั้งอยู่บนเป้าหมายของการนำไปใช้แล้วเกิดความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างชั่วคราว ทั้งนี้ เพราะความผูกพันองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างสูงต่อความพึงพอใจในงาน (Shore & Martin, 1989)

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา นักวิชาการ เพื่อทำการศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อของความผูกพันขององค์กร (Organizational Commitment) ในขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างของพนักงานในองค์กรขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้ได้ผลสรุปที่ชัดเจนกว่านี้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัญญ์สิริ จันทรเจริญ. (2554). *บทที่ 5 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2566, จาก https://www.ict.up.ac.th/surinthips/ResearchMethodology_2554.PDF.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). *ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และทะเบียน* *อปท.* สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2566, จาก <https://ele.dla.go.th/public/orgInfo>.
- คุณัญญา สัจจวิระกุล. (2561). *วัฒนธรรมองค์กรเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร: กรณีศึกษาผู้แทน* *จำหน่ายรถยนต์นิสสันในประเทศไทย*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีพริ้นท์ (1991) จำกัด.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ, *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 27(1), 144-163.
- วิเชียร วิทญูตม. (2557). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนธการพิมพ์ จำกัด.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยสมัยใหม่*, พิมพ์ครั้งที่ 1; อุบลราชธานี, ยงสวัสดิ์ อินเตอร์กรุ๊ปจำกัด.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2564). *มาตรฐานงานวิจัยเชิงปริมาณและการพัฒนา*, พิมพ์ครั้งที่ 1; อุบลราชธานี, ยงสวัสดิ์ อินเตอร์กรุ๊ปจำกัด.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2559). การพัฒนาแบบสอบถามและแบบวัดทางจิตวิทยา, *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 3(1), 35-48.
- สมาน อัครภูมิ. (2558). *เอกสารคำสอนรายวิชาการบริหารสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Ahmad Al. H., Muhammad, A., Khaled, A., Barween, Al. K., Haitham, A., Salima, H., & Sulieman, Al-H. (2021). The effect of electronic human resources management on organizational health of telecommunications companies in Jordan. *International Journal of Data and Network Science*, 6(2), 429–438.
- Al-Rowwad, A., Almajali, D. A., Masa'Deh, R., Obeidat, B., & Aqqad, N. (2020). *The role of organizational commitment in enhancing organizational effectiveness*. Proc. 33rd Int. Bus. Inf. Manag. Assoc. Conf. IBIMA 2019 Educ. Excell. Innov. Manag. through Vis. 2020.
- Almy, S. & Tooley, M. (2012). *Building and sustaining talent: Creating conditions in high-poverty schools that support effective teaching and learning*. Retrieved from www.edtrust.org
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (2000). *Manual for Multi-Factor Leadership Questionnaire: Sampler Set*. Mind Garden.
- Beach, D. S. (1980). *Personnel: The Management of People at Work*. 4th ed. New York: Macmillan Publishing Co., Inc.
- Chan, S. C.H. & Mak, W. M. (2014). Transformational leadership, pride in being a follower of the leader and organizational commitment. *Leadership & Organization Development Journal*. 35(8), 674 – 690.

- Chang, S. (1999) World Production of Cultivated Edible and Medicinal Mushrooms in 1997 with Emphasis on *Lentinus edodes* (Berk.) Sing, in China. *International Journal of Medicinal Mushrooms*, 1, 291-300.
- Gkolia, A., Belias, D., & Koustelios, A. (2014). Teacher's Job Satisfaction and Self Efficacy: A Review. *European Scientific Journal*, 10, 321-342.
- Kinnie, N., Hutchinson, S. & Purcell, J. (2000). Fun and surveillance: The paradox of high commitment management in call centres. *International Journal of Human Resource Management*, 11, 967-985.
- Lunenburg, F. C. & Allan, O. C. (2000). *Educational Administration: Concepts and Practices*. 3 rd ed. New York : Maple-VailBook.
- Marrelli, A. F. (2011). Problems and remedies in performance management: A federal-sector perspective. *Industrial and Organizational Psychology: Perspectives on Science and Practice*, 4(2), 169-172.
- Meyer, J. P., & Allen, N. J. (1991). A Three-Component Conceptualization of Organizational Commitment. *Human Resource Management Review*, 1, 61-98.
- Meyer J. P., Allen N. J., & Smith C. A., (1993). Commitment to Organizations and Occupations: Extension and Test of a Three-Component Conceptualization. *J. Appl. Psychol.*, 78(4), 538-551.
- Meyer, J. P., Stanley, D. J., Herscovitch, L., & Topolnytsky, L. (2002) Affective, Continuance, and Normative Commitment to the Organization: A Meta-Analysis of Antecedents, Correlates, and Consequences. *Journal of Vocational Behavioral*, 61, 20-52.
- Pelit, E., Öztürk, Y., & Arslantürk, Y. (2011). The effects of employee empowerment on employee job satisfaction: A study on hotels in Turkey. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23(6), 784-802.
- Saks, A.M. (2006). Antecedents and Consequences of Employee Engagement. *Journal of Managerial Psychology*, 21(7), 600-619.
- Sauer, S.J. (2011). Taking the reins: The effects of new leader status and leadership style on team performance. *Journal of Applied Psychology*, 96(3), 574-587.
- Thomas, A., & Thorne, G. (2014). *How to Increase Higher Order Thinking*. Accessed on 5 March 2016, Retrieved from <http://www.readingrockets.org/article/34655>.
- Turkylmaz, A., Akman, G., Özkan, C., & Pastuszak, Z. (2011). Empirical Study of Public Sector Employee Loyalty and Satisfaction. *Industrial Management & Data Systems*, 111(5).
- Wang, Y., Zhang, X., Zhang, H., Lu, Y., Huang, H., Dong, X., Chen, J., Dong, J., Yang, X., Hang, H., & Jiang, T. (2012). Coiled-coil networking shapes cell molecular machinery. *Mol Biol Cell*, 23(19), 3911-22.
- Yousef, D.A. (2017). Organizational commitment, job satisfaction and attitudes toward organizational change: A study in the local government. *International Journal of Public Administration*,

40(1), 47-60.

Zayas-Ortiz, M., Rosario-Hernández, E., & Marquez, E. (2015). Relationship between organizational commitments and organizational citizenship behaviour in a sample of private banking employees. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 35(1/2), 91-106.

Zhao, S., Zhao, X., Zou, H., Fu, J., Du, G., Zhou, J., & Chen, J. (2014). Comparative proteomic analysis of *Saccharomyces cerevisiae* under different nitrogen sources. *J Proteomics*, 101, 102-12.

บทความวิจัย

รูปแบบการตลาดสื่อสังคมที่มีผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ พฤติกรรมความตั้งใจ และการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคชาวสารถุ

ธนดิษฐ์ จิณิธิเกียรติ, พจน์ ยงสกุลโรจน์ และดวงตา อ่อนเวียง

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

อีเมล: Thanatip101rice@hotmail.com, เบอร์โทร. 094-9921888

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมที่ส่งผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ พฤติกรรมตั้งใจและความตั้งใจซื้อชาวสารถุ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามไปรวบรวมความเห็นของผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอนจำนวน 500 คน และวิเคราะห์ผลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ผลวิจัยพบว่า กลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมในด้านเทคโนโลยี เนื้อหา และกระบวนการ มีอิทธิพลพยากรณ์ร่วมกันต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ทั้งสามตัวแปรมีส่วนร่วมสัมพันธ์ที่ $R^2 .81$ และมีความคลาดเคลื่อนสะสมเพียงร้อยละ 29 กับความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ค่า $F = 717.13$ (Sig .000) นอกจากนี้ผลวิจัยยังพบว่า ความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่ค่า $R^2 .23$ ความคลาดเคลื่อนสะสมสูงถึง 1.29

คำสำคัญ: กลยุทธ์การตลาดสื่อสังคม ความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ พฤติกรรมตั้งใจ และความตั้งใจซื้อ

Received: May 19, 2023, Revised: June 17, 2023, Accepted: June 21, 2023

THE INFLUENCES OF SOCIAL MEDIA MARKETING MODEL ON BRAND TRUST, INTENTION BEHAVIOR AND PURCHASE DECISION OF RICE BAG CONSUMERS

Thanadit Juengnitikeat, Phot Yongsakunroog and Duangta Onweang

The Eastern University of Management and Technology

Email: Thanatip101rice@hotmail.com, Tel: 094-9921888

Abstract

The objective of this research is to analyze the influences of social media marketing model on brand trust, intention behavior and purchase decision of rice bag consumers. The researcher used a questionnaire for collecting 500 respondents of the consumers in Cheangmai, Cheangrai, Lampang, Lamphoon, and Maehongsorn provinces. Stepwise multi-regression analysis was used to analyze the data.

The research results contributed that social media marketing strategy in terms of influenced and predicted technology, content and process, influenced and predicted simultaneously and significantly to brand trust at $R^2 = .81$, error .29 (Sig .000) and variance at $F = 717.13$ (Sig .000). Therefore, it can be concluded that brand trust also influenced significantly to purchase intention at $R^2 = .23$, error 1.29.

Keywords: Social Media Marketing Strategy, Brand Trust, Intention Behavior and Purchase Intention

Received: May 19, 2023, **Revised:** June 17, 2023, **Accepted:** June 21, 2023

บทนำ (Introduction)

การตลาดดิจิทัลจึงเป็นเครื่องมือใน เป้าหมายลูกค้าทางธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็กเพราะทุกคนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและมีโทรศัพท์มือถือ (Krishen, et al., 2021) และจากรายงานของกระทรวงพาณิชย์ในการจัดอันดับธุรกิจที่มีแนวโน้มในปี 2564 ได้แก่ ธุรกิจการค้าออนไลน์ ธุรกิจแพลตฟอร์ม ธุรกิจสื่อโฆษณา ผ่านช่องทางออนไลน์ และออฟไลน์ ซึ่งเป็น 3 อันดับ ที่มีแนวโน้มในด้านการตลาดที่มีธุรกิจจดทะเบียน 65,738 รายในปี 2564 มีมูลค่าทางการตลาดมากกว่า 2.2 ล้านล้านบาท (เดลินิวส์, 2564) นอกจากนี้ จากรายงานของไพรซ์ชา (Priceza) ที่ทำหน้าที่ผู้ให้บริการเครื่องมือค้นหาสินค้าและบริการเปรียบเทียบในประเทศไทย ได้สรุปไว้ว่า ธุรกิจอีคอมเมิร์ซจะเติบโตขึ้นจากปี 2563 อีก 81% จากมูลค่าการตลาด 163,000 ล้าน มาเป็น 294,000 ล้าน แม้จะอยู่ในสถานการณ์โควิด-19 และสินค้าที่จะทำมูลค่าตลาดเพิ่มขึ้นในฐานรากหรือแพลตฟอร์มประเภท Lazada, Shopee และ JD Central (มติชน, 2564)

Reeves et al. (2020) ได้เสนอว่าผลของโรคระบาด โควิด-19 ทำให้เกิดการก้าวกระโดดทางสังคมและเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของผู้บริโภคในระยะยาว รูปแบบการบริโภค (Consumption Pattern) จะเปลี่ยนมาอาศัยที่ผ่านโดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้นในการบริโภคทางออนไลน์โดยไม่มีการสัมผัสของมนุษย์หรือการอยู่บ้าน (Stay of Home) ที่อยู่ในรูปแบบของการหยิบเอง (Pick-Up) นำส่ง (Delivery) หรือ Walk Out Shopping (Amazon,

2020) ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลการวิจัยนี้จึงสนใจในวิธีการใช้การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) เพื่อให้มีผลต่อพฤติกรรม การตั้งใจซื้อของผู้บริโภค (Consumer Intention) ในช่วงระหว่างโรคระบาด โควิด-19 เพราะมีเหตุการณ์มากมายที่มี ผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) ทั้งนี้ การตลาดสื่อโซเชียล (Social Media Marketing) เป็นการใช้อรรถประโยชน์ (Utilization) ของโซเชียลเทคโนโลยี (Social Technology) ในรูปแบบ (Application) หรือฐานราก (Platform) เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสาร (Communication) สร้างสรรค์ (Creative) นำส่ง (Delivery) แบ่งปัน (Share) หรือแลกเปลี่ยน (Exchange) ระหว่างผู้คนในองค์กรและบุคคลภายนอกหรือผู้บริโภค (Consumer) โดยเป็นการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Advertising) สินค้าหรือบริการ ให้แก่สาธารณะได้รับรู้และกระตุ้นให้ผู้รับข่าวสารเข้าร่วม (Engage) ในแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มที่องค์กรต้องนำเสนอ (Gruzd et al., 2018; Kang & Kim, 2017) และหลังรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้าบริหารประเทศ และปรับเปลี่ยนนโยบายข้าวจากการรับจำนำสู่การประกันรายได้มานานกว่า 5 ปี ตั้งแต่ปี 2557ส่งผลให้ธุรกิจโรงสีข้าวที่เคยเฟื่องฟูเมื่อครั้งเข้าร่วมรับจำนำสปีดสภาพข้าวให้รัฐบาลภายใต้โครงการรับจำนำ มีผู้ขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (รง.4) เพิ่มกำลังการผลิตสูงถึง 30,000 โรง เกินกว่ากำลังการผลิตข้าวเปลือกที่ปลูกแต่ละปีถึง 3 เท่า กลายเป็น “ธุรกิจซันเซต” ต้องปรับเปลี่ยนการทำธุรกิจเพื่อความอยู่รอด ล่าสุดหลายโรงสีมีปัญหาสภาพคล่อง ต้องประกาศขายผ่านโซเชียลมีเดีย

แหล่งข่าวจากวงการโรงสีข้าวเปิดเผย “ประชาชาติธุรกิจ” ว่า ขณะนี้มีจำนวนโรงสีที่ต่อทะเบียนตาม พ.ร.บ. ข้าว 1,000 โรงอยู่ในสมาคมโรงสีข้าวไทย 600-700 โรง แต่ประกอบธุรกิจจริง ๆ เพียง 300-400 โรง ลดลงจากปี 2558-2559 ที่เคยมีโรงที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการค้าภายใน กว่า 1,400 โรง หรือหากดูตัวเลขจากใบ รง.4 โดยกระทรวงอุตสาหกรรม 30,000 โรง ถือว่าลดลงต่อเนื่อง หลังประสบปัญหาการแข่งขันรุนแรง ต้องแย่งซื้อข้าวเปลือกในราคาต้นทุนสูง แต่ปลายทางแคบต้องแย่งขายให้กับผู้ส่งออก ซึ่งก็มีสัดส่วนน้อยเพียงไม่กี่รายในราคาต่ำ ทำให้กำไรส่วนต่างลดลง จึงเหลือเฉพาะโรงสีขนาดใหญ่ที่ส่งออกข้าว หรือทำข้าวถุงขายในประเทศควบคู่กัน ส่วนรายที่อยู่ไม่รอดก็ประกาศขาย แม้จะขายยากเพราะเป็นธุรกิจซันเซตไม่มีใครต้องการซื้อ

ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาการตลาดดิจิทัลในลักษณะของการตลาดสื่อสังคมในธุรกิจข้าวสารของโรงสีข้าว ซึ่งโรงสีข้าว หมายถึงสถานที่สีข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารด้วยเครื่องจักร โดยสามารถแบ่งโรงสีข้าวตามประเภทการใช้เชื้อเพลิงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ โรงสีที่ใช้หม้อไอน้ำ โรงสีไฟฟ้า และ โรงสีที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลใช้น้ำมันดีเซลเป็นน้ำมัน เชื้อเพลิง ด้วยเหตุผลอันสำคัญยิ่งของการพัฒนากระบวนการผลิต และข้าวของประเทศไทยอันจะเอื้อประโยชน์ต่อทั้งชาวนา และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโรงสีข้าวดังกล่าว ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้กับ นายเจริญ อุณอนันต์ เจ้าของ และผู้จัดการ หจก. โรงสีกิจวัฒนา 1-2 ต.เพนียด อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี ดำริที่จะจัดตั้งสมาคมโรงสีข้าวไทยขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2521 แนวคำริธดังกล่าวสอดคล้องกับผู้ประกอบธุรกิจโรงสีหลายท่านที่มีสายตามองเห็นการณ์ไกลเห็นว่า สภาพเศรษฐกิจทางการเมือง และกลไกการบริหารธุรกิจเกี่ยวกับการค้าข้าวของประเทศไทยในปัจจุบันนี้มีปัญหาซับซ้อน ซึ่งมีแนวโน้มเป็นผลให้ผู้ประกอบการโรงสีข้าวทั้งหลายทั้งปวงจำเป็นต้องรวมผนึกกำลังกัน เพื่อประโยชน์แห่งความอยู่รอดของผู้ประกอบการโรงสีข้าวเอง และเพื่อหวังผลประโยชน์ให้แก่เกษตรกร ชาวนา ผู้ผลิตข้าวทั้งประเทศในด้านการขายข้าวให้ได้ราคาดีเท่าที่ควร (สมาคมโรงสีข้าวไทย, 2522)

สื่อสังคม (social media) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการตลาดดิจิทัล (Digital marketing) (Lankova, et al., 2019) เนื่องจากแพลตฟอร์มสื่อสังคม (social media platform) ลูกค้าสามารถกระจายข้อมูลและแบ่งปันประสบการณ์ต่อเพื่อนหรือกลุ่ม รวมทั้งการสร้างตราผลิตภัณฑ์ (Brand) โดยการลงข้อความ (Post), Tweets, Share, likes และ Review (Jacobson, 2020) ดังนั้น การตลาดสื่อสังคม (social media marketing) จึงหมายถึง

การใช้ฐานรากสื่อสังคม (social media platform) เช่น เครือข่ายสังคม (social network) ชุมชนออนไลน์ (online communication) การแบ่งปันเนื้อหา (content sharing) Microblogging เป็นต้น (Barker, et al., 2013) จึงอาจสรุปได้ว่า การตลาดสื่อสังคม (social media marketing) หมายถึงรูปแบบ (Application) การสื่อสารการตลาด (marketing of communication) โดยการใช้สื่อสังคมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด (Marketing objectives) จึงเป็นการป้องกันและการขยายตราผลิตภัณฑ์ของธุรกิจ นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารกับลูกค้าสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืนกับลูกค้า (Tusban, et al., 2018; Chaffey, et al., 2017) อย่างไรก็ตาม การตลาดสื่อสังคม (Social media marketing) ถูกใช้ผ่านเส้นทางของเว็บไซต์หรือสื่อสังคมโดยการสร้างสรรค์เนื้อหา (Creating Content) ที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมผ่านฐานราก (Platform) และผลักดันให้ผู้ชมมีการแบ่งปันเนื้อหาระหว่างเครือข่ายสังคม (social networks) (Kietzman & Canhoto, 2013) ทั้งนี้ Felix et al. (2017) ได้กล่าวถึงการตลาดสื่อสังคมว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ต้นทุนต่ำ พัฒนาความสัมพันธ์กับลูกค้าที่จับต้องได้

อย่างไรก็ตาม Serajpour et al. (2021) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การตลาดสื่อสังคม (Social media marketing) เป็นหนึ่งในนวัตกรรมและการปฏิบัติการตลาดที่ลูกค้าสามารถเข้าร่วม (Engage) โดยไม่จำกัดในด้าน การสื่อสารและการเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจและลูกค้า ดังนั้น การตลาดสื่อสังคมจึงหมายถึงทุกกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนตราผลิตภัณฑ์ (Brand) ผ่านสื่อสังคม เป็นกลยุทธ์การตลาดที่นักการตลาด นำเสนอในรูปแบบที่สัมผัสได้สูง (High Visibility) (Ibrachim, et al., 2020)

ส่วนงานวิจัยของ Seyyedamiri และ Tajrobehkar (2019) สรุปการตลาดเนื้อหาทางโซเชียล (Social Content Marketing) ว่าเนื้อหาทางโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้อง (Related) เป็นปัจจุบัน (Up-to-Date) เพียงพอ (Adequate) เหมาะสม (Appropriate) และการออกแบบที่น่าสนใจ (Interesting Design) มีส่วนที่ทำให้เกิดความไว้วางใจ (Trust) กับลูกค้าทางออนไลน์ และงานวิจัยของ Liaukonyte et al. (2015) แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาที่มีข้อมูล (Information Content) ในการประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการเพิ่มยอดขายและมีผลบวกต่อยอดขาย และเนื้อหาเพื่อชักชวน (Content Persuade) เช่นเนื้อหาที่แสดงอารมณ์การขับเคลื่อนทางสังคมและเพิ่มยอดขายเช่นกัน กับงานวิจัยของ McClure และ Seock (2020) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของเนื้อหาทางโซเชียลมีเดียมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเข้าร่วม (Involvement) ของผู้บริโภคในหน้าเว็บเพจและนำไปสู่การตั้งใจซื้อ (Purchasing Intention) ในอนาคต นอกจากนี้ เนื้อหาทางโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้อง (Related) สำคัญ (Important) และน่าสังเกต (Noteworthy) ทำให้ผู้บริโภคต้องจ่ายเข้าร่วมในเว็บเพจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hajli (2013) ที่พบว่า การเข้าร่วมทางโซเชียลมีเดียของผู้บริโภคมีผลอย่างมีนัยยะสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อ (Purchasing Design Marketing)

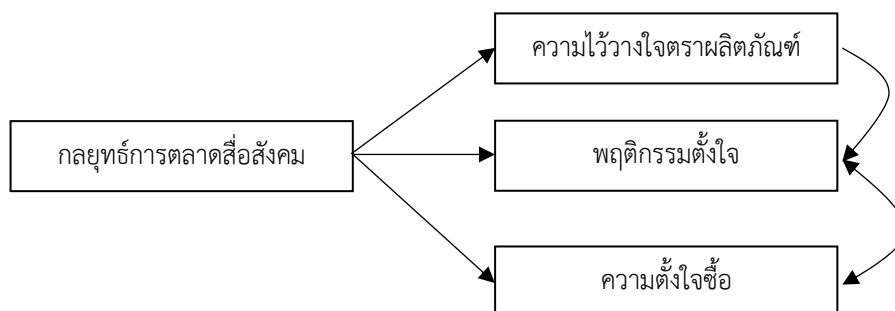
ขณะที่ Stavkova et al. (2008) อธิบายพฤติกรรมลูกค้าช่วยในผู้จัดการการตลาด (Marketing managers) ศึกษาแนวคิด (Think) ความรู้สึก (Feel) ของการเลือกสินค้าที่แตกต่างและตราผลิตภัณฑ์ (Brands) รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมลูกค้า ดังนั้น พฤติกรรมการซื้อ (Purchasing Behavior) จึงมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องเช่น วัฒนธรรม (Culture) สังคม (Social) ปัจจัยส่วนบุคคลและจิตวิทยา (Personal and psychological factors) และพฤติกรรมทางสังคม (social behavior) อย่างไรก็ตาม Soloman (2010) ให้คำนิยามของพฤติกรรมลูกค้า (Customer Behavior) ว่าเป็นกระบวนการ (Process) ที่ผู้คนที่เลือกที่จะซื้อหรือใช้บริการผลิตภัณฑ์, แนวคิดหรือประสบการณ์ที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า พฤติกรรมลูกค้าจึงหมายถึงการซื้อครั้งแรกในผลิตภัณฑ์หรือบริการ พฤติกรรมการซื้อจึงมีรูปแบบ (Pattern) นอกจากนี้ Kamboj และ Rahman (2016) อธิบายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของลูกค้าที่เป็นสังคมออนไลน์ (Online socialization) ทำให้การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) เป็นกุญแจสำคัญในการขายสินค้าหรือบริการเนื่องจากข้อมูลที่มีมากมายและองค์ประกอบของ

สังคมที่ลูกค้าได้รับผ่านการตลาดดิจิทัล ในรูปแบบของการทบทวน (Review) หรือความเห็น (Comment) มีผลต่อจิตใจของลูกค้า (Sharma, et al., 2021) ดังนั้น การตลาดสามารถกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลูกค้าโดยการตลาดดิจิทัลที่มีการออกแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายจะเพิ่มกำลังซื้อได้ (Kim & Ammeter, 2018)

นอกจากนี้ Ajzen (1991) และ Hill et al. (1977) ได้อธิบายทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม (TPB) เพื่ออธิบายพฤติกรรมความตั้งใจ (Behavioral intention) โดยมุ่งเน้นที่การรับรู้ส่วนบุคคลเกี่ยวกับความต้องการ (Subjective norms) ทศนคติ (Attitude) และการได้รับพฤติกรรมควบคุม จึงอาจสรุปพฤติกรรมความตั้งใจดังนี้ 1) ทศนคติที่มีต่อการตัดสินใจซื้อ (Attitude to purchase decision) หมายถึงการกระทำเฉพาะในการเข้าร่วมตามวัตถุประสงค์ที่ศนคติ (Attitude Object) เช่น การซื้อสินค้า โดยทศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจ (Alam & Mohamed, 2011) ดังนั้น ผู้ที่มีทศนคติเชิงบวกสูงมีแนวโน้มที่จะมีความตั้งใจสูงในการซื้อสินค้า ทศนคติจึงเป็นความคิดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของผู้บริโภคในการซื้อ ทศนคติจึงเป็นปัจจัยในการพยากรณ์และอธิบายการกระทำของมนุษย์ (Ajzen, 1991) 2) การรับรู้ส่วนบุคคลเกี่ยวกับความต้องการต่อการตัดสินใจซื้อ (Subjective norms to purchase decision) การรับรู้ส่วนบุคคลเกี่ยวกับความต้องการหมายถึง การได้รับแรงกดดันทางสังคมจากผู้อื่นให้แสดงพฤติกรรมเฉพาะ (Specific behavior) (Ajzen, 1991) แรงกดดันจากผู้อื่นหมายถึง คนในครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน (Afendi, et al., 2014) สังคมจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อและบทบาทของสื่อ (Media) และการสื่อสาร (Communication) ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ บรรทัดฐานทางสังคม (Social norms) (Moon & de Pelsmachu, 2012) 3) การได้รับพฤติกรรมควบคุมและการตัดสินใจซื้อ (Perceive behavioral control to purchase decision) การได้รับพฤติกรรมควบคุมหมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของพฤติกรรม (Ajzen, 1991)

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมให้ส่งผลต่อความไว้วางใจในตราผลิตภัณฑ์ สินค้าข่าวสารบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมตั้งใจซื้อและความตั้งใจซื้อของกลุ่มผู้บริโภคโดยตรงและโดยอ้อม

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมที่ส่งผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์กับมีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมตั้งใจและความตั้งใจซื้อข่าวสารบรรจุภัณฑ์

วิธีวิจัย (Research Methodology)

3.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึง ผู้บริโภคข่าวสารลงในภาคเหนือ ประเทศไทย (เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน) และไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของทีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างขนาด 400 คนและเก็บเพิ่มอีกร้อยละ 20 จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบจับสลากชื่ออำเภอ ตำบล และ หมู่บ้านของแต่ละจังหวัดแล้วสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญของแต่ละหน่วยประชากรที่จับสลากได้โดยใช้สัดส่วนของ จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน จังหวัดละ 100 คน

3.2) เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนี้ขึ้นมาจากผลการตรวจสอบและรับรองตัวแปรของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำเอาตัวแปรที่มีความตรงกันระหว่างข้อสรุปเชิงทฤษฎี ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปสร้างเป็นข้อคำถามตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.1) ขั้นตอนการร่างข้อคำถาม (Questionnaire draft) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาตัวแปรที่ผ่านการตรวจสอบมาแล้วไปสร้างเป็นข้อคำถาม

3.2.2) ขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ผู้วิจัยได้นำเอาร่างแบบสอบถามไปขอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้คำ ภาษา และรูปประโยคที่ตรงกันกับวัตถุประสงค์วิจัย รวมถึงสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้งาน

3.2.3) ขั้นตอนทดลองใช้งาน ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขมาแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 เท่าของตัวแปรเพื่อทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และอีก 30 ฉบับสำหรับทดสอบความเชื่อมั่น โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ทดสอบไว้ต่อไปนี้

เกณฑ์ทดสอบความตรง (Validity Criteria) ผู้วิจัยใช้ค่า Goodness of fit อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 เป็นเกณฑ์ทดสอบความตรงกันของข้อสรุปเชิงทฤษฎีและข้อมูลที่รวบรวมกลับมาคืนได้ (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564) รวมถึงใช้ค่า KMO ตั้งแต่ .80 และค่า Extraction แสดงน้ำหนักของแต่ละปัจจัยที่สกัดได้ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป กับค่า Variance มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปทดสอบความตรงของแต่ละชุดตัวแปร และเรื่องนี้ Ahrens et al. (2020) อธิบายไว้ชัดเจนถึงความจำเป็นที่นักวิจัยต้องพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกัน กล่าวคือน้ำหนักของแต่ละปัจจัยที่นำไปใช้ในการตั้งคำถามนำไปสู่การอธิบายเรื่องเดียวกันหรือองค์ประกอบเดียวกันแล้วเรียกว่า การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ที่ถือเอาเกณฑ์ทดสอบทั้งค่า KMO ที่แสดงความเพียงพอของข้อมูลที่ได้รับกับผลทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่แสดงถึงระดับความตรงที่น่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัยนั้น นอกจากนั้นแล้ว Chan และ Idris (2017) ยังได้เพิ่มเติมการวัดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ผล รวมไปถึงการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของชุดคำถามกับความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป แต่ที่สำคัญคือ ความสอดคล้องตรงกันระหว่างแต่ละข้อคำถามกับชุดคำถามที่ประกอบกันเข้าเป็นเครื่องมือวิจัยที่มีคุณลักษณะตรงกัน

ดังนั้นการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างเป็นการวัดคุณลักษณะที่ดีของเครื่องมือวิจัยที่จะนำผลวิจัยที่ดีตามมาด้วยเช่นเดียวกัน (นฤมล จิตรเอื้อ และประสพชัย พสุนนท์, 2561)

เกณฑ์ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Criteria) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ทดสอบตามค่า Alpha ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และมีค่าความเที่ยงตรงรายข้อตั้งแต่ .40 แปลผลได้ว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น ทั้งนี้ Vijayamohanan และ Rjumohan (2020) ได้อธิบายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์นี้ไว้ว่า การวัดปรากฏการณ์เดียวกันแบบไม่ซ้ำกันแต่มีความเป็นแม่นยำสูง อีกทั้งยังแสดงถึงความสม่ำเสมอของการวัดข้อมูลที่ได้มาอันเรียกว่าเป็นความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย นอกจากนี้แล้วยังเป็นการแสดงถึงความสอดคล้องตรงกันของแต่ละข้อคำถามในการบอกระดับการวัดที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่ผลการทดสอบสมมติฐานได้อย่างน่าเชื่อถือซึ่งต้องถือตามเกณฑ์ของค่า Cronbach's Alpha มากกว่า .80 ขึ้นไปรวมไปถึงค่า Corrected Item ที่แสดงความสัมพันธ์กันในเชิงบวกระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคำถามทั้งหมดตั้งแต่ .30 ขึ้นไป แต่หากมีผลทดสอบที่ได้ค่าน้อยกว่านี้ย่อมแสดงถึงความไม่หลากหลายของข้อมูล จึงเท่ากับระดับความน่าเชื่อถือลดลงไปด้วย ส่วนที่สำคัญคือการใช้ Cronbach's Alpha วัดความเชื่อถือของเครื่องมือวิจัยทางการศึกษาที่มีความสลับซับซ้อนไปตามทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม หากแต่สามารถนำเอายืนยันได้ถึงผลการทดสอบที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือโดยไม่จำเป็นต้องวัดซ้ำ ทั้งนี้เพราะการใช้เทคนิคของ Cronbach's Alpha บ่งชี้ได้ถึงความเที่ยงตรงภายในของชุดคำถามที่นำมาใช้พัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัย (Taber, 2017)

เพราะฉะนั้นการกำหนดเกณฑ์การทดสอบความเชื่อมั่นช่วยรับรองผลของการพัฒนาได้ทั้งเครื่องมือวิจัย และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล (Bujang et al., 2018)

ทั้งนี้โดยมีผลทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลทดสอบความตรง

Validity	กลยุทธ์การตลาด สื่อสังคม	ความไว้วางใจ	พฤติกรรมตั้งใจ	การตัดสินใจซื้อ
Goodness of fit	Chi-Square 490.60 df 90 Sig. 000	Chi-Square 38.44 df 9 Sig.000	-	Chi-Square 53.01 df 8 Sig.000
KMO	.95	.91	.66	.88
Extraction	.61-.96	.47-.86	.46-.93	.73-.99
Variance	61.23%	56.77%	63.94%	65.71%

จากตารางผลทดสอบความตรงพบว่า แบบสอบถามทั้ง 4 ตัวแปร มีผลทดสอบค่า Goodness of fit จำนวน 3 ตัวแปรแต่มิมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า .000 คือกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคม ความไว้วางใจและการตัดสินใจซื้อ ส่วนคำถามพฤติกรรมตั้งใจไม่แสดงผลทดสอบค่า Goodness of fit รวมถึงมีค่า KMO ต่ำกว่า .80 และมีบางข้อคำถามแสดงน้ำหนักตามค่า Extraction ต่ำกว่า .50 จึงแปลผลได้ว่า แบบสอบถามทั้ง 4 ตัวแปรไม่มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ดังนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ 20 และ 24 ซึ่งมีน้ำหนักต่ำกว่า .50 กับเพิ่มจำนวนข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมตั้งใจอย่างน้อย 4 ข้อขึ้นไปกับทดลองเพิ่มให้ได้น้อย 100-120 ฉบับและนำมาทดสอบความตรงใหม่อีกครั้ง

ตารางที่ 2 ผลทดสอบความเชื่อมั่น

Reliability	กลยุทธ์การตลาด สื่อสังคม	ความไว้วางใจ	พฤติกรรมตั้งใจ	การตัดสินใจซื้อ
Alpha	.91	.88	.82	.85
Corrected item	.46-.72	.62-.81	.62-.78	.45-.70

จากตารางผลทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ครบทั้ง 4 ตัวแปรโดยมีค่า Alpha ที่ .91, .88, .82 และ .85 สูงกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ที่ .80 รวมถึงมีความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง .46-.72 ระหว่าง .62-.81 ระหว่าง .62-.78 และระหว่าง .45-.70 จึงแปลผลได้ว่า แบบสอบถามทั้ง 4 ตัวแปรมีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง หากแต่มีผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่ไว้คอยตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลกลับคืนผู้วิจัย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อความรอบคอบในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1) ขั้นตอนการเตรียมแบบสอบถาม เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำสำเนาแบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่เพื่อนำส่งแบบสอบถาม และรวบรวมส่งกลับคืน

3.3.2) ขั้นตอนการนำส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางนำเอาแบบสอบถามส่งไปยังทุกหน่วยประชากรด้วยตนเอง พร้อมทั้งตอบข้อสงสัย และชี้แจงให้ทุกฝ่ายเข้าใจถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการทำวิจัยนี้ นอกจากนั้นแล้วยังได้นัดหมายกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่เกี่ยวกับวันเวลาในการรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัย

3.3.3) ขั้นตอนการรวบรวมกลับคืนและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบคำตอบทุกข้อคำถามของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วคัดแยกออกเก็บไว้สำหรับนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผล ทั้งนี้กำหนดเงื่อนไขของการเก็บข้อมูลที่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จากจำนวนข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมกลับคืนมาได้ แต่หากพบว่าได้ข้อมูลกลับคืนมาน้อยกว่าที่กำหนดผู้วิจัยจะได้เก็บข้อมูลใหม่จนกว่าจะได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

3.4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การพยากรณ์อิทธิพลตัวแปรต้นต่อตัวแปรตามเป็นเทคนิคสถิติที่นำมาตอบคำถามและวัตถุประสงค์วิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์อิทธิพลการพยากรณ์ระหว่างตัวแปรเหตุต่อตัวแปรผล ซึ่งสังเกตได้ว่ามีตัวแปรต้นมากกว่าหนึ่งตัว หากแต่ใช้ในการพยากรณ์ต่อตัวแปรตามเพียงตัวเดียว อันจำเป็นต้องเลือกใช้เทคนิคสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise เพื่อคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์เข้าสมการที่เด่นชัด (ประยูรศรี บุตรแสนคม, 2555)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลวิจัยที่สรุปได้ต่อไปนี้

ผลวิจัยพบว่า กลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมมีอิทธิพลพยากรณ์ต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วยอิทธิพลของเทคโนโลยีร้อยละ 44 (Sig. 000) เนื้อหาร้อยละ 40 (Sig. 000) และกระบวนการร้อยละ 10 (Sig. 000) ทั้งนี้ทั้งสามตัวแปรมีส่วนร่วมสัมพันธ์ร่วมกันที่ R^2 .81 และมีความคลาดเคลื่อนสะสมเพียงร้อยละ 29 กับความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ที่ค่า $F = 717.13$ (Sig. 000) ส่วนผลทดสอบปัญหาเชิงพหุพบว่า มีค่า tolerance ระหว่าง .19-.24 ค่า VIF ไม่เกิน 10 คือมีค่าระหว่าง

4.08-5.23 กับค่า Durbin-Watson 1.86 ค่า Collinearity ไม่เกิน .90 โดยมีค่าระหว่าง .01-.83 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรเหตุมีความเป็นอิสระต่อกัน ดังตารางแสดงประกอบต่อไปนี้

ตารางที่ 3 อิทธิพลกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์

Independent	Beta	t-test	P value	Multicollinearity
ค่าคงที่	-	4.20	.000	Tolerance .19-.24
Technology	.44	10.15	.000	VIF 4.08-5.23
Content	.40	10.30	.000	Durbin-Watson 1.86
Process	.10	2.26	.024	Collinearity .01-.83

R^2 .81, Std error .29 F 717.13 Sig. 000

นอกจากนี้แล้วผลวิจัยยังพบว่าความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่ค่า R^2 .23 ความคลาดเคลื่อนสะสมสูงถึง 1.29 รวมถึงมีคะแนนมาตรฐานที่ร้อยละ 48 ขณะเดียวกันที่ความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อสูงกว่าถึงร้อยละ 84 (Sig. 000) ดังตารางแสดงประกอบต่อไปนี้

ตารางที่ 4 อิทธิพลความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ต่อพฤติกรรมตั้งใจและความตั้งใจซื้อ

Independent: dependent	Beta	t-test	P value	Coefficient
Brand trust: Behavior intention	.48	12.52	.000	R^2 .23 Std e. 1.29
Brand trust: Purchase Decision	.84	34.92	.000	R^2 .71 Std e. .57

จากตารางผลวิจัยพบว่า ความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์สินค้าข่าวสารบรรจุภัณฑ์มีอิทธิพลพยากรณ์ความตั้งใจซื้อมากกว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจ และมีโอกาสเป็นไปได้มากกว่าร้อยละ 43 (Std error .57)

จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้ ค้นพบชัดเจนว่าการกำหนดกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมให้มัลผลต่อการเพิ่มความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์สินค้าข่าวสารบรรจุภัณฑ์นั้น ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมง่ายต่อการเข้าถึงและการค้นหา สื่อสังคมของบริษัทสามารถเชื่อมโยงกับสื่ออื่นๆได้ สื่อสังคมของบริษัทมีความสามารถในการด้านเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบัน เช่น การสร้างโปรไฟล์ การสร้างชุมชนและการแบ่งปันข้อมูล ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์แพลตฟอร์มของสื่อสังคมที่ใช้สามารถค้นหาได้ และ สื่อสังคมของบริษัทสามารถ เก็บรักษาความลับและความปลอดภัยของลูกค้าได้ ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้มาก ย่อมส่งผลดีต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ Shi และ Liao (2017) ได้เสนอว่าเทคโนโลยีทำให้ อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วและเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคจึงกลายมาเป็นพาณิชย์ธุรกิจ (e-Commerce) การซื้อผ่านเว็บ (Web Purchasing) จึงเป็นพื้นที่เสมือนจริง (Virtual) ที่อำนวยความสะดวกในการซื้อสินค้าตามที่ผู้บริโภคต้องการ (Lin et al., 2018) ธุรกิจสู่ลูกค้า (Business to customer : B2C) จึงต้องใช้ ความไว้วางใจ (Trust) ทางอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ที่ผู้ผลิต ผู้ขายต้องพัฒนาคุณภาพของเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มเพื่อให้ลูกค้าไว้วางใจ ดังนั้นการนำเสนอความหลากหลายด้านผลิตภัณฑ์ การรับรู้คำแนะนำจากลูกค้ามีผลกระทบต่อการพัฒนาความไว้วางใจและจะนำไปสู่การตัดสินใจซื้อ

นอกจากนี้แล้วการให้ความสำคัญกับเนื้อหายังเป็นกลยุทธ์ที่ส่งเสริมความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ได้ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ การประชาสัมพันธ์เนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องและมีความก้าวหน้า

เนื้อหาของสื่อสังคมมีการออกแบบที่น่าสนใจเหมือนจริง สื่อสังคมมีการแสดงเนื้อหาที่สร้างสรรค์ เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และตารางการแสดงผลเนื้อหาทางสื่อเหมาะสมและการค้นหาเข้าใจง่าย ซึ่งเรื่องนี้ Djoukanova และ Georgieva (2014) ใช้ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) เป็นแอปพลิเคชันที่ให้บริการการจัดการเนื้อหาเพื่อให้ผู้ใช้สร้าง (Created) แก้ไขหรือจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์เพื่อเป็นเครื่องมือในการตลาด ดังนั้นการใช้การตลาดเนื้อหาผ่านทางโซเชียล (Social Content Marketing) เป็นเครื่องมือในช่องทางโซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ที่ผู้ใช้พบว่าเนื้อหาเพื่อความสำเร็จในด้านตราผลิตภัณฑ์ (Brand) การตลาด (Marketing) และผลกำไร (Profit) เนื้อหา (Content) จึงต้องมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์เป็นพลวัต (Dynamic) มีช่องทางให้ผู้ใช้ปฏิสัมพันธ์เพื่อกลายมาเป็นช่องทางเนื้อหาชุมชน (Community Content) สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationship) เนื้อหาที่มีข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันและใหม่ (Push Up-to-Date) (Mansour & Barandas, 2017)

ดังนั้น แนวทางพัฒนากลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมให้มีผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์สินค้าข้าวสารบรรจุถุงประกอบด้วยการพัฒนาเทคโนโลยี เนื้อหาและกระบวนการในสัดส่วนที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะ การใช้สื่อสังคมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด (Marketing objectives) จึงเป็นการป้องกันและการขยายตราผลิตภัณฑ์ของธุรกิจ นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารกับลูกค้าสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืนกับลูกค้า (Turban, et al., 2018; Chaffey, et al., 2017)

จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้ชี้ชัดว่า การพัฒนาตราผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่น่าไว้วางใจของผู้ซื้อนั้น ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับความตั้งใจซื้ออย่างมากกว่าพฤติกรรมตั้งใจ โดยเฉพาะ 1) ความเป็นธรรมและมีความน่าเชื่อถือ 2) การตามสัญญาที่ให้ไว้กับลูกค้าเสมอ 3) คุณภาพของตราผลิตภัณฑ์ 4) การตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อ 5) สื่อสังคมที่ใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า และ 6) ความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพราะ การตัดสินใจซื้อโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าว (Rice) ได้มีการศึกษามากมายเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ (Purchasing decision process) และ ลักษณะของสินค้า (Product attributes) ความพึงพอใจของผู้บริโภค (Consumer satisfaction) รวมถึงสถานที่ขาย (Sale location) ทั้งที่ผ่านตัวแทนขาย และ Kuso et al. (2021) ได้อธิบายคุณลักษณะของสินค้า (Product attributed) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านกายภาพ (Physical attributes) 2) คุณลักษณะด้านคุณภาพ (Quality attributes) และ 3) คุณลักษณะอื่นๆ (Other attributes) เช่น ความเหมาะสม ทึบหน่อ ระยะเวลา หรือ อายุสินค้า นอกจากนี้แล้ว Kuso et al. (2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ (Purchasing decision) ของข้าวสาล OG-ANIC ในประเทศศรีลังกาและสรุปไว้ว่า ผู้บริโภคข้าวสาร OG-ANIC จากซูเปอร์มาร์เก็ตส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน มีการศึกษาสูง อายุปานกลางและมีรายได้ปานกลางถึงสูง ผู้บริโภคมีขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อได้แก่ ความต้องการ (Recognition of Needs) การค้นหาข้อมูล (Search for information) การประเมินหลายทาง (Alternative Exaltation) ผู้บริโภคซื้อข้าวสาลเนื่องจากได้รับข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แม้ราคาข้าวจะเพิ่มขึ้น

ดังนั้นการให้ความสำคัญกับความตั้งใจซื้อข้าวสารบรรจุถุงส่งผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าการให้ความสำคัญของพฤติกรรมตั้งใจ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริโภคจะดูการประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการทางสื่อสังคมที่มีประโยชน์และผลที่ได้รับมากกว่าสินค้าหรือบริการอื่นจึงทำให้ผู้บริโภคตั้งใจซื้อสินค้าที่ประชาสัมพันธ์ (Alalwan, 2018)

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

จากข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ ร้านค้า และเจ้าของกิจการเกี่ยวกับข่าวสารบรรจุภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมให้ส่งผลต่อความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อเนื่องไปยังพฤติกรรมและความตั้งใจซื้อของกลุ่มผู้บริโภคข่าวสารบรรจุภัณฑ์ ดังแนวทางต่อไปนี้

1) แนวทางพัฒนาเทคโนโลยี ประกอบด้วยข้อปฏิบัติต่อไปนี้

- 1.1) ศึกษาและพัฒนาการใช้สื่อสังคมง่ายต่อการเข้าถึงและการค้นหา
- 1.2) ศึกษาและพัฒนาสื่อสังคมของบริษัทสามารถเชื่อมโยงกับสื่ออื่นๆได้
- 1.3) ศึกษาและพัฒนาสื่อสังคมของบริษัทมีความสามารถในด้านเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบัน เช่น

การสร้างโปรไฟล์ การสร้างชุมชนและการ แบ่งปันข้อมูล

- 1.4) ศึกษาและพัฒนาซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์แพลตฟอร์มของสื่อสังคมที่ใช้สามารถค้นหาได้
- 1.5) สื่อสังคมของบริษัทสามารถ เก็บรักษาความลับและความปลอดภัยของลูกค้าได้

2) แนวทางพัฒนาเนื้อหา ประกอบด้วยแนวปฏิบัติต่อไปนี้

- 2.1) ศึกษาและจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องและมีความก้าวหน้า
- 2.2) ศึกษาและพัฒนาเนื้อหาของสื่อสังคมมีการออกแบบที่น่าสนใจเสมือนจริง
- 2.3) ศึกษาและพัฒนาสื่อสังคมมีการแสดงเนื้อหาที่สร้างสรรค์
- 2.4) ศึกษาและพัฒนาเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
- 2.5) ศึกษาและพัฒนาตารางการแสดงผลเนื้อหาทางสื่อเหมาะสมและการค้นหาเข้าใจง่าย

3) แนวทางพัฒนาระบบการ ประกอบด้วยข้อพึงปฏิบัติต่อไปนี้

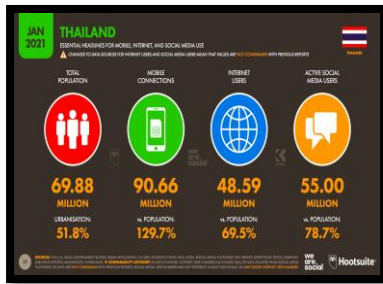
- 3.1) ศึกษาและเลือกช่องทางการตลาดสื่อสังคมที่มีการแนะนำสินค้าได้เป็นอย่างดีของบริษัท
- 3.2) ศึกษาและเลือกกลุ่มเป้าหมายในการทำตลาด
- 3.3) ศึกษาและเลือกช่องทางการใช้สื่อสังคมที่เหมาะสมและไม่เพิ่มภาระต้นทุนสินค้า
- 3.4) ศึกษาและใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมที่เหมาะสม เช่น วิดีโอ รูปภาพและข้อมูล
- 3.5) ศึกษาและพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากสื่อสังคม

4) แนวทางพัฒนาความไว้วางใจตราผลิตภัณฑ์

- 4.1) ประชาสัมพันธ์ความเป็นธรรมและมีความน่าเชื่อถือ
- 4.2) ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับลูกค้าเสมอ
- 4.3) พัฒนาคุณภาพของตราผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง
- 4.4) ศึกษาและพัฒนาการตอบสนองความต้องการต่อผู้ซื้อแบบต่อเนื่อง
- 4.5) ศึกษาและเลือกสื่อสังคมที่ใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า

นอกจากนี้แล้วยังเสนอให้นักวิจัยและนักวิชาการทั่วไปนำเอาผลวิจัยนี้ไปพัฒนาและออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับจัดวางระบบการเก็บข้อมูลกระจายทุกกลุ่มผู้บริโภคข่าวสารบรรจุภัณฑ์ รวมไปถึงพัฒนาระบบการวิจัยที่ได้คำตอบที่ละเอียดลึกซึ้งมากกว่าเดิม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา



เทคโนโลยี เนื้อหา และ
กระบวนการ

พฤติกรรมตั้งใจซื้อและความตั้งใจ
ซื้อข้าวสารบรรจุถุง

ภาพประกอบที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดสื่อสังคมของข้าวสารบรรจุถุง

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การพัฒนาเทคโนโลยี เนื้อหาและกระบวนการในสัดส่วน 4:4:1 มีผลให้ข้าวสารบรรจุถุงได้รับความไว้วางใจในตราผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้ซื้อที่มีทั้งความตั้งใจและพฤติกรรมตั้งใจซื้อข้าวสารบรรจุถุงซึ่งแยกจากกันออกโดยเด็ดขาดได้ยาก ทั้งนี้เพราะความหลากหลายด้านผลิตภัณฑ์การรับรู้คำแนะนำจากลูกค้ามีผลกระทบต่อการพัฒนาความไว้วางใจและจะนำไปสู่การตัดสินใจซื้อ

เอกสารอ้างอิง (References)

- เดลินิวส์ (2564). เปิด 12 ธุรกิจดาวเด่นปี 64. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2564.
- นฤมล จิตรเอื้อ และประสพชัย พสุนนท์. (2561). การใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเพื่อการศึกษา การดำเนินการที่เป็นเลิศของสถานศึกษา. *Veridian E-Journal*, 11(2), 2118-2135.
- ประยูรศรี บุตรแสนคม. (2555). การคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์เข้าในสมการถดถอยพหุคูณ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 17(1), 43-60.
- มติชน (2564). นอกฤดูในทาง เปิดแนวรบอีคอมเมิร์ซ. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2564.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยสมัยใหม่ (Modern Research Methodology)*. อุบลราชธานี: สำนักพิมพ์ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- Ahrens, C., Meraviglia, H. & Bennett, C. (2022). A Geoscientific Review on CO and CO₂ Ices in the Outer Solar System. *Geosciences*, 12 (2), 5.
- Amazon (2020). *Introducing the first grocery store with just walk-out shopping*. Retrieved from <https://www.amazon.com/b?ie3DUTF8&node>.
- Afendi, N., Azizan, F., & Darami, A. (2014). Determinants of Halal Purchase Intention: Case in Perlis. *International Journal of Business and Social Research*, 4(5), 118-123.
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Barker, V., Dozier, D.M., Weiss, A.S. & Borden, D.L. (2013). Facebook "friends": effects of social

- networking site intensity, social capital affinity, and flow on reported knowledge-gain. *The Journal of Social Media in Society*, 2(2), 76-97.
- Bujang, M.A., Omar, E.D., & Baharum, N.A. (2018). Original Article A Review on Sample Size Determination for Cronbach's Alpha Test: A Simple Guide for Researchers, 25(6), 85–99.
- Chaffey, D. & Ellis-Chadwick, F. (2019), Digital Marketing: Strategy. Implementation and Practice, Seventh Edition, Pearson, New York.
- Chan, L.L. & Idris, N. (2017). Validity and Reliability of The Instrument Using Exploratory Factor Analysis and Cronbach's alpha. *The International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(10), 400-410.
- Djoukanova, A., & Georgieva, A. (2014). *Content marketing: New opportunities for building strong brands online*. Unpublished master's thesis, Lund University, Sweden.
- Felix, R., Rauschnabel, P.A. & Hinsch, C. (2017). Elements of strategic social media marketing: A holistic framework. *Journal of Business Research* 70, Retrieved from DOI:10.1016/j.jbusres. 2016.05.001.
- Gruzd, A., Jacobson, J., Mai, P., Dubois, E., (2018a). *The state of social media in Canada*. Ryerson Social Media Labh, Retrieved from <https://doi.org/10.5633/SP/AL876R>.
- Hill, R. J., Fishbein, M., & Ajzen, I. (1977). Belief, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research. *Contemporary Sociology*, 6(2), 244.
- Ibrahim, M., Khalel, M., Yacout, M., Atia, S., Mocuta, D., Shwerb, A., & Hassan, A. (2020). Protective role of effective microorganisms against pesticides residues toxicity on tomato haulms and their effects on performance of dairy goats. *Scientific Papers-Series D- Anim. Sci.*, 63(2), 139-146.
- Jacobson, J., Gruzd, A. & Hernández-García, Á. (2020). Social media marketing: who is watching the watchers?. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 53.
- Kamboj, S., & Rahman, Z., (2016). The influence of user participation in social media- based brand communities on brand loyalty: age and gender as moderators. *J. Brand Manag.* 23 (6), 679-700.
- Kang, J. Y. M. and Kim, J. (2017), Online customer relationship marketing tactics through social media and perceived customer retention orientation of the green retailer, *Journal of Fashion Marketing and Management*, 21(3), 298-316.
- Krishen, A. S., Dwivedi, Y. K., Bindu, N., Kumar, K. S. (2021). A broad overview of interactive digital marketing: A biblio metric network analysis. *Journal of Business Research*, 131(3). 183-195.
- Kietzmann, J. and Canhoto, A. (2013). Bittersweet! Understanding and managing electronic word of mouth, *Journal of Public Affairs*, 13(2), 146-159
- Kuso, M., Nitsch, M., Zeiler, M., Simek, T., Adamcik, M., Dey, K., & Waldherr, T. (2021). Stakeholders views on online interventions to prevent common mental health disorders in adults implemented into existing healthcare systems in Europe. *Eur. J. Pub. Health*, 31, i55-i63.

- Iankova, S., Davies, I., Archer-Brown, C., Marder, B. & Yau, A. (2019), A comparison of social media marketing between B2B, B2C and mixed business models, *Industrial Marketing Management*, 81, 169-179.
- Liaukonyte, J., Teixeira T., & Wilbur K. C., (2015). Television Advertising and Online Shopping, *Marketing Science*, 34(3), 311-330.
- Lin, T., Liu, GA., Perez, E., Rainer, R.D., Febo, M., Cruz-Almeida, Y., & Ebner, N.C. (2018). *Front Aging Neurosci.* 236. Published online, 2018 Aug 6. Retrieved from doi: 10.3389/fnagi.2018.00236.
- Mansour, D. & Barandas, H. (2017). High-tech entrepreneurial content marketing for business model innovation: A conceptual framework. *Journal of Research in Interactive Marketing*, 11(3), 296-311.
- McClure, C. & Seock, Y. K. (2020). The role of involvement: Investigating the effect of brand's social media pages on consumer purchase intention. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 53(3), 101975.
- Moons, I., & de Pelsmacker, P. (2012). Emotions as determinants of electric car usage intention. *Journal of Marketing Management*, 28(3-4), 195-237. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/0267257X.2012.659007>
- Reeves, M., Carlsson-Szlezak, P., Whitaker, K., & Abraham, M. (2020). Sensing and shaping the post-covid era. Retrieved from <https://www.bcg.com/en-us/>.
- Seyyedamiri N. & Tajrobehkar L. (2019). Social content marketing, social media and product development process effectiveness in high-tech companies. *The current issue and full text archive of this journal is available on Emerald Insight at:* Retrieved from www.emeraldinsight.com/1746-8809.html.
- Serajpour, S., Fattahi, M., Zameni, F. (2021). The impact of social network marketing on consumer Willingness for brand purchase, given the mediating role of customer engagement. *Revista de economia resistiva*, 9(1), 67-81.
- Sharma, S., Singh, S., Kujur, F., & Das, G. (2021). Social media activities and its influence on customer-brand relationship: an empirical study of apparel retailers' activity in India. *J Theor. Appl Electron rity-based attribute reduction Commer Res*, 16(4), 602-617.
- Shi, X. & Liao, Z. (2017) Online Consumer Review and Group-Buying Participation: *The Mediating Effects of Consumer Beliefs. Telematics and Informatics*, 34, 605-617.
- Solomon, M. R. (2010). *Consumer behavior: A European perspective*. Pearson Education.
- Stavkova, J., Stejskal, L. & Toufarová, Z. (2008) Factors Influencing Consumer Behaviour. *Agricultural Economics (AGRICECON)—Czech*, 54, 276-284.
- Taber, K.S. (2017) The Use of Cronbach's Alpha When Developing and Reporting Research Instruments in Science Education. *Research in Science Education*, 48, 1273-1296.

- Turban, E., Outland, J., King, D., Lee, J.K., Liang, T.P. & Turban, D.C. (2018). "Social commerce: Foundations, social marketing, and advertising", in *Electronic Commerce 2018*, 285-324, Springer, Cham.
- Vijayamohanan, P.N., & Rjumohan A. (2020). *Reliability, validity and unidimensionality: a primer*, MPRA.

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน
ผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าในจังหวัดกาญจนบุรี

นิภาพร สุธมานนท์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อีเมล: nipaporn.sutamanon@gmail.com, โทร. 098-9542474

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ (χ^2 -Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เคยใช้บริการมาแล้วมากกว่า 1 ปี ความถี่ที่ใช้มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน โดยส่วนใหญ่ใช้บริการโอนเงินและชำระค่าสินค้า/บริการ เพราะมีความสะดวก รวดเร็ว ตัดสินใจใช้บริการด้วยตนเอง ช่วงเวลาที่ใช้บริการคือ 13.01 น.- 18.00 น. ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งานด้วยตัวเอง โดยใช้ระยะเวลาแต่ละครั้งน้อยกว่า 5 นาที ปัญหาในการใช้บริการที่พบมากที่สุด คือ ระบบขัดข้องบ่อย และการเข้าถึงข้อมูลช้า และลูกค้าส่วนใหญ่คิดจะใช้บริการมากขึ้นในอนาคต 2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) ในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านราคา ($\bar{X} = 4.47$) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.34$) ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.32$) และด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.10$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 3) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ อาชีพ รองลงมา คือ อายุ และระดับการศึกษา ตามลำดับ 4) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาด, พฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน, แอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์

Received: June 14, 2023, Revised: June 15, 2023, Accepted: June 16, 2023

RELATIONSHIP BETWEEN MARKETING MIX AND KRUNGTHAI BANK CUSTOMER BEHAVIOR IN KANCHANABURI IN USING KRUNGTHAI NEXT APPLICATION

Nipaporn Sutamanon

Faculty of Management Science Silpakorn University

Email: nipaporn.sutamanon@gmail.com, Tel. 098-9542474

Abstract

The objective of this research were to study the marketing mix factors and Krungthai bank customer behavior in Kanchanaburi in using Krungthai NEXT application and to study correlations between demographic factors and the marketing mix related with their behaviors on using Krungthai NEXT application. The samples were 400 Krungthai bank customers in Kanchanaburi who have used Krungthai NEXT application. Tool of research were 10 items of behaviors on using Krungthai NEXT application check list questionnaire and the marketing mix factors questionnaire with the reliability between .79 – .91. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and chi-square test (χ^2)

The research findings were as follows: 1) The behavior in using Krungthai NEXT application of Krungthai bank customers in Kanchanaburi found that most of customers have used Krungthai NEXT application more than 1 year, with more than 5 times/ month. Mostly used financial service were transfer money and paid for products/ services. They used this service because it was quick and easy. They decided to use by themselves, the period of time for used service was 13.01-18.00 pm., used via a mobile phone, and they studied and learned how to use by themselves. When customers used service in each time less than 5 minutes, and found problem about system crash and slow data accessing. Moreover, they believe that the use of this service will increase in the future. 2) The marketing mix factors of using financial service by Krungthai NEXT of customers in Kanchanaburi in overall was the highest level. For each aspect were at the highest level for 6 factors as the following; Price, Physical, Products, Place, Process, People, and Promotion at high level respectively. 3) Demographic factors related to behavior in using Krungthai NEXT application of Krungthai bank customers in Kanchanaburi mostly were occupation, age and education respectively. 4) Marketing mix factors which related to behavior in using Krungthai NEXT application of Krungthai bank customers in Kanchanaburi mostly were Physical, Products and Place respectively.

Keywords: *Marketing Mix, Krungthai Bank Customer Behavior, Krungthai Next Application*

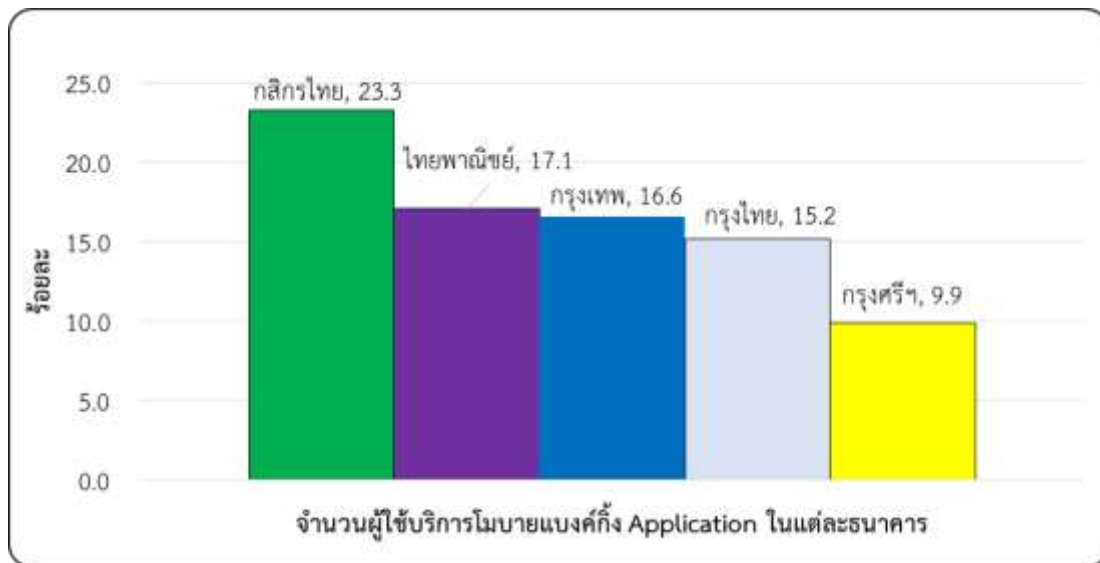
Received: June 14, 2023, **Revised:** June 15, 2023, **Accepted:** June 16, 2023

คำขอบคุณ (Acknowledgement): วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัต อาจารย์ ดร.อภิญญา บุญปาลิต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ วิเศษสินธุ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา รวมถึงข้อชี้แนะเพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งงาน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร พนักงานธนาคาร และลูกค้าของธนาคารกรุงไทยทุกท่าน ที่กรุณาความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนข้อมูลต่างๆ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และเพื่อนร่วมชั้น หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการทุกท่าน ที่คอยแนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ (Introduction)

ในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นเรื่องง่าย โดยเครื่องมือที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารเหล่านั้นคือโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากประโยชน์หลักซึ่งได้แก่การติดต่อสื่อสารแล้ว ยังพัฒนามาพร้อมประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น ถ่ายรูป ดูหนัง ฟังเพลง ท่องอินเทอร์เน็ต สามารถลงแอปพลิเคชันเพิ่มเติม ด้วยประโยชน์ที่หลากหลายทำให้ตลาดสมาร์ตโฟนในประเทศไทยโดยภาพรวมมีการขยายตัว ซึ่งการใช้สมาร์ตโฟนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ทุกธุรกิจต้องมีการปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคาร เพราะเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทสูงในการดำเนินธุรกิจ มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจต่างๆ ธนาคารจึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการบริการแบบใหม่ที่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินให้ง่ายขึ้นด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ อาทิเช่น ช่วยให้การชำระเงินสะดวก รวดเร็ว ตอบสนองพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีบริการครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะผู้ใช้บริการในเขตห่างไกลที่ไม่สามารถเข้าถึงสาขาหรือเครื่องเอทีเอ็ม (ATM) ของสถาบันการเงินได้สะดวกส่งผลดีต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มุ่งเน้นการพัฒนาการให้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต (Internet banking) และธนาคารทางอุปกรณ์เคลื่อนที่ (โมบายแบงก์กิ้ง) เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ธุรกรรมการชำระเงินผ่านโมบายแบงก์กิ้ง มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ในปี พ.ศ.2561 มีปริมาณรายการเพิ่มขึ้นจาก 31.552 ล้านรายการในปี 2559 เป็น 254.502 ล้านรายการ และจำนวนลูกค้าผู้มาใช้บริการ เป็นจาก 14.28 ล้านคน เป็น 43.53 ล้านคน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562) ทั้งนี้ บริษัทธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หรือ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เป็นธนาคารพาณิชย์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ภายใต้สังกัดกระทรวงการคลังได้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค อีกทั้งความสำคัญและประโยชน์ของโมบาย แอปพลิเคชัน โดยในปี 2561 ธนาคารกรุงไทย ได้มีการการลงทุนในระบบ IT และการสร้างนวัตกรรมด้วยงบประมาณกว่า 10,000 ล้านบาท เปิดตัว “แอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์” ที่พลิกโฉมโมบายแบงก์กิ้งให้สามารถตอบโจทย์ทุกความต้องการอย่างครบวงจรภายในแอปพลิเคชันเดียว เพื่อพร้อมให้บริการธุรกรรมทางการเงินที่ครอบคลุมที่สุดในประเทศไทย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง อันเป็นหนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญของธนาคาร ในการรุกคืบเพื่อชิงพื้นที่ของธนาคารในกลุ่มลูกค้าและบริการ (ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), 2562ก) ปัจจุบัน “แอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์” มีฟีเจอร์ที่โดดเด่น ทันสมัยและน่าใช้งาน แต่แม้ว่าการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของธนาคารกรุงไทยจะมีความสะดวก รวดเร็ว แต่จำนวนผู้ใช้งานกรุงไทย เน็กซ์ ยังเป็นรองเมื่อเทียบกับโมบาย แบงก์กิ้ง ของธนาคารอื่น จากผลการสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ดำเนินโครงการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บริการธนาคารพาณิชย์ โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,207 กลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีการใช้ Mobile Banking Application ของธนาคารกสิกรไทยเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 23.3 อันดับที่สอง ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ร้อยละ 17.1 อันดับที่สาม ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ร้อยละ 16.6 อันดับที่สี่คือ ธนาคารกรุงไทย ร้อยละ 15.2 และอันดับที่ห้าคือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ร้อยละ 9.9 (ศูนย์สำรวจความคิดเห็นบ้านสมเด็จโพลล์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2562) ดังภาพที่ 1

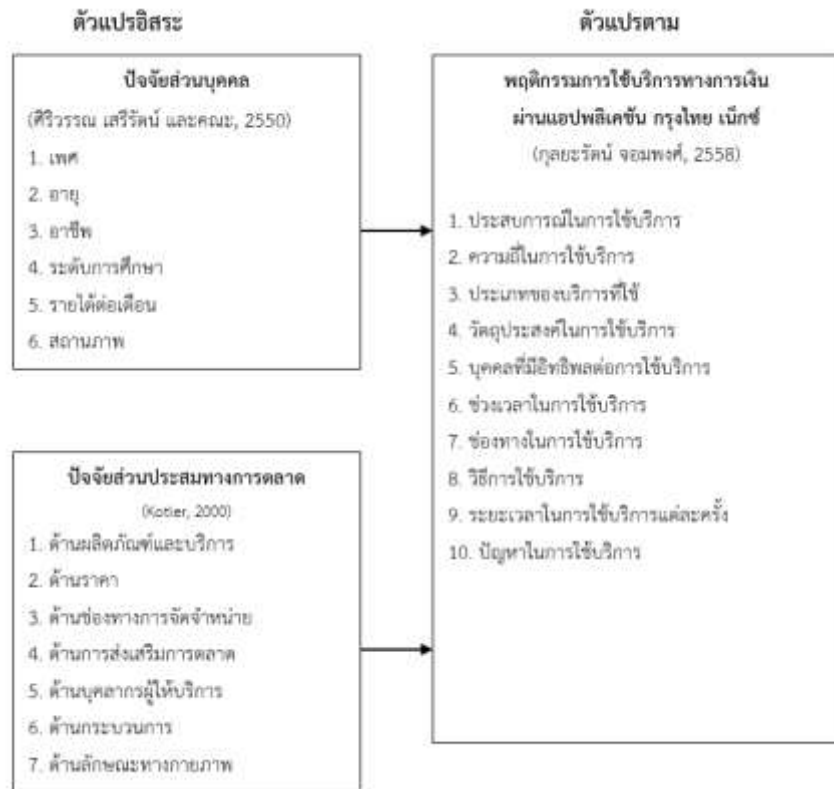


ภาพที่ 1 แผนภูมิผลการสำรวจจำนวนผู้ใช้บริการโมบายแบงก์กิ้ง แอปพลิเคชัน ของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้วยปัญหาดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานของธนาคารกรุงไทยจึงได้เล็งเห็นว่าหากทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจะทำให้ผู้ประกอบการ พนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารกรุงไทยนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยี รูปแบบ หรือฟังก์ชันการให้บริการ Mobile Application ของธนาคาร รวมไปถึงสามารถสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ให้กับลูกค้าของธนาคารและสร้างฐานลูกค้าให้กับธนาคารได้มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลตามแนวคิดของ คีรีวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ตามแนวคิดของ Kotler (2000) มาเป็นตัวแปรอิสระและเลือกศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ตามแนวคิดของ คีรีวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550) เป็นตัวแปรตาม เนื่องจากเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ในการหาคำตอบทุกประเด็นอย่างครอบคลุม ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จึงนำมาใช้ในการวางกรอบการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี ได้ดังนี้



ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี
- 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี
- 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประเภทการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ลูกค้าของธนาคารกรุงไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ จำนวน 11 สาขา 1 จุดบริการ ได้แก่ สาขาถนนแสงชูโต สาขากาญจนบุรี สาขาท่ามะกา สาขาทองผาภูมิ สาขาท่าม่วง สาขา

ไทรโยค สาขาพ่อพลอย สาขาตลาดผาสูกาญจนบุรี สาขาสังขละบุรี สาขาท่าเรือพระแท่น สาขาโรบินสัน กาญจนบุรี และจุดบริการลูกค้าสาขากาญจนบุรี รวมทั้งสิ้น 25,424 คน (ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), 2562ข)

โดยนำมาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 394 ราย โดยผู้วิจัยปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 4 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 3) แบบสอบถามปัจจัยส่วนประสมการตลาด แบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating scale) 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือวิจัย

นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อร่วมตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้วิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า .50 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงบางข้อคำถามเล็กน้อย

ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน

การหาอำนาจจำแนกของข้อคำถาม (Discriminant t-value) ของแบบสอบถามปัจจัยส่วนประสมการตลาด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ (มากกว่า .20) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และ

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant) ของแบบสอบถาม มีค่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ดังนี้

- ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าความเชื่อมั่น .82 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .31 – .59
- ด้านราคา มีค่าความเชื่อมั่น .91 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .29 – .54
- ด้านช่องทางการให้บริการ มีค่าความเชื่อมั่น .87 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .35 – .40
- ด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าความเชื่อมั่น .80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .42 – .57
- ด้านบุคลากร มีค่าความเชื่อมั่น .79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .39 – .61
- ด้านกระบวนการ มีค่าความเชื่อมั่น .90 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .49 – .59
- ด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าความเชื่อมั่น .88 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .38 – .52

ปรับปรุงข้อคำถาม หลังจากการหาคุณภาพและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบก่อนจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2563 จำนวน 400 ฉบับ โดยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในการตอบแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ (SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้บริการในแต่ละด้านดังนี้

1.1) ประสบการณ์ในการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากกว่า 1 ปี (ร้อยละ 62.75) รองลงมา มีประสบการณ์ในการใช้บริการ 0-6 เดือน (ร้อยละ 23.75)

1.2) มีความถี่ในการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน (ร้อยละ 59.50) รองลงมา มีความถี่ในการใช้บริการน้อยกว่า 3 ครั้ง/เดือน (ร้อยละ 24.75)

1.3) ประเภทของบริการทางการเงินที่ใช้ผ่านแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุด คือ การโอนเงิน (ร้อยละ 66.25) รองลงมา คือ การชำระค่าสินค้าและบริการ (ร้อยละ 14.75)

1.4) วัตถุประสงค์ในการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ มีความสะดวก รวดเร็ว (ร้อยละ 37.25) รองลงมา คือ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปธนาคาร (ร้อยละ 33.50)

1.5) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ตัวเอง (ร้อยละ 69.25) รองลงมา คือ ครอบครัว (ร้อยละ 13.75)

1.6) ช่วงเวลาในการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ช่วงบ่าย/ เย็น (13.01 น.-18.00 น.) (ร้อยละ 38.00) รองลงมา คือ ช่วงค่ำ (18.01 น.-24.00 น.) (ร้อยละ 31.75)

1.7) ช่องทางในการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุด คือ โทรศัพท์มือถือ (ร้อยละ 98.00)

1.8) วิธีการใช้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งานด้วยตัวเอง (ร้อยละ 50.25) รองลงมา ขอคำแนะนำจากพนักงานธนาคาร (ร้อยละ 30.50)

1.9) ระยะเวลาในการใช้บริการทางการเงินผ่านธนาคารอินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง มากที่สุดคือ น้อยกว่า 5 นาที (ร้อยละ 76.75) รองลงมาคือ 5-10 นาที (ร้อยละ 22.00)

1.10) ปัญหาในการใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ระบบขัดข้องบ่อย (ร้อยละ 46.00) รองลงมา คือ การเข้าถึงข้อมูลช้า (ร้อยละ 30.75)

ความคิดในการใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ในอนาคต พบว่า ส่วนใหญ่คิดจะใช้บริการมากขึ้น (ร้อยละ 66.50) รองลงมา ใช้เท่าเดิม (ร้อยละ 31.25) ตามลำดับ

2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการให้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1) ด้านราคา ($\bar{X} = 4.47$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าเห็นว่าแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ได้รับความคุ้มค่าทางการเงินมากที่สุด ในการให้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือโดยไม่มีค่าธรรมเนียมรายปี และน้อยที่สุดในเรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือในการทำธุรกรรมบางรายการ มีค่าธรรมเนียมสูงกว่าการไปใช้บริการหน้าเคาน์เตอร์

2.2) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.39$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าเห็นว่าลักษณะทางกายภาพที่เด่นชัดที่สุดของแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ คือความรวดเร็วในการเชื่อมต่อกับระบบการให้บริการของธนาคาร และน้อยที่สุด ในด้านขั้นตอนการสมัครใช้บริการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

2.3) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.36$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าเห็นว่าแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มีจุดเด่นมากที่สุดในด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัวเมื่อใช้บริการธนาคารผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และน้อยที่สุดในด้านความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของธนาคาร

2.4) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.34$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าเห็นว่าแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มีจุดเด่นเรื่องช่องทางในการเข้าถึง ในด้านความสะดวกในการใช้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือได้ตลอด 24 ชั่วโมง และน้อยที่สุดในด้านความหลากหลายของช่องทางในการสอบถามรายละเอียด เกี่ยวกับการใช้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือเพิ่มเติม เช่น สอบถามจากพนักงานประจำสาขา โทรศัพท์ ติดต่อพนักงาน Call Center

2.5) ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.33$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าเห็นว่าแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มีกระบวนการให้บริการด้านนโยบายที่ชัดเจนในการรักษาข้อมูลส่วนตัวของลูกค้ามากที่สุด และพิจารณาถึงความสวยงามของหน้าเว็บไซต์ของธนาคารน้อยที่สุด

2.6) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.32$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยลูกค้าได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานในการให้บริการแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มากที่สุดในเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการด้านข้อมูลแอปพลิเคชันของพนักงาน และน้อยที่สุดในเรื่องน้ำเสียงที่มีความชัดเจนและแสดงถึงความเต็มใจในการให้ข้อมูลด้านแอปพลิเคชันพนักงาน

2.7) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.10$) อยู่ในระดับมาก โดยลูกค้าได้รับการส่งเสริมการตลาดจากแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มากที่สุดในด้านเอกสารเผยแพร่ข้อมูลการใช้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือที่ถูกต้องครบถ้วนและเข้าใจง่าย และน้อยที่สุดในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อมอบของที่ระลึก ของสมนาคุณ สำหรับลูกค้าในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันเกิด หรือเมื่อมีการสมัครใช้บริการเป็นครั้งแรก

3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน ผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ทั้ง 10 พฤติกรรม เป็นดังนี้

3.1) ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

3.2) ด้านความถี่ในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านความถี่ในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ และสถานภาพ

3.3) ด้านประเภทของบริการที่ใช้ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านประเภทของบริการที่ใช้

3.4) ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ และอาชีพ

3.5) ด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

3.6) ด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ และอาชีพ

3.7) ด้านช่องทางในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านช่องทางในการใช้บริการ

3.8) ด้านวิธีการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านวิธีการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ อาชีพ และสถานภาพ

3.9) ด้านระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อาชีพ

3.10) ด้านปัญหาในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านปัญหาในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อาชีพ

ตารางที่ 1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

พฤติกรรมการใช้บริการ	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	รายได้ต่อเดือน	อาชีพ	สถานภาพ
1. ประสิทธิภาพการให้บริการ		✓	✓	✓	✓	
2. ความถี่ในการใช้บริการ		✓	✓	✓	✓	✓
3. ประเภทของบริการที่ใช้						
4. วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ		✓			✓	
5. บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ	✓	✓	✓			
6. ช่วงเวลาในการใช้บริการ		✓			✓	
7. ช่องทางในการใช้บริการ						
8. วิธีการใช้บริการ		✓			✓	✓
9. ระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง					✓	
10. ปัญหาในการใช้บริการ					✓	
✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05						

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านอาชีพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษา ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 7 ด้าน กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน ผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ทั้ง 10 พฤติกรรม เป็นดังนี้

4.2) ด้านความถี่ในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านความถี่ในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

4.4) ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้บริการ มีเพียง 1 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ

4.5) ด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ส่วนด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ มี 3 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านลักษณะทางกายภาพ

4.6) ด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ อย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านลักษณะทางกายภาพ

4.7) ด้านช่องทางในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านช่องทางในการใช้บริการ

4.8) ด้านวิธีการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน้นช้ ด้านวิธีการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ยกเว้น ด้านการส่งเสริมการตลาด

4.9) ด้านระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน้นชี้ ด้านระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

4.10) ด้านปัญหาในการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ด้านปัญหาในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านลักษณะทางกายภาพ

ตารางที่ 2 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าจังหวัดกาญจนบุรี

พฤติกรรมการใช้บริการ	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด							
	ผลิตภัณฑ์	ราคา	ช่องทาง จัดจำหน่าย	ส่งเสริม การตลาด	บุคลากร	กระบวนการ	ลักษณะ ทางกายภาพ	โดยรวม
1. ประสบการณ์การใช้บริการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ความถี่ในการใช้บริการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ประเภทของบริการที่ใช้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ							✓	
5. บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ	✓				✓		✓	
6. ช่วงเวลาในการใช้บริการ				✓			✓	✓
7. ช่องทางในการใช้บริการ								
8. วิธีการใช้บริการ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
9. ระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง	✓		✓					✓
10. ปัญหาในการใช้บริการ	✓	✓	✓			✓	✓	✓

✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1) ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เคยใช้บริการมาแล้วมากกว่า 1 ปี ความถี่ที่ใช้มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน โดยส่วนใหญ่ใช้บริการโอนเงินและชำระค่าสินค้า/บริการ เพราะมีความสะดวกรวดเร็ว ตัดสินใจใช้บริการด้วยตนเอง ช่วงเวลาที่ใช้บริการคือ 13.01 น.-18.00 น. ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งานด้วยตัวเอง โดยใช้ระยะเวลาแต่ละครั้งน้อยกว่า 5 นาที ปัญหาในการใช้บริการที่พบมากที่สุดคือ ระบบขัดข้องบ่อย และการเข้าถึงข้อมูลช้า และลูกค้าส่วนใหญ่คิดจะใช้บริการมากขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ เป็นบริการธนาคารออนไลน์บนโมบายแบงก์กิ้ง รูปแบบใหม่ของธนาคารกรุงไทย สามารถทำรายการธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเองผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยเชื่อมต่อกับเครือข่าย Internet ได้ทุกที่ ทั้งเรียกดูบัญชีโอนเงิน ชำระเงิน เสมือนทำธุรกรรมทางการเงินที่ธนาคารด้วยตนเองตลอด 24 ชั่วโมง (ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), 2561) จึงส่งผลให้ลูกค้าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในการจะใช้บริการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินประภา พันธุ์ไชย (2556) ที่ศึกษาพบว่า ลูกค้าที่ใช้บริการทางการเงิน ผ่านแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มีประสบการณ์การใช้มากกว่า 1 ปี ขึ้นไป ใช้บริการมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน ส่วนใหญ่ใช้ในการโอนเงิน ซึ่งเห็นว่ามีความสะดวก รวดเร็ว เช่นเดียวกับ กุลยรัตน์ จอมพงศ์ (2558) พบว่า ลูกค้าเงินเนอเรนซ์วาย ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มาเป็นระยะเวลา 1-3 ปี มีความถี่ในการใช้บริการ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน ส่วนใหญ่มีการใช้งานประเภทบริการ คือ การโอนเงิน และวัตถุประสงค์ในการใช้ คือ ความสะดวก รวดเร็ว บุคคลที่มีอิทธิพลใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ตนเอง โดยศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งานด้วยตัวเอง เช่นเดียวกับ ชลชนก เพ็ชรสุทธิ (2562) ที่ทำการศึกษาคุณภาพการบริการของแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ ธนาคารกรุงไทย จังหวัดยะลา พบว่า ผู้เข้าใช้บริการส่วนใหญ่เข้าผ่านโทรศัพท์มือถือ มีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการ คือ ตัวเอง ศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งานด้วยตัวเอง โดยมีระยะเวลาในการใช้บริการแต่ละครั้ง น้อยกว่า 5 นาที และช่วงอายุ 26-30 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการใช้บริการ แอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ สุทธิวงษ์ (2561) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งใจเลือกใช้บริการการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงเวลาที่ลูกค้าใช้บริการมากที่สุด คือ 12.01-18.00 น.

2) จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และในรายด้าน พบว่า ด้านราคามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากลูกค้าเห็นว่าแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ ได้รับความคุ้มค่าทางการเงินมากที่สุด ในการให้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือโดยไม่คิดค่าบริการรายปี เนื่องจากการแข่งขันอย่างมากของแต่ละธนาคาร ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการสนับสนุนให้ประชาชนใช้จ่ายเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เพื่อผลักดันสู่สังคม ไร้เงินสด (Cashless Society) ธนาคารกรุงไทยจึงได้สนองต่อนโยบาย กำหนดให้แอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ ซึ่งเป็น โมบายแบงก์กิ้ง ไม่มีค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรม และไม่คิดค่าบริการรายปี เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนหันมาทำธุรกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต และลักษณะทางกายภาพที่เด่นชัดที่สุดของแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์คือ ความสะดวกในการเชื่อมต่อกับระบบการให้บริการของธนาคาร มีจุดเด่นในด้านความปลอดภัยของข้อมูล เพราะแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มีการยืนยันหลายขั้นตอนในการใช้งาน ทั้งนี้เป็นไปตาม นโยบายการให้ความคุ้มครองความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้ใช้บริการเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน ของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (2556) ที่ให้ความสำคัญต่อข้อมูลส่วนบุคคล และความเป็นส่วนตัวของลูกค้า สอดคล้องกับแนวคิด Mobile Marketing Association (2009, อ้างถึงใน ปวีตรา สอนดี 2560) ได้อธิบายถึงการรักษาความปลอดภัยใน โมบายแบงก์กิ้ง ว่า ผู้บริการย่อมต้องการความปลอดภัยจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งความปลอดภัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สถาบันการเงินต้องตระหนัก และนำไปใช้ในการทำธุรกรรม จึงจะสามารถกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการใช้บริการผ่านโมบายแบงก์กิ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณพร หวลมานพ

(2558) ที่ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชัน เคโมบายแบงก์กิ้งพลัส ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจในระดับพึงพอใจมาก ในด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด

3) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านอาชีพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากลูกค้าที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน โดยเฉพาะอาชีพ อายุ และระดับการศึกษา ย่อมมีความจำเป็นในการใช้บริการและพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ ที่แตกต่างกัน เพราะมีลักษณะการทำงาน การดำเนินชีวิตที่ต้องเกี่ยวข้องกับรายรับ รายจ่าย เช่น การรับค่าจ้างจากการทำงานผ่านบริการทางธนาคาร แทนการใช้เงินสด ซึ่งมีความสะดวกรวดเร็วกว่า ดังนั้นปัจจัยด้านอาชีพจึงมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุด และปัจจัยด้านอายุที่ต่างกัน เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน วัยสูงอายุ ย่อมมีพฤติกรรมที่ต่างกันเช่นกัน ส่วนปัจจัยอื่นๆ เช่น เพศ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ บ้างเล็กน้อย สอดคล้องกับ ชายสินธุ์ หันใจ (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับแอปพลิเคชัน Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีอิทธิพลต่อการยอมรับแอปพลิเคชัน Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทยในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ มณฑิรา น้อยเงิน (2562) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม และสอดคล้องกับ นุชนาฏ สุทธิวงษ์ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งใจเลือกใช้บริการการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันเงินอิเล็กทรอนิกส์(e-Money)ในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ มีผลต่อการตั้งใจเลือกใช้บริการการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ในกรุงเทพมหานคร

4) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ความรวดเร็วในการเชื่อมต่อกับระบบการให้บริการของธนาคาร และขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นสิ่งที่ลูกค้าแสดงพฤติกรรมในการใช้บริการมากที่สุด ในด้านผลิตภัณฑ์นั้นลูกค้าพิจารณาถึงความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัวเมื่อใช้บริการธนาคารผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และด้านช่องทางการจัดจำหน่ายลูกค้าเห็นว่ามีความสะดวกในการใช้บริการธนาคารผ่านทางโทรศัพท์มือถือได้ตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านอื่นๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ มณฑิรา น้อยเงิน (2562) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ กรุงไทย เน็กซ์ ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านลักษณะทางกายภาพ สอดคล้องกับ ชลกรณ เพ็ชรสุทธิ (2562) ได้ทำการศึกษาคุณภาพการบริการของแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ ธนาคารกรุงไทย จังหวัดยะลา พบว่า ผู้ใช้บริการมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรวดเร็ว ด้านความปลอดภัย ด้านการลดต้นทุน ด้านความสะดวกในการใช้งาน ตามลำดับ ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้บริการและประหยัดเวลา สอดคล้องกับ นาเดีย ดาจิดิ้ง (2560) ที่ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อการเลือกใช้บริการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะบริการที่เลือกใช้มีความสัมพันธ์กับปัจจัย

ส่วนประสมทางการตลาดทุกด้าน และสอดคล้องกับ กนกวรรณ ติมานนท์ (2560) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านระยะเวลาที่ใช้บริการระบบเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ด้านความถี่ในการใช้โทรของโทรศัพท์ต่อวัน ด้านจำนวนค่าบริการต่อรายเดือน ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการโทรออกในแต่ละครั้ง มีสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการของเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย (Contribution of the Study)

จากข้อค้นพบของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาจากประเด็นความคิดเห็นของลูกค้าที่ใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้าน และปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ซึ่งองค์กรสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูทกิจขององค์กรต่อไปได้ ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ ลูกค้าพิจารณาถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของธนาคารเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นธนาคารควรสร้างความน่าเชื่อถือตลอดจนการสร้างชื่อเสียงของธนาคารให้เป็นที่ไว้วางใจในการใช้บริการให้กับลูกค้ามากขึ้น

ด้านราคา ในอดีตการทำธุรกรรมธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือบางรายการมีค่าธรรมเนียม แม้ว่าจะมีราคาถูกกว่าการทำธุรกรรมหน้าเคาน์เตอร์ธนาคาร เช่น การโอนเงินต่างธนาคาร ซึ่งในปัจจุบันมีการยกเว้นค่าธรรมเนียมทุกรายการ จึงควรสร้างการรับรู้ให้ลูกค้าได้รับทราบเรื่องการยกเว้นค่าธรรมเนียมทุกธุรกรรม

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ธนาคารควรเพิ่มช่องทางในการสอบถามรายละเอียดการใช้บริการธนาคารผ่านโทรศัพท์มือถือให้หลากหลายมากขึ้น เช่น การสอบถามจากพนักงาน โทรศัพท์ติดต่อพนักงาน Call Center หรือช่องทางออนไลน์

ด้านการส่งเสริมการตลาด ธนาคารควรพิจารณาถึงการมอบของที่ระลึก ของสมนาคุณสำหรับลูกค้าในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันเกิด หรือเมื่อมีการสมัครใช้บริการเป็นครั้งแรก เป็นต้น

ด้านบุคลากร ธนาคารควรส่งเสริมพนักงานในการให้ข้อมูลด้านแอปพลิเคชัน มีความชัดเจนและมีน้ำเสียงที่แสดงถึงความเต็มใจในการให้บริการมากขึ้น

ด้านกระบวนการ ธนาคารควรพัฒนาหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร ให้มีความสวยงามดึงดูดใจลูกค้า และบริการให้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากขึ้น

ด้านลักษณะทางกายภาพ ธนาคารควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการสมัครใช้บริการที่ง่ายขึ้น ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

จากปัญหาในการใช้บริการแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ที่พบจากการวิจัย ธนาคารควรปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องระบบขัดข้องบ่อย ซึ่งทำให้การเข้าถึงข้อมูลช้า เพื่อรองรับการให้บริการที่มากขึ้นในอนาคต

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ มากที่สุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพ รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ ดังนั้นธนาคารควมให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านดังกล่าวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านแอปพลิเคชัน กรุงเทพฯ เน็กซ์ ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ ติมานนท์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กุลยะรัตน์ จอมพงศ์. (2558). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตในกลุ่มลูกค้าเงินออเวอร์เซ็นวอย ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชลกนก เพ็ชรสุทธิ. (2561). คุณภาพการบริการของแอปพลิเคชันกรุงไทย เน็กซ์ ธนาคารกรุงไทย จังหวัดยะลา. (บทความวิชาการค้นคว้าอิสระ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชายสินธุ์ หันใจ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับแอปพลิเคชัน Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). ธุรกรรมการชำระเงินผ่านบริการ Mobile banking และ Internet banking. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2562. จาก https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=688&language=TH.
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2561). รายงานประจำปี 2018. สืบค้นวันที่ 19 ตุลาคม 2562, จาก https://www.ktb.co.th/Download/investorrelations/InvestorRelationsDownload_64TH_KTB_Annual_Report_2018_1.
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2562ก). Krungthai NEXT. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.ktb.co.th/th/content/personal/krungthai-next>.
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2562ข). รายงานจำนวนผู้ใช้บริการ แอปพลิเคชัน กรุงไทย เน็กซ์. (รายงานจากระบบอินทราเน็ตของธนาคาร).
- นาเดีย ดาจิดิ้ง. (2560). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการเลือกใช้บริการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เขตพื้นที่พระราม 9 กรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- นุชนาฏ สุทธิวงษ์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งใจเลือกใช้บริการการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ในกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม.
- ปวีตรา สอนดี. (2560). การยอมรับนวัตกรรม โมบายแบงก์กิ้ง แอปพลิเคชัน (Mobile Banking Application) ของกลุ่มผู้ใช้งาน ที่มีอายุ 40-60 ปี. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มณฑิรา น้อยเงิน. (2562). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Krungthai NEXT ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณพร หวลมานพ. (2558). พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันเคโมบายแบงก์กิ้งพลัสของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ครินประภา พันธุ์ไชย. (2556). ทักษะการใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). การจัดการพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

ศูนย์สำรวจความคิดเห็นบ้านสมเด็จโพลล์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2562). *คนกรุงนิยมใช้*

Mobile Banking App. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2562, จาก https://www.innnews.co.th/economy/news_397757/

Kotler, P. (2000). *Marketing management: Analyzing consumer marketing and Buyer behavior (The Millennium)*. New Jersey: Prentice Hall.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.



วารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
ลิขสิทธิ์โดย มหาวิทยาลัยการจัดการและ
เทคโนโลยีอีสเทิร์น

ที่อยู่ :

749/1 ถนนชยางกูร ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัด
อุบลราชธานี 34000

